80 עמודים
שנה 46
מיספ 2313
ב' טבת תשמ"ב, 30.12.1981
שקלים (כולל מ.ע.מ.)

לקראת אפריל

הדרך מיצור ליצוא עוברת על הגשר הבינלאומי

הדרך ליצוא קלה יותר ופשוטה יותר
כשהיא עוברת בבנק הפועלים.
הכנס לאחד מסניפינו בכל רחבי הארץ
והקם את הגשר הבינלאומי שלך
קרוב לבית.

נצל את הגשר הבינלאומי

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים מע"מ

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך האחראי: אורי אבנרי • עורך־תבנית: יוסי שנון • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נויומן • צלמי מערכת: ציון צפריר ועמנ פרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה,

„מרד הימאים" של שנת 1951 היה אחת השעות הגדולות של העולם הזה. לא במיקרה הזכיר סרט־הטלוויזיה המצויין של יהודה („ג'אד") נאמן על השביתה הגדולה (ראה שידור) את שמו של השבועון, שדויד בן־גוריון סידב אף לבטא את שמו, וקרא לו „השבועון המסויים". כי העולם הזה מילא תפקיד חשוב באותה שביתה, שעצם שמה („מרד הימאים") נולד מעל עמודי עיתון זה.

כל אמצעי־התיקשורת החשובים של הימים ההם — הרדיו, עיתוני־הערב, דבר והארץ — התייצבו במלוכד מאחרי דויד בן־גוריון, במילחמתו הברוטאלית לשבירת ציבור הימאים, יוצאי הפלמ"ח. העולם הזה אמצעי־התיקשורת ההמוני היחידי שעמד לרשות הימאים. הייתי חבר הוועד הציבורי שקם אז כדי לגייס תמיכה לימאים, ושעם חבריו נמנו נתן אלתרמן, יצחק שדה, משה שמיר, אברהם שלונסקי, חיים חפר ואחרים. המאבק זימן

„העולם הזה" 734 (22.11.51) *
שבועון מסויים

ביחד את האנשים האלה, שהפכו לאחר מכן ירידים מדיניים קיצוניים. בימי המאבק הזה התידדתי עם יצחק שדה, שהפך אז חסיד נלהב של העולם הזה.

בעוד שתרומת העולם הזה למאבק הימתה ברורה (והיא התבטאה בסרט בעצם העובדה שכימעט כל התצלומים והמיסמכים שנראו בו באו מגליונות העולם הזה), מעניין לבדוק את התהליך ההפוך: השפעתו של מאבק זה על המשך דרכו של העולם הזה.

---

* הכותרת: „מרד הים" — מניחי־היסוד של מסורת ימית גאה הניפו את דגל המרד ונטשו את אוניותיהם. מה הניעם לכך?"

הגענו אל המאבק בדרך הפשוטה. העולם הזה היה, בימים ההם, ביטאון בלתי־רישמי אך מוכר של דור לוחמי תש"ח. בראש המערכת עמדו חיילים קרביים ש־שוחררו לא־מכבר מצה"ל, כל ידידינו וחברינו השתייכו לאותם החוגים. „השבוע המסויים" ביטא במידה רבה את הסיג־נון, השאיפות, התלונות והאכזבות של דור־הלוחמים.

כאשר פרצה השביתה, ראינו בה כו־לנו גילוי נוסף של רוח־הפלמ"ח — רוח של היתה שייכת באופן בילעדי לגדו־דים שנשאו בתש"ח את סמל־הפלמ"ח על כתפיהם, אלא שהיתה משותפת לכל ה־חטיבות הלוחמות. רוח זו התנגשה חזי־תית עם הגישה של דויד בן־גוריון, ש־רצה לכפות על צה"ל את הדפוסים המע־מדיים של הצבא הבריטי. רבים מאיתנו -הבינונו שאין זה סתם מאבק על נוהל ונוהג בצבא, אלא שיש לו משמעות לגבי המדינה כולה, לגבי עתידנה לאומי.

העולם הזה התנגש עם המישטר של בן־גוריון כבר בימיה הראשונים (פשוטו כמשמעו) של המערכת הנוכחית, שקבילה לידיה את העיתון באפריל 1950. תוך שבועות מעטים היו לנו מאבק־איתנים עם הרמטכ"ל (יגאל ידין) ועם רבים מ־ראשי המדינה.

אך מרד־הימאים היה המערכה הגדולה והמוטכת הראשונה שלנו. במשך שבו־עות רבים סיקר העולם הזה את המא־בק, דיווח והסביר. השתתפנו בו גם באו־פן אישי. באחד הלילות נאסרתי, יחד עם השחקן המנוח „בומבה" צור, בשעה שהדבקתי כרוזים למען הימאים. כאשר אמרתי בבית־המישפט כי „טוהר המצפן הלאומי חשוב מטוהר הקירות", שיבח אותי נתן אלתרמן פומבית על כך.

במרד־הימאים התגלתה מלוא הריכוזית והעוצמה של המישטר הבן־גוריוני, שבו מילא השין־בית (השב"כ) תפקיד פולי־טי מרכזי, שבו באה קבוצת־החצר של נאמני־בן־גוריון במקום המוסדות הנבחרים של המיפלגה, שבו יכול היה ראש־הממ־שלה לתת פקודה ישירה למפקד מקומי של המישטרה ולהפעיל טרור נגד אזרחים. כאשר הובאה חלאת־הנמלים מחו"ל כדי לתפוס את מקומותיהם של ותיקי־הפלמ"ח שסולקו בכוח מן האוניות, וכאשר גוייסו ראשי הימאים לצה"ל כפעולת־עונשין, היה ברור על מה נטוש המאבק.

המאבק התמוטט מול האגרוף הקמוץ של המישטר. אך בשבילנו היתה זאת רק ההתחלה. כעבור כמה שנים פתחנו במער־כה נגד אבא חושי ויוסף אלמוגי, הדיק־טטורים של חיפה, שמילאו תפקיד מר־כזי בשבירת השביתה. במערכה זו שבר־נו את הדיקטטורה העירונית של „חו־שיסתאן". מערכה זו הובילה במישרין אל המאבק הגדול שלנו לטיהור המישטרה („פרשת עמוס בן־גוריון") שהסתיים בחי־סול כל הצמרת שגיצחה על שבירת־המרד.

שביתת־הימאים אכן היתה נקודת־מיפ־נה במדינה, וג'אד נאמן עשה עבודה נא־מנה בתיאור פרשה זו.

שלמי שרנק

כתבת השער הקידמי:

ימית:
לקראת עימות

בעוד שהמצרים נערכים להמשך תהליך־השלום, כפי שמדווח אורי אבנרי (הנדון), שונים הדברים כי־ישראל. נראה שמת־יישבי חבי־ימית סוחי־טים את הממשלה וזו מוביל להידרדרות. 4

כתבת השער האחורי:

„כוכבת הפורנו"
היא ילדה טובה!

כתב־עת ישראלי כינה את עופרה זילברמן, הדוגמנית הגימנזיסטית בת ה־14 כוכבת פורנו. היא עומדת לתבוע אותו לדין ו־טוענת בלחש: „אני לא כזאת, אני ילדה טובה!" 56

מהפכה במישפט הישראלי

גיכור הספר שחיבר כתב הרדיו משה נגבי הוא שופט בית־המישפט העליון מאיר שמגר, מי שהיה איש אצ"ל וסיוע לשרת כשר־המישפטים בממשלת בגין, האיש שחולל מהפכה שקטה במישפט הי־ישראלי לגבי השטחים הכבושים. 23

„אני לא יורד!"

הוא עומד להצטרף אל שורת המנצחים הישנ־ראליים הגדולים. זהו המוסיקאי הצעיר וה־בלתי מוכר עדיין ב־ארץ דוד שלוו, המס־פר בראיון חושפני על דרכו לפיסגה. 43

זמנים חדשים, זמירות חדשות

פרק נוסף בסידרה על תהילתם החולפת של מפורסמי־העבר. המוסיקאי אלכס וייס, הזמרת טובה פירון והכדורסלן תנחום כהן־מינץ מספרים על חייהם היום. 52

אורי פורת יחליף את יוסף לפיד?

יועץ פורת

השמועות העקשניות במיסדרונות השילטון אומ־רות: הליכוד אינו מרוצה ממנכ"ל רשות השידור יוסף (טומי) לפיד. מיפלגת השילטון מבקשת להחליפו ביועצו לענייני תיקשורת של ראש־הממשלה, העיתו־נאי אורי פורת. 50

רוצים לגייר את ארל ויליאמס!

רבה של מיגדל העמק, דויד גרוסמן, כבר גייר 40 מתושבי הצפון, אך הוא אינו מסתפק בכך: עכשיו הוא רוצה לגייר את כוכב הכדורסל של מכבי תל־אביב, ארל ויליאמס! 71

הדוגמנית שקומית אמיר גנכה את החצנה: אופנה לכורים 46
אהבתם של חוות הפרטן וחוזה הלב: אהבה בצל הפרטן 62
אשת היהקומן ויו"ר הכנסת טוכיים בכריכה: שיגעון של חורף 64

מדורים קבועים:

במדינה 4
תשקיף 8
הנדון — מיפקצת אפריל 6
אתה והשקל — המדד עלה פי 500 10
חשבון עובר ושב 13
מכתבים 14
תשבץ 18
חורוסקופ — מזל גדי 20
עולם קטן — גרמניה, ארגנטינה, הוואתיקן, הולנד וארצות־הברית 27
אנשים בעולם 29
אנשים 31
ממסיבה למסיבה 32
בולונים 37
יומן אישי — היינה והשיגעון הישראלי, הבזיון המעופף ויום ב' השחור 38
קולנוע — קן ראסל, הסרט הדני קולנטר ז'וואגו 48
שידור 50
מדריך שידורים 51
כלבוטק 61
נמר של נייר — ר' נחמן מברסלב, דשיאל האמט, עת־מול ומושיק 66
זה היה העולם הזה שהיה 68
ספורט 71
מה הם אומרים — שימעון פרס, גאולה כהן, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, אמיל נחילה, אייבי נתן ושמואל פלאטו־שרון 74
רחל המרחלת 77

העם

בא הגזה - על מ' ?

הימים האחרונים של 198 עמדו בסימן השאלה: האם עדיין כפוף הצבא לשילטון האזרחי?

„פרוסיה אינה מדינה שיש לה בא," אמר הרוזן מיראבו, אחד ראשי המהפיכה הצרפתית. „פרו־יה היא צבא שיש לו מדינה."

מדינת־ישראל התגאתה תמיד כך שמצבה אינו כזה. היא „ה־מוקרטיה היחידה במיזרח התי־ון", והצבא כפוף בה לחלוטין מרות האזרחית.

לפני שבוע, כאשר המטיר מנ־ם בגין את מטר הגידופים שלו ל שגריר ארצות־הברית, הוא תמרמר על כך שהאמריקאים תייחסים אל ישראל כאילו היתה רפובליקת־בננות". בכינוי זה גילים לכנות את מדינות אמרי־ה המרכזית, שבהן נתון השיל־ון במישרין או בעקיפין בידי צבא.

השבוע ניתן היה לשאול אם ואר זה אינו מתחיל בכל זאת התאים גם למדינת־ישראל.

קצינים מחוץ לחוק. יתכן י הסימן המובהק ביותר לכך יה טמון דווקא בפרשה קטנה.

במישפט צבאי ממושך, שמשך ת תשומת־לב הציבור כולו, נדון פקד המישטרה הצבאית, תת־פקד ברוך ארבל, למאסר. הוא לוף ברוך ארבל, למאסר. הוא ורשע על עבירות שיש עימן לון: קבלת שוחד.

השבוע החליט הרמטכ"ל, רב־לוף רפאל („רפול") איתן, להֵ־מיר את העונש הזה במאסר־על־נאי. הוא התעלם מחוות־דעתו של הפרקליט הצבאי הראשי, ש־התנגד להמתקת העונש.

כבר בעבר הדהים הרמטכ"ל ת המדינה לא פעם, כאשר המ־ניק את עונשיהם של פושעים. אך במקרים ההם נגע הדבר ל־פושעי־מילחמה, רוצחי אזרחים שבויים, והדבר התקבל בציבור בהכרעה אידיאולוגית של הרמט־כ"ל הלאומני, שאינו רואה פסול בפישעי־מילחמה. לאחרונה גם יה הרמטכ"ל מוכן להחזיר את דרגת־הקצונה לפושע־המילחמה המפורסם ביותר של ישראל, דני אל פינטו, חתנו של האלוף דני מם. הוא נסוג רק אחרי שדעת־הקהל התעוררה נגד כוונה זו.

הפעם לא היתה לטוב־ליבו של הרמטכ"ל שום סיבה אידיאולוגית. בהמתיקו את העונש שהוטל על־ידי השופטים על קצין בכיר, הכריז הרמטכ"ל למעשה כי ראשי הצבא הם בעלי מעמד מייוחד ומייוחס, וכי גם עבירות כמו לקיחת־שוחד לא יביאו אותם לבית־הסוהר.

הצבא — או לפחות הקצונה הבכירה — קבעה בכך חוק נפ־רד לעצמה. היא הוציאה את עצ־מה ממדינת־החוק הכללית.

זהו סממן אופייני של רפובלי־קה־בננות דווקא.

קצינים מעל לאזרחים. פחות אישי ויותר חמור היה עני־ין אחר, שעמד השבוע במרכז החיים הציבוריים בישראל: תוכ־נית האירגון־מחדש של מערכת־הביטחון בידי אריק שרון.

הנושא היה מסובך מאוד, ולא ניתן לחרוץ דין באופן שיטחי. בתוכנית כרוכים היבטים מיקצו־עיים, שיקולים של חיסכון, ועוד. כרוכים בו גם היבטים אישיים מאוד, כי אריק שרון היה מעוֹנ־

(המשך בעמוד 9)

בדרום הפרוע משתולל האנרכיה - ואחריה עלולה לבוא הדיקטטורה

ה כחיטה חגגה לאורך כל החזיתות.

„יצטרכו להכריז עלינו מילח־מה!" הודיעו אנשי ימית. וכדי שלא יישאר ספק לגבי כוונתם, פירטו גם מ י צריך להכריז עלי־הם מילחמה: „ישראל או מצ־ריים."

ואילו אריק שרון הכריז, באותו יום: „מוטב שהמצרים והאמרי־קאים יידעו ששאירית־סיני איננה בכיס שלהם!"

אנשי ימית ניסו לסחוט מהממשלה. הממשלה ניסתה לסחוט מהאמריקאים ומה־מצרים.

בשני המיקרים היתה השיטה זהה: להתנפח, לאיים באלימות, בסיגנון של „עיצרו אותי! אני משוגע!"

כשני המיקרים פזזו העי־ניים לעבר התאריך: 25 ב־אפריל 1982.

השעון תיקתק.

האגו של אריק

ה חתן העיקרי של השימחה הצפוייה היה דווקא רגוע ל־גמרי. המצרים היו בטוחים לחלו־טין כי ישראל תיסוג בזמן ובדיי־קנות.

היתה לביטחונם סיבה טובה. הם ידעו שאם מנחם בגין יפר את חוזה־השלום ברגע האחרון, הוא יציג את עצמו ככסיל בעיני ה־ציבור הישראלי, וכמטורף בעיני העולם. מהבחינה הישראלית, ייר־אה אז בגין כאדם שהחזיר את רוב רובו של חצי־האי סיני, מבלי לקבל תמורה כלשהי, שהרי ב־מיקרה זה ימותו השלום, הנורמ־ליזציה והרגיעה בגבול־הדרום ב־עת ובעונה אחת. ואילו מהבחינה העולמית ייראה אז בגין כמצורע שלא יבוא עוד בחברה הגונה, ו־שחתימתו שווה כקליפת־השום. מ־הבחינה הערבית יהיה זה סופו של כל נסיון להשיג שלום עם ישר־אל, כי איש לא ייחס עוד ערך כלשהו לחתימה ישראלית.

משום כך לא דאגו המצ־רים. אין הם אוהבים את בגין, אך הם מכבדים אותו. הם היו משוכנעים השבוע כי בגין, וגם אריק שרון, יעמדו בדדיקנות בלוח־הז־מנים.

המצרים לא התרגשו. הם לא ראו בתאריך ה־25 באפריל נקו־דת־מיפנה גורלית, אלא רק תחנה נוספת בדרך. גישתה של מצריים עצמה לא תשתנה אחרי ה־25 ב־אפריל (ראה הנדון).

אם אכן סבר אריק שרון כי הצעקות של אנשי־ימית יעשו רושם על המצרים, טעה.

גם בארצות־הברית לא עשו ה־דברים רושם עז. בוושינגטון סב־רו כי המחזה המטורף של המרד בימית אינו אלא ביום ישראלי מתוחכם, שבא לעשות רושם על העולם.

אריק שרון עצמו עזר, בדבריו, להגביר סברה זו. איש לא האמין ברצינות שקומץ של מתנחלים אלי־מים שוחרי־בצע יוכלו לעצור את הנסיגה. חוסר־האונים של ממשלת־ישראל כלפיהם לא עורר אמון.

בגין בכסא־הגלגלים: כמו אביר על סוס לבן

האיש שהכריז לא מכבר על „מיזכר־ההבנה" האיסטראטגי כעל הישג היסטורי, ושזקף הישג זה על חשבונו האישי, הכריז השבוע כי היה צורך לספח את הגולן ל־אלתר כדי לסכל מזימה אמריקאית להחזיר את ישראל לגבולות ה־4 ביוני 1967. לאחר מכן הכריז כי גם הנסיגה מסיני אינה מונחת ב־כיסם של האמריקאים. המסקנה: מי שאינו מעניק לאריק שרון את הכבוד הראוי לו, לדעתו, מסתכן בצרות.

יתכן שמסר זה נקלט, ויתכן שלא. אך לא היה לכך קשר ל־מאורעות ימית.

מה שקרה, קורה ויקרה בימית הוא עניין ישראלי פנימי. אין לו קשר עם יחסי ישראל עם האמריקאים

כך. הכל בטוחים שכך צריך להיות. ברגע שהסכמה זו מתערערת, נפתחת הדרך לתהום.

השבוע ראה לפניו כל קורא־עיתונים וצופה־טלוויזיה את התמר־גה הבאה:

● **קבוצה של אזרחים — חלקם קנאים מטורפים, חל־קם סחטנים ציניים שפניהם לבצע־כסף — הוציאה את עצמה בגלוי אל מחוץ לחוק.**

הדרום הפרוע הפך העתק מודר־ני של המערב הפרוע, כפי שהיה קיים רק באגדה. פורעי־החוק פל־שו לבתים לא־להם, תפסו את רכוש הציבור, שרפו מיבנים ומישרדי־שילטון, התכוננו לנתק את העיר ימית ולמנוע כל כניסה אליה, איי־

דרום הפרוע משתולל

כ ימית הולך ומתגבש מצב שלא היה לו אח ורע בתולי־דות ישראל, מאז שהטביע דויד בן־גוריון את אלטלינה.

מדינת־החוק מתמוטטת בגלוי.

ככל התהפוכות שעברו על יש־ראל ב־33 שנותיה, שבהן לו חסרו משברים חמורים, היה קיים תמיד ביטחון באשיות המישטר: הצבא נשמע למרות האזרחית, הסמכות של בית־המישפט עומדת מעל לכל, המישטרה מפעילה את החוק.

הביטחון המוחלט הזה הולך ו־מתערער בימים אלה. ההשלכות של תהליך זה על עתיד המדינה עלו־לות להיות הרות־אסון. יש ער־כים שאי־אפשר לבנותם מחדש. אחרי שנשברו, ולוא רק פעם אחת.

הדמוקרטיה ושילטון־החוק מבוססים, כסופו של דבר, על הסכמה פסיכולוגית בלי־ו/או המצרים. יש לו קשר רב מאוד לעתיד המישטר בישראל עצמה.

מו על הצבא והמישטרה, הודיעו על כוונתם לנתק את הכביש ה־ראשי למצריים, חפרו שוחות, הקי־מו ביצורים, איימו על שרים ב־מישפט־לינץ'.

מאות אנשים עברו מדי יום ביומו עבירות חמורות. אילו הם היו ערבים בשטחים הכבושים, הי־תה התאגדותם נחשבת כאירגון עוין, וכל המעורבים היו מועמ־דים למישפט צבאי, נדונים לשנים ארוכות של מאסר, אחרי שהיו סופגים מנה גדושה של מכות. אילו היו פושעים יהודיים מן המניין במדינת־ישראל, היו נעצ־רים מייד, מוכים, נשלחים לכלא.

ואילו מתנחלי ימית היו גיבורים בעיני עצמם ובעיני ידידיהם ה־רבים. הם הכריזו מילחמה על מ־שלת־ישראל, העליבו אותה, לעגו לה, איימו עליה, הציגו לה אול־טימטום.

ביטחונם־העצמי ועזות־מיצחם גברו מדי יום, ככל שנוכחו לדעת כי הממשלה עומדת מולם חסרת־אונים.

● **היועץ המישפטי לממ־שלה הודיע כי אינו יכול לפעול נגדם, מאחר שסמכו־יותיו מוגבלות לשטח ישי־**

ראל (בגבולות ה־4 ביוני, בתוספת ירושלים המיזרחית והגולן).

אין לו סמכויות בשטחים המוחזקים, הכפופים על פי החוק הלאומי והבינלאומי למימשל צבאי.

● **המישטרה לא התערבה.**

השר הממונה עליה, שר־הפנים יוסף בורג, לא חלם לתת לה פקודות.

את עצמם כשודדי הקופה הציבורית. הם החזיקו את המדינה כולה כבת־ערובה, כדי לסחוט כופר שמן. ההתנחלות כולה הוצגה כזונה בשוק, הלוחמת בגידופים על גודל האתנן. הקנאים הלאומניים לא ראו זאת בעין טובה.

אך הם הבינו כי מבחינה מעשית מוזיקה הסחטנות של אנשי־ימית להגברת הי־סטריה הלאומנית וליצי־

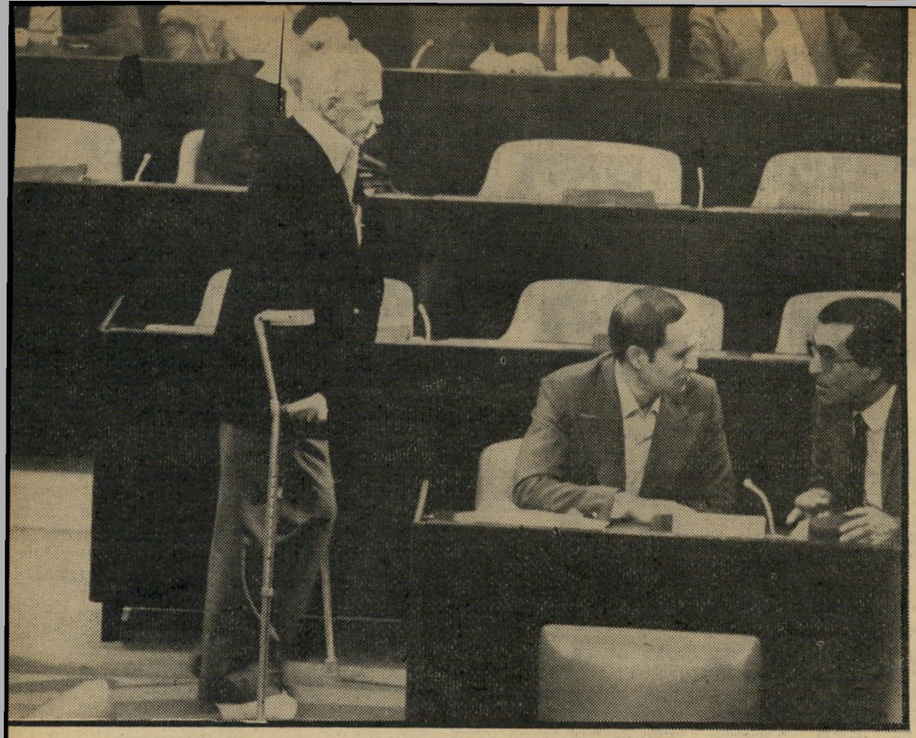

תאוות־הבצע ותאוות־הסיפוק משתוללות זו בצד זו

דה כזאת, שהיתה חושפת אותו אישית להתקפה מצד השוליים הטרופים של המדינה, וביכללם, חלק ניכר מבוחרי מיפלגתו שלו.

● **הצבא הודיע, למעשה, על סירובו להתערב.**

הרמטכ"ל אמר זאת כימעט במילים מפורשות, כשביטא את התיקווה שיהודים לא יצטרכו להילחם ביהודים. אין זה סוד כי רפאל („רפול") איתן הוא אוהד נלהב של גוש־אמונים. הדבר לא היה בגדר סוד גם כאשר התמנה על־ידי עזר וייצמן לתפקידו הרם, והוא לא הסתיר זאת מאז.

השבוע הודיע סגן ראש־הממשלה, שימחה ארליך, בישיבת הממשלה הודעה מוזעזת: שאלוף פיקוד־הדרום, דן שומרון, מסר לו שלא יוכל לערוב לביטחונו האישי, אם ייכנס לעיר ימית.

מאז קום המדינה לא העז מפקד צבאי להודיע הודעה כזאת לחבר־הממשלה, ועל אחת כמה וכמה לשר ה־ממונה את תפקיד ראש־הממשלה.

הדבר גובל במרד הצבא בסמכות האזרחית, על דעת הרמטכ"ל ושר־הביטחון.

כך נוצר מצב מחריד כי השלכותיו: במשך ימים ושבועות אין איש ואין כוח

רת מצב של תוהו־ובוהו. הם קיוו כי המערכונית תגבר עד כי לא תהיה אפשרות מעשית לבצע את הנסיגה, מפני שהמישמעת הצבאית תתמוטט והמערכת השיל־טונית תתערער.

על העגלה הזאת עלו הטרמפיסטים, מסוגו של הרב שלמה גורן ושאר שוחרי־פירסומת ורודפי־קאריירה, שראו במהומה הכללית כר נרחב לעשיית שלל אישי.

אריק: מלכודת וסיכוי

מ ערכת־הסיבות השניה היתה אישית.

מנחם בגין נעלם, לפחות זמנית, מן הבימה.

היו שסברו כי השתמש במצבו הגופני כבתירוץ כדי לחמוק מן הצרות ולהשאיר את האחריות לפינוי־סיני בידי אחרים.

היו שהאמינו כי בריאותו של מנחם בגין אכן מוציאה אותו מדי פעם מכלל פעולה, וכי בראש המדינה עומד עתה אדם העלול לחדול מלתפקד במשך תקופות ארוכות בשעות־משבר.

ברלב של קב"ים: סמל למצבו של המערך כולו

שרון ופוחדים מפניו, הם שמחו לאידו. אריק, כך סברו, לא יוכל להתחמק מן האחריות, והוא יצטרך לעשות מעשים שישניאו אותו לנצח על המחנה הלאומני, המהווה את הבסיס האלקטורלי והפוליטי הפוטנציאלי שלו, ושבילעדיו לא יוכל להשיג את יעדיו האישיים.

אריק שרון לא חלם להסתבך בממשלת זו.

לכן הטיף לתורה משלו: להתעלם מפריעת החוק, להניח למתנחלים לבצע כל עבירה שתעלה על דעתם, ולהמתין עד לרגע האחרון. אז, בסוף מארס, יופעל צה"ל לסילוק אחרוני המתנחלים. אריק רמז כי לדעתו יימאס המצב על המתנחלים עצמם לפני כן, והם יפנו את החבל מרצון. הוא גם

שה סדר". **בהעדר מנהיגותו של בגין, יהיה רק מועמד אחד לתפקיד זה: אריק שרון עצמו.**

מקהלה עטופת שחורין

ב שעה שנערך במרכז הבימה המאבק בין הממשלה ומתנחלים — כלומר, בין הימין הקיצוני ובין הימין היותר־קיצוני — כאילו נעלמו כל שאר הכוחות במדינה. לכל היותר שימשו כמקהלה בטרגדיה יוונית, העומדת באחורי הבימה, כשהיא עטופה שחורין, ומשמיעה מוסיקת־רקע של אנחות.

הביס אותה ברוב של עשרה — 57 קולות נגד 47.

בוושינגטון, בקאהיר ובכל רות אחרות היתה המסקנה: מעמדו של בגין התחזק בי משך השבוע. הוא שוטט בי מצב.

עד לאותו רגע התלחשו במיסדרונות הממשלות כי ממשלת־בגין עומדת ליפול, וכי תיערכנה בחירות חדשות. אחרי הצבעת־האמון השתתקו לחשושים אלה.

1982: האנרכיה הגוברת

כ ך נראה המצב ערב ראש־השנה 1982:

שילטון החוק מתמוטט

כמדינה המוכנים והמסוגלים להפעיל את החוק כלפי קבוצת־אזרחים מתפרעת. גם אם יחוסל מצב זה, לא יישכח הלקח: שילטון החוק בישראל עומד על כר־ער־תרנגולת. מה שקרה את־מול, לגבי ימית, יכול לקרות מחר במדינה כולה, אם תהיינה הנסיבות דומות.

מדינה כבת־ערובה

א יך נוצר מצב כזה? מה גרם לו?

למעשה פעלו השבוע שתי מערכות־סיבות שונות, שהשתלבו זו בזו.

המערכת האחת היתה אידיאולוגית. המתפרעים בי ימית נהנים מגיבוי מצד כל איבי השלום, שוחרי ארץ־ישראל השלמה, הקנאים הלאומניים, החילוניים והדתיים, והטרמפיסטים למיניהם.

„התנועה לעצירת הנסיגה" לא היתה מאושרת מכמה טכסיסים של מתנחלי־ימית. תושבי העיר הציגו

בהעדרו של בגין נוצר חלל ריק בראש המדינה. ממשלת־ישראל התפרקה לשני מחנות. המחנה הכולה את כל העסקנים־השרים, שלכל אחת מהם יש רק מטרה אחת: שלא להסתבך.

המחנה השני מורכב כולו מאיש אחד, שיש זו מטרה פוליטית מרחיקת־לכת הרבה יותר: אריק שרון.

שימחה ארליך, יוסף בורג וחבריהם נאחזו בפאניקה, כשעלה על דעתם שהם עלולים להיחשף ולמצוא עצמם במצב שבו יצטרכו ליטול על עצמם אחריות למעשה שאנשי ארץ־ישראל השלמה יראו בו בגידה. איש לא רצה לריב עם הלאומנים הקיצוניים, ההולכים עתה אימים על המדינה. מה גם שלא התגבש שום מחנה נגדי של שוחרי־שלום, שיכול היה לשמש כמישענת.

לכן שמחו השרים לנוכח חוות־הדעת החד־משמעית של היועץ המישפטי לממשלה, שקבע כי האחריות למתרחש בחבל ימית מוטלת כל־כולה על שר־החבטחון.

מכיוון שכולם שונאים את אריק

רמז כי יוכל לשכנע את אנשי גוש־אמונים להסכים לנסיגה בלי אלימות.

כמו רוב התיאוריות של אריק שרון נראתה גם זו כסבירה. וכמו רוב התיאוריות שלו, תלוייה גם זו על בלימה.

ספיראלה של אלימות

פ ריעת־החוק יוצרת דינאמיקה שלה. המתנחלים אינם מתכוננים להטיל מצור על עצמם ולשבת בחיבוק ידיים. אם לא ישיגו את שלהם בדרך זו, יפרצו החוצה, ינתקו את כבישי הארץ ויביאו להסלמה אלימה גוברת והולכת. בעזרת ידידיהם הם יוכלו ליצור אנארכיה, שתתפשט ותלך. במצב כזה תגבר ההתחרות בקרב החוגים הלאומניים, והקיצוניים יגברו על הפחות־קיצוניים, ותיווצר ספיראלה של אלימות והפרת־חוק.

יתכן כי אריק עצמו שמח לקראת אפשרות זו, מתוך תיקווה שאז תישמע הקריאה ל„מנהיג חזק", שי„לקח את העניינים בידיים" ו„יעמ־

המערך חדל למעשה מלהתקיים ככוח פוליטי רציני. מצבו הגופני של מזכ"ל מיפלגת־העבודה, חיים בר־לב, שדידה על קביים, סימל לעיני כל את מצב מחנהו כולו. בשולי השוליים המטירו כמה ח"כים קומוניקאטים על אמצעי התיקשורת.

שום כוח ציבורי לא התייצב מול פני הממשלה או מול המתנחלים.

סיפוח־הגולן הטיל אור חיוור על מצב זה. במהלומת־הבזק שלו, כשהוא רוכב על כסא־הגלגלים שלו כמו אביר על סוס לבן, כפה בגין את רצונו על המדינה כולה. האופוזיציה התנהגה בצורה אומללה ומגוחכת.

התוצאה היתה שבגין השיג למעשהו 61 קולות בכנסת. אף שדיבר אחר־כך על „רוב של שני שלישים", היה ברור לכל בעולם כי 59 חברי־כנסת הצביעו נגד הסיפוח — אם ברגליהם, אם בידיהם.

השבוע תוקן המצב לטובת בגין, באדיבותה של האופוזיציה העגומה. תנועת־שינוי הגישה הצעת אי־אימון, המערך הצטרף אליה. בגין, שוב על כסא־הגלגלים שלו,

● **בדרום הפרוע הלך והתגבר המרד של המתנחלים והלאומנים, ולבש בהדרגה צורה של מרד אלים ומזויין.**

● **מולו עמדה הממשלה חסרת־אונים, כאשר הזרועות המופקדות על קיום הביטחון והדמוקרטיה מרכנות לשמוט את תפקידן זה.**

● **האופוזיציה הריישמית היתה חסרת־אונים ואובדת־עצות אף יותר מאשר הממשלה, ולא יכלה לזכות אלא בבוז מוצדק מצד הציבור.**

● **מחנה השלום והדמוקרטיה לא התאושש מן המכה הנוראה שהציבור הנחית עליו ביום הבחירות.**

הסוף: דיקטטורה

א ין זה מצב סטאטי. ככל שמתקרב התאריך הגורלי — ה־25 באפריל 1982 — עלולות כל התופעות האלה להחריף. הדינאמיקה של ההתפרקות עלולה להביא לאנרכיה. ואחרי האנארכיה או רבת — תמיד — הדיקטטורה.

האם יתמוטט העולם בחודש אפריל?

תיפלצת אפריל

תמונת עתידו של הישראלי המצוי — החל בחבר־הממשלה וכלה ברוכל בשוק — מחולקת עתה לשתי תקופות: ל"א וא"א. לאמור: לפני אפריל 1982 ו־אחרי אפריל 1982.

לפני ה־25 באפריל 1982 אפשר (ואולי גם צריך) לבקר במצריים, לספח את הגולן, לעשות דברים נוראים בגדה וברצועה, לפ־לוש ללבנון, לדפוק את האמריקאים, לשגע את הרוסים, לראות את עתיקות אבו־סימבל, כי עד ה־25 באפריל 1982 חוסני מובארכ יהיה בסדר. הוא יתאפק. הוא לא יגיב. הוא לא יעשה דבר אשר יקלקל את נסי־גת ישראל משארית־סיני.

אחרי אפריל 1982 הכל יהיה אחרת. אי־אפשר יהיה לבקר במצריים. הנורמליז־ציה תיעלם כלא־היתה. כל צעד ישראלי ייתקל בהתנגדות נמרצת של חוסני מובא־רכ, אשר ירצה להתחבב מחדש, ובכל מחיר, על שאר הערבים.

בקיצור: בסוף אפריל יחשך מחדש העולם, שהואר באור גדול כאשר ביקר אנוור אי־סאדאת ב־ירושלים.

מנחם בגין מאמין בכך, ועל כן מיהר לספח את הגולן. הרוכל בשוק מאמין בכך, ועל כן הוא ממהר להצטרף לסיור מודרך בקאהיר. הציבור כולו מאמין בכך.

אך אין בכך כל ממש.

■ ■ ■

ביקרתי השבוע במצריים, כדי לב־דוק את הצד המצרי של תסביך־אפ־ריל.

לא מצאתי אותו. אין תסביך־אפריל מצרי. זוהי תופעה ישראלית מובהקת ובלעדית.

דיברתי עם כמה מראשי המישטר. חשוב יותר: דיברתי עם כמה מאות מצרים — בבית, ברחוב, בשוק, במיסגד, במישרד הממשלתי. יצאתי מקאהיר וביקרתי באחת מערי־השדה של מצריים (פורט־סעיד).

לא מצאתי שריד זכר לאותה מיפלצת נוראה של אפריל.

בוודאי, מצרים מתוחכמים מודעים לכך, כי משהו ישתנה באפריל. סיני כולה תחזור. מצריים תוכל להצביע בגאווה על כך שכל שיטחה הלאומי הוחזר לה ב־דרכי־שלום. ייפתח פרק חדש.

אך שינוי מהותי? לא.

מדוע? האם מפני שהמצרים דבקים ב־התחייבויותיהם, יקרה אשר יקרה?

מצרים רבים מסתפקים בתשובה זו. וזהו עניין של כבוד. יש לנו כבוד. הבטחנו.

מצרים מתוחכמים יותר — וארץ־היאור מלאה באנשים מתוחכמים, שבהשוואה אליהם נראים אנשי־הצמרת הישראלים כ־איכרים מגושמים — יחזרו על נימוק זה, בחיוך עדין, אך יוסיפו מייד נימוקים מוצקים יותר.

לא רק הכבוד המצרי אומר כך. גם האינטרס המצרי אומר כך.

■ ■ ■

אחד המצרים המתוחכמים ביותר, שמילא תפקיד חשוב בתהליך השלום, פירט באוזני ארבע סיבות כבדות־משקל להפרכת החששות של הישראלים.

הן מעורות עמוק באופי המצרי, במציאות המצרית ובאינטרסים המצריים.

כשהדברים נאמרים על גדת הנילוס, לאור השמש המצרית החורפית הנעימה, במרחק של כמה מאות מטרים מארונות־הקבורה המזהבים של הפרעונים, בלילה של עיר־המיליונים המשמשת גם עתה כ־צומת לנתיבותיהן של 21 מדינות־ערב — הם נראים כימעט כמובנים מאליהם.

חוששני שיש להם צליל אחר כאשר חוזרים עליהם בשפת־ימה של תל־אביב, לאורה של אותה שמש חורפית נעימה.

יש מרחק עצום בין קאהיר ותל־אביב.

המרחק הגיאוגרפי במדד בדקות של טיסה ובשעות של נהיגה. אך המרחק ה־פסיכולוגי עדיין נמדד בשנות־אור — גם בתום השנה הרביעית מאז ביקורו של אל־סאדאת הבלתי־נשכח.

■ ■ ■

אך אותו מנהיג מצרי: „השלום הוא שלנו. הוא פרי יוזמתנו. הוא תוצרת מצריים. מעמדנו, יוקרתנו, ה־אינטרסים שלנו קשורים בשלום זה. כל עוד נמשך התהליך, היוזמה בידינו."

אילו היתה מצריים מבטלת מחר את השלום שלה עם ישראל, לא היה נעלם הצורך ביוזמת־שלום ישראלית—ערבית. העולם היה מחפש בקדחתנות יוזמת־שלום אחרת. מישהו אחר — סעודי? פלסטיני? סובייטי? — היה פורץ אל תוך החלל הריק ומפתח יוזמה חדשה. מצריים היתה נדחקת הצידה, או התוצה.

כך היה נשמט מידי מצריים אחד היתרונות החשובים ביותר שיש לה כיום — יתרון מדיני, דיפלומטי, פסיכולוגי.

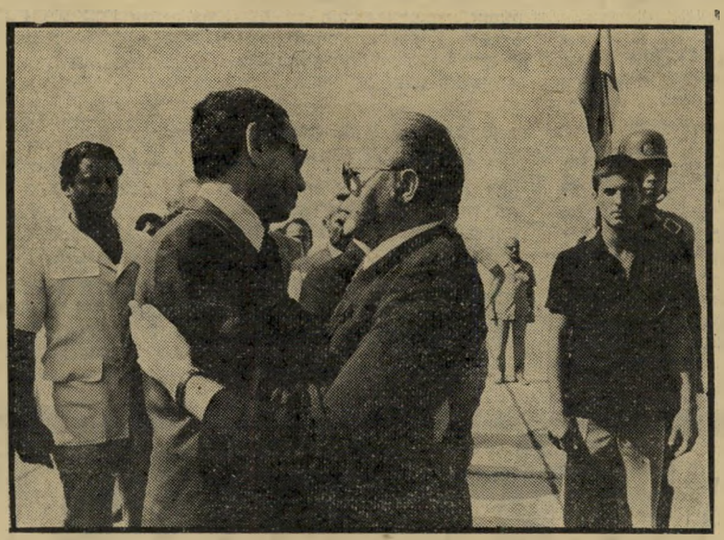

בגין מחבק את בוטרוס־ע'אלי: מה זה נורמלי?

יש חוקרים הסבורים כי אחד הגורמים החשובים ביותר, שהינחו את אל־סאדאת ערב יוזמתו ההיסטורית, היה דומה. אז התגבשה יוזמת־שלום אמריקאית־סובי־טית, שבה לא נועד למצריים אלא תפקיד צדדי ומישני. דובר על חידוש ועידת־ז'נבה, על הזמנת מישלחת פלסטינית ב־מיסגרת של מישלחת כללי־ערבית. פורס־מה הצהרה משותפת של וושינגטון ו־מוסקבה. נוצר מצב שבו היו סוריה וירדן, ואולי גם אש"ף, ממלאים תפקיד חשוב.

ביקורו של אל־סאדאת קבר בן־לילה את כל היוזמות האלה. היוזמה עברה לקאהיר, ומאז ממלאת מצריים תפקיד מרכזי מאוד על הבימה המדינית העולמית.

למה לה לוותר על כך?

■ ■ ■

הסיבה השניה קשורה, במידת־מה, בראשונה.

מצריים נהנית כעת מיוקרה עצומה בעולם.

היא המדינה האחראית. החכמה. הנבונה. השקולה. שוחרת־השלום. המציאותית.

כך מתייחסים אליה בבירות אירופה. כך מתייחסים אליה בארצות־הברית.

בהשוואה אליה, כל המדינות הערביות האחרות (ואפשר להוסיף את השם ש־המנהיג המצרי דילג עליו ברוב אדיבותו: גם ישראל) נראות כמדינות הפכפכות, בלתי־רציניות, בלתי־מכובדות, בלתי־שקו־לות ואולי גם קצת מטורפות.

המצרים, בניגוד לישראלים, אינם סבו־רים כי אפשר לצפצף על דעת־הקהל ה־עולמית. הם עם עתיק מאוד ומנוסה מאוד. הם יודעים כי יש ערך ממשי לאהדתה של דעת־הקהל העולמית, ערך שניתן לתרגמו לשפת ההישגים המדיניים והכלכליים.

למה להם לוותר על כך?

■ ■ ■

הסיבה השלישית שונה בעיקרה. מצריים היא מדינה יציבה — אולי ה־מדינה היציבה בעולם.

במשך 8000 השנים האחרונות לא היו במצריים שינויים דראס־טיים. וגם לא בשלושים השנים האחרונות.

מאז ראשית המאה היו למצריים, בסך הכל, שני מלכים (פואד ופארוק) ושלושה נשיאים (גמאל עבד־אל־נאצר, אל־סאדאת ומובארכ). היתה בה רק הפיכה אחת (ב־יולי 1952), וגם זו היתה שקטה, ולא נשפכה בה אף טיפה אחת של דם. המלך עלה לספינת־השעשועים שלו והפליג ל־אירופה — וזה היה זה.

בדור האחרון היו ברוב ארצות המרחב תהפוכות קיצוניות, מהפכות צבאיות, זעזו־עים ללא־ספור. שום דבר כזה לא קרה במצריים. וגם כאשר נרצח אל־סאדאת, נמשכו החיים בשקט מדהים. הכל נמשך, כאילו לא קרה דבר. כאילו התחלפו ה־נשיאים בדרך השיגרתית ביותר שבעולם. בשיא הלך, סגנו בא במקומו — וזהו זה.

השמרנות המוצקה, הטבועה כה עמוק באופי המצרי, ושגם האורח הזר נתקל בה על כל צעד ושעל במצריים — שמרנות מרשימה, ולפעמים גם מרגיזה — זוהי עובי־דה פוליטית.

זרע־השלום נבט בתודעה המצרית ב־משך שנים רבות. לולא כן, לא היה העם מקבל בהסכמה כה עמוקה וטוטאלית את הקו של אל־סאדאת.

מי שהתנגד להסכמי קמפ־דייוויד ממשיך להתנגד להם. אך התנגדות זו קיימת ב־חוגים מצומצמים, באינטליגנציה, אצל בעלי המיקצועות החופשיים, בקרב הקני־אים הדתיים.

אין לה זכר כרחוב, כמגעים אישיים, במיפגש הבלתי־אמצעי בין ישראלים ומצרים.

■ ■ ■

הסיבה הרביעית היא פרוזאית מאוד. יתכן שהיא תשכנע את ה־ישראלי־המצוי יותר מכל סיבה אחרת.

„מה יכולנו לעשות אילו ויתרנו על דרך השלום?" שאל המני־היג המצרי. והשיב בפשטות כנה: „אין לנו משאבים למילחמה."

מסוכן מאוד להאמין — כפי שמאמינים ישראלים רבים — כי זאת היתה הסיבה היחידה ליוזמת אל־סאדאת. הנחה כוזבת זו עלולה להוביל למסקנות כוזבות.

אך העובדה הבסיסית נכונה. מצריים היא ארץ עניה. אין לה כסף למילחמה.

עם מילחמתי יכול להתלהב למילחמה גם כשאין לו האמצעים לכך. אבל כל מי שהיה אף יום אחד במצריים יודע כי המצרים רחוקים מאוד מלהיות עם מילחמ־תי. הם יילחמו אם אין להם ברירה. אם זהו עניין של קיום או כבוד. אך הם לא יילחמו סתם כך, לשם תענוג, כשיש דרך סבירה של שלום.

ההחלטה היסודית לעבור לדרך השלום לא היתה החלטה של איש אחד, וגם לא החלטה של איש אחד היא וסגנו־יורשו. היתה זאת החלטה עמוקה של עם הרוצה לשקם את עצמו, לנטוש את נתיב ההרפתקות הכושלות וחסרות־התוחלת, ולהתמסר ל־בניינה של ארצו העתיקה.

הוא לא יוותר על כך.

■ ■ ■

לגבי המצרי המצוי — המנהיג ו־המנהג, השר והזבן בשוק — שום דבר השוב לא יקרה באפריל.

הישראלים יסתלקו משארית האדמה ה־מצרית. זה טוב.

זה יהיה סימן־דרך. אך לא יותר מזה.

המציאות לא תשתנה. היא תימשך. כל הגורמים שהביאו לשלום ימשיכו ל־התקיים ולהשפיע.

מצריים תרצה להתקרב בחזרה אל ה־עולם הערבי. בהחלט כן. אך היא לא תעשה זאת במחיר הוויתור על השלום.

הנורמליזציה קיימת. מזג־האוויר של ה־נורמליזציה — חמימות, קרירות, שרב, סערה — יושפע על־ידי המאורעות.

והרי זהו עצם טיבה של נורמלי־זציה — שטיבה ייקבע באופן נורמלי.

משמע: אם התנהגות הישראלים תמצא חן בעיני המצרים, היחסים יהיו חמים יו־תר. אם ההתנהגות לא תמצא חן, יהיו ה־יחסים קרירים יותר. הוא הדין בצד ה־ישראלי.

זה נורמלי.

■ ■ ■

מי המסקנה?

אם ישאל אותי ישראלי: „האם צרי־כים לרוץ ולבקר במצריים, מפני שהדלת תיסגר ברעש גדול בסוף אפריל 1982?" — אומר לו: „יש לך זמן. תוכל לבקר גם במאי. ביוני. וביולי. ובשנה הבאה."

אם ישאל אותי עסקן ישראלי: „ובכן, אפשר לעשות את הכל? המצרים יתאפקו ויבליגו תמיד?" — אומר לו: „המצרים הם עם סבלני מאוד. אך לא כדאי לירוק להם בפרצוף. פעם־פעמיים הם יעמידו פנים שזה גשם, מתוך תוכחה וסבלנות, כפי שאדם מבוגר מתגבר כלפי ילד תוקפ־ני. אך גם הסבלנות המושלמת ביותר עלולה להתפקע מפעם לפעם."

ובעיקר: התאריך של אפריל 1982 אינו דרמתי ביחסי ישראל־מצריים.

הדף יתהפך. יתחיל פרק חדש. בעיות חדשות תדרושנה תשובות חדשות.

אך כל עוד ננהג אנחנו כמדינה נורמלית פחות או יותר, שפויה פחות או יותר — סבירה פחות או יותר — יימשך הכל כסידרו.

זה תלוי בנו.

קפה נמס עלית בגרגרים. ספלנדיד.
כך שותים היום קפה נמס בעולם.

ספלנדיד!

בעולם, ספלנדיד – פירושו נהדר.
כזה הוא קפה נמס עלית בגרגרים.
הטעם שלו – ספלנדיד.
הניחוח שלו – ספלנדיד.
וכל גרגר נותן לך 100% קפה טהור.
מי שנתן לו את השם ספלנדיד
מבין בקפה.

טוב לי עם קפה ספלנדיד עלית

תשקיף

האלוף אלמוג – מועמד בחיפה?

כמה חברי־כנסת ושר מטעם הליכוד, וגם כמה עסקנים מקומיים של הליכוד בחיפה, פנו לאחרונה למפקד חיל־הים, האלוף זאב אלמוג, בהצעה להתמודד בבחירות המוניציפאליות הקרובות על ראשות עיריית חיפה מטעם הליכוד.

עסקני הליכוד סבורים כי האלוף יוכל לגבור ללא קושי על ראש העירייה האפור מטעם המערך, אריה גוראל. בליכוד מייחסים חשיבות רבה למערכה על ראשות העיר של „חיפה האדומה".

תנודות בבורסה בינואר ובאפריל

בבורסה התל־אביבית מעריכים כי קראת ה־5 בינואר יהיו תנודות חריפות בשערי המניות החפשיות. בתאריך זה עתידה מועצת־הביטחון של האו"ם לדון בהצעת סנקציות על ישראל, בעיקבות סיפוח הגולן.

בחודשים האחרונים הוכח בבורסה כי למאורעות פוליטיים יש השפעה חזקה על המיסחר במניות החפשיות (לא מניות הבנקים). המיסחר במניות אלה מהווה כ־30% מכלל המיסחר במניות בבורסה, ובמידה רבה יש בו יסוד ספקולטיבי.

מסיבה זו, מעריכים גם כי לקראת סוף אפריל — מועד פינוי של חבל־ימית — יהיו תנודות חריפות בשערי מניות אלה.

מחיחות בין שמיר ובן־מאיר

בשבועות האחרונים כועס שר־החוץ יצחק שמיר על סגנו, יהודה בן־מאיר. ח"כ המפד"ל ממהר להגיע אל אמצעי־התיקשורת בכל פעם שהוא מבקשים את תגובת משרד־החוץ, ושר־החוץ אינו מרוצה מתאוות הפירסום של סגנו.

דני מט – לפוליטיקה?

האלוף דני מט העומד לפשוט את המדים, קיבל לאחרונה כמה פניות מאנשי הליכוד, שהציעו לו להשתלב בחיים הפוליטיים.

ההצעה הרצינית ביותר שקיבל היתה להיות מועמד מטעם הליכוד בבחירות הקרובות לראשות עיריית רמת־גן.

ראש־העירייה הנוכחי, הד"ר ישראל פלד, אינו מקובל על מרבית אנשי־חרות בליכוד, הזוכרים עדיין דברים שאמר בעבר על מצב־בריאותו של ראש־הממשלה, מנחם בגין, והשפעת הדבר על תיפקוד הממשלה. פלד מודע למצבו, ומתכונן להתמודד ברשימה אישית.

את הפנייה למט מנסה לטרפד ח"כ־הליברלים לשעבר, משה מירון, המבקש גם הוא להיות מועמד לראשות העירייה מטעם הליכוד.

הליכוד משחלט על ערב"־הראיונות

ערב־ראיונות חדש במלון דן בתל־אביב, שייפתח ביום השישי הקרוב על־ידי ח"כ חרות מיכה רייסר, יחזק את אחיזת הליכוד בתחום זה.

רייסר מנסה בדרך זו להחיות את מועדון היקב, שפעל רק פעם אחת בבית אסיה, ושהתפרק אחרי ששותפו של רייסר, איש־העסקים מיקי אלבין, פרש. רייסר גייס למשימה את עיתונאי ידיעות אחרונות, אריה אבנרי, שינחה את הערבים באופן קבוע.

המראיין השני באיזור בתי־המלון של תל־אביב, איתן דנציג, עובד עבור רשת־המלונות של חיים שיף, איש תנועת־החרות, המאשר את זהות המרואיינים מראש.

כדאיות הפיחוח בארץ – יותר מבאירופה

מנתונים העומדים להתפרסם בקרוב מתברר כי כדאיות הפיתוח התעשייתי בארץ גבוהה מזו המקובלת מבאירופה.

בארץ מופנים 46% מכלל ההשקעות בפיתוח מוצרי תעשייה חדשים למוצרים המוכיחים את עצמם, בסוף תהליך הפיתוח, ככדאיים לייצור.

שיעור זה גבוה פי שניים ויותר מזה המקובל באירופה.

„מעריב" מאיים על „הלוח הכפול"

לאחרונה פנו בעלי הצהרון ידיעות אחרונות לבעלי הארץ, בתביעה לשנות את הסכם חלוקת־הרווחים של הלוח הכפול. תביעה זו גררה התערבות בלתי־צפוייה של הצהרון המתחרה מעריב.

על־פי ההסכם המקורי שנחתם בין ידיעות אחרונות והארץ, היתה בין שני העיתונים חלוקה שווה של הוצאות הלוח הכפול והכנסותיו. עתה תבעו אנשי ידיעות אחרונות לשנות אופן־חלוקה זו לסובתם. הם התבססו בתביעתם זו על מיספרי התפוצה, שלדבריהם מורים על כך שתפוצתו של ידיעות אחרונות בימי השישי גדולה פי שלושה מזו של הארץ.

בעלי הארץ, מישפחת שוקן, סירבו להיענות לתביעה. ביניתיים נודע למעריב על תביעתו של ידיעות אחרונות, ובעלי העיתון פנו למישפחת שוקן בהצעה מפתיעה: תמורת הסכמתו של הארץ לנטוש את השותפות עם ידיעות אחרונות, ולעבור לשותפות חדשה עם מעריב, ישלם מעריב להארץ דמי־הסכמה בסך חמישה מיליון שקלים.

בעלי „הארץ" עדיין לא נתנו תשובה ל„מעריב", וביניתיים ממשיך „הלוח הכפול" להופיע על־פי ההסכם הקיים.

בוטל "בואו הטבק והנייר לגילגול סיגריות

מישרד־המיסחר־והתעשייה ביטל את ההיתר שהיה קיים בשלוש השנים האחרונות לייבא לארץ את הטבק המיוחד לגילגול סיגריות בית, ואת הנייורות לצורך זה.

חובבי הסיגריות המגולגלות ייאלצו לחזור למקור הקודם לטבק ולנייורות: ירושלים המיזרחית ועיר הגדה המערבית.

בן־נתן ובן־מאיר נאבקים על בן־ציון רובין

במיסגרת המאבק בין סיעת למיפנה ובין סיעת הצעירים במפד"ל, מפיץ כל אחד מהצדדים שמועות כאילו מבקש ח"כ תמ"י, בן־ציון רובין, לבדוק אפשרות לחזור למפד"ל, אם יורשע השר־בחופשה אהרון אבו־חצירא במישפטו.

מנהיגי כל אחד מן הצדדים, רפאל בן־נתן מלמיפנה ויהודה בן־מאיר מסיעת הצעירים, מספרים כי נפגשו לשיחה בעניין זה עם רובין, שהכטיח להם תמיכה כמאבק הפנימי נגד המיעה היריבה.

האלוף טמיר איבד את דרכונו

האלוף אברהם („אכרשה") טמיר, ששהה בשבוע שעבר בכירת צרפת כשליחות שר־הביטחון, איבד את דרכונו הישראלי במהלך השהות, ומאמצי אנשי השגרירות למצוא את הדרכון האבוד עדו בתוהו.

שילטונות נמל־התעופה בפאריס התייחסו אל התקרית בהבנה, וטמיר לא נגרמו בעיות כאשר עזב את צרפת.

לפיד יזכה בהתוצלות

מנכ"ל רשות־השידור, יוסף לפיד, יזכה בהתנצלות מטעם שבועון־הבידור „היטון", אחרי שאיים להגיש תביעת־דיבה נגד העיתון ונגד כתבו, אילן שאול.

לפיד טען שמישפט, שפורסם כמצוטט מפיו, ושבו התייחס לסרט ישעיהו לייבוביץ במעלות של הבימאי יגאל בורנשטיין, לא נאמר כלל על ידו. בגליון הקודם של העיתון כתב שאול שבהרצאה לפני סטודנטים בפאקולטה למישפטים באוניברסיטת תל־אביב, אמר לפיד שאילו היה זה תלוי בו, הוא היה מקציץ מהסרט, שנמשך 62 דקות, 50 דקות, ואת השאר היה משאיר כסרט אילם. ביניתיים הסרט לא אושר להקרנה בטלוויזיה.

שאול הקליט את לפיד באותו מעמד, אך מחק את הסרט אחרי הפירסום, ולכן העדיף להיטון להתנצל, תחת להסתבך במישפט דיבה.

תסיסה בבית המעצר רמלה

אי־יכולתה של המישטרה לפענח במהירות את תעלומת הרצח של הכלאי רוני ניצן, והעובדה שהרוצחים לא נתפסו עדיין, גורמת לתסיסה רבה בבית־המעצר של כלא־רמלה, שניצן היה מפקדו.

קציני שרות בתי־הסוהר וסוהרים רבים שוקלים התפטרות. הסוהרים שהיו נאמנים לניצן, נתקלים באיומים יומיומיים מצד האסירים שניצן החמיר עימם, והאווירה בבית־המעצר קשה.

בוועדת השיבעה של המפד"ל – מבוי סתום

בשלב זה לא מסתמן פיתרון למשבר החמור שבו נתונה המפד"ל. ועדת השיבעה שבחר הוועד־הפועל של המיפלגה אמורה להגיע לסיכום בשאלות השנויות במחלוקת כבר השבוע, אך נראה שתבקש ארכה של שבוע נוסף.

הוועדה, שבה לכל אחד מן החברים זכות וטו, אמורה להכריע בשאלת מישרד הדתות ובשאלת הבחירות הפנימיות במפד"ל. הסערות המדיניות של השבועיים האחרונים עיכבו את דיוני הוועדה, שהחברים הבכירים בה הם השרים בורג והמר.

(המשך מעמוד 4)

יין להדק את שילטונו האישי ה־ישיר במערכת העצומה של מישרד־הביטחון, שהיא אימפריה אדירה בפני עצמה.

אך היה לעניין היבט אחד, שבלט לעיני כל, ושחרג מן הסוגיה המיקצועית: שרון הכפיף מוסדות אזרחיים של מערכת־הביטחון לחיילים לובשי־מדים. הוא עירער את מערכת־הביקורת האזרחית על הצבא, הכפוף מטיבעו לרמטכ"ל בילבד. הוא צעד צעד גדול קדימה לשיחרור הצבא מפיקוח הרשות האזרחית.

יתכן מאוד שאריק עצמו לא היה מודע למשמעות זו של מעשיו, ומן הסתם זה גם לא עניין אותו. אך זה לא שינה את חומרתם.

לבייש את צה"ל. כל זה קרה בשעה שבחבל־ימית התגבש מצב חדש ביחסים בין אזרחים וחיילים.

אלוף פיקוד־הדרום הודיע למלא־מקום ראש־הממשלה, שימחה ארליך, כי לא יוכל לערוב לביטחונו האישי, אם יופיע בימית — מקום הנשלט על־ידי צה"ל, והכפוף למימשל הצבאי של צה"ל (ראה עמודים 5—4).

יתכן מאוד שאף ברפובליקת־בננות לא היה אלוף מודיע הודעה כזאת לנציג הבכיר של הממשלה — ולוא רק מפני שלא היה רוצה לבייש את הצבא על־ידי הודאה באי־יכולתו להשתלט על אזרחים.

במדינת־ישראל, בשבוע האחרון של 1981, זה היה אפשרי.

מיפלגות

חדשות הליכוד

בדרך הנכונה

ראש־הממשלה אמר שהליכוד זקוק לעיתון משלו, והשבוע הגיש לו העורך המיועד, ח"כ רוני מילוא.

אם הכל ילך על־פי התוכנית, יופיע באפריל שבועון בן 20 עמודים, המודפס על נייר יקר, ושמו יומן השבוע. זה יהיה ביטאון הליכוד.

מן העותק־לדוגמה שהפקיד השבוע רוני מילוא ברוב־טקס בידיו של ראש־הממשלה, ושרק מעטים מובחרים זכו לעיין בו, אפשר ללמוד לא־מעט על טיבו של הברווזון העיתונאי מבית־היוצר של הליכוד.

השרים ואנשי הקואליציה שעילעלו בדפיו שבעו נחת: הטכסט הכתוב מורכב אמנם מהדבקות סתמיות של קיטעי־עיתונות, שבאו למלא בדמה את מקום הטכסט שייכתב בעתיד, אך התמונות ברורות ומודפסות היטב. השבועון המיועד מלא וגדוש בתמונות מחמיאות של בגין, יעקב מרידור, דויד לוי, יורם אריאור, אהוד אולמרט, שלמה לורינץ, הפרופסור ראובן ירון, נעמי שמר ושימחה ארליך. לעומת זאת יש בעיתון תצלום של שימעון פרס שנראה כאילו הוא לקוח מהמדור בלונים של העולם הזה, וכמה קריקטורות אנטי־ערביות ואנטי־סובייטיות.

לא רק הבלון של פרס לקוח מהעולם הזה. במאמר־המערכת שלו טוען מילוא ששבועון־הליכוד יהיה „בלתי־תלוי, בסיגנון שבועוני־החדשות הבינלאומיים," אך סיגנון העריכה והכיתוב מזכיר מאוד את השבועון המסויים. כאלה הם שמות המדורים, וכאלה הן כותרות־המישנה, כגון, שנגזרו פשוטו כמשמעו מהעולם הזה והודבקו בשבועון הבלתי־תלוי של הליכוד. בדומה לעולם הזה, מכנה את עצמו ביטאון־הליכוד „שבועון החדשות של ישראל".

בכותרת מאמר־המערכת שלו טוען רוני מילוא „יומן השבוע — בדרך הנכונה," אך מתוכן המאמר עצמו קשה להבין מהי דרך זו בדיוק. כמה פנינים: („השבועון"), כותב מילוא, „יביא מיגוון־דיעות רחב מן המקובל," וגם „ידיעות וכתבות אשר יכסו אירועים בלתי־שיגרתיים מכל רחבי העולם."

מבטיח מילוא: „הכתיבה חופשית, אשר לא תגביל את הכותב, תשמש בסיס לשבועון," אך הוא ממהר להבהיר: „העובדה שהעורך הראשי הינו דמות פוליטית תהיה לה השפעה על־כך שעמדות פוליטיות מסויימות, אשר עד כה לא באו לידי ביטוי הוגן, אכן יקבלו את הביטוי ההולם ביומן השבוע."

עסקנים מיליונרים. תבניתו של השבועון־לדוגמה, ותוכן מאמר־המערכת, אינם מותירים כל מקום לספק באשר לטיב החדשות ותוכן הדיעות שיופיעו בו. גם רשימת חברי מועצת־המערכת מבהירה עד כמה יהיה השבועון של הליכוד בלתי־תלוי. נשיא מועצת־המערכת הוא הד"ר יוחנן באדר, ובין חבריה אפשר למצוא כמה מעסקני השורה השניה של הליכוד: אהוד אולמרט, שרה דורון, דויד מגן, משה קצב, מאיר שיטרית, דב שילנסקי, דויד שיפמן ויחזקאל פלומין. לצידם של אלה מופיעים כמה מיליונרים מתומכי הליכוד: הד"ר ראובן הכט, ישראל סחרוב, חיים שיף, שלמה אליהו והיהלומן משה שניצר.

הח"כ רוני מילוא הכתיר את עצמו כ„עורך ראשי". העורך יהיה משה יהיום. קריקטוריסט וכתב לענייני־גיאולוגיה. מנכ"ל העיתון, יואל ישראלי, מפיק היום למען מישרד־הביטחון ביטאון של הג"א.

בגין אמר שהליכוד זקוק לעיתון משלו, ונראה שהליכוד יקבל את העיתון שהוא ראוי לו.

attending the High School of Music and Art. Since 1962 he has made Israel his second home. He's won two Israeli 'Oscars,'

הקטע על בורשטיין בתוכניה של „בארנום"
ישראל: מולדת שנייה

ישראלים בחו"ל

ביח שני

של השחקן

מהי מוידתו של מייק בורשטיין, השחקן המצליח בארצות־הברית?

הכל שמחו בישראל לכשנודע כי מייק בורשטיין קיבל את התפקיד הראשי במחזה המוסיקאלי המצליח בארנום על אחת מבימות ברודווי. „שחקן ישראלי לתפקיד ראשי ב־ברודווי," בישרו כותרות הטורים לבידור ותיאטרון.

מייק בורשטיין נולד בארצות־הברית להוריו, השחקנים פסח ויליאן בורשטיין, שכיכבו על בימות האידיש בארצות־הברית וגולות יהודיות אחרות. בישראל הכיר בורשטיין את ישראליותו. כמי שלא נולד בארץ, טרח להדגיש את הפטריוטיות שלו, כנאמן לממשלות המערך והליכוד, כל אחת בתורה.

בתוכניה של המחזה בארנום מתפרסמת ביוגראפיה של בורשטיין. ברוח הזמן, זנח כנראה הפטריוט הישראלי את מולדתו, כי כך נאמר בה: „מאז 1962 עשה בורשטיין את ישראל לביתו הש נ י..."

השער ועמוד פנימי של גיליון־הדמה של ביטאון־הליכוד
במקום ביטאון של הג"א

אתה והחיים

מאת מאיר תדמור

המדד עלה פי חמש מאות (500) מאז 1951

סוף השנה, הוא גם, בין היתר, ראש־השנה לעוסקים בסטטיסטיקה. מצאתי לנכון לחגוג את ראש־השנה עם עובדי הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה. שמתוך פירסומיה דליתי נתונים מאלפים. תאמינו לי שזו לא עבודה קלה.

הנה למשל, מסתבר, שמאז התחילו למדוד את מדד המחירים לצרכן, בספטמבר 1951, עלה המדד פי 500 (כן, חמש מאות). מה זה אומר? שמה שקנית אז בלירה עולה היום 500 לירות. יש הטוענים שזה לא מדוייק, שאז בלירה קנית יותר. אבל אז, הרבה דברים אי־אפשר היה לקנות. על כל פנים, כך מה שהיה בקיצוב, היה זול. היום אין קיצוב, אפשר לקנות הכל ובאמת קונים הכל.

נחזור לסטטיסטיקה: „זה דומה לחשבון, אך יותר מסובך," כמו שהיה אומר הבן של השכן בכיתה ח'. ובכן, בספטמבר 1951 התחילו במדידת מדד המחירים לצרכן. מהו המדד? „מדד המחירים לצרכן מודד את אחוז השינוי החל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לצריכת „סל" קבוע של מיצרכים ושרותים." ה„סל" מייצג את התיצרוכת של קבוצת צרכנים שאליה מתייחס המדד."

מדד על שום מה? כדי שישמש בסיס להצמדות של חוזי שכר ומשכורת, של חוזים בשוק ההון (איגרות חוב, משכנתות) וכמודד כללי לשינויים ברמת המחירים במשק, מה לא כולל המדד? הוצאות על רכישת ניירות־ערך, פוליסות ביטוח, תשלום לקופת־גמל, מס־הכנסה וביטוח לאומי, תרומות ומיסים למיסלגות ומיפעל־הפיס.

ובכן, ספטמבר 1951 נקבע כבסיס: 100 נקודות. במשך 10 השנים הראשונות, עד ספטמבר 1961, עלה המדד ל־305 נקודות, פי שלושה בלבד. ב־10 השנים הבאות, מספטמבר 1961 ועד ספטמבר 1971, עלה המדד ל־555 נקודות, כלומר, עלייה של 82% בלבד, או פי חמישה וחצי במשך 20 שנה.

עכשיו שימו לב, מספטמבר 1971 (המדד 555 נקודות) ועד ספטמבר 1981, עשר השנים האחרונות, עלה המדד ל־38,079 נקודות (כן, שלושים ושמונה אלף), כלומר, עלייה של 6761%; פי 380 מאז ספטמבר 1951. עכשיו נגוח לרגע, זה לא כל־כך מסובך, אבל בהחלט נכון.

מדד דצמבר 1981 יגיע קרוב לוודאי למיספר העגול של 50,000 נקודות, על בסיס ספטמבר 1951, כלומר, מה שאמרנו בהתחלה: המדד עלה פי חמש מאות. כדי לעשות צדק עם המחותנים הראשיים, נמדוד בכמה עלה המדד מספטמבר 1951 ועד ספטמבר 1977, גמר שילטון המערך ותחילת שילטון הליכוד, ומספטמבר 1977 ועד היום. ובכן, מפא"י והמערך העלו את המדד, במשך 26 שנה פי 26 בערך. חרות והליכוד העלו אותו בפחות מחמש שנים פי 18 בערך.

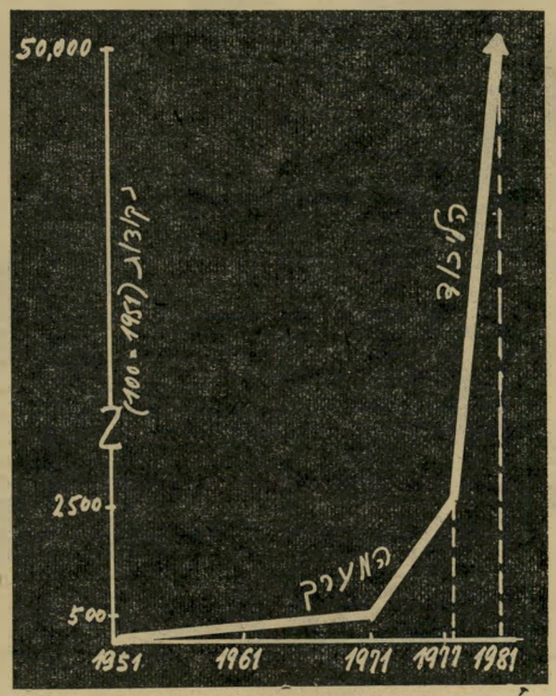

המדד מ־1951 עד 1981
המערך פי 26, הליכוד פי 18

אגב, מדד נובמבר 1981, על בסיס ספטמבר 1951 הגיע ל־43,921.74 נקודות. נו, אז מי יעז להגיד שסטטיסטיקה זה דבר מסובך?

החידוש האחרון: ביטוח על־פי מידה

שמתם לב? הרבה מודעות מציעות לנו לבטח את המכונית, אצל החברה שממנה את המודעה. ויש אפילו חידוש ב־מודעות. כולן מציעות הוזלות מפליגות, עם דוגמות כמה תחסוך אם... וכמה תשלם יותר אצל המתחרים. אני מבין מעט מאוד בענייני ביטוח, אבל כסף אני רוצה לחסוך תמיד. הלכתי לברר.

קודם כל הסבירו לי שיש על מה להתחרות. בארץ מבטחים כ־600 אלף כלי־רכב בשנה. זהו היקף כספי עצום, ש־מעורר את יצר־התחרות, ומכאן המודעות המתחרות על כיסו של המבוטח.

שאלתי: אם כולם נותנים הנחות לכל אחד, אז מה זה חשוב באיזו חברה אני מבטח את המכונית? מסתבר, שכולם נותנים הנחות, אך הבסיס להנחות וצרת החישוב שונה, ואלה עושים את ה־הבדל. אך לא רק אלה.

כאן נכנסת לתמונה חברת הביטוח יהודה, שמציעה „ביטוח על־פי מידה", או תעריף אישי לכל נהג טוב. באמצעות הצעת ביטוח המתפרסמת כמודעה בעיתונות היומית. יש פה שני חידושים מעניינים. צורת השיווק — הפנייה אל הלקוח ישירות, באמצעות מודעה, שהיא למעשה טופס הצעת ביטוח. הלקוח ממלא את פרטי הטופס ושולח אותו ישירות לחברה (בשלב זה אין סוכן באמצע) וב־תשובה מתקבלת הצעת־ביטוח מלאה, ה־הופכת לפוליסת־ביטוח עם החתימה עליה. חידוש שני, שהוא לטענת החברה „מפ־תח הקסמים", הוא התעריף האישי. „תוף־רים" למבוטח פוליסה על־פי הפרופיל הביטוחי שלו. נהג טוב ישלם הרבה פחות מאחרים.

קביעת התעריף נעשית באמצעות מחשב, על־פי נוסחה קבועה שעובדה על־ידי אנשי־החברה. התוצאה תהיה, שכל הנהגים הטובים יזכו בתעריף נמוך, נמוך מהממוצע המקובל, והנהגים הגרועים „יזכו" בתעריף גבוה מן הממוצע.

„אני מדבר אל רובד צר באוכלוסיה," אומר רם אמית, ממנהלי יהודה, „שעליו אני מוכן להתחרות טוב יותר. זוהי אוכלוסיה מאוד מסויימת, שמורידה את רמת הסיכון, בגלל הפרופיל הביטוחי המעולה שלה. כך אני יכול להתחרות טוב יותר ואני פחות מושפע מהממוצעים של חברות אחרות."

אך גם החברות האחרות רוצות נתח גדול יותר בעוגת הביטוח, והן שוב מוזילות את התעריפים.

מה כדאי? לבדוק מה מציעה כל חברה ואיזו מתאימה לך. ולבסוף, אין הכוונה לקרוא מודעות, אלא לבקש הצעת־ביטוח בכמה חברות ולהשוות. מה נותנים וכמה זה עולה. יש הפתעות.

רוצים לגמור בשקט את השנה

סוף־סוף מגיע סוף שנה. הכל כמעט ברור — מי יעלה, מי ראשון, מי שני, מי אחרון, מי ירד, מי הרוויח ומי הפסיד. עכשיו אנחנו צפויים למבול של נתונים, סטטיסטיקות למיניהן, הכל כדי להוכיח שמי שהיה טוב נשאר כזה, ומי שהיה פחות טוב, הוא בעל סיכוי טוב יותר.

מ"מ נגיד, ד"ר מנדלבאום
יותר מדי נכסים נזילים

בסך־הכל שוררת מבוכה בבורסה. קשה להחליט. לא נשתנה כימעט דבר מאז תחילת החודש, אולי רק אי הוודאות גבר, אולי העייפות נתנה אותותיה, בקיצור, רוצים לגמור את השנה.

מחשבות „נזילות"

לצערי, לא יכולתי לשמוע דברים חדשים מהיועצים, „החכמים" והאיצטגנינים למיניהם. „מה שכתבת קודם, נכון," אמרו לי, „אין חדש." בינתיים.

אולי בכל זאת יש חדש. בשבוע שעבר הבאתי את שיחתי, על רגל אחת, עם יו־שב־ראש מו־עצת המנהלים של הבורסה, ד"ר מאיר חת. הדבר החשוב שאמר הוא, שהממשלה תצטרך ללחוץ על הבנקים להוריד את תשואת המניות שלהם: „יותר מדי נכסים נזילים".

בשבוע האחרון בא ממלא־מקום נגיד בנק־ישראל, הד"ר משה מנדלבאום, ואמר את אותם הדברים לוועדת הכספים של הכנסת: „אחד היעדים המרכזיים של מדיניות האשראי הוא לרסן את קצב גידולם של הנכסים הנזילים במשק." וזה כבר מוכיח שהכוונות הן רציניות.

ואם כך הם פני הדברים והכוונות, נתחיל להרגיש אותם בפברואר ובמרץ 1982. אז תחזור ותתייצב השאלה במה להשקיע — במניות חופשיות, במניות הבנקים, בצמודים או במט"ח. כרגיל, החכמים יחלקו את הסיכון, המתוחכמים עוד לא גמרו „לחשוב" ו„הסופר־חכמים" בורנים עכשיו את התיאוריה, שתצדיק את מה שיעשו בפברואר.

בדיחות השנה של הבורסה

מפני כבודם של מחזיקי מניות מסויימות, לא אנקוב בשמה של המניה שבה מדובר, אך הרעיון המשתמע יוצא מגדר־אחרונה להקים אירגון בשם א.נ. (—) שפירושו: אירגון נפגעי... וכאן בא שם המניה. לאירגון יתקבלו כל בעלי־המניות, שקנו מניה מסוימת ב־2000 נקודות ועכשיו היא עומדת על סביבות ה־1000 נק'.

הצעה נוספת, שהועלתה בין כותלי הבורסה, היא בתחום הריקוד הסלוני־קלאסי. תוקם להקת־ריקוד מיוחדת במינה, ששמה ייקרא טנגו. יוכלו להצטרף אליה בעלי מניות שמניותיהם צעדו צעד אחד קדימה ושני צעדים אחורה.

עיסקת המאה: רווח של 6800 אחוזים

השבוע קיבלתי מיכתב ממכר בארצות־הברית. התגלגל לידיו פרוספקט של החברה למדליות ומטבעות, המציעה לאספנים אמריקאים לקנות מטבעות ישראליים. בזה אין כל חידוש. מה שהקפיץ אותו, היה ריח של „עסק". בפרוספקט מוצעת סידרה של שבע

מטבעות רגילים של תש"ם
המחיר בארצות־הברית פי 68

מטבעות: 1 לירה, 10 אגורות, 1 אגורה ישנים ו־1 אגורה, 5 אגורות, 10 אגורות וחצי שקל חדשים, באריזה שקופה, במחיר של 3.50 דולר, שהם כ־53 שקל.

ערכם של מטבעות אלה בארץ, והם עדיין מצויים, הוא כסך־הכל 77 אגורות חדשות, או 7.70 לירות ישנות.

הבחור שלנו מבקש שנשלח באופן בהול מזוודה, אם אפשר, של המטבעות האלה. הוא מבטיח לי רווח של לפחות פי 68, שחציו יעמוד לזכותי.

יש לי פגישה עם...מילקי!

מילקי - מעדן מעולם אחר.

כשאני בורחת מהקלוריות אבל בא לי פתאום משהו טוב
יש לי פגישה עם „מילקי" שטראוס, מעדן חלב ושוקולד עם קצפת.
ובכל התענוג הזה יש רק 180 קלוריות...

שטראוס

מערכת ACD מאתרת במהירות את השלוחה הפנויה במשרד

מערכת ACD (AUTOMATIC CALL DISTRIBUTION) פיתוח חדשני במרכזת הטלפונים החדשה.
תדקס 60XF מאפשר מענה אוטומטי מוקלט ומוסיקת רקע ללקוח הממתין,
כאשר כל השלוחות תפוסות, השיחה הממתינה תנותב מיד כאשר תתפנה השלוחה הראשונה.

פיתוח זה מיועד בעיקר לחברות הנותנות שרות כמו:
משרדי נסיעות, חברות גז, חברות תעופה, סניפי בנקים,
מחלקות ניירות ערך ומחלקות של תיקונים ושירות.

ניתן להוסיף מערכת ACD ושאר תכונות XF לכל מרכזיית תדקס 60.

תדיראן חטיבת תקשורת רח' הסיבים 18, אזור התעשיה, פ"ת טל. 928585, 03-926641
"טל-גל" - רח' ביאליק 137 רמת גן טל. 03-732094
"סברלופון" בע"מ - רח' צה"ל 10 קרית אליעזר חיפה; טל. 04-539227
"רמ-טל" בע"מ - מערכות תקשורת, רח' תפוצות ישראל 3 גבעתיים,
טל. 03-770141 (5 קוים)
"איילת תקשורת" - רח' הלני המלכה 5, ירושלים טל. 222606 - 02-240404
"אורטלקו" בע"מ - רח' לוינסקי 56 תל-אביב, טל. 823731, 824882

תדיראן
תעשיות ישראל לאלקטרוניקה בע"מ
חטיבת התקשורת

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

בגין והאפיפיור

כולם מנסים להבין מה פתאום קפץ ראש ממשלתנו מנחם בגין וסיפח את הגולן, ומוצאים סיבות מסיבות שונות. המוני הסברים כבר קיבל בית־ישראל לעניין הזה. אבל מה, כמו שקורה לא פעם במיקרים כאלה, פסחו על המובן מאליו, זה שאינו צריך ראייה, ובעניין הזה יש לי סיפור.

היה פעם אפיפיור אחד, נקרא לו

מנחם בגין הראשון
פשוט אהבה

ויקטור פאולוס השני
עיוורת וחרשת

ויקטור־פאולוס השני, נניח. אותו אפיפיור נתקף יום אחד בדיכאון עמוק מאוד־מאוד. הביאו אליו רופאים ואיצטגנינים, קוסמים וידענים, מדענים ואלכימאים, ועמד עליו הגדוד הזה, ופישפשו וחקרו, ובדקו ומצאו את סיבת הדיכאון, ואחת היתה דעתם בעניין התרופה: האפיפיור ירום־הוד־קדושתו צריך לאשה.

התחבט האפיפיור והתלבט, שהרי הוא ממלא־מקום ולא אחד־האדם, ולבסוף הגיע לכלל החלטה, ומי שמכיר את נפש האדם יודע בדאי מה החליט. קרא האפיפיור לעוזרו וראש לישכתו, נניח שזהו הבישוף נואל קדישוס, ואמר לו:

„הבא לי אשה, אלא מה, בקשה לי אליך, שתהיה עיוורת.”

„לשם מה לך עיוורת”? שאל הבישוף המופתע.

„בכל אופן...” מילמל האפיפיור במבוכה, „רצוי שלא תדע את מי היא משרתת בקודש.”

פנה הבישוף קדישוס ללכת, עיכב אותו האפיפיור.

„יודע אתה מה,” אמר לו, „שתהיה גם חרשת.”

„ומדוע עליה להיות חרשת?” שאל הבישוף שכבר התחיל להרהר בקשיים המזומנים לו.

„יודע אתה... שמא ייפלט מפי בשעת הריתחה איזה דבר שטות,” הסביר האפיפיור, ולא בלי הגיון היו הדברים.

שוב פנה הבישוף קדישוס ללכת, ושוב עיכב האפיפיור בעדו.

„בקשה אחרונה לי אליך,” אמר לעוזרו, „שיהיה לה טוסיק גדול.” מובן שהאפיפיור לא אמר בדיוק טוסיק, אבל בלטינית המילה נשמעת נורא, ומוטב שיהיה טוסיק. הפעם לטינית או לא לטינית — נדהם הבישוף קדישוס ב־אמת.

„ניחא — עיוורת, מילא — חרשת, אבל אשה עם טוסיק גדול, למה לך, אדוני?”

„פשוט מאוד, אני אוהב נשים עם טוסיק גדול!” הכריז האפיפיור ותם ה־סיפור.

זהו, חברים וחברות. אפשר שלהחלטתו של ראש־הממשלה מנחם בגין לסיפח את רמת־הגולן לישראל יש מיני סיבות וטעמים רבים וגם שונים, אבל אפשר גם שממש כמו שאותו אפיפיור פשוט אהב נשים עם טוסיק גדול, כך גם מנחם בגין, פשוט אוהב את רמת־הגולן! כן, פשוט אוהב אותה, ומכאן כל הסיפוח הזה.

עצות טובות

לפי עניות דעתי צריכה לקום רשות בינלאומית שתעזור לשליטי העולם לשלוט בארצותיהם בדרך של מתן עצות טובות. הנה כמה עצות לדוגמה, שרשות כזאת יכולה לעזך:

פולין: מוטב שזו תילמד מנסיונה של ישראל, ותעבור משיטת המימשל הצבאי לשיטת המינהל האזרחי! גם שם, כמו פה, אפשר להפקיד את המינהל בידי פרופסור, אולי מאוניברסיטת מוסקבה, אחד שאוהב את הפולנים בדיוק כמו שהפרופסור מנחם מילסון אוהב את הערבים.

ישראל: לפי דברי ראש־הממשלה, הסתדרה ישראל במשך לא פחות מ־3700 שנים בלי מיזכר ההבנה האסטרטגי עם ארצות הברית, ותמשיך להסתדר עוד 3700 שנה. וכאן, כמובן, מתעוררת השאלה: מה יקרה בעוד 3700 שנה? מוצע בזה לממשלת־ישראל להקים לאלתר ועדה שתבדוק כבר עכשיו את האלטרנטיבות שיעמדו לפנינו כאשר תפוג הארכה שנתן לנו ראש־הממשלה.

ארצות־הברית: ארצות־הברית הציליחה להסתדר רק 205 שנים ללא מיזכר ההבנה האסטרטגי עם ישראל, וספק רב אם תוכל להסתדר עוד 205 שנים בלעדיו. ועדה כמו בסעיף הקודם מוצעת לממשלת ארצות־הברית.

נשאלת השאלה

נשאלת השאלה: מדוע החליט דווקא עכשיו הוד־מחלתו ראש הממשלה מנחם בגין לבטל את מיזכר ההבנה האסטרטגי עם ארצות־הברית?

השאלה נשאלת, כמובן, על־ידי חדיוטות גמורים בעניינים בינלאומיים ואחרים. כל מי שעיניו בראשו מבין מייד:

מיזכר ההבנה נחתם, כזכור, על בסיס ההנחה שאוייבי ישראל האמיתיים הם הסובייטים. וכאן נכנס המשבר הפולני לתמונה. במשבר זה הוכח בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שהסובייטים אינם אלא נמר של נייר. אילו מאורעות כאלה כמו שקרו בפולין, היו קורים אצל בגין, הוא היה מסתדר בציק אחד עם המורדים. הוא לא היה נותן לשום גנרל ירוזלסקי או מוסטפה דודין לשחק מישחקים באוטונומיה. קצת אלות, קצת גז, וראו את העניין כמסודר.

זהו, הוד־מחלתו הגיע למסקנה שהוא לא צריך את האמריקאים בשביל להסתדר עם הסובייטים „הנוראים”. הוא יכול לעשות זאת לבדו, בלי כל הסיבוכים הביורוקרטיים המיותרים והתיאומים המסובכים שיכול היה מיזכר ההבנה להמיט על ראשנו.

מסיפורי טבריה

לפני ימים אחדים הזדמנתי לרגל עבודתי לעיר טבריה, השוכנת לגדות אגם הכינרת. כמו בכל פעם שבה אני עוזב את תל־אביב הרגשתי גם הפעם הזו כמי שמסייר בארצות לא־נודעות, ודורך במקומות שכף־רגל אדם לא דרכה בהם מעולם. מראות מופלאים נתגלו לעיני, ובני־אדם שונים ומשונים ראיתי ושמעתי.

מכל העלילות אשר בטבריה, אספר לכם היום הזה רק על מה שקרה בבית־התה של אבי, השוכן כבוד במרכז איזור השעשועים של העיר, שאורכו כחמישים רגל. סביב שולחן־עץ ארוך התקבצו וישבו כמה מאנשי טבריה, ושתו שם ויסקי ושתו שם יין, וגם מן הבירה לא התנזרו, ואף זיתים וגזר פרוס, מוסוקולד וחסילונים עלו על השולחן.

„דע לך,” אמר לי אחד המסובים, בעל מלון במיקצועו, „שצודקים הערבים שבשטחים שאינם מוכנים לשלם מס־ערך־מוסף. איפה זה נשמע שבאוטונומיה ישלמו מס־ערך־מוסף? אלא מה? אתה חושב שהערבים המציאו את זה? לא ולא! הערבים למדו מהטבריינים. טבריה, תדע לך, היא אוטונומיה. אנחנו לא מכירים כאן במס־ערך־מוסף! לא לוקחים ולא משלמים!”

ואחר־כך הילל אחד ושמו יובל, שיש לו זיכיון על חוף מסויים, את החוף

„זה רק מאה על מאה!” אמר טבריי אחר.

אבל יובל בשלו. 22 דונם יש בחוף שלו, ולא יעזור שום דבר.

„תסביר, תסביר בדיוק איך,” אמר ליובל בעל מלון אחר, לא זה שנאם את נאום האוטונומיה.

ובכן, יובל לא התעצל, לקח מפית־שולחן, הוציא עט מנבכי־כיסו, ורשם: „הנה, עשרים ושניים דונם זה עשרים ושניים אלף מטר. האורך של החוף זה שלוש מאות וחמישים מטרים. עשרים ושניים אלף לחלק לשלוש מאות וחמישים... טוב, אולי יש לי בחוף רק שנים־עשר דונם, אבל מה, יש לי זיכיון לייבש עוד עשרה דונם מהכינרת!” ככה יצא יובל מהבוץ של החוף.

זה מה שהוא חשב.

ממראות טבריה
22 דונם

שלו ונפלאותיו, ואף הכריז בגאווה על גודל החוף הזה: 22 דונם.

כאן השתררה שתיקה פתאומית, וכל העיניים ננעצו ביובל.

„אולי שני דונם?” הציע לו מי שהציע מוצא של כבוד.

„לא! עשרים ושניים דונם חוף!” אמר יובל.

„מה אתה מדבר! כל הכינרת אין לה עשרים ושניים דונם!” אמר אחד אחר, „אתה יודע מה זה דונם בכלל! דונם זה אלף מטר על אלף מטר!”

בעל המלון השני לא הירפה ממנו. „תעשה לנו את החשבון ותראה לנו איך יש לך שנים עשר דונם,” תבע בתוקף.

שוב נטל יובל מפית־שולחן ועט, ושוב חישב בחישוביו, ויצא לו שרוחב החוף הממוצע אצלו בערך שלושים ומשהו מטרים, ועל זה הוא היה מוכן להתעקש.

„איך שעכשיו שתיים בלילה, יובל,” אמר לו בעל המלון, „אנחנו נוסעים עכשיו לחוף שלך, ואתה עומד בנקודה הרחוקה ביותר מהכינרת, ומתחיל לספור בצעדים. על כל מטר שאתה נשאר יבש אחרי עשרה מטר — אני נותן לך על־המקום אלף לירות, הולך?”

יובל נעץ במענו מבט מיוסר.

„ורק תנאי אחד יש לי,” לא הירפה ממנו בעל המלון, „שאתה הולך בלי גל־גל הצלה!”

ואחר־כך בא לשבת עימנו בשולחן גם אבי, שהוא בעל המקום, ובשעות היום הוא גם מנהל חנות מכולת, שבטבריה, כמו בניו־יורק, קוראים לה מיני־מרקט. וזה הסיפור שסיפר לנו אבי:

התחילה לבוא אלינו לקניות איזה אחת זקנה. כל יום היתה קונה שני לבן ולחם ועוד משהו, וכשחיתה באה אלי לשלם, היתה אומרת: „אתה יודע מי אני? אני אם־אל־יוסף השוטר!”

ככה ביום הראשון, ככה ביום השני, ככה ביום השלישי. כל יום אותו סיפור: „אתה יודע מי אני? אני אם־אל־יוסף השוטר!”

ביום הרביעי נמאס לי הסיפור. איך שהיא אמרה: „אתה יודע מי אני?” — אני אומר לה: „כן, את אם־אל־יוסף השוטר!”

„ואללה!” פתחה עלי זאת זוג עיניים, „מאיפה אתה ידעת?”

עד כאן סיפורי טבריה.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

החלה ההרשמה במוסדות להכשרת עובדי הוראה לשנת הלימודים התשמ"ג

במסגרת המאמצים הנעשים על-ידי משרד החינוך והתרבות להעלאת רמתם של עובדי ההוראה והחינוך יחולו שינויים בהליכי קבלתם של מועמדים למוסדות להכשרת מורים וגננות בשנת-הלימודים התשמ"ג (1982-1983).

* המוסדות להכשרת מורים וגננות יקלטו בשנת-הלימודים התשמ"ג מכסות **מוגבלות ומועדפות** של לומדי הוראה וחינוך בהתאם לתכנון ארצי מקיף.
* **כל מועמד ללימודי הוראה — כוללת או „מקצועית"** — יהיה חייב לעמוד בהליכי מיון וריאיון אישי, כפי שנקבעו במוסד שבחר ללמוד בו, וכן גם **במבחן מיון ארצי.**
* לא יתקבל למוסד להכשרת מו"ג מועמד, שנכשל במבחן המיון הארצי, ואולם גם מי שעמד במבחן המיון הארצי יוכל להידחות על-ידי המוסד להכשרת מו"ג, אם לא עמד בהליכי המיון הנהוגים בו.
* **תקופת ההרשמה למוסדות להכשרת מו"ג תוגבל לחודשי ינואר—אוגוסט 1982. לאחר מועד זה לא יתקבלו תלמידים חדשים.**

מוצע לכל המתכוונים ללמוד במוסדות להכשרת מו"ג בתשמ"ג שלא לאחר את הרשמתם ולגשת בהקדם למבחן המיון הארצי, שכן המוסדות יבחרו במועמדים המתאימים במועד מוקדם — בהתאם למכסות הקליטה שנקבעו לכל מוסד.

* נרשם במוסד להכשרת מו"ג, שאושר על-ידי המוסד להגשה למבחן המיון, יחוייב לשלם 75 שקלים למימון הוצאות הבחינה וסכום זה לא יוחזר בין שתאושר סופית קבלתו למוסד או תיפסל מועמדותו.
* **מבחן המיון הארצי** (בהיקף של שתי שעות) יתקיים במרכזי בחינה לפי הזימון שיישלח בדואר לנרשמים. תוצאות הבחינה יימסרו לנבחנים באמצעות המוסד שנרשמו בו.

פרטים נוספים אפשר לקבל בכל אחד מהמוסדות להכשרת מו"ג או במחלקה להכשרת עובדי הוראה, משרד החינוך והתרבות, ירושלים, רחוב המלך דוד 8, 91911, טלפונים 02-238314; 02-238284; 02-238285.

מכתבים

חבר טוב

הקורא דוחה את כל ההסברים המקובלים ל-צעדיו של ראש-הממשלה, ומציע הסבר משלו.

...ואילו לדעתי עושה בגין את כל מה שהוא עושה בימים אלה לא בגלל הכאבים ולא בגלל ה-גלולות, לא בגלל פיתחת רפיח ולא בגלל ערפאת. בגין עושה כל זאת פשוט כפעולת-הסחה שנועדה להוריד את הלחץ מחברו הטוב מימי המחתרת, יעקב מרידור. ראש-הממשלה חושב שאם הארץ והעולם יהיו עסוקים בפולין מחד וברמת-הגולן ומיזכר ההבנה מ-אידך, ישכחו שמרידור התחייב להדליק נרות חנוכה חשמליים מ-כוח הפטנט האנרגטי שלו. אכן, זהו חבר טוב.

צבי שחר, חיפה

...אכן, ידיד גדול מאוד יש ל-ישראל בבית הלבן! אלמלא היה הנשיא רונאלד רגן ידיד, האם היה משעה את מיזכר ההבנה? לא! הוא היה מבטל אותו לחלו-טין! אך רגן בחר להתנהג עימנו בעדינות, ולא להפעיל את פעולות העונשין במלוא חומרתן. לעומת זאת, ידיד קטן יש לישראל בבית שברחוב בלפור בירושלים. מנחם בגין החליט להחמיר בעונש, ול-בטל את מיזכר ההבנה. זה עונש!

ענת קדמי, ירושלים

ראש-ממשלה בגין וחבר-טוב מרידור
פעולות הסחה

...מי שלא ראה את סירטו ה-מצויין של פיטר יוסטינוב — העכ-בר ששאג, על המדינונת הקטנ-טונת שמכריזה מילחמה על כולם, כבר לא כדאי לו לראות את ה-סרט. ההזדמנות הוחמצה. המצי-אות חזקה מהדמיון. ונמצא אצלנו אפילו אותו ילד קטן שמשחק ב-חומרים כימיים וממציא המצאות גדולות... תנחשו למי הכוונה.

קארל א., רעננה

צד זכות

הקורא מוצא גם צד זכות בחוק לסיפוח הגולן.

בצד כל הנזקים החמורים שעלול סיפוח הגולן להסב לישראל, לפ-חות דבר אחד טוב הוא הביא:

שחקן יוסטינוב
העכבר ששאג

ביטול מיזכר ההבנה האומלל, ש-הפך אותנו לגרורה אמריקאית. אם נגזר עלינו להתאבד על המצ-דה הציונית החדשה במרומי הגולן, מוטב שזה יהיה לפחות כעם בן-חורין.

דני הרשקוביץ, חולון

חסינות לרופאים

הקורא מציע לשחרר את הרופאים מדאגה לתוצאות טיפולם בזקוק-לעזרה.

יש רופאים החוששים לעתים להגיש עזרה, בידיעה ברורה שלא קיים סיכוי להציל את הזקוק ל-עזרה.

יש מיקרים שבהם רופא נמנע מהגשת טיפול רפואי מחשש ש-עזרתו לא תועיל, ואחר-כך יהיה עליו להגיש דין-וחשבון על מעשיו, ואף לעמוד לדין.

הגיע הזמן לפטור את הרופאים מכל החששות הללו ולהעניק להם חסינות מישפטית מלאה על כל מה שהם עושים, כל זמן שהדבר נעשה במיסגרת תפקידם ומדובר בהגשת עזרה לזקוק לה.

רפי אליהו, קרית-אתא

מה קורה פה

הקורא טוען שאינו מבין מה מתרחש כאן בעניין מיזכר ההבנה.

רק לפני שבוע-שבועיים היה מיזכר ההבנה הישראלי-אמריקאי פיסגת הישגיה של הציונות בזמן החדש. משהו שלא יישכח לעולם. הישג היסטורי בקנה-מידה גלו-באלי. כל זה, כמובן, אליבא דראש-הממשלה, מנחם בגין, וחבריו מן הקואליציה. לעומת זאת טענו אנ-שי המערך מן האופוזיציה וב-ראשם מר שימעון פרס נגד המיז-כר הזה, שכולו שטות והבל-רוח,

(המשך בעמוד 16)

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

OPEL KADETT '82

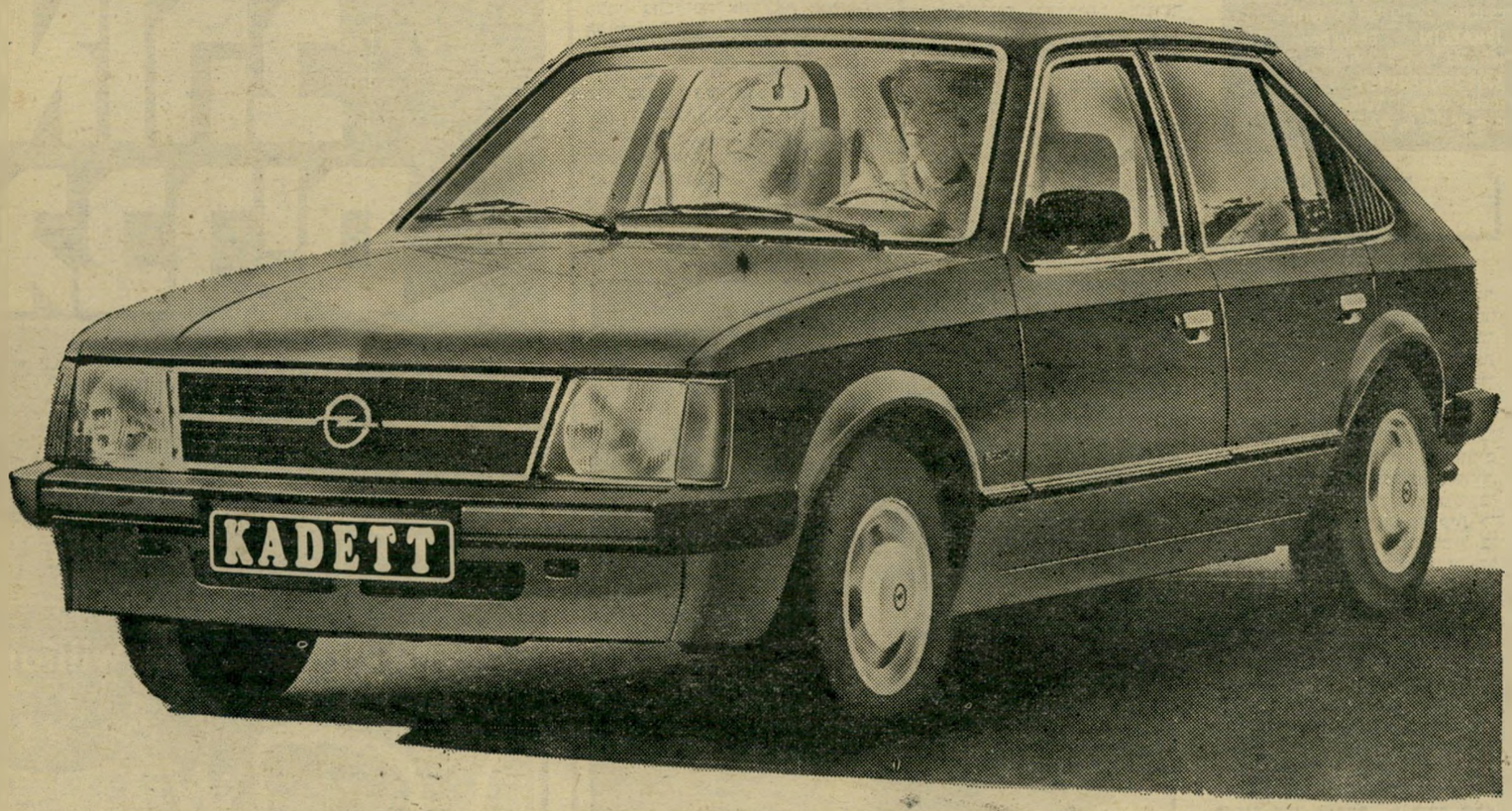

כל היתרונות הטובים של "אופל" והרבה הרבה יותר:

אופל קדט 82' מאחדת בתוכה חידושים רבים ומפתיעים.
יחד עם זאת תמצא בה את מבחר היתרונות הידועים של "אופל":

יותר בטיחות

"קדט" מעניקה הגנה מירבית ל-5 נוסעים מבוגרים. השילדה שלה כוללת "אזורי מעיכה" מיוחדים מלפנים ומאחור אשר חושבו על ידי מחשב מיוחד. במקרה של תאונה נשאר תא הנוסעים שלם. שתי מערכות בילום עצמאיות ומגבר בלם — מבטיחים יציבות ובלימה בטוחה.

יותר אמינות וחסכון

ל"קדט" מנוע חזק עם הנעה קדמית. חלק מהדגמים מצויידים בגל זיזים עליון עם כיוון שסתומים אוטומטי. יתרונות אלה, יחד עם עיצוב אירודינמי מיוחד מביאים לצריכת דלק חסכונית.

יותר נוחות

ב"קדט" מושבים אורטופדיים, מרחב פנימי בשפע ומערכת שעונים ומתגים המאפשרים קליטת אינפורמציה מהירה ונהיגה קלה.

יותר דגמים

לבחירתך "קדט" 82' עם מנוע 1200 או 1300 סמ"ק, עם תיבת הילוכים רגילה או אוטומטית ועם 4 או 5 דלתות ("סטיישן") "קדט" 82' — המכונית הנותנת לך יותר "אופל".

לבחירתך "קדט" 1300 אוטומטית ודגמי REKORD ASCONA

ליאו גולדברג בע"מ
משרד ראשי: תל-אביב, דרך פתח תקוה 86
טלפון 284111. סניפים וסוכנים בכל הארץ
OPEL GM

מכתבים

(המשך ממעוד 14)

התגרות במעצמה אדירה, וכיוצא באלה טיעונים שכל אחד מהם משכנע יותר מרעהו.

והנה עברו אך ימים אחדים, ו־כבר מנחם בגין, ראש־ממשלתנו, מבטל בהבל־פה אחד את המיזכר ההיסטורי הזה, וטוען שכמו ש־יכולנו להסתדר בלעדיו כמה אל־פי שנים, כך נוכל להמשיך ולהס־תדר בלעדיו כמה אלפי שנים נוס־פות. ואילו האופוזיציה מצידה, ו־כרגיל, מר פרס בראש, טוענת ב־להט לא פחות מזה שביטול המיז־כר הוא מישגה חמור, גורם למשבר חמור, וכו' וכו'.

ואולי אני הוא המבולבל, ולא האדונים בגין ופרס? אולי בעצם

זיכרוני מטעה אותי, ולפני שבו־עיים היה זה פרס ששיבח את ה־מיזכר ובגין שגינה אותו, ממש כמו שהם עושים היום?

אני באמת כבר לא זוכר... אולי בעצם בגין ופרס הם אותו אדם שפעם מגנה ופעם משבח, פעם דר־חה ופעל מבטל?

צביקה דודר, תל־אביב

● ● ●

הכרזת מילחמה

הקורא טוען כי החוק לסיפוח הגולן הוא מהפכני מכמה בחינות.

החוק לסיפוח רמת הגולן — ואולי מוטב לקרוא לו „חוק ספחת הגולן" — הינו בגדר הכרזת מיל־חמה על סוריה, והוא מנוגד לחו־קים ולאמנות הבינלאומיות.

החוק מהווה שינוי דראסטי ב־מחשבה הציונית. ישראל והציונות מוצגות כמדינה וכתנועה קולוניא־ליסטיות, שמטרתן כיבושי שטחים. בכך מעוותים את הרעיון הציוני.

צה"ל אינו יותר, אפילו להלכה, „צבא הגנה לישראל" אלא צבא להגנת קולוניות ישראליות, וזה בהכרח יביל לירידת רמתו המו־סרית.

חוק הגולן חושף את השקר ה־גדול שרבים מאיתנו האמינו בו, לאמור: „השטחים הם קלפי־מיקוח במשא־ומתן לשלום." מסתבר ש־תאוות הכיבוש והפולחן הפטישיס־טי הקשור בו חזקים מהרצון ל־שלום.

חוק זה, כמו חוקים והחלטות דומים לו, מביישים ומקוממים את מעט בעלי המצפון שעדיין נותרו בינינו (להזכירכם: מצפון הוא טוב).

בחוק סיפוח הגולן נזרעו הזר־עים למילחמה ודאית בינינו ובין הסורים. חבל על הדם הצעיר ש־יישפך בגללו.

יוסי זיו, תל־אביב

● ● ●

עם סיגנון כזה

הח"כ מגיב על הטענות נגדו (חשבון עובר ושב, „העולם הזה" 2310).

אין ברצוני להתווכח עם מר שלמה פרנקל. הוא ורבים כמותו עוד ייאלצו לבלוע את כובעיהם ורשימותיהם כשהאמת תצא לאור. מר פרנקל שייך לאסכולת המחצ־רצים בחצוצרות רועמות, ולאחר מכן כשהאמת טופחת על פניהם, אין אפילו ציוץ. שיבושם לו.

על דבר אחד לא אוכל לעבור בשתיקה והוא שייך למעשה למע־רכת השבועון כולה. אסור להר־שות אפילו לאדון פרנקל לעוות אמת רק כדי שההשמצה תהיה יו־תר קולעת.

אמרתי בוועדת־חוץ־וביטחון ב־תשובה לדברי ההתקפה החמורים על הרמטכ"ל מצד ח"כ יוסי שריד, שהרמטכ"ל בסך־הכל השתמש ב־סמכותו במתן החניכה החלקית ל־קצין פינטו. ציינתי שהרמטכ"ל ב־וודאי שקל את שירותו המסור של הקצין בעבר, ואת העובדה שה־מיקרה הטרגי והמצער אירע בשעת מילחמה.

לא הצדקתי מעולם את עצם המעשה. ציינתי כאמור שהרמטכ"ל השתמש בסמכותו, ומן הראוי ש־תהיה לו סמכות כזו. למיטב ידי־עתי גושא־הדרגות אינו עומד על הפרק, ולכן גם לא התייחסתי לכך. למעשה אין לי מספיק נתונים כדי להביע דעה נחרצת על ביצה שלא נולדה, בניגוד להח"ה פרנקל ו־מרעיו היודעים תמיד את הכל, ו־לכן כותבים ומדברים גון סטוף!

את המישפט שלצה"ל עולה אי־מונו של קצין כסף רב ולכן יש להחזיר דרגות פינטו, אמר ח"כ אחר מחברי הוועדה. מר פרנקל פשוט מעוות מציאות, רק כדי להי־שמע מעניין. הוא אוסף אימרות שפר מאנשים שונים, מוסיף להן תבלין משלו, ויוצר כתב פלסתר לפי מיטב המסורת השמאלנית ש־אינה סובלת דעות מנוגדות.

מר פרנקל ממשיך ומאשים את

פרס מהאופוזיציה ובגין מהקואליציה
מי גינה? מי שיבח?

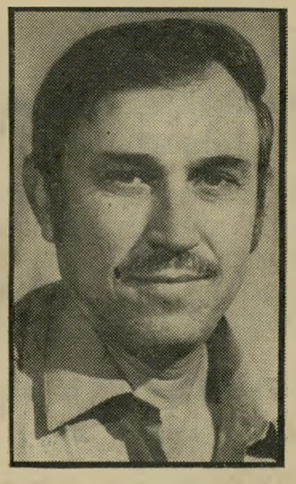

ח"כ שליטא
לבלוע את הכובעים

הממשלה המחפשת תירוצים כב־יכול „להפציץ את בירות", בעוד התושבים המסכנים של הספר אי־נם חייבים „לסבול מכך". עם סג־נון כזה מותר לי שלא להתווכח כלל.

ח"כ בני שליטא,
הכנסת ירושלים

ביקורי בית

מה שמצא הקורא ב־עיתון וינאי.

בתרגום לעברית: ישרא־לית. ביקורי־בית בעלי רמה 7319483 (וינה).

ישראלית. בקרו אותי 7319483 (וינה).

וכל זה תחת הכותרת דוגמ־ניות ומארחות. המילים מיות־רות.

היינריך שר, וינה

Modelle Hostessen

BRANDNEU: Diskret, auch Hausbesuche. 24 78 005 (Wien).

NATURROTHAARIG – ohne Service, Wien 5, Brandmayergasse 18/5/18, 9 bis 20 Uhr.

ISRAELIN, niveauvolle Hausbesuche. 73 19 483 (Wien).

ISRAELIN. Besuchen Sie mich. 73 19 483 (Wien).

SPITZENSERVICE, serlöse Hausbesuche. Wien 15, Illekgasse 24/12 A, 92 56 87.

וייאנר קורייר
7.12.81

אשה זו עובדת בשתי משרות. רק באחת היא מקבלת משכורת.

כל יום בין שמונה לשתיים היא תחייך אליך, מאחורי מכתבה ענקית. בבנין משרדים גדול. השייך לחברת מחשבים. אחה"צ היא ממשיכה לחייך מאחורי מכתבה קטנה יותר: לתלמידים מבוגרים שאותם היא מלמדת בהתנדבות קרוא וכתוב.

יש לה זמן פנוי? לא יותר מאשר לנשים עובדות אחרות. המגדלות ילדים בגיל העשרה. היא גם לא חושבת שהיא עושה משהו מיוחד.

היא יודעת שמישהו צריך לעשות זאת. מישהו שאכפת לו.

מתנדבת זו וחברותיה מקרישות מאהבתן ומזמנן לויצו. הן עוזרות לילדים בלימודים, מטפלות בנשים ובנערות במצוקה, בהכשרה מקצועית, במתן סיעוד וסיוע משפטי בענייני משפחה ועוד. תמצא אותן ב- 650 המוסדות והשירותים של ויצו.

אנחנו חושבים שיש עוד המון מה לעשות. בעזרתך.

על אחד מעשה טיפה של אושר. ויצו.

ויצו WIZO

תרום למגבית השנתית של ויצו במבצע „ויצו תרום" שיחל ב- 5.1.82.

וימר יעקבסון טמיר

תשבצופן

2313

מאת נדיב אבידן

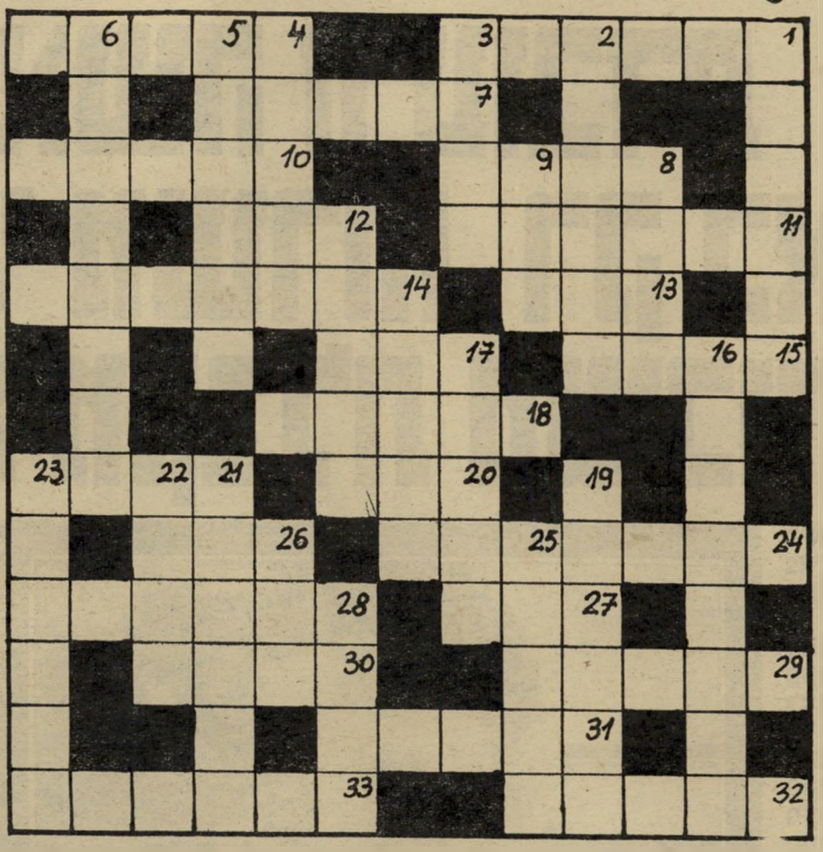

מאוזן:

1. ייתכן שנשיקה לא רגילה תחמם יותר טוב ממנו? (מ) (2, 4)
4. כאשר חממו שכר נוכחו לדעת שהתהליך אינו קצר (מ) (5)
7. למרות שגורל ופחד מנת חלקה, היא ממשיכה לשגשג (5)
8. ייתכן שהוא גם חבר ב־ממשלה (4)
10. בהתחשב במסורת, זה עלול להיות מצבה של אבן לא „ממו־סדת" בשבת (5)
1. יש לו תפקיד חשוב בכל מסיבה, למרות שכל שערו נשר לאחר השמוש במגבת (3, 3)
12. למזלה גילו שזה רק קש־קוש (3)
13. אם תקח מהמוסיקאית את מנתה היא תרד למחתרת (3)
14. ברוח של סולידריות, לא התעלמו מאף אחת סך הכל (2, 5)
15. הביעי הפתעתך על מיתה משונה זו (4)
17. כיסה את ראשו בהפגנה קולנית של שומרי־שבת (3)
18. מהניר הזה ניתן לעשות הרבה סירות (5)
20. קיבל תמיכה כספית בסרט „חולות להוטים" (3)
21. יש לה משמעות בניתוח טקסי (4)
24. הייתכן שבין קורבן ל־קורבן הוא עסק גם באמנות הצילום? (2, 5)
26. צחק עד השמים (3)
27. אם השתבץ שלי היה מת־פרסם שם, ייתכן מאוד שהייתי מוותר על ההגדרות ב„מאוזן" (3)

28. לשוטר יש אמתלה המס־בירה, אולי, מדוע אינו נח אף לרגע (6)
29. תסכול מסובך מחמת ה־טפשות (5)
30. ...ברם כשהיה עוד בן 18, התמלא רגשות חמלה (מ) (4)
31. שמענו שבמבצע בלשי נת־גלה, שהוא התחתן לפני ש־התחיל ללמוד ברציונות (5)
32. קיימת אפשרות בחירה לא מאולצת בחלק מהלהקה (מ) (5)
33. צעדה לא היה צפוי, כך קבע האויל עליו השלום (6)

מאונך:

1. הן מלוות כל פצצה העוברת ברחוב או נופלת מלמעלה (6)
2. זה לא כל־כך טוב שלא ניתן למצוא חן כזה בחדר ה־מתים (מ) (4, 2)
3. זה ההבדל בין הרוכב ל־בהמתו (4)
4. ההצגה שלו היא ממש חלק מגופו (5)
5. בהדרגה היא מסתגלת ל־רעיון, שאפשר לקבל חג ב־מתנה (6)
6. זה, אולי, תפקידו של דובי גל במכבי נתניה כשהוא יושב ליד המאמן (4, 4)
8. איזה כיף שהיא לא בת יחי־דה! (4)
9. אל תעמדי במחנה האויב (3)
12. בילתה את הלילה מסביב למושב בצורה לא ישרה (5)
14. כך קוראים לשחקן כשהוא מופיע במרכז יהודה ושומרון (5)
16. למרות שהתוצאה היתה ידועה מראש, כל הכרטיסים אזלו (4, 4)
17. הנוכל משמיע מזמור ל־טורף הלילי (5)
19. מסוכן להמצא בסירה אחת עם סורי כשהוא אינו שקט (2, 4)
21. כשהיא משמיעה קול נאקה היא גורמת לסכסוך (6)
22. יעבור לתנוחת עמידה עם כל הכוכבים (4)
23. מקום גבוה להכנת בשר על אש בסביבות ת"א (6)
25. לא אפשרה תזוזה באמצ־עות תה יקר (מ) (5)
26. חסר כאן ערב כדי להש־לים את החקירה (3)
28. כשאתה מסתכל עליה נדמה לך שקמת על צד שמאל (4)

פתרון תשבצופן 2311

מכתבים

בשבוע הבא

הקורא התבונן בביטאון אגודת־ישראל העולמית, „המודיע", ונדהם למראה עיניו.

יש כאלה שיודעים מה שהיה, יש כאלה שיודעים מה שיש, ויש מי שיודע מה שיהיה — מי אם

4 נהרגו ו־200 נפצעו בתאונות דרכים בשבוע הבא

4 בני אדם ניספו ו־200 נפצעו, מהם 69 קשה, ב־121 תאונות דרכים שאירעו השבוע בכבישי הארץ.

בין ההרוגים היו 3 הולכי רגל, ובכללם ילד. בין הפצועים היו 35 הולכי רגל. מהם 24 מבוגרים ו־11 ילדים.

מדיווחי מחלקת התנועה במטה הארצי עולה, כי הסיבות העיקריות לתאונות השבוע היו — אי שמירת מרחק בין כלי רכב, אי ציות לתמרורי עצור והתנהגות פזיזה של הולכי רגל.

עתידנות ב„המודיע"
6.12.1981

לא אנשי אגודת־ישראל שיודעים מה יתרחש בתחום תאונות הדרכים בשבוע הבא?

ח. גוראל, ירושלים

● ● ●

דווקא עכשיו

עכשיו הוא הזמן לתפנית מהפכנית לקראת שלום־ קבע של ממש.

כל זמן שהקונפליקט [illegible] עם הערבים שריר וקיים [illegible] מפרשינג, מאייוואקס, [illegible] משאר המדינות בעו[illegible] מוסלמי (שלפחות [illegible] תיאורטית מאיימות [illegible] ועל עצם קיומנו!) ומ[illegible] שות של מוות והרס שמכינים [illegible] ישובי הצפון שלנו אירגוני המ[illegible] לים בצפין לבנון — מבלי שצה"ל יהיה מסוגל להשתיקם כפי שהוכיח הנסיון המר לפני התחזקותם ו־התבססותם בהפסקת האש הנוכחית!

במצב חמור ומסוכן זה עלינו להבין שסתימת חורים פה ושם בסיר הלחץ של האיבה הרותחת — לא תקדם אותנו לקראת היחל־צות מהמצב הטראגי והמאיים הזה שבו אנו שרויים, אלא אך ורק משא־ומתן ישיר ושנייני עם יריבינו־אויבינו המקוריים העיקריים והישירים: הערבים הפלסטינים!

דווקא עכשיו הוא הזמן למשא־ומתן על הסדר שלום כולל וסופי איתם — היות שהם מצידם יודעים שעל־ידי זריעת קטיושות לא תמ[illegible] גר מדינת ישראל, ואנו מצידנו גם חייבים כבר לדעת (למעננו שאיננו מסוגלים למגר אותם כי שמעצמת ארצות־הברית לא הי[illegible] מסוגלת בווייט־נאם!

שלום נאור, אפ[illegible]

לידיעת הקוראים

המערכת אינה [illegible] להחזיר כתבי־[illegible] הנשלח אליה. הכ[illegible] דמדור זה מתבקש[illegible] תוכ בקיצור, על [illegible] של הדף, ברווחים [illegible] — רצוי במכונת[illegible]

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים מקצועיים בספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מדיקור

הוצאת שער בחשמל (אפילציה)

* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה

* הנחות גלות *

מחירים עממיים · שרות מעולה ·

תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388

רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזים "סלון אוה"

לאילת ובחזרה במחלקה הראשונה כולל לינה!

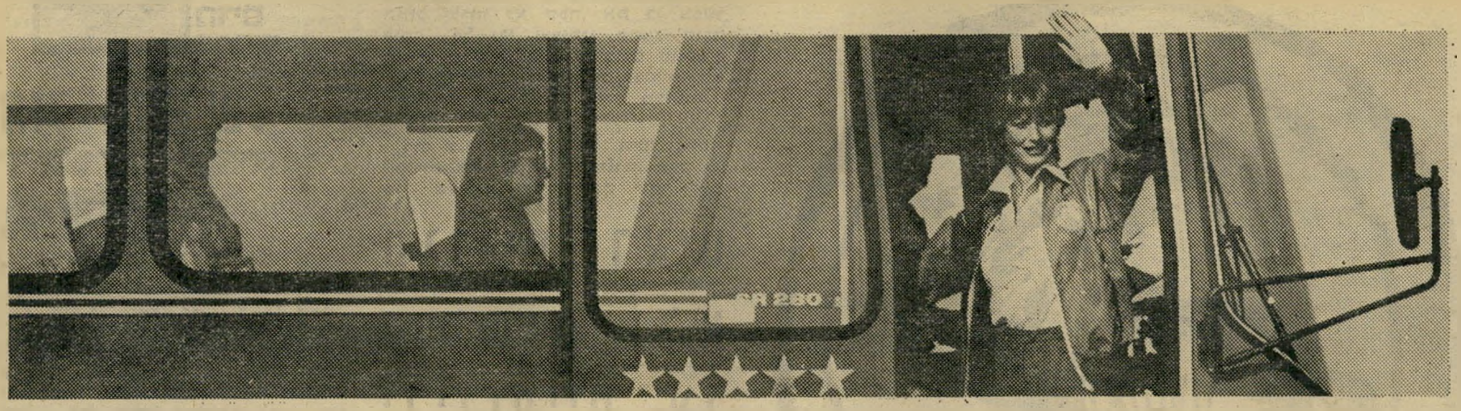

לראשונה בישראל

צ'רטרבוס אילת

חברת "טיולי הגליל" מזמינה אותך לנסיעה, לאילת או לתל־אביב, בסגנון אחר.

תאר לעצמך: בפתח האוטובוס החדיש מקדמת אותך דיילת חיננית המובילה אותך למקומך. המושב שלך נוח ומרווח במיוחד. ניתן להטות אותו כמעט עד מצב שכיבה. על גב המושב שלפניך יש מגש מתקפל.

בשעה 07.30 יוצא ה"צ'רטרבוס" לדרכו בשקט. תא הנוסעים אטום לרעש והמנוע ממוקם מאחור. ב"צ'רטרבוס" יש גם בית־שימוש. הדיילת מציעה לך משקה חם או קר כרצונך ומחלקת עתונים כבקשתך. היא שמחה לפרט בפניך אפשרויות בילוי ובידור באילת ולהזמין עבורך כרטיסים או רכב שכור.

אתה מביט בנוף עוצר הנשימה, או חוטף תנומה קלה.

כריות אוויר מיוחדות מאזנות את האוטובוס גם בסיבובים חדים. כמעט ואינך מרגיש כיצד חולף לו הזמן והנה אתה באילת (או בתל־אביב) לאחר כארבע וחצי שעות נסיעה בסך הכל. אתה פונה לעיסוקיך או לבילויים. בלילה מובטחת לך לינה הכלולה במחיר. למחרת מצפה לך נסיעה מהנה בחזרה.

תוכל לבחור מלון אחר בתוספת תשלום, או לנצל את "צ'רטרבוס אילת" לכיוון אחד בלבד, או לחזור במועד נוח לך לאחר תיאום מראש.

נשמע כמו חלום? זה קורה עכשיו ב"טיולי הגליל".

המחיר־כולל לינה:*
הלוך־חזור: 220 שקל
כיוון אחד: 120 שקל

הצעה מיוחדת: $158 לזוג!
3 ימים, 2 לילות, מלון 3 כוכבים, כולל נסיעה הלוך ושוב, יום טיול בשארם־א־שיח.

טיולי הגליל

- תל־אביב, רח' הירקון 142, טלפון 220819, 221372
- תל־אביב, מסוף מלון הייאט, טל. 295588
- אילת, ג'וני טורס, מרכז מסחרי, טלפון 764778, 059-27608
- ירושלים, רח' בן־סירא 3, טלפון 246858
- חיפה, המגינים 43, טלפון 522958
- טבריה, הירדן 10, טלפון 20330
- קרית שמונה, שד' תל־חי 24, טלפון 067-49305

*בקמפינג או בחדר רב מיטות.

חרים בנימיני

מזל החודש: גדי

על מזל גדי אפשר לומר, שיותר משאר המזלות, הוא מעורר מחלוקת בין ה־מתמצאים באסטרולוגיה. את בני המזל קשה להכיר. לכן קיימים הבדלים קיצו־ניים בהתייחסות של הסביבה אליהם. הסיבה לכך נעוצה באופיים הסגור וה־עצור.

בדרך־כלל הם נראים די נוקשים ולפ־עמים אפילו עוויינים. גם כאשר הם מפ־גינים ידידותיות בהיכרות ראשונה, הם דואגים להשאיר מרחק ביניהם ובין מכ־ריהם החדשים. לעיתים קרובות אנשים מתנכרים אליהם, או לא מעוניינים לי־צור קשר עימם, בגלל חוסר כישרונם ליצור לעצמם תדמית מושכת ומלבבת יותר. אך, כבר נאמר „אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו.“ אלה המוכנים להע־מיק יותר באישיותו של הזולת, מגלים כבר בפגישה ראשונה עם בני המזל, ש„השד אינו נורא כל כך.“

ומי שמתקרב אל הגדי ומוכיח נאמ־נות ומסירות, זוכה ביחס של הכרת תודה, ורצון ליצור קשר אמיתי. שכן למרות חשדנותם, זהירותם והתנהגותם הנוקשה לפעמים, ביתוך־תוכם הם מסו־גלים להיות רכים ורגישים.

תכונות הכנות וההתמסרות בולטות במיוחד בשטח עבודתם. שם אינם נדר־שים להביע את רגשותיהם, ולכן קל להם יותר לבטא את עצמם. יחסם לע־בודה מראה, למעשה, גם את התייח־סותם לשאר שטחי החיים. אך, כאמור, בעבודה הם חושפים את עצמם, ובתחום של יחסי־אנוש הם נסגרים, בעיקר בגלל חוסר־ביטחונם.

חוסר־הביטחון נובע בדרך־כלל מסיבה מקובלת ומוכרת. על־פי־רוב היתה לבני המזל ילדות לא קלה. אם כי אפשר לומר „כל גדי וצרותיו הוא“, קורה לעתים קרובות, שעד שעוברים סוף־סוף ימי הילדות ומגיעות שנות הבגרות. הם מספיקים לאבד חלק ניכר מביטחונם העצמי.

רוב בני מזל גדי בני ה־30 ויותר, מכירים את התופעה המוזרה, שעם כל שנה שעוברת נעשה להם יותר טוב.

הגדיים נראים נוקשים ולא ידידותיים. אך בתוכם הם רכים ורגישים. מי שמצליח להתקרב אליהם זוכה ביחס של הכרת תודה

אותם אי־אפשר להאשים באמירה הנדו־שה „כשהיינו צעירים הכל היה יותר טוב.“ הם מאמינים בעתיד וגם „ע־שים“ אותו — ובזה כוחם, וזו הצלחתם.

שנת 1981 לא היתה קלה לבני מזל גדי, אך למרות התהפוכות, הלחצים וה־קשיים שהם עברו, היתה זו שנה מע־יינת. בשטח העבודה הם נתקלו בצרות לא מעטות, אך גם הצלחות זמניות לא חסרו. בשטח הריגשי בלטה אי־יציבות, וחוסר יכולת לקבוע דברים לעתיד. ב־שטח הכספי היו עליות ומורדות קיצו־ניים. אך אם מסכמים את השנה, אפשר לומר שלא היתה משעממת, וחרף ה־קשיים כדאי לאחל שרק שלא תבואנה שנים קשות ממנה.

כוכב שבתאי, שליט גדי, נמצא כבר כשנה ועבע בבית העשירי, ועורם לבעיות דווקא בתחום החשוב להם ביותר — תחום הקאריירה. בשנה החולפת גם כו־כב יופיטר נמצא באותו בית, והוא זה שהביא עימו גם תקופות טובות יותר, ואפילו קידום, אם כי לא מספיק.

לפני כחודשיים וחצי עזב יופיטר את הבית העשירי, ונותר שם כוכב שבתאי בעצמו, וכעת אין מי שיפריע לכוכב זה (שהוא השולט במזלם) לגרום קשיים. מאחר ומדובר בבני מזל גדי, דווקא הם מסוגלים להתמודד עם כוכב שב־תאי. בעבודה קשה, תיכנון נכון וצעדים שקולים ומבוקרים, הם יוכלו להיעזר בו על־מנת לקדם את עצמם ואת מעמ־דם בשטח המיקצועי.

כאן כדאי להזהיר אותם, שכוכב נוסף נכנס לבית רגיש זה (בית 10) — כוכב מארס. הוא ישהה זמן ממושך יחסית בבית זה, ועלול לגרום לבני המזל להת־נהגות תוקפנית מדי. לכן כדאי גם כאן למתן את התגובות, ולמנוע עד כמה

(המשך בעמוד 58)

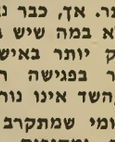

התנהגות נמהרת מאפיינת את התקופה, וקשה לשלוט במרץ המתגבר. כל תקרית קטנה הופכת עניין גדול. רצוי לנסות ולש־לוט בתגובות האימ־פולסיביות. בעניינים מיקצועיים צפויות בע־יות, אנשים מתוסכלים במקום העבודה עלו־לים לגרום צרות. כדאי להתעלם ולחכות עד שהתקופה תעבור. תת־קשרויות חדשות גם הן תהיינה עם בני־זוג מעט אנוכיים ושתלטניים. לטלאים מומלץ לטייל קצת.

* * *

עניינים העומדים ברומו של עולם מעסיקים אתכם. מחשבות על שטח לימודים חדש יכולות להפוך מעשיות, שכן קיימת אפשרות להוסיף על ידיעותיכם, ולהעמיק בשטח המעניין אתכם. קשרים עם חוץ־לארץ מעסיקים אתכם. אלה המקורבים אליכם חוזרים משם, או יוצ־רים קשר משמעותי ומשמח. במקום העבודה יש להיזהר מדיבורים מיותרים. ביקורת עצמית על מעשים ודי־בורים עשוייה לעזור רבות השבוע.

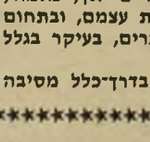

* * *

יש לנהוג בזהירות בענייני כספים, שכן כספים המגיעים לידכם בתקופה זו, קשורים או שייכים ל־אחרים, והשימוש בהם עלול לגרום לאי־שקט ודאגה. בתקופה זו עדיף לא לסמוך על האינטואיציה, ולשקול כל החלטה בהגיון, או בהתייעצות עם אדם שאפשר לסמוך על שי־פוטו. ענייני בריאות מעוררים מעט דאגה, אך דאגה זו תוסר מעליכם תוך זמן קצר. פגישה רומנטית תביא לשינוי.

פגישה עם אדם קרוב תביא לתחושה של ביטחון והנאה. אפשר שוב לוודא שבן הזוג אכן אוהב ונשאר נאמן ברגשותיו. מתי־חות בבית ובקרב ה־משפחה עלולה לגרום למריבה ולרוגז רב. רצוי לוותר ולהתרחק עד כמה שאפשר ממקור המתיחות. התנהגות נמ־הרת של מישהו מבני המישפחה עלולה לגרום בעיות, אך אפשר להת־גבר על כך בגישה זהירה שקולה וקרה.

* * *

נסיעות קצרות ופגישות עם בני־מישפחה קרובים יאפיינו את השבוע. שיחות טל־פוניות או מיכתבים חשובים עשויים לשנות את גישתכם לעבודה או ללימודים שמעסי־קים אתכם בתקופה זו. במקום העבודה צפויה עבודה רבה. רצוי לא לדחות דבר. העבודה המצטברת מו־טלת כולה עליכם ואין מי שיעזור ויקל על הנטל הכבד. מבחינה בריאותית תי־תכן רגישות מיוחדת באיזור הגב.

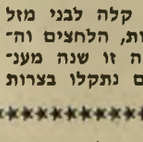

* * *

בחודש זה תהיה פעילות מוגברת בעניי־נים רומנטיים, תקופה משעשעת ומהנה. בני מזל בתולה שעל־פי־רוב אינם מרשים לעצמם לבזבז זמן על תענוגות החיים, ירשו לעצמם הפעם לצאת מהשיגרה. אפילו ב־מקום העבודה צפויות פגישות מלהיבות ומרג־שות. גם היחס אליכם יהיה סלחני ונוח. עניי־נים כספיים יטרידו ויביאו לחוסר מנוחה ולדאגות רבה. אחים, אחיות, וקרובים עשויים לבוא לעזרתכם.

עבודה רבה מוטלת עליכם. הדרישות מכם בביתכם אינן מאפשרות לכם לבצע את העבודה, ואתם נע־שים עצבניים וחסרי־שקט. המתיחות בבית מביאה למריבות והת־פרצויות כעס — אפי־לו אתם לא מוכנים הפעם לוותר. ילדים וצעירים במישפחה דורשים תשומת־לב, ו־גוזלים את הנותר מז־מנכם היקר. אהבות ישנות וחדשות מעסיקות אתכם, בני־הזוג מעוניינים בקירבתכם. צאו לחיק הטבע.

* * *

השינויים שנעשים בימים אלה נראים כמי־סיבים עמכם. נסיעות לחוץ־לארץ או קישרי עבודה עם ארץ אחרת מוסיפים עניין. אויבים נסתרים גורמים לכם נזק מאחורי גב־כם — שימו לב והי־שמרו מדיבורים ומגי־לוי תוכניות הקשורות לעתידכם. נסיעות משו־תפות עם קרובי מישפחה מוסיפות שימחת־חיים וגיוון. גם בשטח הרומנטי אהבות מתחלפות, האחת רק מסתיימת והאחרת כבר עומדת בפתח.

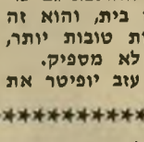

* * *

פעילות חברתית מרובה תאפיין את ה־תקופה המתקרבת. במקום העבודה צפו־יות מריבות בגלל יחס לא צודק לעובדים עי־מכם. הוצאות כספיות גדולות מהמצופה גור־מות למריבות על רקע זה. שינויים לטווח רחוק מסתמנים כבר עתה, ואתם מבולבלים ומתלבטים כיצד לחזור ולמצוא את היציבות המוכרת. במתנה ש־אתם עתידים לקבל, רצוי לשבץ את אבן הטופז, זו אמורה להביא מזל בחיים.

השבוע חשים יותר עירניים וקלי תנועה. הרגשות מתעוררים ועימם החשק לעי־סוקים חדשים. מצב־רוח הרפתקני מביא עימו רצון לצאת, לטייל ולנ־דוד בדרכים. במקום העבודה חשים צורך ב־שינוי, וזה הזמן הזו ההזדמנות להעיז ולה־ציג את עצמכם במקום חדש. גם אם ברגע זה לא תיענו, אתם עשויים להיות מופתעים לטובה בתוך זמן קצר. פגישות משמחות ומרגשות תתרחשנה במסיבות ימי־הולדת שתוזמנו.

* * *

בתקופה זו חשים עייפות וכבדות ורוצים לנוח ולהתרחק מכל פעילות חברתית. שיחות מייגעות עם עמיתים למיקצוע גור־מות לעצבנות ולהתפר־צויות נמהרות וחרטה. טוב להתבודד בבית, לעסוק במדיטציה או בעיסוק בלתי שיגרתי ושקט אחר, כולל פעי־לות מרגיעה בשניים. באמצע השבוע תוכלו להתבשר על התקדמות כספית משביעת רצון ולקדם תוכניות חד־שות. בני גדי יוסיפו אווירה רומנטית.

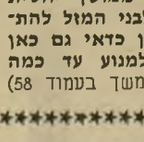

* * *

פעילות ציבורית תעסיק אתכם השבוע. הזמנות למסיבות יוציאו אותכם מהבית, ותוכלו לחדש קשרים ישנים עם אנשים ש־כמעט נשכחו. קישרי ידידות שהתחילו להת־פתח פורחים, אך עדיין יש לשמור על חשאיות. תוכניות חדשות הקשו־רות לקאריירה, טוב להשהותן למשך תקופה מסויימת. ברגע זה ה־שאיפות אינן בטווח הגשמה, ועדיף לוותר ולהמתין לזמן מת־אים יותר. בני מזל גדי יבואו לעזרתכם.

אני אוהב לבלות ויודע לבלות היטב. מסעדות, טיסות, מלונות. אני נכנס למקומות הכי יוקרתיים שם צריך לדעת גם איך לשלם והם כמובן מכבדים כרטיסי דיינרס.

יש לי חבר שאני לוקח אתי לכל מקום. זהו כרטיס הדיינרס קלוב שלי. ברגע שאני שולף אותו, אני מקבל יחס טוב, נותנים לי כבוד.

אולי זה חשוב, אבל מה ש[illegible] הוא שכאיש עסקים, אנ[illegible] הרבה בעולם. יש לי כרטיס „דיינרס" עסקי, אני נהנה היום וההוצאות העסקיות שלי משולמות על חשבון החברה, לא לפני החודש הבא, כאשר פעם בחודש אני מקבל דיווח מפורט.

פעם בחודש אני מקבל גם את העלון היוקרתי SIGNATURE-NEWSLETTER שבו יש מידע על תרבות הפנאי, בילוי ונסיעה בארץ ובעולם ובנוסף: מידע אודות מבצעים מיוחדים והנחות. בקיצור „תענוג לשלם בדיינרס".

לך יש כרטיס?

תענוג לשלם ב„דיינרס"

צולם במלון קרלטון

"מומחי הבנק שלנו הביאו למשקיעים בקופות הגמל הישגים מרשימים"

דני פרידמן, סניף ביל"ן, רחובות

זו הסיבה שלמעלה מ-600,000 אנשים הצטרפו לקופות הגמל שלנו.

"עצמה"–הקופה הגדולה והותיקה ביותר • "שיאון"–קופה רווחית ביותר
"תעוז"–לשכיר • "קופה מרכזית לפיצויים"–למעסיק • "רימון"–לעצמאי ולשכיר
"צור"–לחקלאי • "קשת"–לשכירים במפעלי התאחדות התעשיינים
"שגיא"–קופה רווחית לשכירים.

ואנשים לשרות אנשים

בנק לאומי

כבלי הצדק של שמגר

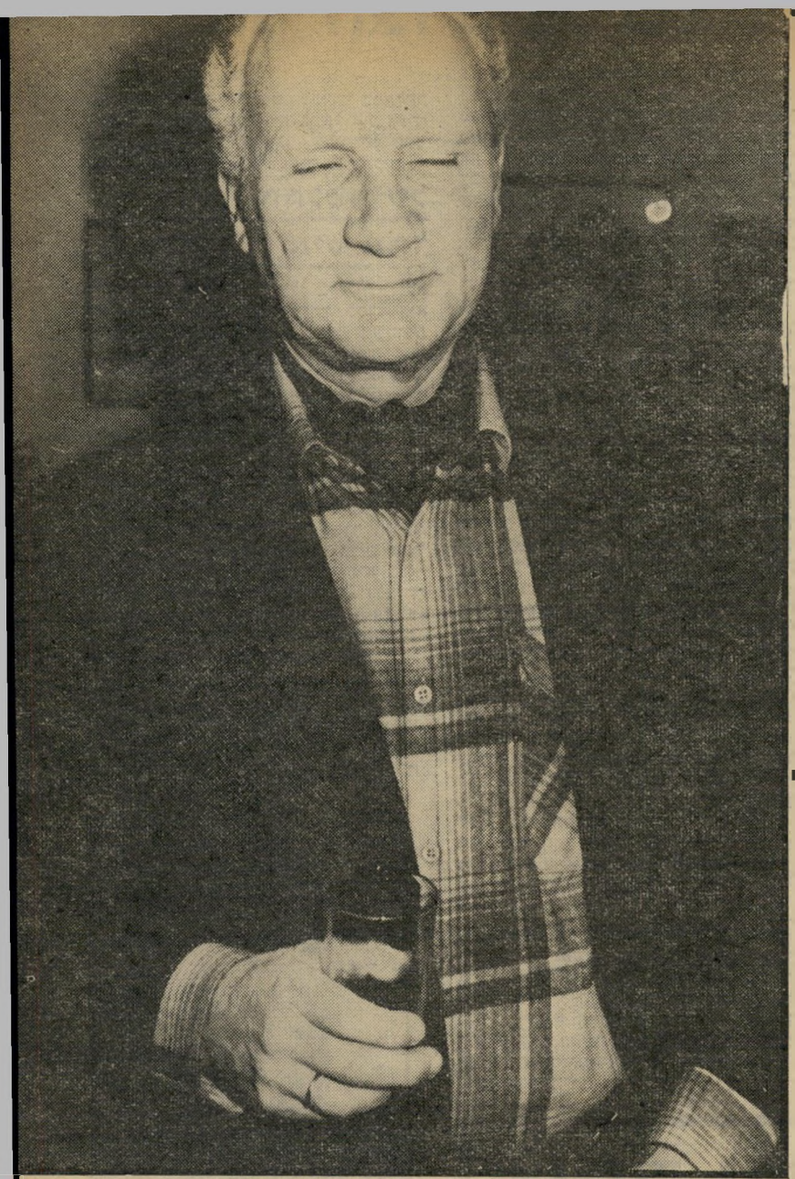

ב ימים אלה עומד לראות אור ספר בשם „כבלים של צדק — בג"צ מול הממשל הישראלי בשטחים" מאת משה נגבי, בהוצאת כנה, ירושלים. הספר מציג את התהליך המישפטי, שהוביל את בית־המישפט העליון בישראל לעמדת עימות עם ממשלת־ישראל, ואת כניסתו של בית־המישפט העליון למחלוקת שמפלגת את המדינה מאז מילחמת 1967.

מחבר הספר, משה נגבי, משמש כעורך־חדשות בקול ישראל, וכתב ופרשן מיוחד לנושאי בג"ץ. נגבי, שהוא בעל תואר שני במישפטים, עבד כמתמחה במחלקת ה־בג"צים של פרקליטות־המדינה, וכמרצה שלימד את נושא הבג"צים בפקולטה ל־מישפטים של האוניברסיטה העברית ב־ירושלים.

גיבורו של ספר זה הוא שופט בית־המישפט העליון מאיר שמגר, שדמותו מא־פילה על כל השאר במשך תקופה בת 15 שנה, שבמהלכה כיהן כפרקליט צבאי ראשי (בדרגת אלוף־מישנה), כיועץ־מיש־פטי לממשלה וכשופט עליון. תוך שנתיים־שלוש עשוי השופט שמגר להתמנות כ־נשיא בית־המישפט העליון, מישרה שבה יחזיק עד צאתו לגימלאות.

משימה בלתי־אפשרית

„כ בימים שך צדק — בג"צ מול הממשל הישראלי בשטחים", הוא בבחינת מיסמך מאלף, העוסק בתהליך אשר עבר על בית־המישפט העליון מאז שלבי הראשית של הכיבוש־הישראלי כתוצאה ממילחמת 1967, כגוף בלתי־מת־ערב, ועד להפיכתו כתחליף למצפונה של החברה הישראלית.

על הרקע לכתיבת סיפרו, סיפר משה נגבי:

„זה התחיל ב־78/79 כאשר סיקרתי את בג"ץ אילון־מורה. עקבתי אחרי כל הישי־בות באולם בית־המישפט. עד לפסק־הדין שהפתיע אותי, היה לי הרושם שהפלס־טינים משחקים על הפסד בנושא הבג"צים. התרשמתי שהם יכולים להשיג ניצחונות־ביניים, אך לא לזכות בניצחון הכולל.

„מולם עמד מחסום גבוה ובלתי־עביר של הנימוק הביטחוני. מה עוד שפרקלי־טות־המדינה גילתה פסנט שתמיד היא יכולה לשלוף תצהיר של אלוף בצה"ל, או רב־אלוף. ידוע היה שסימני־דרגה עושים רושם רב גם בבית־המישפט העליון, וכאשר אותו גנרל אומר ‚זה נחוץ מבחי־נה ביטחונית !', אינם רואים השופטים את עצמם כמוסמכים מבחינה ביטחונית להת־מודד עם זה — ומרימים ידיים.

„המחשבה הזאת התחזקה אצלי אחרי בג"ץ בית־אל, כאשר חמישה שופטים דחו את העתירה בעניין הפקעת הקר־קעות. דומה היה שלא ניתן להפוך הלכה מישפטית כזאת. זה תקדים מחייב של חמישה שופטים. זו היתה משוכה, שדומה היה כי לא ניתן לעבור עליה, כימעט משימה בלתי־אפשרית.

„כאשר ראיתי את פסק־הדין המהמם, התחלתי לבדוק את הלמה ?, והגעתי ל־שלוש תשובות ראשוניות: (א) התצהיר של רב־אלוף (מילואים) חיים ברלב, (ב) המחלוקת הפנימית בין הרמטכ"ל רפאל איתן ובין שר־הביטחון עזר וייצמן, (ג) ההצטרפות של גוש־אמונים לעתירה.

„ברגע שראיתי את הצטברות הנסיבות האלה, עם תגובות השופטים — ראיתי שהולך להתבשל כאן משהו חדש. עדיין לא האמנתי שהעתירה תתקבל, אבל חש־תי שכאן יהיה בבית־המישפט העליון רוב ומיעוט. שמתי עיני בשופט אלפרד ויט־קון, שהיה ידוע בעבר כשופט בעל הש־קפות ביטחוניסטיות, והוא גם נראה כ־אדם האחרון שיכול לקבל עתירה מהסוג הזה. אלא שגוש־אמונים הרגיז אותו. וכאשר אותו גנרל אומר ‚זה נחוץ מבחי־נה ביטחונית !', אינם רואים השופטים את עצמם כמוסמכים מבחינה ביטחונית להת־מודד עם זה — ומרימים ידיים.

„המחשבה הזאת התחזקה אצלי אחרי בג"ץ בית־אל, כאשר חמישה שופטים דחו את העתירה בעניין הפקעת הקר־קעות. דומה היה שלא ניתן להפוך הלכה מישפטית כזאת. זה תקדים מחייב של חמישה שופטים. זו היתה משוכה, שדומה היה כי לא ניתן לעבור עליה, כימעט משימה בלתי־אפשרית.

„כאשר ראיתי את פסק־הדין המהמם, התחלתי לבדוק את הלמה ?, והגעתי ל־שלוש תשובות ראשוניות: (א) התצהיר

איש האצ"ל שסירב לכהן כשר־המישפטים בממשלת בגין

שופט בית־המישפט־העליון מאיר שמגר, שהוא הגיבור האמיתי בסיפרו של משה נגבי „כבלים של צדק — בג"ץ מול המימשל הישראלי בשט־חים", עשוי לכהן בעוד כשנתיים כנשיא בית־המישפט העליון עד לשנת 1995 — במשך תריסר שנים תמי־מות — הוא אחת הדמויות המרתקות במערכת־המישפט הישראלית בשנים האחרונות.

מאיר שמגר נולד בדנציג ב־1925. (העיר היא עיר־מחלוקת בין גרמניה לפולין. אז היתה „עיר חופשית" בשליטת הגרמנים, וכיום היא בשלי־טת פולין, בשם גדנסק). ב־1939 עלה ארצה, ובראשית שנות ה־40' סיים לימודי היסטוריה ופילוסופיה באוני־ברסיטה העברית ירושלים. הוא הת־חיל ללמוד מישפטים באוניברסיטת לונדון.

ב־1944 נעצר על־ידי הבריטים בארץ כחבר אצ"ל, הוחזק במעצר בירושלים ובלטרון. אחר הוא הוגלה לאריט־ריאה, ואחר־כך לקניה.

אחרי מילחמת־העצמאות הוא סיים את לימודי־המישפטים שלו, וב־1954 סיים קורס מג"דים של צה"ל. החל ב־1961 כיהן בתפקיד של פצ"ר (פרקליט־צבאי־ראשי), ובמקביל התחיל לחרצות על „דיני מילחמה" ו„מיש־פט בינלאומי", באוניברסיטה העב־רית. באפריל 1968 מונה, בנוסף על תפקידו כפצ"ר, כיועץ־מישפטי למע־רכת־הביטחון. חצי שנה מאוחר יותר, באחד בספטמבר, מונה למישרת היו־עץ המישפטי לממשלה. ב־1970 יצא־דופן, כאשר סירב להגן בבג"ץ על החלטת מישרד־הפנים שלא לרשום את הלן זיידמן כיהודיה, משום ש־התגיירה גיור ריפורמי.

במרס 1975 הורה לחקור את פר־שת מיכאל צור, פרשת־השחיתות הראשונה בצמרת השילטון. כמה חו־דשים אחר־כך, באחד ביולי, מונה כשופט בית־המישפט־העליון בגיל 50, והיה צעיר השופטים. בחודש אוק־טובר 1977 סירב לכהן במישרת שר־המישפטים בממשלת מנחם בגין. ה־שופט שמגר הוא חבר הנהלת האגו־דה הבינלאומית לחוק צבאי ולדיני־מילחמה.

מאחר שהוא איש של חוק וסדר, הוא התרגז מההתפרעויות של הגוש, וההפרה השיטתית שלהם של כל מיני צווים. זה שאנשי גוש אמונים פרצו גדרות, ניסו להרחיב את ההתנחלויות שלהם, הקימו התנחלויות בלתי־חוקיות, ובעיקר — הרי־מו את ידם על צה"ל, זה הכניס אותו לקונפליקט חזק מאוד. הבנתי מתוך כל מיני הערות של ויתקון ושל לנדוי שמת־בשל דבר מעניין.

„כאשר כל חמשת השופטים קיבלו את העתירה, וציוו לפנו את אילון־מורה תוך 30 יום, נדמה שזוהי נקודת־המיפנה. אז התחלתי לשאול: איך ומדוע זה קרה? סיקרן אותי להבין איך זה קרה שבית־המישפט העליון וממשלת־ישראל הגיעו לנקודת־המשבר החריפה ביותר בתולדו־תיהם. כבר היו בעבר נקודות־סיכסוך את־רות בין בית־המישפט העליון לממשלה בשאלות דת ומדינה וגושאים רגישים אח־רים. אבל מה שקרה כאן היה שונה לחלו־טין. בית־המישפט העליון אולץ להיכנס למחלוקת הכי גדולה המפלגת את העם מאז 1967. מבחינת הציבור הרחב, הצ־טייר פיתאום בית־המישפט העליון כאילו הוא עומד מצד אחד של המיתרס — ולאו־דווקא הצד האהוד עליו. בית־המיש־פט כימעט ונקט גישה אנטי־ציונית, לפי הפרשנות שקלוב ל־50% מהציבור נותן לציונות — פרשנות שאני לא מסכים איתה.

„למרות שלמדתי מישפטים, עסקתי ב־

מיהו האיש שיכהן בעוד כשנתיים במשך תריסר שנים כנשיא בית־המישפט העליון, איך השפיעה עליו תקופת מעצר בידי הבריטים ואיך חולל מהפכה שקטה במישפט הישראלי לגבי השטחים הכבושים

כבל "הצדק" של שמגר

(המשך מעמוד 23)

בג"צים, לימדתי בג"צים, עבדתי במחלקת הבג"צים — אף פעם לא נתתי את דעתי למצב הלא־נורמלי הזה, שבית־המישפט העליון עוסק בעניניי השטחים המוחזקים...״

החלטה של איש אחד

ב שהב הראשון של בדיקותיו לא התכוון משה נגבי לחבר ספר. הוא קיווה לפרסם מאמר על הבג"ץ והשטחים הכבושים. אחרי שיחות ראשונות וגי־שושים מקדימים עם עובדי־מדינה במישור־המישפטי הבכיר, הבהירו לו כולם שמאח־רי הנושא של הבג"ץ בשטחים הכבושים עומדת לה החלטה של איש אחד — השופט מאיר שמגר״.

הדבר התמיה את נגבי, מכיוון ששמגר לא היה נבחר־ציבור או פוליטיקאי, אלא פקיד ממונה. מעורבותו של שמגר בנושא זה היתה פעילה בשלושה תפקידים בכי־רים שמילא בזה אחר זה: כפרקליט צבאי ראשי, כיועץ המישפטי לממשלה (עד ל־כניסתו למישרה זו בספטמבר 1968 — לא היו כימעט בג"צים על השטחים), ולבסוף בתוקף מעמדו כשופט עליון.

כאשר התחיל נגבי לחקור את עברו של שמגר, הגיע לחוברת־הנחיות שפירסם שמגר, כפרקליט צבאי ראשי, ב־1966, ובה הנחיות ל„פרקליטים צבאיים בשטחים כבושים". בחוברת זו הביא שמגר, הנח־

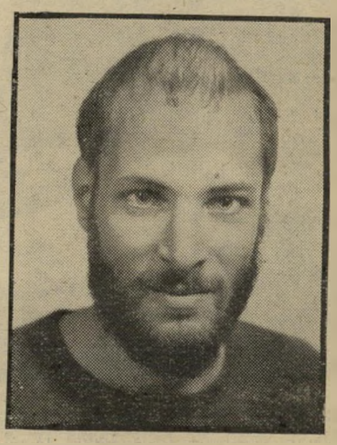

מחבר נגבי
עימות

שב כמומחה בעל שיעור־קומה בדיני־מילחמה, עוד לפני שמישהו חלם שיהיו לישראל „שטחים כבושים" — הוראות נהג שונות על כיבודם של עצירים ב־שטחים כאלה. שמגר, שנעצר בימי המנ־דט הבריטי כאיש אצ"ל, ושנשלח לגלות לקניה, חי, לדעת נגבי, עד עצם היום הזה תחת רושמם של המעצר וההגליה שלו בנעוריו.

השיקול היה שיקול מוסרי

ת רומתו המכרעת של השופט שמגר לנושא הבג"ץ והשטחים הכבושים באה מייד עם מינויו למישרת היועץ המישפטי לממשלה: ההחלטה להחיל את הבג"ץ על השטחים.

אמנם היתה זו החלטה של שמגר, אבל היא הובאה לפני ראש־הממשלה דאז, גולדה מאיר, ושר־המישפטים שלה, יעקוב שימשון שפירא — שאישרו אותה. כפי שאמר לנגבי אחד ממקורבי השופט שמגר: „מה הם מבינים בדברים האלה... מאחר ששמגר נחשב כמומחה במישפט בין־לאומי, בשילטון־כיבוש ובדיני־מילחמה, קיבל השילטון את עמדתו על נושא זה כעמדת איש־מיקצוע..." מעיר נגבי בהק־שר זה: „שמגר היה בדברים רבים בבחי־נת אורים־ותומים עבור גולדה מאיר, ובימי החלה עלייתו של היועץ המישפטי לממשלה כאישיות בעלת השפעה פולי־טית."

על שיקוליו של היועץ־המישפטי שמגר בעניין החלת הבג"ץ על השטחים ה־כבושים, מוסיף משה נגבי: „השיקול ה־מכריע של שמגר היה שיקול מוסרי. מאחר שהיה איש צבא, היתה לו, כנר־אה, השקפה חשדנית לגבי מיסגרות צבאיות. מה עוד שב־1968 לא האמין איש שהכיבוש יימשך 15 שנה. יחד עם זאת היתה כוונה לבנות את המימשל הצבאי הנאור והליברלי ביותר, ולסלק ידיים מעל לאוכלוסיה. אבל זה עלה על שירטון, ושמגר הבין שאי־אפשר לסמוך רק על־כך שהמימשל הצבאי יידע לרסן את עצמו. לכן הוא היה מעוניין שיהיה פיקוח אי־רחי. הוא נקט בעמדה זאת עוד כפרק־ליט־צבאי־ראשי, בעתירה הראשונה שהי־תה לבג"ץ, בטרם מונה כיועץ המישפטי לממשלה."

כאשר נתמנה שמגר כיועץ המישפטי הפך הדבר מדיניות מחייבת. באותה תקר־פה לא היה אדם אחד במדינה שידע, כמו שמגר, כי אין סמכות לבג"ץ בשטחים, או שיש סיכוי טוב לטענת אי־הסמכות להת־קבל בבית־המישפט על־פי החוק הירדני (החל עדיין בשטחים ממערב לירדן) והחוק הבינלאומי. „אני מביא בקשר זה דוגמה: בית־המישפט־לעירעורים ברמאללה קבע ב־1968 שאין לו סמכות לבטל צו של המימשל הצבאי. הנימוק המרכזי לפסיקה זו היה שהמימשל־הצבאי הוא ריבון ב־שטחים הכבושים, והמפקד הצבאי מחליף את המלך חוסיין, ובתור ריבון אין בית־המישפט הישראלי יכול לבטל צווים שלו, שהרי המפקד הצבאי תופס גם את ממר־מו של הפרלמנט הירדני. הוא לא רק ‚רשות מבצעת' אלא גם ‚מחוקק', צו־הפ־קעה, כבו הפקעת־הקרקעות ברוג'ייב — הוא כמו חוק. האם יעלה על הדעת ש־בית־מישפט ישראלי יבטל חוק־ירדני? כך גם אומר החוק הבינלאומי.

„השופט שמגר יצר תקדים. אין למצב זה תקדים, לא רק במישטר־הכיבוש הנא־צי, שהיה נפשע, אלא גם במישטרי־כי־בוש ליברליים. אחד מקורביו של ה־שופט שמגר, הביא את הדוגמה של גי־רוש 30 אלף האזרחים ממוצא גרמני מ־חבל־הריין, כאשר אנגליה וצרפת משלו בו אחרי מילחמת־העולם הראשונה. לשום גרמני לא היתה אז זכות להגיש עתירה לבית־המישפט העליון בלונדון, או בפא־ריס. זה בטוח."

ההשקפה המקובלת בעולם היא שמימ־של־צבאי חסין מפני בית־מישפט אזרחי. זה היה גם המצב ב־1967. השופט שמגר ידע זאת. הוא ידע שיש סיכוי טוב לטע־נות האלה להתקבל, מה עוד, שהשופט

ההנחיות של שמגר ל„צה"ל
סודי

אלפרד ויתקון אמר בפירוש: הטענות ה־אלה נכונות. כיום סבור ויתקון שבית־המישפט צדק „מסיבות הומניטריות".

נגבי: „אחרי ששמגר לא העלה את הטענה הזאת כיועץ מישפטי, ובית־המיש־פט לא העלה אותה מיוזמתו, נסב הדיון בשאלות לגופן. גם שופטים אחרים הביעו ספקות בשאלה זו. אחרי מעשה התחילו לחפש את הכיסוי המישפטי למצב החדש הזה. החלו לבנות תיאוריה שיש סמכות לבג"ץ בשטחים המוחזקים.

„מלומדים מחוץ לבית־המישפט, באק־דמיה ובפרקליטות, התחילו לבנות את ההגיון שעומד מאחרי זה, ואמרו: נכון שמימשל צבאי הוא ריבוני, אבל מנקודת־המבט של בית־המישפט העליון מפקד ה־גדה המערבית הוא אלוף בצה"ל, והוא כפוף לשיפוט של בית־המישפט העליון על כל מעשה שהוא עושה בשטחים ה־כבושים, כמו על מעשה שהוא עושה ב־ירושלים.

„פרופסור יורם דינשטיין מאוניברסיטת תל־אביב תומך בהשקפה זו. אבל זו תי־אוריה לאחר־מעשה."

פסיכולוגיה של עציר

כ אדם אשר עבד לשרביטם של שני יועצים מישפטיים לממשלה, מעניין האיפיון שמעניק נגבי לשניהם: „השופט שמגר נראה מרחוק כאדם ששומר על דיסטאנס, בניגוד לאהרון ברק. אני עבדתי עם שניהם, ברק היה שלומפר וחברה'מן, בעוד ששמגר היה תמיד לבוש בחליפה. לא היינו פונים לשמגר בשם מאיר כפי שלברק היית פונה בשם אהרון, מפני שכך הוא רצה. לשמגר היו פונים במר שמגר או היועץ. יחד עם זאת, בשיחה אישית הוא אדם מאוד פתוח. אומרים על שמגר שיש לו דיעות די־לאומיות, ואפילו ניציות. יחד עם זאת יש לו הרגישות החזקה לזכויות־אדם, לצדק."

ראיות לרגישות זו מביא נגבי כאשר הוא מפרט זאת בקשר ליחסו של השופט שמגר לתושבי השטחים הכבושים: „היה לו חשוב שלא ליצור אצל תושבי השט־חים הכבושים תחושה של קלאוסטרופוביה. בתקופה הזאת דיין היה עדיין שר־ביטחון מאוד ריכוזי בשטחים המוחזקים, והתערב כמעט בכל שנעשה בהם. אבל בצד ה־מישפטי סמכו על שמגר, שהיה לו מאוד חשוב שתושבי השטחים האלה לא יר־גישו בחוסר־אונים.

„שמגר לא רצה, מסיבות מוסריות ומע־שיות, שיווצר סיר־לחץ. הוא רצה שהם יחושו, כי למרות מישטר־הכיבוש, הם לא איבדו את כל עולמם, וכי יש להם זכו־יות בסיסיות, אפילו אם הם עבריינים, חשודים או עצורים.

מאיר שמגר: שופט עליון

ג בר נאה, גבה־קומה ותכול־עיניים נבחר בשנת 1975, בגיל 50, למישרת שופט עליון. מאיר שמגר היה יוצא־דופן במיקצת בין יתר השופטים, בכך שארבע משנות נעוריו בילה במחנות־מעצר של הבריטים באפריקה, על היותו חבר באצ"ל.

שמגר נולד בדנציג בתקופה שבין שתי מילחמות העולם, כאשר עיר זו היתה עיר חופשית ולא השתייכה למדינה כלשהי. הוא עלה עם הוריו לישראל בגיל צעיר, ואת לי־מודיו סיים בבית־הספר התיכון בלפור בתל־אביב. שנה לאחר סיום הגימנסיה, בגיל 19, נעצר על־ידי הבריטים והוגלה לאפריקה. הוא חזר לישראל רק אחרי הקמת המדינה.

בתקופת מעצרו למד מישפטים בהתכתבות בבית־הספר למישפט שבפלשתינה־א"י, ואחר־כך השלים את לימודיו באוניברסיטת לונדון. הוא הצטרף מייד למערכת המיש־פטית של צה"ל והצליח בתוך שנים ספורות להגיע לתפ־קיד הבכיר במיסגרת זו. אחרי שהיה סגנו של הפרקליט הצבאי הראשי במשך כמה שנים, התמנה בעצמו לתפקיד זה בשנת 1961.

הוא היה אהוד מאוד על פיקודיו, ונהג בנמוכים ממנו בדרגה בצורה הוגנת ביותר. הוא מעולם לא התנשא על איש, אך גם לא התקרב יותר מדי, ומעולם לא היה „אחד מהחבר'ה". למרות החביבות והלויאליות לפקודים היה סביבו תמיד מעטה מסויים של ריחוק.

כפרקליט צבאי ראשי זכה בהערכה מיוחדת בצה"ל. משה דיין, שהיה איתו בקשר הדוק כאשר מילא תפקיד שר־הביטחון במילחמת ששת הימים, למד לכבד אותו ולהעריכו. המילחמה, והתוספות השטחים החדשים למדי־נת־ישראל, לא הפתיעו את הפרקליטות הצבאית. שמגר היה מוכן היטב. בתיקים מיוחדים היו מונחות טיוטות של החיקוקים המתאימים ושל פקודות לשעת חירום, שנד־רשו מייד אחרי המילחמה.

מערכת המישפט הישראלית שהוקמה בשטחים זכתה בהצלחה ניכרת, וכולה היתה פרי מחשבתו ותיכונו של שמגר. בשנת 1968 מונה בד בבד עם תפקידו כפצ"ר, גם כיועץ מישפטי של מישרד־הביטחון, בתום שנה זו מונה כיועץ המישפטי לממשלה.

רבים הופתעו ממינוי זה, מכיוון שחשבו כי ממשלת המערך תזכור לו את חטאי נעוריו — את היותו חבר

שמגר ואשתו
צנוע

האצ"ל. אולם כישוריו והגינותו שיכנעו גם את אנשי המערך כי הוא האיש המתאים לתפקיד זה. מה גם שמאז שיחרורו מאפריקה לא השתתף יותר בפעילות פוליטית כלשהי.

שופט נוקשה ומחמיר

ב חיין הפרטיים הוא ידוע כאדם צנוע ומסתפק במועט, בעל ואב נאמן. הוא נשוי מזה שנים רבות לגאולה, ולהם שלושה ילדים. עד שהתמנה כיועץ המישפטי, התגוררו בצהלה. אחר־כך עברה המשפחה לירושלים.

מכרין מספרים כי הוא אינו מסכים לקבל כסף תמורת הרצאות שהוא נושא מפעם לפעם בכינוסים שונים, ואף החזיר שיקים שנשלחו אליו עבור הרצאות כאלה. הוא ידוע עד היום כספורטאי מצטיין ובעת מיפגשים חברתיים של עורכי־דין הוא מצטיין במיוחד בכדור־מים.

אחרי שבע שנים כיועץ מישפטי מצליח, שזכה בהש־פעה גדולה גם במישור המדיני, התמנה כשופט עליון. הוא הצדיק מינוי זה במיספר רב של פסקי־דין מעמיקים ומנומקים שכתב.

הוא נחשב על־ידי סניגורים כשופט נוקשה ומחמיר. בין עורכי־הדין יש אימרה: „אם שמגר יושב בעירעור, לא כדאי לנסוע לירושלים." הם חוששים כי האיש שבא מהפרקליטות הצבאית לא יקל בעונשיהם של עבריינים. ואכן הוא מקפיד במיוחד בעניינים של חוק־וסדר. הטענה היחידה נגדו גם מפי עורכי־דין המכירים בכישרונו המישפטי, היא כי הוא חסר את שאר־הרוח והליברליות של שופטים גדולים כמו חיים כהן, שיצא לגימלאות.

„לפי המישפט הבינלאומי, אין קיימת זכות־עיעור על מעצר מינהלי, שמגר לא רק שהעניק זכות־עיעור, אלא דאג ש־בכל תא־מעצר יהיה שלט בערבית, ובו מודגש כי תוך זמן מסויים יש לעציר האפשרות לעיעור. הוא הבין את הפסיכולוגיה של העציר. אני משער כי בשל היותו עציר ומוגלה בימי הבריטים, הוא היה מודע לפסיכולוגיה של אוכלוסיה נכ־בשת. הוא ידע כי הבאת עציר לפני ועדה, שבה יושבים אנשים לבושים בחאקי עם דרגות, ואלה צריכים כאילו לדון בעיעור שלו — אינם מעניקים לעציר הרגשה של צדק. לכן היה לו חשוב שיהיה כאן עניין הבג"ץ, שהוא גוף אזרחי, ואותו בית־המישפט שיש לישראלים יהודים שר־מע גם אותך.

„איני יודע אם כאשר גירשו הבריטים את שמגר מהארץ, הם נתנו לו להופיע לפני ועדת־עיעורים. אבל בוודאי שלא נתנו לו להופיע עם עורך־דין לפני הוועד־דה הזאת. והשופט שמגר הפך את ועדת־העיעורים לבית־מישפט. זה היה גם ב־מחיר מסויים של המטרות הביטחוניות, שהרי בעיני שילטונות־הצבא חשוב מאוד גורם המיידיות בגירוש. אמרה לי דורית בניש, מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקלי־טות־המדינה: זה ששמגר הכניס את ה־בג"ץ לשטחים ניטרל את כל הסמכויות האדמיניסטרטיביות של המימשל־הצבאי, ואת מרבית עונשיו. כיום הגירושים כימ־עט ואינם אפקטיביים, כי כל גירוש יכול להתבצע רק אחרי שלושה חודשים. הרי־סת־בתים כנ"ל, אלא אם המימשל־הצבאי מנסה להתחכם, ולהרוס מהר, לפני ש־האיש יפנה לבג"ץ. המערכת זכתה בכמה נזיפות מבית־המישפט העליון, והיא די חוששת מזה, אם כי באחרונה חלה נסי־גה חמורה בנושא זה."

במישטר של אריק שרון, עלול הבניין כולו להתמוטט. אריק עלול לפוצץ את הבניין המישפטי הישראלי יחד עם בתי־הם של ערבים.

ממשלה במלכודת החוק

ח יקו של **השופט** שמגר באכיפת המישפט הבינלאומי על המימשל־הצבאי, יצר תקדים בינלאומי. מספר על כך נגבי: „מצב זה לא היה ברור מאליו. המדיניות הרשמית של ממשלת־ישראל היא כי המישפט הבינלאומי אינו חל על השטחים הכבושים בכלל. לדעתה של ה־ממשלה, אין אלה שטחים כבושים.

„יש תיאוריה — שאני מתנגד לה מב־חינה פוליטית — שאותה פיתח הפרו־פסור יהודה בלום (כיום ראש־מישלחת ישראל לאו"ם), שהוא מומחה לחוק ה־בינלאומי, תיאוריה שמבחינה מישפטית יש לה על מה לעמוד. היא אומרת ש־מכיוון שאף אחד לא הכיר בסיפוח הגדה המערבית לממלכת ירדן (חוץ משתי מדי־נות: בריטניה ופקיסתאן), וכי למעשה המלך עבדאללה גנב את המדינה הפלס־טינית, שהיתה צריכה לקום לפי תוכנית־החלוקה, על־פי הסכם סודי שעשה עם דויד בן־גוריון — הרי הגדה המערבית אינה שטח כבוש. לא היתה בה ריבו־נות אחרת. כלומר: ירדן לא היתה אף פעם ריבונית בשטחים, ולכן הגדה אינה שטח כבוש, וישראל בה הריבונות של ארץ־ישראל המנדטורית.

„על כל פנים, העמדה הרשמית של ממשלת־ישראל היא שהשטחים האלה אי־נם שטחים כבושים לפי המישפט הבינ־לאומי. לכן יכול היה שמגר לבוא, כיוו־עץ מישפטי לממשלה, אל בית־המישפט ולומר: לסמכות אני מסכים, אבל מה פיתאום אתם דורשים ממני לקיים את אמנת־ג'נבה ואת אמנת־האג? באמנת־האג מדברים על ‚שטחים כבושים', וזה לא שטח כבוש. מה כאן עניינם של האמנות האלה? אין ספק שבית־המישפט היה מקבל את הטענה הזאת."

עוד בספסל־הדין של אילון־מורה, שהוא מאוחר יחסית (1979), כתב השופט ויית־קון, שאילו היו מביאים לו תעודה של מישרד־החוץ שממשלת־ישראל לא רואה בשטחים האלה שטחים כבושים, ולא חל בהם המישפט הבינלאומי — הוא היה רואה בזה סוף־פסוק מבחינתו. אלא ש־מישרד־החוץ אינו נותן תעודה כזאת בגלל ההחלטה 242 של האו"ם, והממשלה נתונה במילכוד בעניין הגדרת השטחים.

„אבל אילו היה שמגר טוען טענה כזאת ב־1968, שבג"ץ יבדוק לפי החוק הישי־ראלי, או החוק הירדני — טוב. אבל מה פיתאום הוא מחיל את אמנת־ג'נבה ואמנת־האג? זה לא שטח כבוש! בית־המישפט היה מקבל טענה זו.

„אין לי ספק שהחלטה זו של השופט שמגר היתה גורלית. והראייה: אילון־מו־רה פורקה רק על־פי הוראה של המיש־פט הבינלאומי, שאומרת כי אסור לו לב־גות על אדמת שטח־כבוש ישוב של קבע.

„בסוגריים: אני מאמין עד עכשיו ש־לולא היה גוש־אמונים מצטרף לעתירה, יכול להיות שהתוצאה היתה אחרת. הם העמידו את בית־המישפט במצב שבו הוא לא יכול היה עוד לעצום את עיניו. הם באו ואמרו שמנחם בגין הבטיח להם ישוב כמו נתניה. בית־המישפט לא יכול היה להתחכם ולומר שיפרקו את זה אחרי שצה"ל יחזיר את השטחים — זה איסור של המישפט הבינלאומי.

„כאשר ניסה הפרקליט של גוש־אמו־נים להציג את הטיעון של הפרופסור יהו־דה בלום, ציין בית־המישפט: ‚את זה קובעת המדינה, ולא אתה! אם המושל־הצבאי יוצא מתוך ההנחה שהמישפט ה־בינלאומי מחייב אותו, אז מי אתה, גוש־אמונים, שתגיד שזה לא מחייב?... זה דבר פוליטי, ועל ממשלת־ישראל לקבוע איך וכיצד היא מגדירה את השטחים ה־כבושים. ואם הממשלה לא מגדירה, אז אנחנו לא נתערב'."

מסכם נגבי: „כאן היתה תרומתו של שמגר עצומה. ברור לכל שהנימוק שלו הוא הומניטרי לחלוטין. אחד ממקורביו של השופט שמגר אמר לי, במיסגרת של ראיון שערכתי איתו על תקופת היותו היועץ המישפטי, כי היתה ועידה של מיש־

האלוף טל
בעזרת שפינוזה

פטנים בינלאומיים, שהכירו, בעיקבות ה־ניסיון הישראלי בכך שאפשר שמימשל צבאי ינהג על־פי המישפט הבינלאומי, גם בלי להכיר בכך שמדובר בשטח כבוש..."

בית מישפט אימפריאליסטי

ע תרומה נוספת של השופט שמגר לעניין הבג"ץ בשטחים הכבושים וההגנה על זכויות־האזרח העקרוניות של תושביהם „מדובר באותה חוברת־ההנחיות צבאית שהוא פירסם ב־1966, שבה הוא קבע שבשטח כבוש חי המישפט של ה־מדינה שנכבשה עד שמספחים אותה, ואסור לשנותו, בהתאם למישפט הבינ־לאומי. אך השופט שמגר הדגיש כי קצין ישראלי, הפועל באותו שטח כבוש, חייב לנהוג כאילו והוא נמצא בתחומי ישראל. ואם במדינת־ישראל מקובלות זכויות מסויימות, הוא צריך לכבד אותן. כלומר, חייבים לנהוג בצורה הומניטרית, מעבר למה שמחייב אותנו המישפט הבינלאומי.

קובע נגבי: „להשקפה זו נעשה בי־טוי מובהק ביותר כאשר שמגר היה כבר שופט־עליון. הדבר נעשה בפרשת העיתון הקומוניסטי אל־טליעה. העיתון הפסיד את הבג"ץ שלו, אבל במישפט קבע השופט שמגר כי העובדה שהמיפלגה הקומוניס־טית היתה אסורה בגדה המערבית בתקו־פה הירדנית אינה מאפשרת אוטומאטית למימשל הצבאי לאסור אותה גם היום. יש לבדוק אם לפי עקרונות שילטון־החוק, המקובלים בארץ, ניתן לאסור מיפלגה פוליטית מהסוג הזה. קבע שמגר: עק־רונית אי־אפשר לאסור, אך מכיוון שהרי או לו, כי המיפלגה הקומוניסטית היר־דנית היא גם אירגון־חבלה, הרי מותר במיקרה זה לאסור את פירסום הביטאון שלה.

„כתבתי בספר שלי כי בית־המישפט העליון בישראל הוא ‚בית־המישפט ה־אימפריאליסטי ביותר בהיסטוריה'. כי ב־רגע שהשופט שמגר, כיועץ־המישפטי, נתן לו דריסת־רגל בשטחים הכבושים, הוא לא הסתפק בהחלת המישפט הבינלאומי, אלא העביר לשם גם את כל זכויות־היסוד הקיימות במדינת־ישראל, וזה כמו־בן לזכותם של השופטים."

„שילטון משחית"

מ שה נגבי מדגיש כי השופט שמגר אומנם עשה 90% מהעבודה, אבל

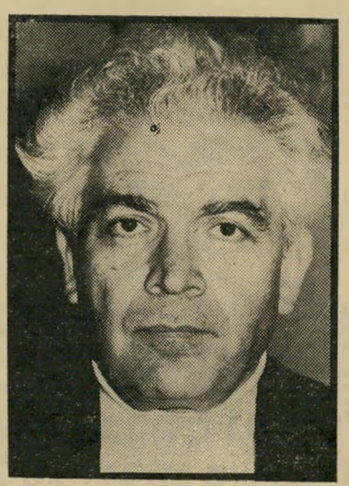

האלוף (מיל') מתי פלד
ללכת בראש

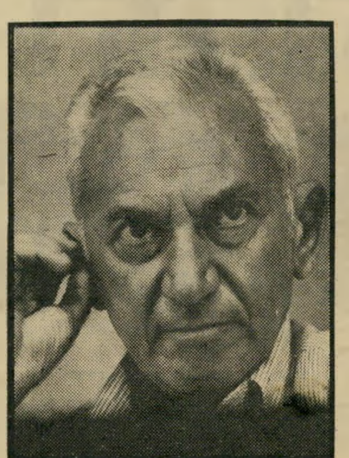

רב־אלוף (מיל') כר־יב
למי להאמין?

10% הנותרים נעשו בידי בית־המישפט העליון.

„השופט שמגר הסכים, בכהונתו כיועץ המישפטי, שלא לטעון נגד סמכות בית־המישפט. אך עדיין יכול היה בית־המיש־פט לטעון זאת ביוזמתו. בעניינים של סמכות הוא יכול לטעון גם ביוזמתו. כאשר הצדדים אינם טוענים זאת, ולהחליט שאין לו סמכות. בייחוד כאשר מדובר בבג"ץ.

„אני חושב בדיעבד אולי מתחרטים ה־שופטים שהם לא עשו את זה, שהרי ה־בג"צים על השטחים הכבושים מעמידים אותם במצב שנוי במחלוקת, דבר ש־בתי־מישפט אינם אוהבים, ובייחוד השו־פט לנדוי, שהוא הנשיא הנוכחי של בית־המישפט־העליון.

„אנחנו יודעים ששופט אחד התנגד, ורצה להעלות את נושא אי־הסמכות ביוז־מתו. זה היה השופט אלפרד ויתקון, ב־פרשת פיתחת־רפיח, שהיה הבג"ץ הראשון על ההפקעה לצרכי התנחלות. ויתקון (כיום בגימלאות) אמר לי: מה שהכריע בעניין זה אצל השופט לנדוי היה העניין של לית דין ולית דיין. השופטים לא רצו להפקיר את התושבים בשטחים המוחזקים לחסדים ההומניטריים של המימשל ה־צבאי, וזאת למרות שבהתחלה היו למימ־של כוונות טובות, שעם הזמן נשתקו לגמרי.

„בספר הסברתי תהליך זה בציטוט ה־פיתגם: ‚השילטון משחית, השילטון המוח־לט משחית לחלוטין...', ויש בזה משהו. „אתה נותן לאנשים כוח — וזה משחית. לכן השופט ויתקון מסכים, כי אותה הח־לטה היתה החלטה מוצדקת. ולראייה: הוא היה שותף לפסק־הדין בעניין אילון־מו־רה. ההערכה שלי היא, שאם מישהו היה אומר לשופט ויתקון ב־1970 שהוא יצווה לפנות התנחלות יהודית בשטחים, התנח־לות שהוקמה על־פי החלטת ממשלת־יש־ראל — הוא היה מסתכל עליו כעל משוגע."

מילחמות־הגנרלים בבית־המישפט

א חד **המאפיינים** המובהקים של ההתליך שעבר בית־המישפט העליון בהשקפתו על צה"ל, במשך 14 שנות־הכי־בוש, מצוי ביחסם של שופטי בית־המיש־פט לנימוקיהם ולתצהיריהם של קצינים.

נגבי: „כל מי שעתר לבג"ץ מהש־טחים עד 1975 — לא היה לו סיכוי. מדוע? באופן טבעי, הרי שכל צו שהמפקד הצבאי הוציא, אם זה צו־גירוש או צו הפקעת־אדמות — נומק בנימוק ביטחוני. מאחרי נימוקים אלה עמד תצהיר בשבועה של אלוף או תת־אלוף. השופטים התייחסו ב־חרדת־קודש לתצהירים האלה.

„יותר מזה, כאשר ניסו לערער על התצהירים, הבהירו השופטים שאפילו יש דיעות ביטחוניות שונות, אנחנו מעדיפים את הדיעה של האדם המופקד בפועל על ביטחון־המדינה. דוגמה מאותה תקופה הי־תה בבג"ץ פיתחת־רפיח, שם הובא תצ־היר של האלוף ישראל טל — צריך לזכור את התקופה, ימי פולחן הגנרלים, אותו מיתוס שהתנפץ רק אחרי 1973 — וזה השפיע על בית־המישפט, מאחר והשופטים חיים בתוך עמם. אלוף טל הו־פיע בספר חשופים בצריח בתקן של בן־אלים, הפילוסוף־הלוחם, המגייס אנשים לצבא־קבע בעזרת שפינוזה. אלוף הידוע בנטיות יוניות. והוא נתן תצהיר בשבו־עה, שבו נאמר כי בלי הישובים בפיתחת־רפיח מתערער כל הביטחון של הדרום. באותה תקופה העלימו גם מבית־המישפט כל־מיני עובדות, בין־השאר את הקמת העיר ימית. אלוף טל לא שיקר לבית־המישפט, אבל הוא לא סיפר את כל האמת.

„פרקליטם של הבדואים קם וביקש לח־קור חקירה נגדית את האלוף טל. בית־המישפט ראה בזה חוצפה בלתי־רגילה. אתם רוצים שנעמיד בספק את דברי האלוף טל? מי אתה, הפרקליט, שתחלוק על השקפה של מומחה ביטחוני ממעלתו? היה אז אמון עיוור, ולא איפשרו לנהל חקירה נגדית. פשוט קיבלו את התצהיר.

„היום אנחנו יודעים כי אותם בדוי־אים, שהיה צריך כביכול לסלק אותם, הועסקו אחר־כך בהתנחלויות. חלק מהם הועסק למרבית האירוניה בשמירה. אבל בית־המישפט לא היה אז בנוי נפשית לבדיקה זו."

על שינוי עמדת־המוצא של שופטי בית־המישפט העליון לתצהירי הגנרלים, מוסיף משה נגבי: „איך חלה השחיקה? קודם כל עיירור הכבוד שרחש כל הציבור ובית־המישפט לצה"ל. מילחמת יום־הכיפורים חשפה את צה"ל לביקורת. השופטים גילו כי ניתן לחלוק על שיקולי צה"ל. דבר נוסף: התערער אמונם בתום־הלב של המימשל־הצבאי. כאן אני מייחס חשיבות רבה לפרשת גירושו של המועמד לרא־שות עיריית חברון, נחשה, שהגיש עתירה לבג"ץ. נקבע מועד לדיון, והוא גורש כשעה לפני פתיחת הדיון בעניינו, כדי שבג"ץ לא יוציא צו שימנע את גי־רושו. משהו בסיגנון בתחבולות תעשה מילחמה.

„עד לרגע זה היה לבית־המישפט אמון במערכת־הביטחון. הוא לא העלה על דעתו, כי מאחורי המעשה הזה עמד ה־צבא כולו והיועץ־המישפטי לממשלה, אהרון ברק (זו היתה נקודת־השפל של ברק, בימי ראשית כהונתו, והוא אף עמד אז לפני התפטרות). השופט משה עצ־יוני הטיל על היועץ המישפטי לחקור איך קרה דבר כזה, וביקש ממנו להעניש את האשמים. מיקרה נחשה עירער את אמון הבסיסי של בית־המישפט כלפי ה־מימשל־הצבאי.

„ב־1978 חלה התפתחות נוספת, וזכות הראשונים מגיעה לעו"ד אליאס חורי, מישפטן ערבי, שטען ביחד עם עורך־

(המשך בעמוד 78)

"מה עוד אפשר לעשות למען הלקוח?"

שאל אברהם גינדי את מנכ"ל מרכז הקבלנים

- תנאי רכישה נוחים ללא ריבית - **הצענו.**
- משכנתא גדולה עד 400,000 שקל - **הענקנו.**
- ארכיטקטורה ברמה בינלאומית - **תכננו.**
- דירות ב-2 מפלסים, 2 חדרי רחצה - **בנינו.**
- חדר תרבות ולובי מפואר בכל בנין - **כללנו.**
- ארונות מטבח מפוארים, קרמיקה ורצוף מיוחד - **הוספנו.**
- מתקני משחקים, תאורה דקורטיבית בגינה - **הצבנו.**

לרגל המבצע יהיה משרדנו בראשון־לציון פתוח במוצאי שבת החל משעה 6 בערב

"זה מצויין אבל לא מספיק. השר אריזור רוצה להגיע לאינפלציה שנתית בת שתי ספרות"

"בסדר", אמר אברהם גינדי "אני מוכן להוריד מחירים, על 10 דירות בשלבי בנייה מתקדמים":

הנחה עד 300,000.- שקל

ראשון לציון	4 חדרים מרוהטת (3 דירות)	905,000.- שקל	770,000.- שקל
	דירת יוקרה דו־מפלסית מרוהטת.	895,000.- שקל	760,000.- שקל
	דירת פאר בת 3 חדרים מרוהטת.	780,000.- שקל	680,000.- שקל
רמת־השרון	דירת 3 חדרים עם מירב השכלולים	1,065,000.- שקל	930,000.- שקל
	2 דירות פאר בנות 3½ חדרים	1,325,000.- שקל	1,130,000.- שקל
פתח־תקוה	פנטהאוז יוקרתי	1,800,000.- שקל	1,500,000.- שקל
	דירת יוקרה בת 5 חדרים	1,750,000.- שקל	1,450,000.- שקל

תנאי רכישה למבצע:
- 10,000.- שקל בהרשמה.
- 30% בחוזה.
- משכנתא - 400,000.- שקל.
- היתרה בתשלומים נוחים ללא ריבית.

לעולים חדשים ולזוגות צעירים:
הלוואות משלימות ומשכנתאות מוגדלות לזכאים במסגרת תוכניות משרד השיכון

המחירים אינם כוללים מע"מ.

בטחון מלא לכספי הרוכשים.

אברהם גינדי

הקניה הטובה ביותר 1982

1980/81 העשור הנגחר

תל-אביב	רמת השרון	פתח-תקוה	ראשון-לציון
ככר המדינה ה' באייר 10	סוקולוב 84	חיים עוזר 28	הרצל 62

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

גרמניה: שטראוס מבטיח הפגנות סוערות

המורכבות הרבה ביחסים הבינלאומיים בשנות ה־80' באה שוב לידי ביטוי בשיפור הרב שחל ביחסים בין גרמניה המערבית וגרמניה המיזרחית, בעיצומו של המשבר בפולין.

ראש ממשלת מערב־גרמניה, הלמוט שמידט, השכיל ליצור יחסים אישיים מצויינים עם עמיתו מהמיזרח, אריך הוניקר. הידידות ביניהם התבטאה לא רק במישחק עליון בכדורי־שלג, אלא גם בשורה ארוכה של החלטות והצהרות, שתרמו להידוק היחסים. שמידט אפילו ניסה לגבש מעין נוסחה משותפת עם הוניקר בעניין פולין, שהוא „עניין פולני פנימי".

הצהרה זו, שהושמעה 30 קילומטרים מהגבול הפולני, גררה התקפה עזה נגד שמידט. יריבו המושבע, הנוצרי־דמוקרט פרנץ־יוזף שטראוס, תקף את עצם הביקור במיזרח־גרמניה. „הישארותו של שמידט במיזרח־גרמניה אחרי שהגיעו החדשות מפולין, מצביעה על היעדר חוש פוליטי ועל חוסר־יושר. הוניקר גילה, מאז ומתמיד, איבה לסולידאריות ולא הסתיר את דעתו שאם יהיה צורך — יש להשתמש בכוח נגד אירגון העובדים," טען שטראוס.

שמידט עצמו, שניסה להדגיש את המשותף, הבליט את העובדה ששתי המדינות מגישות לפולין עזרה כספית ניכרת. העובדה ששני חלקי גרמניה נאמנים לגושים שני חלקי גרמניה. הוניקר עצמו יבקר בבון בשנה הבאה, ופרנץ־יוזף שטראוס מבטיח לארגן נגדו הפגנות סוערות.

פראנץ יוזף שטראוס (עם בגין)
חוסר חוש־פוליטי וחוסר־יושר

יריבים, אינה עומדת בסתירה למחוייבותן המשותפת לעשות להרפיית המתיחות במרכז־אירופה.

נוסחה משותפת נוספת לשני המנהיגים: „יש למנוע, בכל מחיר, מילחמה נוספת על אדמת־גרמניה."

מערב־גרמניה תמשיך להעניק לגרמניה הקומוניסטית אשראי לקניית סחורות, ללא ריבית. הידוק הקשרים המיסחריים יוביל לסידרה של הקלות והגבלות בקשר בין

ארגנטינה: גאלטיירי יסלק את הסובייטים

למשלת ארצות־הברית יש סיבה טובה לחגוג את מינויו של הגנרל ליאופולדו גאלטיירי למישרת נשיא ארגנטינה. גאלטיירי אינו נוטה לעסוק בכל השטויות הקשורות בהשתייכותה של ארגנטינה למחנה המדינות

הבלתי־מזדהות. הנשיא החדש מטיף בגלוי לברית צבאית הדוקה עם ארצות־הברית, ולתמיכה גלויה ביוזמות ה־אמריקאיות באיזור הקאריבי — כולל המעורבות הצבאית באל־סאלבדור.

גאלטיירי עומד לבצע שני שינויים מהותיים במדיניות־החוץ הארגנטינית: פריסה רישמית מאירגון המדינות הבלתי־מזדהות, וצינון ניכר של היחסים עם ברית־המוע־צות.

הצעד האנטי־סובייטי יחלייש מאד את אחיזת הרוסים באמריקה הלאטינית. עד כה קיימה ברית־המועצות יחסים מצויינים עם הגנרלים הפאשיסטיים השולטים בארגנטינה. עובדה זו היתה אומנם עניין לביקורת חריפה ומוצדקת בשמאל העולמי, אך העניקה לסובייטים יתרונות אסטראטגיים וכלכליים בלתי־מבוטלים. יחסי ארגנטינה— ברית־המועצות היו מיטרד קבוע לארצות־הברית. עתה מסתמנת בבירור האפשרות לסילוקם המהיר של הרוסים מארץ זו. יש לכך משמעות גלובאלית, הרבה מעבר להקשרים האיזוריי.

רצחנות בעזרת נשק . ארגנטינה גם עומדת לאפשר לארצות־הברית לבנות בסיסים אסטרא־טגיים בפטגוניה. מדובר בפרוייקט שיעלה מיליארדים רבים. הבסיסים יבצרו את מעמדה של ארצות־הברית כמעצמה המובילה באמריקה הלאטינית, ויעניקו יתרונות כלכליים ניכרים לממשלת ארגנטינה. נוסף לכך, ברור שארגנטינה תוכל עתה להיות סמוכה ובטוחה שאיש לא יתערב בענייניה הפנימיים. רונאלד רגן אינו ג'ימי קארטר, ולא עולה כלל על דעתו להציק לגנרלים בשל כמה שמאלנים הנמקים בכלא, או המושלכים לים ממסו־קים.

ארגנטינה הופכת בהדרגה לבעלת בריתה העיקרית של וושינגטון באמריקה הלאטינית. היא מנערת לחלוטין את חזצנה מהביקורת שמתחו מדינות כמו ונצואלה, בראזיל ומכסיקו על ארצות־הברית בעניין אל־סאלבדור. גאלטיירי הודיע שהוא גם יתמוך בפעולה צבאית אמריקאית נגד קובה וניקראגואה. בכך הרחיק לכת יותר מכל נשיא ארגנטיני בעבר.

כוחות צבא ארגנטיניים כבר מעורבים באימון צבאות אל־סאלבדור וגוואטאמלה — שתי מדינות המקיימות מדיני־יות פנים רצחנית בעזרת נשק . גאלטיירי עצמו היה פעיל בנסיונות לרצוח פליטים ארגנטיניים, ממתנגדי המישטר, שמצאו מיקלט מדיני במכסיקו. הוא גם נחשב לאחד האחראים להיעלמות אלפי אנשי־שמאל בארגנטינה, בתוכם יהודים רבים.

ההסכמים החדשים בין ארצות־הברית ובין ארגנטינה יאפשרו לקונגרס האמריקאי להזרים כסף רב לגנרלים. האנטי־שמים בצמרת השילטון (כמעט כולם) נוהגים היום להתלוצץ שלארצות־הברית יש עתודה רצינית של כסף: הסיוע המושעה לישראל...

אמריקה! אמריקה!

המלה אמריקה, בשפה העברית של היום, משמ־שת לא רק לציון אחת מחמשת היבשות, זהו שם צופן לכל הטוב והנעים. „אמריקה" באה תחת „כיף", והיא מסמלת מחוז־חפץ קסום, כמעט אוטופיה.

דומה שדווקא עורכי העיתון השמרני למדי יו אס ניוז אנד וורלד ריפורט, חולקים על התדמית הזאת. השבוע בישרה כותרת ציבעונית, מאירת־עיניים, שמיספר המובטלים בארצות־הברית של אמריקה הוא 9 מיליון בדיוק, או 8.4% מכוח־העבודה. זוהי עליה תלולה. במשך השנה האחרונה נוספו בדיוק 1.058.000 בני־אדם לצבא המובטלים האמריקאיים.

נתונים מעניינים אחרים:

- **שיעור־המובטלים בקרב השחורים (16.8 אחוז!) הוא כפול מזה של הלבנים (7.4 אחוז).**
- **המיגזר הנפגע במיוחד מהמיתון הוא ענף־הבנייה. 14.8 אחוז מכלל פועלי־הבניין הפכו מובט־לים.**
- **המשבר בייצור המכוניות (בעיקר בגלל התחרות היפאנית), פגע במיוחד במדינת מישיגן. 12.5 אחוז מכוח־העבודה במדינה זו הפכו מובט־לים.**
- **מעורר דאגה במיוחד הוא מצבם של מחפשי העבודה בגיל העשרה. 21.8 אחוז נערים לבנים ושי־עור מחריד של 41.3 אחוז נערים שחורים הם מובטלים — מירשם בטוח לעלייה בגל האלימות והפשע בארצות־הברית.**

הולנד: תוספת יוקר מקוצצת

מי אומר שלהולנדים אין בעיות? הממשלה ההולנדית החדשה, קואליציה בין השמאל המתון והמרכז, ייחלה ליחסים הדוקים עם האיגודים המיקצועיים. אך היא נאלצה לעלות על דרך העימות, ולהציע קיצוצים בתוספת־היוקר.

על הקיצוצים נמתחה ביקורת משני הצדדים: המעבי־דים והאיגודים טענו שהממשלה מפריעה למשא־ומתן חופשי בענייני השכר.

נימוקיו של ראש־הממשלה לשעבר ושר־הרווחה היום, יופ דן־אויל, הם דווקא חברתיים. הוא הציע שהמרוויחים יותר מ־20 אלף דולר בשנה יזכו רק במחצית תוספת־היוקר. אם תתקבל הצעתו יפסידו רוב השכירים רק אחוז אחד מהכנסתם הריאלית, ואילו בעלי הכנסות גבוהות יאלצו לוותר על 4%.

תוספת־היוקר בהולנד משתלמת אוטומאטית פעמיים בשנה, ומטרתה להדביק את העליה ביוקר־המחייה — האינפלציה בהולנד היא כ־6.5 אחוז (לשנה, כמובן, לא לחודש).

רוב הביקורת על הקיצוצים באה דווקא ממפלגות הימין. האיגוד המיקצועי הנוצרי אף פנה לבית־משפט וטען שהתקנות החדשות אינן חוקיות. דן־אויל, לעומת זאת, בטוח ביכולתו להעביר את החוק בפרלמנט, ולהתג־גבר על הבעיות המינהליות. לפיכך יקבלו אנשים המרווי־חים 1800 דולר בחודש תוספת־יוקר חלקית. האינפלציה תישאר חצי אחוז בחודש — והם עוד מעיזים לבכות!

הוואתיקן: נגד נשק גרעיני

האפיפיור יוחנן פאולוס השני אינו יורד בחבלים ממסוקים, כמו הרב הראשי לישראל שלמה גורן. הוא אפילו מתנגד לעונש מוות, בניגוד גמור לכל המימסד של הרבנים האורתודוכסים בישראל, ה־ששים אלי חבל.

לעומת זאת הוא כלל, במסר שלו לקראת שנת 1982, את המישפט הבא: „התוצאות החמורות של התלקחות גרעינית, והעברכה הנחרצת של המדענים על הסכנה הנשקפת למין האנושי, שיכנעו אותי באורח עמוק בצורך להירתם למערכה בנושא זה. הברירה היחידה, מבחינה מוסרית ואנושית, היא הפחתה משמעותית בחימוש גרעיני."

הצהרה זו של אפיפיור פולני, שבאה בעצם הימים שבהם נלחמים בני עמו לחירות נגד מישטר קומוניסטי שיורה בפועלים, לוותה גם במעשים. יוחנן פאולוס השני הרכיב מישלחת רמת־דרג של מדענים בכירים, בתוכם חתני פרס־נובל, הפועלים ליד הוואתיקן. המישלחת תשוחח עם ממשלות ארצות־הברית, ברית־המועצות, בריטניה וצרפת

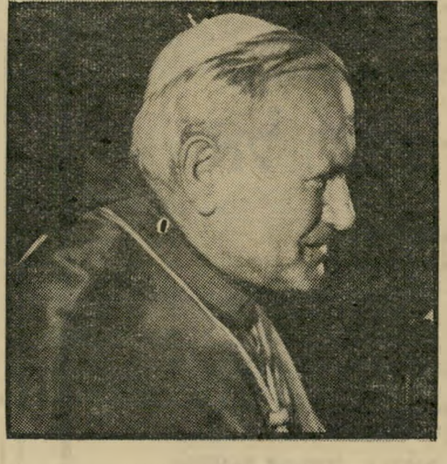

יוחנן פאולוס השני
מאות מיליוני קתולים בשירות השלום

ותלחץ עליהן, בשם מאות מיליוני הקאתולים ברחבי העולם, לעשות למען פירוק נשק גרעיני.

„אגד תיור" דיוקנה של חברה

„אגד תיור" הוא מוביל התיירים הגדול ביותר במדינת־ישראל. כי, כ־80 אחוזים מכלל הסעות התיירים בישראל מתבצעות באמצעותו, וכן אמור לגבי חלק נכבד מתיירות הפנים הכוללת טיולי יחידים ומוסדות ציבור שונים.

„אגד תיור" מהווה מחלקה באגף התנועה והתיירות של קואופרטיב „אגד" והוא מעסיק כ־400 (!) מדריכים, כולם מורי־דרך מנוסים ובעלי הסמכה ממשלתית. רובם ככולם של מדריכים אלה הינם דוברי שפה זרה אחת לפחות. לרשות החברה עומד הכן צי בן מאות אוטובוסים חדישים, ממוזגי אוויר, מוצבים במאגר התיירות של „אגד" בכעש־רים סניפי החברה בכל רחבי הארץ. לאיכות השירות של „אגד תיור" ולטיב הרכב שהוא מעמיד לרשות התיירים אין תחרות ויצא לו מוניטין רב.

עם זאת נאלץ „אגד תיור" להתמודד מבחינת מדיניות המחירים כנגדן של עשרות חברות קטנות הצצות חדשות לבקרים, בעלות רכב נחות והמציעות רמת שירותים ירודה, אך מהוות פיתוי למי שנותן דעתו על שיעור ההוצאה הכספית בלבד, ללא כל קשר לתמורה לה יזכה.

הודות לפוטנציאל רחב המימדים שלו הן ברכב והן בכוח־אדם, מקיים „אגד תיור" מסלולי תיור קבועים לכל חלקי הארץ בכל חודשי השנה, בעיקר בעונת התיירות. מסלולים אלה מאפשרים לתיירים הפוקדים את ישראל לבקר בכל האתרים המעניינים אותם, באמצעות שירותי ה„רגולר" של „אגד תיור".

כן מבצעת החברה לקבוצות תיירים מאורגנות, טיולים שו־נים, במסלולים המתוכננים במיוחד ובהתאם לרצונה ואו־פיה של כל קבוצה. (צ'ארטרים).

מסלולי הטיולים הרגילים של „אגד" מתפרסמים עם תחי־לתה של כל עונה, בחוברת מהודרת המופיעה בארץ וב־חו"ל, במספר שפות. הטיולים יוצאים מהערים הגדולות מנקודות איסוף קבועות, בימים ובשעות הנקבעים ומפור־סמים מראש והם נערכים בכל מספר של משתתפים! יתר על כן, מחירי טיולים אלה נקבעים אף הם מראש לכל העונה, והתייר אינו צפוי להפתעות של העלאות מחיר בבואו לקנות את הטיול־סיור בתקופה ה„בוערת" של ח־עונה.

„אגד תיור" מתפעל גם מדור אירוח מיוחד הדואג לאירוח המטיילים המשתמשים בשירותיו — במלונות שונים, בעלי רמות שונות, תוך פיקוח שוטף על טיב השירות הניתן ללקוחות.

„אגד תיור" קורע צוהר של זהב בפני תיירים מחו"ל ומ־טיילים מבית, לנופיה ולאתריה של ארץ ישראל חיפה וזאת, באיכות השירות, בטיב הרכב ובמחירים חוגנים ו־סבירים־

עצירות? נפיחות?

עזרת ביקוניס היא

עזרה טבעית

עצירות — זאת בעיה!

אז מדוע **ביקוניס** ולא משלשל אחר? כי **ביקוניס** הנו משלשל עדין המכיל צמחים רפואיים טבעיים. כי **ביקוניס** מקל על העצירות בעדינות ובטבעיות ואינו גורם לשלשול ולכאבי בטן.

כשאת/ה שותה **תה ביקוניס** טעים וריחני בלילה לפני השינה, הוא מעורר בעדינות תהליכים טבעיים בגופך כדי לגרום להקלה בבוקר שלמחרת.

זה טבעי, כמו הטבע עצמו. **ביקוניס**, השם המפורסם באירופה, מצוי גם בבתי המרקחת בישראל בצורת תה עלים, תה נמס-אינסטנט, או טבליות.

Bekunis
תה בקוניס

להשיג בכל בתי המרקחת
ראה עלון לצרכן שאושר ע"י משרד הבריאות.

...והטבע יעשה את שלו

אזהרה!

לצרכני הרהיטים

בעת האחרונה, הופיעו בשוק ציפויים דקורטיביים לרהיטים, כתחליף לפורמאיקה.

לתחליפים אלה צורה חזיתית דומה אולם, הם חסרים את התכונות המאפיינות פורמאיקה, כגון:
עמידות כנגד סיר רותח, שחיקה, סיגריה בוערת וכד'.

אל תפול בפח – דרוש

פורמאיקה!

פורמאיקה מעולה מיוצרת ע"י יצרנים ישראליים:
"ספן" בע"מ ו־"עץ לבוד" בע"מ,
בשלל צבעים, באיכות גבוהה ובהתאם לתקן הישראלי ותקנים בינלאומיים.

יצרני הפורמאיקה בארץ מבטיחים לך מוצר אמין, אשר ישרת אותך לאורך זמן.

קורסים ליהלומים ואבני־חן

נפתחה ההרשמה
למחזורי פברואר

נמוכב ביה"ס ליהלומים ואבני חן
דיזנגוף סנטר ת"א,
טל. 03-286612-3

הגיעו מאות תקליטי רוק במחירים מוזלים!
פתח את השנה החדשה עם תקליטי איכות במחירים נמוכים.
מרתף ליריק, דיזנגוף 190, ת"א —
פתוח יום יום (כולל מוצ"ש) עד 11.00 בלילה.

ספר ותקליט לכל אחד

אנשים בעולם

הנסיכה מארגרט: רזון בעיקבות הרצון

קשה לומר שאהבה חדשה אצל הנסיכה **מארגרט** הוא עניין חריג: אחותה הסוררת של המלכה **אליזבת** מוגיעה בדרך קבע את אנשי יחסי־הציבור של ארמון באקינגהם. אבל מבט אחד במראה החדש של הנסיכה, כפי שהופיעה בנשף־צדקה לטובת האופרה המלכותית בלונדון, במלון דוצ'סטר, מגלה כי הפעם עשתה האהבה פלאים לגיזרתה. כשמאחורי־ריה הגורם האנושי, **נורמן לונספרייך**, מו"ל ברי־טי בן 54, הופיעה מארגרט עם כעשרים קילוגרמים פחות, במסיבה של נסיכה סלפידית — בת־נהר מיתית שהתאהבה בבן־תמותה. כיאות לנשף אצילים באה הנסיכה במסכה מקושטת.

מאריסקה מנספילד: בעיקבות אמא

קשה לשכוח אותה, את **ג'יין מנספילד** (הנראית בתמונה הי־לונה) אותה פצצה בלונדית גדי־בת חזה שלפני כעשרים שנה נו־עדה לרשת את **מריליין מונרו**. דוגמת מרילין, גם היא יצאה מאל־מוניותה בעזרת ירחון הפלייבוי כנערת השבוע, וגם היא היתה בלונדית בעלת פה גדול מדי וחזה גדול מדי. אבל, להבדיל ממונרו האגדית, הכישרון של מנספילד בלט לעין פחות, והיא לא הגדי־לה עשות בסרטים. משהו כמו שריף בעל כורחו, שלא ייכנס להיסטוריה של הקולנוע, ועוד סידרה של תפקידי קישוט זעירים וחוזה עם חברת פוקס שלא העסי־קה אותה יותר מדי.

מה שפירסם אותה יותר מכל היה בית־החלומות שלה בהוליווד, עם בריכת שחייה בצורת לב וריי־הוט שכולו בוורוד, שהתאים גם לבעל יפה־תואר, תוצרת הונגריה, שהיה גם הוא כוכב סוג ג', ותו־ארו כמר יוניברס הביא לו תפ־קידים בסיגנון הרקולס באיטליה.

מאותו בעל גולדה ילדה בשם **מאריסקה**, ומבט אחד בלבד ב־תמונה שלמטה משמאל מגלה כי התפוח לא נפל רחוק מן העץ: מאריסקה, היום בת 18 אינה נו־פלת מאמה במחמדיה, אם כי הכל קטן יותר: אם מידותיה של מנספילד היו 89 — 54 — 102 הרי למאריסקה 82 — 53 — 99. מראה זה זיכה אותה בתואר מל־כת היופי של מועדון העיתונות בלוס־אנג'לס.

מאריסקה מקבלת בברכה כל השוואה לאמה המנוחה, שניספתה ב־1966 בתאונת דרכים, בשעה ש־מאריסקה התינוקת היתה במכו־נית גם היא. „במשך שנים ארו־כות סבלתי מנדודי שינה ומסיו־טים מחרידים. הערצתי את אמא ואני מקוה שאהיה ראויה להיזכר כבתה."

אלברט נסיך־מונאקו: עושה חיל ב'ים

אילו לא היה לו סרט קטנטן על הכתף השמאלית, המציין את שייכותו לנסיכות מונאקו, לא היה איש שם לב לייחוסו, כי הנסיך **אלברט**, בנם של **גרייס קלי ורנייה**, הוא קצין צי לכל דבר.

בתמונה מימין הוא נראה צוחק בפה מלא עם חבריו לסיפון של נושאת המסוקים דאן דארק ש־עליה ערך סיור בחצי־עולם ב־משך חמישה חודשים, במיסגרת לימודיו.

אנשים בעולם

לואי דה־פינס: השוטר מגדל כרוב ושושנים

רק מעטים מכירים אותו בלבוש זה. זהו השחקן הצרפתי **לואי דה־פינס**, המעניק נשיקה לאשתו החוקית מזה 37 שנים. השוטר מסן טרופה הפך חקלאי נלהב.

בפעם הראשונה שהצטלם בחוותו נראה דה־פינס בביגדי־עבודה: אפודת־גולף ומגפיים גבוהים מגו־מי, כשבסל שבידו פרי אדמתו החביב: הכרוב.

למישפחת דה־פינס חווה רחבת ידיים בעיירה קלרמונט שבאזור עמק הלואר הפורה, המרחיב ביופיו. אחרי התקף הלב שהיה לו בשנת 1975, מע־דיף דה־פינס את חממות השושנים שלו, שדות הכרוב ועצי התפוחים על־פני בד הקולנוע.

היורש מלוכסמבורג: תערובת אקזוטית

לתינוק הנישא על כפיים נתונים אקזוטיים ביותר: אמו, היוצאת איתו מבית־היולדות היא **מריה תרזה** הקובנית היפהפיה, שממנה ירש את עורו השחום. אביו, לעומת זאת, הוא הדוכס שממנה ירש את עורו השחום. אביו, לעומת זאת, הוא דוכס לוכסמבורג, **הנרי**, שממנו ירש את העיניים הכחולות. בנובמבר, ואשר יזכה בוודאי בתואר מלכותי.

מריאן פייתפול: מהצלחה להצלחה

מריאן פייתפול שומרת אמו־נים למעריציה הישנים, ודואגת לספק להם אלבומים אריכי־נגן ב־קצב של אחד לשנה. אחרי אנגלית רצוצה, מראה מסוכן, **אריך־הנגן** של השנה החולפת, נראה כי מא־ריאן נמצאת שוב בצמרת מצעד רבי־המכר עם תקליט חדש ושמו: הכרויות מסוכנות. למרות שזהו שם תקליטה החדש נראה כי ההי־כרות המסוכנת נפלה דווקא בחלי־קו של בן־זוגה הקבוע לשעבר, **מיק ג'אגר**, שהעדיף על פניה את ידידתו החדשה, הדוגמנית ג'רי הול.

אלי מק'גראו: לצל"ל המפוחית

אם כי נעדרה לאחרונה מן הבד, **אלי מק'גראו** היפהפיה מת־כוננת לסידרת טלוויזיה חדשה ושמה רוחות המילחמה. אחרי שסירבה האחרון עם **דיוויד מיצ'ם** לא עורר סערה, היא הת־נחמה ברומן שעשה רות, עם בן זוגה לתמונה, **מיקי רפאל**, נגן המפוחית של הזמר **וילי נלסון**.

יוסף בורג אומר שקודם־כל ייהרגו עיתונאים ויצחק ברמן טוען שבכל שעה יש לליברלים

מנהיג אחר

■ אחד העיתונאים ניגש לשר הפנים, הד"ר **יוסף בורג**, ששהה במיזנון הכנסת, ואמר לו: „אתם לא יחסתם חשיבות מספקת לרצח של מפקד בית־המעצר בכלא־רמלה. אתמול רצחו אנשי־מישטרה, מחר פוליטיקאים ומחרתיים עיתונאים." ענה לו בורג: „אתכם יהרגו לפנינו."

■ למרות שלא הוזמן, שלח ראש־הממשלה מיברק לטכס בר־המיצווה של **יריב מיז־ציון**, בנו של איש־העסקים **ארנון**. האב טוען ש**מנחם בגין** איחל לבנו חיים מאו־שרים ולא שכח גם את ההו־רים.

■ שר־האנרגיה, **יצחק ברמן**, נשאל מיהו מנהיג ה־מיפלגה הליברלית. „תשאל אותי באיזו שעה ואז אוכל לומר לך, כי בכל שעה יש מישהו אחר," ענה.

■ העיתונאית **מירה אברך** טוענת שהיא רוצה כבר ארבע שנים להפסיק לכ־תוב את הטור החברתי שלה בצהרון ידיעות אחרונות, אך עורכי העיתון אינם מוכנים לוותר על שירותיה. „נשבר לי לשבת בכנסת. הרמה ירדה. האנשים כל־כך לא מעניינים."

■ למרות שהיא מקובלת מאוד בקרב הפוליטיקאים, יש בכל־זאת שניים שיחסם אליה שונה. האחד אינו אומר לה שלום והשני קורא לה „גברת". היא רמזה שהאיש שאינו אומר לה שלום הוא **אריאל שרון**. אך לא גילתה אם זה הקורא לה „גברת" הוא ראש־הממ־שלה.

■ מפקד מחוז תל־אביב של המישטרה, ניצב **אברהם תורגמן**, גילה ש**ראוף דמיי־טרסקו** הסכים שהוא יכנס לדירה באותו לילי־דמים דרמטי בחולון, אחרי ששאשו לשעבר, **אורנה**, הסבירה לדימיטרסקו שתורגמן הוא בן־ערובה טוב, ואם ייכנס לא תנסה המישטרה לפרוץ לדירה.

■ כשהרצה מפכ"ל המיש־טרה, **אריה איבצן**, לפני עורכי־דין בבית־הפרקליט ב־תל־אביב, קם יושב־ראש ועד המחוז, עורך־הדין **יונתן זפרן** והחניף לנואם: „המפכ"ל הקו־דם בא עם כל הקצונה ואיבצן בא רק עם תורגמן — זוהי בהחלט דרגה של צניעות."

■ איש תגועת שינוי, ה־פירסומאי **מיקי קאופמן**, שהדפיס על חשבונו פלקט ענק שבו נרשם לצד הפרק המתאים מהתנ"ך, שהגלעד — חלק בלתי נפרד מממלכת ישראל, לא תיאר לעצמו את הדרמה שהפלקט יחולל בכנסת. ח"כ שינוי, **מרדכי וירשובסקי**, הביא עימו לכנסת בשבוע ש־עבר דוגמות אחדות לחלוקה בין עיתונאי המישכן.

■ מזכירת שינוי בכנסת, **רינה מנור**, צירפה אליה את **דידי רוטשילד**, עוזרו ה־פרלמנטרי של ח"כ **אמנון רובינשטיין**, וירדה עימו מ־קומת הסיעות לקומה השנייה, שם נמצאים חדרי העיתונאים. אחד מאנשי מישמר־הכנסת, ש־ראה אותם מחזיקים בערימת הפלקטים, דרש לקבל אותם בטענה שאסור לחלק חומר מסוג זה בכנסת. רינה סירבה למסור את החומר וחזרה ל־חדר־הסיעה. אחריה הופיעו שלושה מאנשי־המישמר והו־דיעו שעל פי הוראת קצין־הכנסת, **יצחק בן־נר**, הם באו להחרים את ה„כרוזים". אמנון רובינשטיין, שהיה ב־חדר, עמד על כך שהם יעזבו את חדר־הסיעה והסביר להם שהוא מקבל הוראות רק מ־יושב־ראש הכנסת או סגנו, של הפירסומים שהסיעות רש־איות לחלק. מאוחר יותר ב־אותו היום התקשר קצין־הכנסת עצמו לרינה, התנצל והוסיף שהוא מוכן לשלוח את אחד מאנשי־המישמר שיעזרו לה בחלוקת החומר.

■ ח"כ המערך **תמר אשל** הופיעה להצבעת האי־אמון ב־ממשלה, שנערכה בכנסת ביום הרביעי האחרון, ברגע שהחלו למנות את קולות הקואליציה נגד ההצעה. לא היה זה משום שהיא לא היתה שלמה עם הצבעת חבריה לסיעה, אלא משום ששכחו להעיר אותה, כדבריה, ולכן היא איחרה.

■ את חג סילווסטר הקדוש יחגגו ראשי הפרלמנט של רישון (ראשון־לציון) דווקא בעיר בריטון שבאנגליה. **זאב מאירוביץ**, הפרדסן ולא מקצין־הכנסת. השלושה עזבו את החדר, ומייד אחר־כך התקשרו מלישכת בן־גל והו־דיעו לרותי שאסור עליה לי־היכנס למישכן החל מיום ה־מחרת, משום שעוזרה לחלק חומר־תעמולה. בשלב זה התע־רב וירשובסקי. הוא פנה ליועץ המישפטי של הכנסת, **צבי עינבר**, ואף לממלא־מקום יו־שב־ראש הבית, והוכיח שבשום מקום לא נכתב מהו גודלם

אמנון נחמיאס, ובעל ה־צחוק המטרף **יגאל** („גנדי") **בקר**, הוזמנו על־ידי הפרלמנט של ברייטון, המורכב מיהודים ולא־יהודים לערב משותף ב־31 בדצמבר. הכרטיסים לנסי־עה הם על חשבון המזמינים, הממתינים בקוצר־רוח למיש־לחת מישראל. „דוק" סיפר ש־ח"כים שהוא סירב לנקוב ב־שמם, פנו אליו וביקשו שיזכיר את שמם באותו ערב.

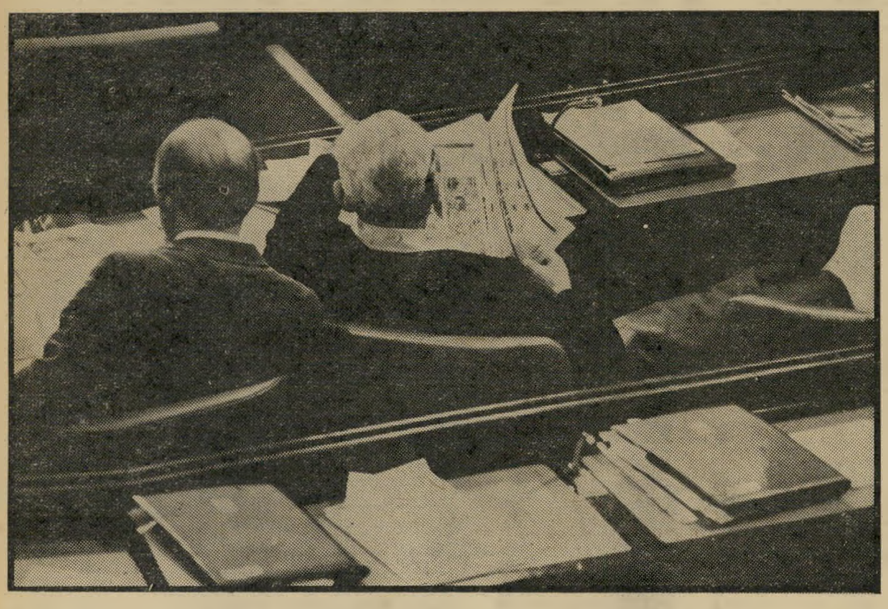

חיים ברלב

הופיע לישיבת הכנסת שעסקה בהצעת אי־האמון בממשלה של סיעת שינוי, בפעם השניה במושב זה. ברלב, שנפצע לפני חודשים אחדים כשנפל מסוס, הופיע במישכן כשרגלו עדיין בגבס, והוא מהלך בעזרת קביים. מכיוון שהתקשה להניח את רגלו על הריצפה הניח אותה על מושבו של חברו לסיעה, רפי אדרי, שלא נכח באולם המליאה באותה שעה, ובשעה שעיין בעיתון, הוא נשען על זרועו של חברו למערך, ח"כ מפ"ם ויקטור שם־טוב.

יצחק ברמן

שר־האנרגיה, בא לערב ראיונות בתל־אביב יחד עם עיתונאית ידיעות אחרונות מירה אברך, ולפני תחילת הערב, הם עוד הספיקו לאכול במזלג סופגניות שהוגשו לחם. ברמן, שידוע כרווק מושבע, היה ראשון המרואיינים, ואחריו הופיעה מירה אברך. אחרי שסיימה להתראיין ביקשה את סליחת הנוכחים ועזבה את המקום כששר האנרגיה נלווה אליה.

יוסף אלמוגי

ממנהיגי תנועת העבודה, שהודיע באחרונה על שובו לפעילות פוליטית, ישב בחנות הבורקס השייכת לבנו של מאמן הכדורגל דויד שווייצר, משה שווייצר, והמתין לחבר. אלמוגי נשאל אם אחת מפעילותיו הפוליטיות הראשונות היא פגישה עם שווייצר והוא ענה: „אומנם שבתי לפעילות פוליטית אך לא לפעילות ספורטיבית."

■ מי שדווקא מרוצה מ־שירות־המילואים שלו ורוצה להמשיך בו, הוא **ישראל** („רוליק") **פלג**, דובר סיעת־המערך בכנסת. רוליק, הנמצא בשארם־אל־שייח', מספר ש־מזג־האוויר שם קייצי, את רוב הזמן הוא מבלה על חוף־הים, ואפילו משתזף. „שמיים כחו־לים כאלה כבר מזמן לא ראיתי בירושלים. כל מה שאני רוצה, זה שזה לא ייגמר."

הימין התאחד עם השמאל

הנרות הללו השחקנים דב („דוב־לה") רייזר (מימין) ו־ששי סעד, הדליקו את הנרות במסיבה של הקאמרי.

רייזר שיחק את אנטיוכוס, המורה לחייל השיכור סעד איזה נר להדליק, לקול צחוקם הרועם של חבריהם. משמאל למטה: ששי סעד ואורי עופר.

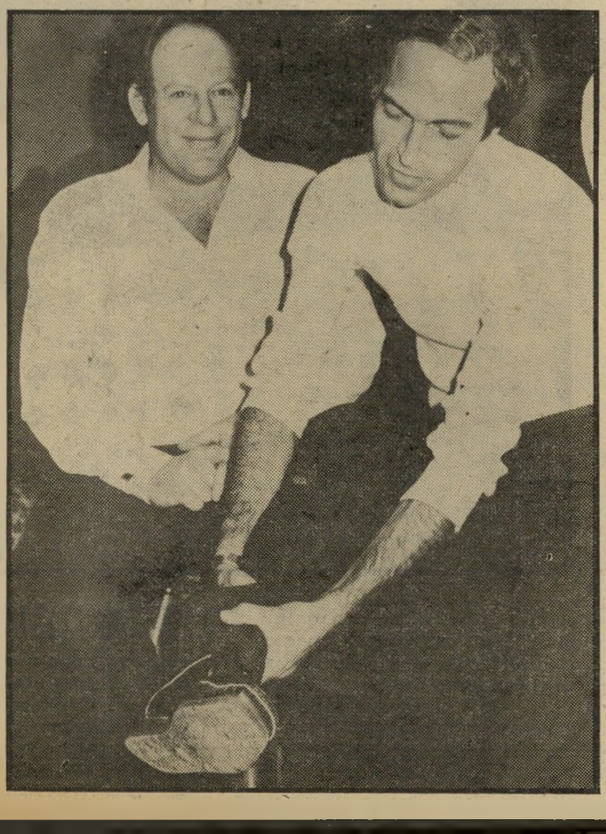

יושב־ראש מיפלגת העבודה, שימעון פרס, פגש במסיבה שאחרי בכורת התוכנית של להקת הבריכה הטיבעית את היועץ המדיני של שגרירות מצריים, מוחמד גומעה.

„לא, לא. אני עדיין לא רוצה תערוכה במוזיאון. אני אודיע לך כשאני אהיה מוכן", התבדח **אסי דיין** עם דובר מוסיאון ישראל **משה (מוקי) דגן**. אסי התחיל לצייר והשבוע פתח תערוכה מ־שלו במועדון, ומקווה למכור את רוב הציורים לאחר שקיבל „מא־זן־אימה" מרואי החשבון שלו.

ממסיבה למסיבה

„אני מצייר מגיל 3," הוא הסביר לקהל מעריציו, „ומאז לא השתנה הסיגנון שלי" ●●● איש העס־קים **ארנון מילצ'ן**, שבא לתע־רוכה ונשאר למסיבה שלאחר מכן, בא יחד עם בנו **יריב**, ה־חוגג בימים אלה את בר־המיצווה שלו, ועם אשתו לשעבר, **ברי־ג'יט**. „יריב בא איתנו הערב," הסביר ארנון, „משום שאין לו הזדמנויות רבות לראות את הר־ריו ביחד, וחוץ מזה הוא לא גמ־צא כל השנה בארץ, אז שאשאיר

חתן וכלה

יועץ שר־התיקשורת יונתן שם־אור וכלתו חיה, לדור במישפחתה. מימין: ציון נוריאל ואהרן צ'רקסי.

חתן בלי כלה

יונתן שם־אור זוכה לחיבוק מענת סבידור, בתו של יושב־ראש הכנסת. ענת ויונתן הם פעילים בחוג צעירי חירות וחברים מזה שנים רבות.

אותו לבד בבית?" ●●● הימין התאחד עם השמאל עת יצאה חברת הכנסת **גאולה כהן** בריקוד סו־ער עם העיתונאי **עמוס קינן**. השניים נפגשו בחתונתו של היו־עץ לענייני תיקשורת של שר־התיקשורת **מרדכי ציפורי**, יו־נתן שם־אור שהוא גם בנה של העיתונאית **אורה שם־אור**. יונתן נשא לאשה את חברתו **חיה**. את טקס הכלולות ואת ה־סיבה שהתקיימה לאחר מכן ערכו השניים בבית גדול ביפו ש־

כל העולם במה

שחקני הבימה **חוגגים** את יום ההולדת של שמעון כהן במלון קיסר באילת.

מימין: אלדד כהן, שמוליק וילוז'ני, שימעון כהן, אודי בוכמן, בנו של השחקן נחום בוכמן. יושבים: דני פרידמן, יהודה אפרוני, אלקי ג'ייקובס ושולה.

שלושה דו"חות

העיתונאית אורה שם־אור, בתה מי־רית, והנכד בנלי, בנם של מירית וה־זמר צביקה פיק, חוגגים בחתונתו של יונתן. בנלי הקטן הירבה לרקוד דיסקו עם אמו החתיכה, והוכיח כי התפוח נופל קרוב לעץ.

ערים ●●● שחקני התיאטרון הקאמרי החליטו שלא לתת לחג ה־חנוכה לעבור בשקט בלי שיחגגו את האירוע. ואיפה יחגגו השחק־נים? רק במקום שירגישו בו כמו בבית, על הבימה הגדולה של התיאטרון ●●● אחרי שהמוסיקו לא הצליחה לשלהב את ה"שח־קונה", ניסה המרצה לתיאטרון **אבי עוז**, את כוחו באירגון שי־רה בציבור שגוועה אחרי דקות ספורות. מי שהצילו את המצב היו שני חשמלאי במה, **ציון נור־ריאך ואהרון צ'רקסי**, שרק־דו לקצב צלילי מוסיקה תימנית ריקוד תימני אמיתי ●●● הזמח **שלמה בר** ולהקת הברירה הטבר עית שלו ערכו מסיבת קוקטייל אחרי הצגת הבכורה שלהם. אורח הכבוד במסיבה היה חבר הכנסת **שמעון פרס**, שבא עם אשתו **סוניה**. אורחים אחרים היו ניס־פח התרבות של שגרירות מצ־ריים **מוחמד גומעה** וסגנו **אחמד אמיר**. גומעה לחץ בהת־רגשות את ידו של בר ואמר לו: "אני מרגיש כמו אחיך. נהניתי הלילה בצורה בלתי רגילה" ●●● **דן בן־אמוץ** הציע להעניק ל־שלמה בר את פרס ישראל. "אני יודע ששלמה לא טיפוס שמייחס כל חשיבות לפרסים, אבל המוסי־קה שלו היא הדבר הטוב ביותר שנעשה בארץ" ●●● הזמר **מתי כספי**, שבא עם אשתו **דו־רון**, הציע לשלמה בר להקליט ביחד. הוא לא הסתיר את הת־להבותו ובמשך ההופעה צעק מה־יציע "בראבו בראבו" ●●● סוניה פרס, אשתו הנחבאת אל הכלים של שימעון, אכלה בור־קאס ואמרה ל**גיזה אדמגור**, "אני לא יוצאת הרבה מהבית. אבל ה־פעם אני שמחה שבאתי."

ישר מירושלים

הגיעו עורך־הדין צבי שורץ ואשתו רחל, הסבא והסבתא של אסי דיין, שבאו לפתיחת תערוכתו של הנכד וחיפשו חנייה במשך זמן ממושך.

ציפורי

הבוס של יונתן הגיע לחתונה בגפו, ומיד התלבש על כוס משקה.

לוין

המחזאי חנוך לוין נראה שמח ומאושר במסיבה של תיאטרון הקאמרי.

אבי עוז

מארגן ההפגנה לפתיחת אוני בסיטת בר־זית כאקורדיוניסט

אנשים

■ פרט מרתק בביוגרפיה של שר־האוצר ומנכ"ל משרדו, קשור במחזור הראשון של כיתה אחת קטנה בגימנסיה בלפור בתל־אביב, בשנת 1947. השר **יורם אידור** והפרופסור **עזרא פדן** למדו באותה הכיתה, שבה למדו מי שעברו את הבחינות המיוחדות למקבלי מילגות. באותה כיתה למד גם ח"כ **יוסף רום**, חברו־לסיעת חירות של אידור, וגם מנכ"ל משרד־הבריאות, הפרופסור **ברוך מזרן**. יריבו הגדול של אידור בוועדת־הכספים של הכנסת, ח"כ מערך **עדי אמוראי**, למד באותו בית־ספר, אך שנתיים אחרי אידור.

■ מצבו האלקטורלי של הליכוד יהיה בסכנה, כפי הנראה, בבחירות הקרובות. הזמר **צביקה פיק**, אחד מהאמנים הבודדים שהתייצבו לימין הליכוד בבחירות האחרונות, התבטא בקרב ידידים שכיום הוא מאוכזב ממי שעבורם הצביע, וספק אם יצביע עבורם בבחירות הבאות. פיק, שניסה להיות מס' 2 ברשימתו של **שמואל פלאטו־שרון**, אומר שהוא רואה עצמו כאיש פוליטי עם עתיד.

■ יושב־ראש ועד־הישובל בחבל־ימית, **יצחק רגב**, דווחה על הסף את הסענה ש־אנשי החבל הם סחטנים. "כשדובר על הפיצויים, הוצע על־ידי מתיישבי החבל שבגין יהיה הבורר. אוהבים אותו אצלנו. למה? אני לא יודע. כשבגין שמע שמדובר במיליארדים, הוא דרש שהבורר יהיה שופט. את **צבי ברנזון** זרק (**אריאל**) **שרון**. את **חיים אשר** סילקו, משום שהוא פסק שנקבל מיליארדים. אמר לי אז ח"כ־המערך לשעבר, **עמוס הדר**: "לא נסכים לבוררות, כי אז המדינה תפסיד. כשביקשנו מ(**שימחה**) **ארליך** שימנה שופט כבורר, הוא אמר שזה יקח הרבה זמן. אז עכשיו ארליך הוא בורר־יחיד. אומרים עלינו שאנחנו מיליונדים. רק מנהל הבנק שלי לא מאמין לי. להיפך, הוא לא נותן כלל קרדיט. אנו נלחמים על כך שהתינוק האחרון בימית ייצא עם מוצץ בפה, ולא מוצץ מזהב."

■ בפגישה שנערכה בין כמה צעירים הקשורים לרק"ח ועורכת־הדין **פיציה לנגר**, הזכירה הפרקליטה שהיא היתה צריכה להופיע לפני חברי קיבוץ בית־אלפא. אחת הנוכחות בפגישה, **אי־בן מיכאלי**, טענה שקיבוץ בית־אלפא כבר אינו מה שהיה, ולחברים במקום יש אפילו מכשירי טלפון פרטיים בחדרים. אחד המומנים לארוחת טעם לפניה שקומוניזם אינו זהה לרמת־חיים נמוכה. ענתה לו איבון: "איתך אין לי מה לדבר."

■ באותה פגישה, שהתקיימה ערב השתלטות הצבא על פולין, אף סיפרו בדיחית עליה. ברחובות וורשא מצאו חתול מת, ובפיו תלוש מזון לעכבר. בדיחה אחרת: בפולין, כשפותחים בקבוק, שומרים את הפקק כמחבת לטיגון סטייק.

■ אחד הסודות הגלויים הקשורים בח"כ־המערך **גד יעקובי** הוא שיעקובי כותב, כבר שנים אחדות, יומן רצוף רשמים אישיים מחייו הפוליטיים. חלק מהכתוב התפרסם בצהרון ידיעות אחרונות. יעקובי מתאר בסידרה את יחסיו עם משה דיין. כשפגש **יצחק ליבני** את יעקובי הוא הציע לו שיודיע ברבים שהוא כותב יומן, כדי שתצמח לו תועלת מכך כבר עתה. ליבני הזכיר ליעקובי את המדינאי האנגלי **ריצ'ארד קרוסמן**, שיומנו פורסם אמנם אחרי מותו אך מעצם העובדה שדאג לפרסם ברבים שהוא כותב יומן הוא עשה הרבה הון פוליטי בחייו.

■ איש יחסי־הציבור, **בן־ציון שירה**, מספר ששמו שונה ללא ידיעתו. לפני כחודש התנגש בריכבו רכב אחר, והנהג השני הבטיח לשלוח לשירה את מחיר התיקון. מאז

חנה מרון המופיעה במחזה מרי סטיוארט, בתיאטרון הבימה, עומדת לצידו של שגריר גרמניה בישראל, הד"ר נילס האנסן, והשניים עושים פרצופים לצלם. הם צולמו אחרי הצגת הבכורה, במיסעדה סינית, שם ערך השגריר קבלת־פנים לשחקנים. הסיבה: הבימאי והתפאורן הם גרמנים.

"קולגייט"- מי שמכיר משחת שניים טובה יותר- שיפתח את הפה...!

בדיקות קליניות הוכיחו, שמשחת השניים קולגייט, היא אחת המשחות הטובות והיעילות ביותר לבריאות השניים, לנשימה רעננה ולחיוך זוהר ובוטח.

משחת השניים קולגייט, מכילה M.F.P פלואוריד המסייע בחיסון אמאיל השן נגד חומצות הגורמות לעששת ולרקבון השניים.

אגודת רופאי השניים הבריטית, מאשרת כי משחת שניים המכילה פלואוריד מסייעת במניעת רקבון השניים. משחת השניים קולגייט + M.F.P פלואוריד עונה על הדרישות והיא בעלת ערך משמעותי כחלק מתכנית קפדנית וכוללת של טיפול בשניים.

מחקרים הוכיחו כי השמוש במשחת שניים קולגייט עם M.F.P פלואוריד חשובה במיוחד לילדים, ולשמירה על בריאות השניים אצל מבוגרים.

הצטרפו אל מליוני האנשים ברחבי העולם אשר הפכו את קולגייט למשחת השניים הנמכרת ביותר בעולם כולו.

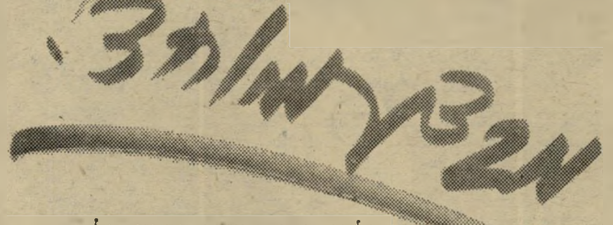

שלחו שתי אריזות קרטון של משחת שנים קולגייט 182 גר' או 124 גר' אל: ת.ד. 33083, חיפה 31330 ותקבלו:

שי חינם!

מברשת שינים WISDOM (רפואית 3 שורות) בשווי -.20 שקל!*

* עד לגמר המלאי.

אנעזד ושות' פרסומאים

שר־האוצר ומנכ"ל מישרדו למדו באותה הכיתה

ומדוע סירב אביו של חיים הרצוג לעברת את שמו

אברהם תורגמן

מפקד מחוז תל־אביב של ה־משטרה בא לערב ראיונות עם שלושת ניצבי המישנה, מפקדי המרחבים הנמצאים בתחום שיפוטו. ניצב תורגמן (משמאל) ישב לצידו שמפקד מרחב הירקון יעקב חביב. מפקד מרחב יפו, אברהם מוספיה (מימין) ישב ליד מפקד מרחב דן, יגאל לושי, ובאמצע ישבה שלומית הרצברג, עוזרתו של דובר משטרת תל־אביב, שמעיה קידר. תורגמן רואיין אחרון ומייד כשסיים את דבריו, עזב חביב את המקום והסביר שהוא יוצא לסיור. האחרים נשארו לחזות בתצוגות אופנה. אילו ידעו גנבי תל־אביב, היכן נמצאת צמרת משטרת המחוז, האם היה עולה אחוז העבירות באותו לילה.

חר והכסף לא הגיע, שלחה אשתו של בן־ציון, שהיא עו־רכת־דין במיקצועה, מכתב־אזהרה לנהג־המתנגש ופתחה אותו במילים: „מרשי, בן־ציון שירה,“ השבוע קיבל שירה מכתב מהנהג, והמחאה לפקודת „מרשי בן־ציון.“

■ ח"כ **חיים הרצוג** נש־אל השבוע מדוע אינו משעבר את שמו. הוא נזכר כי **משה שרת** הציע בשעתו לאביו, הרב הראשי **אייזיק הלוי הרצוג**, לשנות את שמו ל־„הר־ציון“, אך הרב סבר כי זהו שם יומרני מדי. הוא דחה גם את השם השני שהציע שרת, „הר־צוק“.

■ הרצאותיו של הפרופסור לפילוסופיה, **אמא כשר**, הפכו השיעור המבוקש ביותר בקרב תלמידי החוג לפילוסופיה ב־אוניברסיטת תל־אביב, ואף ב־קרב תלמידי חוגים אחרים, למרות שהן נערכו בשעות בלתי־נוחות, מ־4.00 עד 6.00 בכל יום רביעי. כשר, המע־ביר קורס לתלמידי שנה א' בשם: מבוא שיטתי לפילו־סופיה, ביקש ששיעוריו יועברו מאולם 144, הגדול שבאולמי בניין גילמן (מדעי־הרוח), ל־אולם פאסטליכט שבבניין מכ־סיקו (החוג לאמנויות), המשמש גם כאולם לכינוסים, משום שסטודנטים, לא רק מילאו את המעברים אלא אף ישבו על אדני־החלונות, בצורה שסיכנה אותם. כשהופיע כשר באולם החדש, ביום הרביעי לפני שבועיים, גם שם המעברים היו מלאים, והיו שהתבדחו שההרצאות יועברו לבסוף ל־מישטח־הדשא.

■ כעבור שבוע, ביום ה־רביעי האחרון, שוב הוחזרו הסטודנטים לגילמן 144, משום שבפאסטליכט היה כינוס אחר. אך הפעם לא הופיע כשר, אלא חברו לחוג הד"ר **מנחם ברינקר**. נושא ההרצאה של המחליף היה: אסתטיקה ופי־לוסופיה חדשה, אך כנראה שהנושא והמרצה לא עניינו את כל התלמידים והתחילה תנועה לעבר הדלת. ברינקר הודיע שהוא מכריז על הפסקה לחמש דקות, וביקש מכל מי שרוצה לצאת שיצא. חלק מ־הסטודנטים אכן יצא, וכשחידש ברינקר את הרצאתו היו ב־אולם הגדול מקומות־ישיבה פנויים, לראשונה מאז התחיל כשר להעביר את ההרצאה שלו.

■ עמוסי חוויות שבו מ־מצרים שחקני תיאטרון־חיפה, המשתתפים במחזה פיטפוטים על הנילוס, שלוו על־ידי מנכ"ל התיאטרון, **נועם סמך** ואח־רים. שחקני המחזה, שעובד על־פי רומן של הסופר המצרי **נאגיב מחפוז'** על־ידי הדר **מיטלפונקט**, יצאו לקאהיר כדי לבקר במקומות שבהם מתרחשת העלילה. את מחפוז' הם אומנם לא פגשו, משום שהוא יצא לאלכסנדריה, ל־הלוויית אחיו, אך לעומת זאת הם פגשו את אנשי התיאטרון הלאומי המצרי ואנשי קולנוע, טלוויזיה ועיתונאים שקיבלו אותם בחמימות.

מישאל בנק

מפיסטו בישראל

הנדריק הפגן, הוא רק שחקן־תיאטרון. בסרט המהמם מפיסטו, הוא טוען שמסיבה זו הוא יכול להיות אפילו מנהל התיאטרון הפרוסי הלאומי, שנועד להאדיר את השילטון הנאצי, מבלי לבדוק מה עושה השילטון לאלה שאינם חלק ממנו. אנשי־תיאטרון ישראליים נשאלו מהו הקו האדום שלהם, ומתי הם יסרבו לקחת חלק בפעילות התיאטרונית, אם בכלל, בגלל אירועים פוליטיים חוץ־תיאטרליים, כמו שילטון פאשיסטי, לדוגמה. במישאל בזק של העולם הזה הם השיבו:

● **שימעון פינקר**, שחקן: „אני לא עוסק בפוליטיקה, אך אם יהיה מצב לא סימפטי לא אמכור את עצמי למישהו שלא יראה לי סימפטי. לא הייתי עושה מה שעשה השחקן במפיסטו.“

● **דויד דוין**, בימאי: „הגבול הוא תמיד במצב קיים ולא במצב אפשרי. רק כאשר אדם עומד לפני מצב קיים הוא יכול לקבוע. כל טענה שונה היא חנופה עצמית.“

● **יעל פיירר**, שחקנית: „החיים הם פולי־טיקה והשחקן מבטא את החיים. כל אחד צריך לעשות מה שנקרא: ‚רגע, חושבים‘. אומנם לא צריך עדיין לעזוב, אך אנו מתקרבים מאוד ל־מצב שבו אי־אפשר יהיה להתעלם ולהיות פסיבי. אולי זו הסיבה שאני די מזמן לא רוצה להשתתף בתיאטרון הקיים.“

● **שימעון כהן**, שחקן: „לא ראיתי את הסרט, כי אני עובד ערב־ערב — חוץ מימי שישי, שבו אין הקרנה. אולי יחשבו בעלי־הקול־נוע עלינו, השחקנים, ויתנו איזה הצגה מוקדמת לקולגות?“

● **שמואל רודנסקי**, שחקן: „כשמתחילה פוליטיקה, אני נורא חלש בזה. אני מקדיש כל־כך הרבה לתיאטרון עד שלא נותר לי זמן אפילו לקרוא עיתון. שחקן הוא קודם־כל בן־אדם, ואדם אינו יכול לוותר, אך אני מקווה שלא נגיע למה שיש בסרט.“

● **עודד תאומי**, שחקן: „כבר סירבתי להור־פיע, כשהציעו לי משהו מסויים, משום שהקו ה־פוליטי שלו לא מצא חן בעיני. יש הבדל בין מעורבות פוליטית־מיפלגתית ובין דברים שהם בנשמו של אדם. השאלה היא איפה מתחיל ה־מצפון שלך להורות לך. הבעיה אינה בשילטון הנאצי, אלא במיקרים פחות קיצוניים וכאן אנשי התיאטרון הם מאוד מעורבים. השילטון הנוכחי לא מדאיג אותי, כי הספרות והאמנות מעניינים אותו מעט מאוד. אדרבא, שידאגו יותר.“

● **יוסף כרמון**, שחקן: „שאלה לא כל־כך היפוטטית. פוליטיקה היא צד של אמן שהוא אינו יכול להתעלם ממנו. אני לא הייתי בוחר בדרכו של השחקן מהסרט. הייתי בורח במידה והיה באפשרותי. לא הייתי מנסה לשנות מבפנים.“

● **עדה טל**, שחקנית: „יש לי אמונות משלי, שאני עומדת מאחריהן. מבחינה אנושית ודאי ש־ישנם דברים שלא אעשה. תחת שילטון פאשיסטי לעולם לא הייתי משחקת. הייתי או יושבת בבית, או עושה הסבה מיקצועית.“

● **דוד מעיין**, בימאי: „לא יודע מה לענות לך, אך לא אוכל להעמיד פנים שהכל בסדר כשבחוץ הורגים אנשים. לא אוכל לנתק את עצמי ממה שקורה ברחוב.“

● **יוסף ידין**, שחקן: „בקווי־היסוד של ה־תיאטרון אצלנו נקבע בזמנו שאדם רשאי שלא להופיע במחזה שהוא נגד מצפונו הפוליטי ו־האנושי. אני, באופן אישי, תמיד העמדתי את בעיות המצפון בראש. אני מצפצף על המיקצוע אם זה פוגע במצפוני.“

● **עדנה פלידד**: „כללית, מצבו של השחקן אינו דומה למצבו של כותב. אנו תלויים בנותני העבודה. לא צברנו כוח, אך אנו חייבים לדעת לשים את הגבול, ולא לעמוד מול הראי ולהרגיש טוב. השקפת־העולם שלי די דומה לזו של רוב האמנים וברור למה אני מתכוונת. אני מתפללת בכל בוקר שיהיה לי כוח לא לעשות את השגיאה. לא אשתתף במחזה שקורא באופן בוטה לדברים שאיני מאמינה בהם, אפילו במחיר עבודתי.“

● **מכרם חורי**, שחקן: „שחקן צריך שהיה איכפת לו. אני עושה את מה שמוצא־חן בעיני, אך אי־אפשר להיות קיצוני ולהיגרר לחד־צדד־יות.“

● **שמואל עצמון**, שחקן: „למרות שאני שחקן, אני לא ניתן לקנייה. מה שאינו לרוחי איני עושה. אני לא מאמין שנגיע למישטר פאשיסטי, אך אני מוכן לשאת בכל התוצאות לגבי דיעותי, ממש כמו שבזמנו הייתי בין הבודדים בהבימה שתמכו במלכת האמבטיה, שהוצגה בקאמרי.“

● **עופרה ויינגרטיין**, שחקנית: „אני מקווה שיהיה לי הכוח לקום ולעזוב, כי תיאטרון חייב לומר משהו, וכשאין אמירה זה רע. לכן יש צורך להיות בעל חושים מפותחים.“

● **נועם סמך**, מנכ"ל תיאטרון־חיפה: „כל עוד שלא תהיה מעורבות פוליטית של גורמים פוליטיים, אמשיך לנהל את התיאטרון.“

בקבוק מלא רעיונות.

יין אפריטיף אדום, על בסיס של יין בתוספת מצוי של עשבי־שדה וצמחים שונים. מריר, מעורר תיאבון

טעמי – Natural אמריקנו. מקורר היטב, עם פלח לימון.

על הקרח On The Rocks אמריקנו מעל קוביות קרח בתוספת 1/2 כפית מיץ לימון עם פלח לימון, לערבב היטב.

Long-Drink חלק אחד של אמריקנו עם 2 חלקים מי סודה מעל קוביות קרח ועם פלח לימון להגיש בכוס גבוהה

אמריקנו
אמרטו
רום
וודקה לימון

הרביעיה החדשה של "כרמל" משקה ראשון·אצלכם בבאר

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

שמח באילת

ואת כל זה מקבלים:

3 ימים (2 לילות) באילת

במלון 3 כוכבים: אמריקנה או בקעת הירח.
במלון 4 כוכבים: קיסר, נפטון, גלי אילת או הסלע האדום.
תוספת -.201 ש' לכל התקופה

ארוחות בוקר כיד המלך

מכונית צמודה חינם

אוטוביאנקי או פיאט 127 שלכם למשך 3 ימים, אתם משלמים רק דמי קילומטראז וביטוח (ל-2 משתתפים לפחות, במקום הטיול לשארם).

AVIS

טיסה לאילת הלוך ושוב

מת"א או ירושלים.
אפשרות לטיסה מחיפה בתוספת מחיר.

- אפשרות לרכב גדול יותר או הארכה בתוספת מחיר.
- כפוף לתקנות השכרת רכב לנהג מעל גיל 23 ובעל רשיון בתוקף שנה לפחות.
- מחיר עיסקת הנופש, למשתתף בחדר זוגי בתוקף מ-6 לינואר ועד 31 בינואר.
- מספר המכוניות מוגבל.

טיול לשארם

ליום אחד, באוטובוס תיירים ובליווי מדריך: חינם

הרשם בהקדם בסניפי ארקיע: ת"א-נופש: 03-413223-4-5.
עסקים: 03-246262.
ירושלים: 02-225888.
חיפה: 04-643371.
נתניה: 053-23644.
ובכל סוכנויות הנסיעות.

arkia ארקיע

קו תעופה ישראליים בע"מ

התחיל את 1982 חגיגה של שמש, ם ושעשועים:

1,869.- ש"ח זה כל מה שמשלמים

עם ארקיע מתחך אל תוך

גלובס פבלישר בע"מ

GLOBES PUBLISHERS L.T.D.

מידע ויעוץ יומי להשקעה בבורסה לניי"ע
מדגם מהמלצותינו לחודש אוקטובר '81

מניות שעלו 6 | מניות שירדו 1 | ממוצע עליה 70.6%

שם המניה	תאריך המלצה	שער	תאריך השער הגבוה	שער	% שינוי
פי.בי.	6.10	1040	17.11.81	1340	68
אפריקה 01	1.10	4800	21.10.81	4450	-7.3
נחושתן	11.10	2290	16.11.81	4495	96.2
הסנה ש.	14.10	460	16.11.81	856	86
אתא ב'	18.10	330	17.11.81	679	105
אלביט	22.10	1410	16.11.81	2530	79.4
בנק ספנות 0.1	25.10	850	17.11.81	1420	67

לפי שער השוק

שרות יעוץ ואינפורמציה יומית – כולל בתוכו תחזית יומית, המלצות, הערכות מידע על פעילות ספקולטיבית, דווח על התרחשויות עסקיות בחברות הרשומות בבורסה, טיפול בשאלות המנוי במוקד החברה ואחת לשבוע קבלת השבועון "**תשואות**". החומר מועבר מידי ערב באמצעות שליח לבית המנוי.

★ ★ ★

"**תשואות**" – **שבועון לעניני בורסה** – מאפשר לך להיות מעודכן על המתרחש בבורסה מידי שבוע. מכיל תחזית שבועית, ניתוח חברות ששערן עשוי לעלות או להפך, לקט מהמידע היומי של גלובס פבלישר בע"מ, טבלת מניות מומלצות, שיקוף כלכלי על הנפקות חדשות וסקירה על שוק המט"ח והאג"ח. "תשואות" נשלח למנויים באמצעות הדואר מידי שבוע.

★ ★ ★

חברת גלובס פבלישר ויעקב אשד M.B.A. בע"מ מציעה **קורס ניירות ערך** בהתכתבות, אשר יכיל את כל הנושאים שעל המשקיע לדעת ולהכיר בנושאי בורסה. יתרונו של קורס זה הוא בעובדה שאינו מחייב את הלומד להתייצב להרצאות אלא יכול ללמוד בביתו בזמנו הפנוי. קורס זה יישלח לרוכשים מידי שבוע במשך עשרים שבועות. הקורס נכתב ע"י צוות מומחים ועשוי בצורה קלה ומושכת המאפשרת אף לאדם שלא למד כלכלה להבין את החומר.

לכבוד
גלובס פבלישר בע"מ
המשרד הראשי: בית התעשיינים, רח' המרד 29 טל' 657655, 655905, 03-655930
מען למכתבים: ת.ד. 22419, ת"א מיקוד: 61223
סניף חיפה: רח' מוריה 114, טל: 04-241143
מען למכתבים: ת.ד. 7097, חיפה, מיקוד: 31070
סניף ירושלים: בית כלל, חדר 219, רח' יפו 97, טל: 02-245413
מען למכתבים: ת.ד. 2232, ירושלים, מיקוד 91021 (הסניף יפתח ב-3.1.1982)

☐ הנני מעוניין בקבלת פרטים נוספים על השרות היומי להשקעה בבורסה.
☐ הנני מעוניין בקבלת פרוספקט הסברה בנושא קורס ניירות ערך בהתכתבות.
☐ ברצוני להרשם כמנוי על השבועון "תשואות" ל-3 חודשים (כ-13 חוברות).

רצ"ב המחאה ע"ס -.990 שקל (ניתן לשלם ב-2 תשלומים בני -.525 שקל כ"א תשלום אחד מיידי והתשלום השני לחודש).

שם משפחה _____ שם פרטי _____ טל' _____
כתובת _____ יישוב _____ מיקוד _____

תעריפון המנויים של העולם הזה
החל מ-1.12.81

	לשנה בשקל: מחיר העיתון	+ הוצאות משלוח	+ מ.ע.מ.	= סה"כ	לחצי שנה בשקל
◆ בארץ	605	+ 45	+ 78	= 728	415
◆ לארצות תבל דואר רגיל	605	+ 145	+ 90	= 840	470
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אויר					
◆ אירופה	605	+ 240	+ 101	= 946	520
◆ ארה"ב, קנדה, מקסיקו ונצואלה, ברזיל פרו	605	+ 607	+ 145	= 1357	760
◆ ארגנטינה קולומביה, אוסטרליה, ניו זילנד דרום-אפריקה, טוגו, חבש, קניה	605	+ 1252	+ 223	= 2080	1100
	605	+ 723	+ 160	= 1488	800
◆ פנמה, טאיוון, יפן	605	+ 910	+ 182	= 1697	940
◆ תאינלד, הונג קונג, סינגפור, קוריאה	605	+ 741	+ 161	= 1507	830

חנויות סופר ג'ינס:
תל-אביב: רח' יהודה המכבי 57 טל 456351
רחובות: רח' הרצל 181 טל. 054-76274
רמת-גן: רח' ד"ר כהן 2, פינת ביאליק 66, טל 734730
ירושלים: רח' יפו 50 בנין העמודים טל 02-233559
פרסום רם

הגיעו מגפי בוקרים
COWBOY BOOTS
תוצרת ארצות-הברית

אנשים

מנחה התוכנית „דילמה".

ירון לונדון, מעיד על עצמו שהוא שיגעון גם במיטה

■ בתיאטרון המצרי הם פגשו את **גמאל דלוז**, בעל הבית הצף על הנילוס, הנקרא עוומה, שבו מתרחשת עלילת הסרט בשם זה, ואת **ממדוה אדיבי**, שכתב את התסריט. כששמע הסופר **מוסא סברי** שהחיפאים באים לראות את מחזהו המהגר, הוא נתן להם לפני ההצגה תקציר של המחזה בעיברית.

■ כל מצרי, שנשאל מתי יבוא לביקור בארץ, אמר: „אבוא אחרי ה־26 באפריל," שהוא יום פינוי חבל ימית. כולם גם שאלו מדוע העביר **מנחם בגין** את חוק הגולן בכנסת.

■ בערב שהוקדש לענייני מין ושנשא את השם מכנה משותף, התנהל ויכוח על הגבר המצליחן. הסקסולוג הד"ר **עמי שקד** אמר, שהמצליחן המצוי הוא בדרך־כלל כישלון במיטה. שקד פנה למנחה התוכנית, **ירון לונדון**, ואמר לו: „ל־משל אתה." ענה לו לונדון: „אתה טועה, אני שיגעון גם במיטה."

■ בחלק מהערב מופיעים שחקנים בקטעי אילתור. השחקנית **גילת אנקורי** אמרה **לנטע אהובי**: „אני גומרת רק בטלפון של האמבטיה." ירון לונדון הציע שהמישפט ישמש כפירסומת לטלפונים של אמבטיות. שבהם יהיה כתוב: „אצלנו גומרים." התערב שקד והציע נוסח מתוקן: „אצלנו גומרים וזה נוול."

יחיאל סגל עומד נבוך ליד דיוקן עצמי שלו בערב פתיחת תערוכה שערכו לו ידידיו — הצייר צבי מילשטיין, הסופר שלמה שבא והמשורר נתן זך. הצייר נהג במשך שנים לצייר רישומים ומייד אחר־כך להשמיד אותם. מישלטיין, שראה חלק מהרישומים בביתו של סגל, החליט שהוא ואחרים יערכו לסגל תערוכה, לפני שהוא ישמיד את שאר רישומיו. בפתיחת התערוכה עמד סגל בצד, ולא האמין כשאנשים ניגשו אליו כדי לשבח אותו על רישומיו. „אתם חושבים שזה טוב! אני חושב שזה דרעק! אני רק עושה קווים עם העיפרון," הוא אמר.

פסוקי השבוע

● **ראש־הממשלה מ־נחם בגין**, לשגריר ארצות־הברית, סם לואיס: „האם אנחנו רפובליקת בננות?"

● **הנ"ל** לנ"ל: „האם אנחנו נערים בני 14, שאם אינם מתנהגים כהלכה מכים על אצבעותיהם?"

● **ח"כ המערך, יוסי שריר**, על בגין: „ההתפתחויות האחרונות מחייבות לחבר אותו לאינפוזיה של שפיות."

● **העיתונאי אמנון אברמוביץ'** על הממשלה: „מצולקי הקרבות הללו עשויים ללא־חת, עז־רוח. אכן, אינם מפחדים מאיש."

● **אריה גנגר**, אחרי ש־הודיע שאינו מקבל את תפ־קידו: „אם למישהו יש עיר־עור לגבי הציונות של שרון, אז מוטב שיילך לפסיכיאטר."

● **הנ"ל**: איני מוכן ש־תגדירו אותי כיורד. לא הייתי יורד, כי לא אמרתי שלום למדינה ולא אמרתי שלא אגיע לכאן בחזרה."

● **יושב־ראש ועד עובדי מישרד־הביטחון, אברהם הראל**: „אנו לא בני־בקר בחוותו של שרון."

● **ח"כ אגודת־ישראל, שלמה זורנץ**, שנשאל על־ידי עיתון הסטודנטים הירו־שלמי פי־האתון, אם יש באוני־ברסיטה העברית סטודנטיות שעודן בתולות: „איני מאמין שסטודנטיות עומדות בנסיון."

● **שר־הפנים, יוסף בורג**, באותו עניין: „אני בקושי יודע מה זה."

● **ח"כ המפד"ץ, אב־רהם מלמד**: „לי היו בעיות אחרות כשהייתי סטודנט."

● **מפכ"ל המישטרה, אריה איבצן**, בהרצאה לפני פרקליטים: „להאשים את ה־מישטרה בפשע זה כמו להא־שים את הפניקים באינפלציה, משום שהם המציאו את הכסף."

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

מנחם בגין ויצחק שמיר בכנסת

השיטה של שיגעון

יתכן שזה שיגעון — אבל יש שיטה בשיגעון הזה — כפי שאמר פולוניוס על האמלט, במחזהו של שקספיר.

יש בהחלט שיטה בהתפר־צויות של מנחם בגין, ה־חורגות מכל הנורמות ה־מקובלות של דיפלומטיה. אם אכן זהו שיגעון, הרי זה שיגעון מחושב.

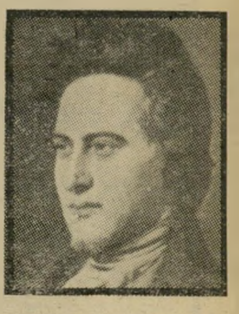

היינה

כפי שסיפרתי בשעתו, כאשר כתבתי על בגין (ב־מיסגרת הכתבה על איש־השנה תשל"ז), טען זאב ז'בוטינסקי שכל השקפת־העולם שלו מתמצית בשיר קטן אחד של היינריך היינה, „באוזני אדום". את הסיפור סיפר לי יוחנן באדר, הנאמן עלי.

ללא ליטוש שירי נראה השיר בערך כך:

כאחים סובלים אנחנו
כבר שנות אלף זה את זה;
אני סובל שיגעונותיך,
אתה סובל שאהיה.

לעיתים אותך תוקפת
שובבות כזו של לץ,
אז את ציפורני ידיך
בגופי אתה נועץ.

אך סוף־סוף תקום בינינו
ידידות־אמת. הנה
גם אני כבר משתגע,
בקרוב לך אדמה.

זה היה שיר נבואי. ז'בוטינסקי אימץ אותו לעצמו. בגין מגשים אותו.

אריאל שרון, שלא קרא את שירי היינה, הציע פעם לקבל תיאוריה מעין זו כהנחייה למדיניות. על העולם לדעת, אמר, שלסעודיה יש נפט, אך לישראל יש גפרור. בבהינת: „עיצרו אותי, אני משתגע!"

משוגע יכול להצליח בתעלוליו במשך זמן רב. הכל ילחשו: „צריכים להתחשב בו... אתה יודע איך הוא... תנו לו להירגע... אם תזרוק לו סוכריה, הוא ישכח מה התכוון לעולל..."

אבל בסופו של דבר זה יימאס. ואם המשוגע אינו בירין־קשקשים, בסופו של דבר ישלחו צוות בחלוק לבן וילבישו אותו בכותונת־כפייה.

לכסף אין ריח

כשלושים קילומטרים מן העיר סאן־סאלוואדור יש עמק של אבני־בולת שחורות, שהפך סימן־דרך במילחמת־האזרחים באל־סאלוואדור.

„התמרורים הטובים ביותר הם הנשרים הנפוחים, שרבים מהם שמנו עד כי שוב אינם מסוגלים לעוף, וריח המוות. פעם היה מקום זה מיובלה. עכשיו זהו אתר לזריקת גופות של אלמונים." איש אינו יודע מי משליך שם את הגופות, אך סביר להניח כי עושים זאת חיילי המחנה הצבאי הסמוך. ההרוגים הם אלמונים שנרצחו בסתר, לרוב אחרי עינויים, ושאיש אינו מוכן לקברם. ארכי־בישוף מקומי הכריז כי רוב הקורבנות הם מי שנחשדו איכשהו בנטיות שמאליות, או מי שיריבים אישיים הלשינו עליהם.

קראתי על כך בעיתון אמריקאי. אותו העיתון פירסם גם ידיעה אחרת: שנשק ישראלי זורם לצבא של אל־סאלוואדור. כמה מן ההרוגים האלה נרצחו בנשק שלנו? אחד משרי הממשלה של ניקאראגואה, איש ממוצא ערבי (לבנוני או פלסטיני), טען לאחרונה כי ישראל היא „ספק־המוות של אמריקה המרכזית". גם על כך הודיע העיתון האמריקאי.

מי מרוויח? הוזכר שמו של סוחר־הנשק מרקוס כץ, הממונן של צעירי־המפד"ל וגוש־אמונים. יש המזכירים ישראלים — בעבר ובהווה — אחרים. הוזכר שמו של היורד משולם ריקלים, וידידו־עוזרו אריה גנגר, חביבו החדש של אריק שרון.

אך הסוחרת העיקרית היא, כמובן, ממשלת־ישראל עצמה. היא מספקת את כלי־המוות לא רק לדיקטטורים לאירגוני־גסטאפו ולחבורות־רצח חצי־רישמיות, אלא — כפי שטוען מי שטוען — גם לגורמים אחרים המוכנים לקנות. יש הטוענים כי בכמה מן המאבקים באמריקה הלאטינית משתמשים שני הצדדים בנשק ישראלי.

זהו עסק טוב. לכסף אין ריח. גם לא ריח של דם ודמעות.

הבזיון המעופף

לפני כמה חודשים טסתי לבריטניה בחברת בריטיש איירווייס. לוח־הזמנים שלי לא איפשר לי להשתמש באחת השיטות להשגת כרטיס מוזל, ועל כן שילמתי את המחיר הנקוב המלא של הטיסה — כ־1100 דולרים.

תמורת מחיר פנטסטי זה הושיבה אותי החברה במושב צר, שהכריח אותי להצמיד את המרפקים לגופי גם בשעת האכילה. מכיוון שהמעבר היה צר מלאפשר מעבר של עגלות־ההגשה, בגלל הוספת מושבים בשורה, הובל האוכל בידי הדיילות. אחרי הארוחה נשארו המגשים לפנינו במשך כשעה, עד שהדיילות המיסכנות הצליחו לסלקם. במשך כל הזמן הזה אי־אפשר היה לקום, לכתוב, לזוז. לולא שמעתי סונאטה של בטהובן במכשיר הווקמן שלי, הייתי משתגע.

הרגיזו אותי לא רק התנאים התת־אנושיים של הטיסה, והעובדה שהמטוס איחר. הרגיזה אותי שיבעתיים הידיעה שאני נמנה עם חצי־תריסר הנוסעים במטוס ששילמו מחיר מלא. כל שאר הנוסעים שילמו שליש מהמחיר הזה, תמורת אותה הטיסה, באותו המטוס, באותם התנאים (פשוט אי־אפשר היה לספק תנאים גרועים יותר).

הטיסה השאירה לי די והותר זמן פנוי כדי להרהר על מה שאירע לתחבורה האווירית. פעם היה זה תענוג

לטוס. היתה בכך הרגשה של מותרות, של רווחה. כיום זהו עינוי טהור.

משום כך אני עוקב באהדה אחרי מאבק־היחיד של אציל ברישי, הלורד בטל, חבר הפרלמנט האירופי, שהגיש בבית־הדין האירופי תביעה נגד חברות־התעופה האירגונן.

ההגיון מחייב שיהיה מחיר אחיד וקבוע לקילומטר של טיסה, כאשר רק תנאי־הטיסה מאפשרים מיגוון של מחירים, בהתאם לטיב השרות. תחת זאת שוררים באוויר חוקי־הג'ונגל — סוחטים מן הנוסע מה שניתן לסחוט. טיסה ללונדון עולה יותר מאשר טיסה לניו־יורק, וטיסה לפראנקפורט עולה יותר מאשר טיסה ללונדון. בניגוד לכל ההיגיון, מי שנוסע לתקופה ארוכה משלם פחות מאשר מי שנוסע ליום־יומיים. יש אלף ואחת שיטות להערמה ולגניבה, תוך קריצת־עין. סוכן־נסיעות ממולח יכול לספק ללקוחותיו טיסות ברבע המחיר מזה שנקבע רישמית.

איך נוצר מצב כזה של פריקת כל עול של ההגיון ומוסר מיסחרי, של שוד לאור היום וסחיטה רישמית, של זילזול קבוע בכבודו האנושי של הנוסע, של ירידה מתמדת של טיב השרות?

למרבה הצער, יש לכך רק תשובה אחת: חוסר־התחרות.

רוב חברות־התעופה הן ממשלתיות־מונופוליסטיות. בינן לבין עצמן יצרו החברות ה„לאומיות" האלה קארטל בינלאומי, הפועל — כמו כל קארטל — לדיכוי הלקוח ולמניעת התחרות. מצב זה הפך את התעופה האזרחית תוך פחות מעשרים שנה לביזיון מעופף, סמל של אי־יעילות, פיגור טכנולוגי וניצול הציבור.

בטווח הרחוק יש לכך השלכות חשובות על מיבנה הכלכלה. אך בינתיים יש לכך השלכה על מיבנה גופו של הנוסע האווירי.

יום ב' השחור

לפני שבועיים, בעת הדיון האומלל בכנסת על סיפוח הגולן, זעקו רבים בליבם: איזו כנסת היא זו! מדוע אין בה אף איש אחד המעז לקום ולהגיד בצורה בוטה מה שיש להגיד?

הגיבורים — עד כמה שנותרו גיבורים בגוף צחיח זה — היו יצחק ברמן הליברל, שהתנגד בממשלה לחוק־הסיפוח ושלא בא להצביע; ח"כ אברהם מלמד המפד"לי, שנעדר מן ההצבעה, וסיעת אגודת־ישראל, שלא הצביעה בעד. מסתבר כי מועצת־גדולי־התורה היא המוסד היחידי במדינה הקובע מדיניות על־פי עקרונות של מוסר, על־פי אמונתו, והמכריח פוליטיקאים לפעול על פיהם.

המערך האומלל התנדנד כשיכור בין בושה וחרפה. הוא לא היה מסוגל להתאחד סביב הצעה כלשהי, מלבד ההצעה הפחדנית ביותר: שלא להצביע כלל, בתירוץ זה או אחר. המערך לא השתתף בדיון על צעד חשוב זה. לאחר מכן הופרה גם החלטה זו. הניצים שלו הצביעו בעד הסיפוח. היונים שלו הגיחו מדי פעם לאולם, אמרו משהו ויצאו. בסופו של דבר עבר חוק־הסיפוח בקולותיהם של אנשי־המערך. כך נוצר רוב מוחלט של 61 ח"כים, וכך נוצר הרוב הפורמלי של „שני שלישים", שבגין התפאר בו במונולוג שלו באוזני השגריר סם לואיס.

דיברי רק"ח נשמעו כמגוחכים, על רקע הדיכוי ה־קומוניסטי בפולין, שהיה באותו רגע בעיצומו, בתמיכתה הנלהבת של רק"ח. ר"ץ נבלע ונעלם בתוך המערך, ושולמית אלוני נגררה אחרי היונים של מיפלגת־העבודה, שמיהרו להצביע נגד החוק כאשר ראו כי חבריהם הניצים מצביעים בעדו.

אמנון רובינשטיין משינוי השמיע את הנאום ההגיוני והמנומק היחידי נגד הצעת־החוק — אך גם הוא הצדיק את החזקת הרמה לצמיתות. הוא התנגד רק לשיטת הסיפוח ולעיתוי.

לא קם בוויכוח אף אדם אחד שאמר בצורה פשוטה: הרמה היא שטח סורי. בעת המילחמה גורשו ממנה 150 אלף בני־אדם, הנמקים מאז כפליטים בסוריה, והממתינים לשובם לאדמתם. לא יכול לקום שלום בלי סוריה, ולא יקום שלום עם סוריה בלי החזרת הרמה. את האינטרסים הביטחוניים הלגיטימיים של ישראל בגבול זה יש להבטיח — ואפשר להבטיח — באמצעים כמו בסיני. התנאים ברמת־הגולן שונים מהתנאים בסיני, ויש למצוא פיתרונות אחרים. אך העיקרון שווה בשתי הגזרות.

נואם אמיץ היה בוודאי מוסיף ומפריך את הטענה החוזרת, כאילו התגרו הסורים בישראל ממרומי הרמה במשך 18 השנים שקדמו למילחמת ששת־הימים. ספריהם של חוקרים ישראליים ואחרים הוכיחו מזמן כי רוב ההתגרויות באיזור זה היו יוזמות אז על־ידי ישראל, כדי להשתלט על שטח ההפקר. אריאל שרון, שפעל במשך זמן־מה בגיזרה זו, מתפאר בכך בגלוי.

כל זה לא נאמר. כי לא נותרה בכנסת סיעה — ולוא קטנה, ולוא קטנה מאוד — שתרהיב עוז להגיד דברים ברורים, אחראיים ואמינים, בלי פחד וחשבון, על־פי צו המצפון וההגיון.

מדוע אין? מפני שבכל הארץ לא נמצאו 19,373 אזר־חים שיצביעו בעד רשימה כזאת — המיספר שהיה דרוש כדי לעבור את אחוז־החסימה.

מכיוון שלא הייתי מועמד לכנסת זו, אני יכול לאמר את הדברים מבלי להיחשד בבעל אינטרס אישי. אינני בא גם להאשים מישהו. אי־אפשר להאשים את מי שנתפס, ברגע האחרון, להיסטריה ההמונית שזעקה: „רק לא ליכוד!" בהצביעו בעד המערך היו מניעיו טהו־רים. אך כיום, אחרי חצי שנה ויותר, חייב איש זה לערוך, בליבו פנימה, חש־בון־נפש.

פרס

הוא הצביע בעד המערך, מפני שרק המערך יכול היה לעצור את הליכוד. וכך הכניס לכנסת את שו־שנה ארבלי־אלמוזלינו, של־מה הילל ואברהם כ"ץ־עוז — תומכי סיפוח הגולן ו־תומכי כל סיפוח. ואת דני רוזוליו, המסית לאחרונה את אריק שרון לפלוש ל־לבנון.

הוא לא רצה בסיעה קט־נה, כי „סיעה קטנה אינה יכולה לשנות כלום." הוא בחר בסיעה גדולה — זו שהתגלתה בכל מערומיה באותו דיון. הוא בחר בסיעה שאינה יכולה לשנות כלום, ושאינה יכולה אף להשמיע מילה אחת של אמת עקרונית.

הוא לא רצה „לבזבז את קולו". והוא ביזבז אותו ביזבוז גמור. כדי לעצור את מנחם בגין, הוא בחר בשימעון פרס. עתה נגזר עליו, כעונש, לראות ולשמוע אותו מדי יום.

מה שקרה קרה. אין טעם לבכות על קול שנשפך. אבל יש לקבוע בבירור מה קרה, ולנדור נדר שזה לא יקרה שוב.

לקראת הבחירות הבאות, כאשר שוב תגאה ההיסט־ריה, כאשר שוב ייפתחו שערי הפאניקה („התבהלה", לפי המינוח החדש) — כדאי לזכור את יום ב' השחור.

הפרס שישאיר לך טעם נפלא בפה ו־7500 שקל ביד

השתתפי במבצע עוגת החורף של אפיכל.
תאריך המבצע מה־15 לדצמבר 1981 ועד ה־15 לפברואר 1982.
הוראות מדויקות להצלחה מירבית:
חברי מתכון עוגה מקורי, הכולל לפחות 4 מוצרי אפיכל, שניים מהמוצרים חייבים להיות מרגרינה מטע, או מרגרינה אפיכל וקמח תופח אפיכל.
שלחי את המתכון בצירוף 4 אריזות ריקות, של מוצרי אפיכל, לאפיכל ת.ד. 160 חדרה.
שולחות עשר המתכונים הטובים ביותר תוזמנה לתחרות אפיה ובסיומה תיבחרנה "אשפית עוגת החורף 1981" ושתי סגניותיה.

מתכון שיזכה באחד משלושת הפרסים הראשונים ויכלול יותר מ־4 רכיבים ממוצרי אפיכל יזכה את הזוכה בסך 250 שקל עבור כל רכיב נוסף.
כל המתכונים יהיו רכוש חברת מטע והיא זכאית לעשות בהם שימוש על פי רצונה.

פרס שני: 5000 שקל, פרס שלישי: 2500 שקל ועוד 50 פרסי ניחומים.

אפיכל

אפיכל בפי כל

חורף שכולו אפיכל

אפיפל

פרס ראשון בתחרות עוגת הסתיו

פרס ראשון – 5,600 ש' המתכון הזוכה: אריאלה בגין – קבוץ יפעת

עוגת שכבות דרום אמריקאית

חומרים
א. בצק עלים, ב. ריבת חלב, ג. שכבת מרנג: 3 חלבונים, קורט מלח, 3/4 כוס סוכר דק.
ד. טורט: 6 ביצים, 1 כוס קמח תופח **אפיכל**, 1 כוס סוכר, כף מיץ לימון (או תמצית לימון **אפיכל**)
ה. קצפת: 1 שקית שמנת מתוקה, 2 כפות אבקת סוכר **אפיכל**, 1 כף תמצית וניל **אפיכל**, 1 חבילה מרגרינה **לאפיה אפיכל**.
ו. קרם וניל: 3 חלמונים, 100 גרם אבקת סוכר **אפיכל**, 1/2 כוס מים קרים, 1 כף קוניאק, 1 כף תמצית חמאה **אפיכל**.
ז. פתיתי שוקולד **אפיכל**, דובדבנים מסוכרים, סירופ שוקולד **אפיכל**.

אופן ההכנה
א. בסיס בצק עלים: לרדד עיגול מבצק עלים קנוי בגודל תבנית מס' 26 קפיצית. לאפות אותו בחום חזק כ־20 דקות, עד לצבע חום. לקרר.
ב. שכבת מרנג: להקציף את החלבונים עם המלח לקצף קשה מאד. להוסיף בהדרגה את הסוכר ולהמשיך להקציף. לאפות בתבנית מס' 26 מרופדת בניר אלומיניום בחום חלש (100 מעלות צלסיוס) כ־1.5 שעה עד שהקצף מתייבש. לקרר.
ג. שכבות הטורט: להקציף את החלבונים עם הסוכר לקצף קשה, להוסיף את החלמונים. להוסיף כף מיץ לימון וקמח ולבחוש בעדינות. לאפות בתבנית מס' 26 משומנת היטב, בחום בינוני (150 מעלות צלסיוס) כ־35 דקות. לקרר, לחצות לשני חצאים.
ד. קצפת: להקציף את השמנת עם הסוכר לקצפת. לשים במקרר.
ה. קרם וניל: להקציף את המרגרינה עם הסוכר לקרם חלק, להוסיף חלמונים, מים, וניל וקוניאק ולהקציף.
ו. לסדר על צלחת הגשה את שכבות העוגה: 1. שכבת בצק עלים דקה. 2. למרוח עליו שכבה דקה של ריבת חלב. 3. שכבת המרנג. 4. למרוח מחצית כמות הקצפת על המרנג. 5. לשים שכבה ראשונה של הטורט. 6. למרוח את קרם הוניל על הטורט. 7. לכסות בשכבת טורט שניה. 8. לצפות את כל העוגה בשארית הקצפת. 9. לקשט בפתיתי שוקולד ודובדבנים מסוכרים. 10. לטפטף בצדדים סירופ שוקולד.

לקקנים בטעם מלכותי

חומרים:
לבסיס העוגה: 25 גר' מרגרינה **אפיכל** (מומסת על אדים), 4 ביצים מס' 1, 3 כפות קמח **אפיכל**, 3 כפות קמח תופח **אפיכל**, 2 כפות מיץ אננס, 1 כפית תמצית וניל **אפיכל**, 6 כפות אבקת סוכר **אפיכל**, 1/2 כוס סירופ אננס.
למקפא: 1 שקית מוס שוקולד **אפיכל**, 1 שקית מקצפת, 2 כוסות חלב, 1 כף תמצית שוקולד **אפיכל**, 2 כפות אבקת סוכר **אפיכל**, 1/2 כוס פתיתי שוקולד **אפיכל**, 2 חלבונים.
לקישוט: 1 שקית שמנת, 2 כפות אבקת סוכר **אפיכל**, 1/2 כוס פתיתי שוקולד **אפיכל**, סירופ שוקולד **אפיכל**, קופסא פלחי אננס, 1/2 כוס אגוזים קצוצים – דק או טחון, 1/2 כוס מיץ אננס.

אופן ההכנה:
בסיס העוגה: א. להמיס את המרגרינה בסיר כפול על אדים ולמרוח על גבי תבנית אפיה. ב. להקציף 4 חלבונים עם 3 כפות אבקת סוכר. ג. להקציף חלמונים עם 3 כפות אבקת סוכר, וכפית תמצית וניל. ד. להוסיף את הקמח (יש לערבב את שני סוגי הקמח) וסירופ האננס לסירוגין. ה. להוסיף את החלבונים המוקצפים בתנועות עטיפה. ו. לאפות כ־15 דקות, בעוד העוגה חמה להוסיף 1/2 כוס סירופ אננס ולצנן.
הכנת המקפא: א. להקציף 2 כוסות חלב עם שקית מוס שוקולד ושקית מקצפת ולהוסיף כף תמצית שוקולד. ב. להקציף חלבונים בתוספת 2 כפות אבקת סוכר. ג. לערבב את התערובות בתנועות עטיפה ולהוסיף את פתיתי השוקולד, להקפיא בכלי מכוסה 4 שעות. ד. לקשט את העוגה בשלימותה, או לקשט כל לקקן בנפרד. ה. לחתוך את העוגה לריבועים, לקשט בפלח אננס ובמרכזו להניח כף מקפא. ו. לעטר סביב האננס בקצפת ולזרות פתיתי שוקולד ואגוזים קצוצים דק בסירופ שוקולד.

פרס שני – 3700 ש' דוד ויעל שפירא – נצרת עילית

עוגת קוקוס עם פתיתי שוקולד

חומרים:
150 גר' מרגרינה ללא מלח **אפיכל**, 150 גר' קמח תופח **אפיכל**, 100 גר' פתיתי קוקוס **אפיכל**, 50 גר' פתיתי שוקולד **אפיכל**, 200 גר' סוכר וניל **אפיכל**, 2 כפיות תמצית שוקולד **אפיכל**, 25 גר' אבקת סוכר **אפיכל**, 5 ביצים, סירופ שוקולד, קורט מלח.

אופן ההכנה:
א. לבחוש את המרגרינה היטב עם חצי מכמות הסוכר ולהוסיף בהדרגה 5 חלמונים ותמצית שוקולד. ב. להמשיך לבחוש ולהוסיף בהדרגה את פתיתי השוקולד, פתיתי הקוקוס והקמח. ג. להקציף את 5 החלבונים עם קורט המלח ומחצית מכמות הסוכר הנותר ולהוסיף לתערובת. ד. להעביר לתבנית עגולה קפיצית מס' 24–22 קטנה ולאפות בחום בינוני 3/4 שעה. ה. כשהעוגה מתקררת לזלף סירופ שוקולד בצורת שתי וערב.

פרס שלישי – 1600 ש' אמונה ביארון – אופקים

"פחזניות־הטורט"

חומרים:
לבסיס העוגה: 5 ביצים, 3/4 כוס סוכר, חבילה סוכר וניל **אפיכל**, 3/4 כוס קמח קקאו תופח **אפיכל**, כף שמן.
לפחזניות: 3/4 – 1/2 כוס חלב או מים, 30 גר' מרגרינה **אפיכל**, 3 ביצים, 3/4 כוס קמח **אפיכל**, קורט מלח.
למילוי העוגה והפחזניות: 1 כוס חלב, חבילה אינסטנט פודינג וניל **אפיכל**, 1 שמנת מתוקה.
לציפוי העוגה והפחזניות: 1 שוקולד מריר, כף חלב, 2 כפות סוכר, כפית חמאה, 1 כפית תמצית רום **אפיכל**.

אופן ההכנה:
בסיס העוגה: א. להקציף את החלבונים עם הסוכר וסוכר הוניל. ב. לערבב חלמונים וכף שמן, להוסיף לקצף. ג. להוסיף קמח ולערבב בתנועות קטיפה. ד. לאפות בתבנית 26 3/4 שעה.
הכנת הפחזניות: א. להרתיח מרגרינה, חלב ומלח. ב. לשפוך קמח ולערבב לתערובת אחידה. ג. לקרר מעט ולהוסיף את הביצים אחת אחת. ד. לזלף או להניח בעזרת כפית עיגולים עיגולים ולאפות בחום בינוני–גבוה במשך כ־1/2 שעה.
הכנת המילוי לעוגה ולפחזניות: להקציף את כל החומרים.
הכנת הציפוי לעוגה ולפחזניות: להמיס על אדים את החומרים.
הכנת העוגה: א. לחצות את העוגה ולמרוח בקרם (אפשר להרטיב מעט יין) לצפות בקרם השוקולד. ב. לחצות את הפחזניות ולמלא במלוי, לטפטף מעל בקרם השוקולד ולסדר מסביב לעוגה צמוד צמוד.

ציון לשבח – כרמלה כרמלי

עוגה פריכה ממולאת קציפת וניל בעיטור פרלין אגוזים

החומרים:
לבסיס העוגה: שלב א' – (בצק פריך): מיץ מחצי לימון, 3 כוסות קמח תופח **אפיכל**, 1/2 כוס סוכר, 3 חלמונים, 1 חבילה מרגרינה **אפיכל**, 1 כף ת. וניל **אפיכל**. שלב ב' – 100 גר' צימוקים, 50 גר' קישוט לעוגה **אפיכל**.
לקציפת וניל: 5 חלבונים, 2/3 כוס אבקת סוכר **אפיכל**, פודינג וניל **אפיכל**.
לפרלין אגוזים: 150 גר' אגוזים קצוצים, 35 גר' מרגרינה **אפיכל**, 2 כפות סוכר, 3–2 כפות סירופ קרמל **אפיכל**.

אופן ההכנה:
א. לערבב את החומרים מלבד הצימוקים ופתיתי השוקולד. ב. לרפד את מחצית הבצק בתבנית משומנת מס' 24 (מחצית לשמור במקרר). ג. לזרות על הבצק את הצימוקים ופתיתי השוקולד. ד. להקציף את החלבונים עם אבקת הסוכר ופודינג הוניל ולצקת על הצימוקים וגרגרי שוקולד. ה. לגרד על מגרדת גסה את יתרת הבצק מעל קציפת הוניל. ו. לאפות בחום בינוני 30–40 דקות.
הכנת פרלין אגוזים: א. להמיס מרגרינה, סוכר וסירופ קרמל ולהוסיף את האגוזים ולערבב. ב. להסיר מהאש ולעטר את העוגה כשהתערובת חמה.

ציון לשבח – סופי סיידא

פירמידת גבינה

חומרים:
לבסיס העוגה: 4 ביצים, 1 1/2 כוס סוכר, 1 כפית קליפת לימון מגורדת, 1 1/2 כפות תמצית וניל **אפיכל**, 75 גר' מרגרינה **אפיכל**, 1 3/4 כוסות קמח תופח **אפיכל**, 3/4 כוס יין אדום.
למילוי: 1 כוס חלב, 1 1/2 שקיות ג'לטין **אפיכל**, 1 גבינה 9%, 1 שמנת רגילה, 2 ביצים, 1 כוס סוכר, 1 כפית תמצית וניל **אפיכל**, 1 חבילה צימוקים.
לציפוי: 1/2 כוס סוכר, 4 כפות יין אדום, 1/3 כוס קקאו, 50 גר' שוקולד לבישול, 50 גר' מרגרינה **אפיכל**.

אופן ההכנה:
בסיס העוגה: א. לערבל 3/4 כוס סוכר, מרגרינה, קליפת לימון ותמצית הוניל ולהוסיף לסירוגין את החלמונים. ב. להקציף את החלבונים עם 3/4 כוס סוכר עד קבלת קצף יציב. ג. לערבב בתנועות קטיפה את שתי התערובות ולהוסיף את הקמח והיין. ד. לאפות בתבנית מרובעת בחום בינוני–גבוה כ־20 דקות.
הכנת המילוי: א. להמיס את החלב והג'לטין על אש קטנה ולקרר. ב. להקציף את החלבונים עם 1/2 כוס סוכר לקצף יציב. ג. לערבב את שאר החומרים עם החלב, הג'לטין והקצף ולקרר. ה. לחלק את שלב א' האפוי ל־3 רצועות אורך. ו. לשפוך על רצועה א' את תערובת הגבינה. ז. להצמיד את שתי הרצועות הנותרות בצורת פירמידה – משולש. ח. לטפטף על העוגה מעט יין אדום. ט. לערבב את החומרים לציפוי על להבה קטנה עד קבלת קרם נוזלי ולזלף בעזרת כף עץ פסים שתי וערב ולהכניס למקרר להצייצבות העוגה.
הערה: בשלב א' יש אפשרות להשתמש בקמח תופח עם קקאו **אפיכל**.

ציון לשבח – חילובסקי חסיה

עוגת שבלול חגיגית

חומרים:
לבסיס העוגה: 6 ביצים, 1 כוס סוכר, 3 כפיות תמצית לימון **אפיכל**, 1 כוס קמח תופח **אפיכל**, 1/4 מרגרינה **אפיכל**, 1 כפית תמצית וניל **אפיכל**, 2 כפות אינסטנט שוקו **אפיכל**, 1 כפית תמצית שוקולד **אפיכל**.
למילוי: 1 חבילה אינסטנט פודינג וניל **אפיכל**, 1 1/2 כוסות חלב.
לציפוי: 1 חבילה מוס מוקה/וניל **אפיכל**, 1 1/2 כוסות חלב, פתיתי קוקוס **אפיכל**.

אופן ההכנה:
בסיס העוגה: א. להפריד את החלמונים ולהקציף 1/4 כוס סוכר עם הלימון. להמיס את המרגרינה ולערבב יחד. ב. להקציף את החלבונים עם שארית הסוכר. ד. לערבב את שתי התערובות בתנועות קטיפה, להוסיף את שאר החומרים ולחלק לשתי כמויות. ה. לאפות כל מחצית בתבנית שטוחה גדולה במשך 10 דקות בחום בינוני.
הכנת המילוי: א. להקציף את הפודינג ולמרוח על גבי אחד המשטחים, לחתוך לרצועות של 6 ס"מ רוחב, לגלגל ולהעמיד כלפי מעלה (שניתן לראות את קפולי הרצועה). ב. לגלגל את רצועה ב' סביב לרצועה א' ולהמשיך בדרך זו בשאר הרצועות עד שנוצר שבלול רחב. ג. לעטוף את השבלול במוס מוקצף ולפזר מעל פתיתי קוקוס או פתיתי שוקולד וצנן במקרר.

ציון לשבח – איריס קרשין

סידרת אפיכל כוללת: קמח רגיל, קמח תופח, קמח תופח עם קקאו, מרגרינה לאפיה, מוס, פודינג, ג'לי בטעמים בגוונים פלן, שוקולד ווניל, סוכר וניל, אבקת אפיה, אבקת סוכר, ג'לטין, סודה לשתיה, סירופ מייפל, שוקולד וקרמל, אינסטנט שוקו, צבעי מאכל ירוק, צהוב, אדום, תמציות אפיה ב־12 טעמים, שמרים יבשים, פתיתי קוקוס מטוגן, פתיתי שוקולד, קישוט לעוגה, עלים אפויים לעוגת קרם שניט בצרוף קרם וניל ושוקולד אינסטנט, קרם לעוגות וקסטה וניל שוקולד, תמציות ורדים, תות, קוקוס.

איך קרה שהתמכרתי לשוקו?

כשאמא הביאה לי את סירופ שוקו אפיכל ואמרה לי תכין לבד, היו לי ספיקות. תמיד שנאתי את השוקו באבקה בגלל הגושים. עכשיו עם שוקו אפיכל, הכל נראה אחרת. אמא מרוצה משום שאני מכין את השוקו (קר או חם) בלי להשאיר לכלוך. גם אני מרוצה. נהנה מן הטעם הנפלא ושותה את השוקו שלי בראש שקט.

שוקו אפיכל. כל אחד יכול!

אפיכל

אפיכל בפי כל

אל שורות השמות הגדולים - בארנבוים, צוקרמן, פרלמן - עומד להצטרף שמו של דויד שלון, מנצח ישראלי צעיר העושה חיל בארצות־הברית ובאירופה, שם הוא מנצח על התזמורות הגדולות - בישראל כמעט ואינו ידוע

„אינני נביא בעירי!"

ריאיינה שרית ישי

אני לא יורד. אני ישראלי, ומחזיק בדרכון ישראלי. אך עבודתי אינה מאפשרת לי לחיות פה

במיקצוע של קשה ליצור יחסים אישיים. יש הרבה חברויות, אך לא חברויות קרובות

כשהתחלתי לנצח, קיבלתי שכר של 300 עד 400 דולר בערב. מנצחים בעלי שם מגיעים לשכר של 25 אלף דולר בערב

העובדה שאין נשים מנצחות נובעות משחצנות גברית, ולדעתי הרבה מאד תזמורות הפסידו כוח־עבודה מעולה

אם אתה אוסר לנגן אפילו יצירה מוסיקלית קטנה ולא־תשובה אחת, אתה גומר עם חופש־היצירה

אני מרגיש אידיוט כשאני מדבר אנגלית עם פינחס צוקרמן. אך בנוכחות אנשים זרים אנחנו נאלצים לעשות זאת

פגשתי אותו באחד האירועים החב־רתיים, שאליהם מוזמנים עיתונאים. העיתונאית עליזה ולך הציגה אותו לפני. אחרי שעזב, היא סיפרה שהוא צעיר ישראלי מצליח, ששימש כאסיסטנט ל־ליאונרד ברנשטיין ושניצח על מיטב תיז־מורות העולם. שמו — דוד שלון — לא אמר לי דבר.

למנויי התיזמורת הפילהרמונית ול־מבקרים באולמות־הקונצרטים של ה־תיזמורת הקאמרית בארץ, דודו שלון הוא פנים מוכרות. אך שלא כמנצחים בינלאומיים אחרים, הוא אינו חביב אמצעי־התיקשורת בארץ. באירופה ו־בארצות־הברית, לעומת זאת, מפנקת אותו העיתונות. תמונותיו, לצידם של ליאונרד ברנשטיין ואייזיק שטרן, מת־נוססות על עמודים שלמים. את צילומיו עם הנסיך פיליפ, עם הקאנצלר ברונו קרייסקי ועם נשיא גרמניה המערבית אפשר למצוא ב„שטרן" הגרמני, ב„קוס־מופוליטן" האנגלי או ב„פיפל מגזין" האמריקאי. רק פה לא מצלמים את דודו שלון באירועים חברתיים.

בשעה שכל הארץ חגגה ברוב פאר, הדר וגועל־נפש את יום הולדתה ה־45 של התיזמורת הפילהרמונית, העדיף דודו, שניצח על התיזמורת יותר מפעם אחת, לבלות בהאזנה לתקליטים קלא־סיים. הוא מנע את רגליו מהחגיגה שהסעירה את כל המי־ומי בארץ.

דודו שלון, המנצח כמעט בכל שבוע על תיזמורת מפורסמת אחרת בעולם, מניח לתוצאות עבודתו לעשות את יחסי־הציבור שלו. שלא כמנצחים אחרים, לא אופפת אותו הילה של שחקן־קולנוע. נדמה אפילו שהוא בעצמו אינו מודע להצלחתו הבינלאומית.

בשלוש השנים האחרונות התפתחה הקאריירה שלו עד כדי כך, שבפסטיבל ווסטר האחרון העמיד הכנר המהולל אייזיק שטרן תנאי: או ששלון מנצח או שאין הוא משתתף! הפסטיבל ה־יוקרתי עמד על סף ביטול, ושלון, בן ה־31, הציל את כבודו הכמעט אבוד.

בימים אלה סיים דודו שלון לנצח על סידרת קונצרטים עם התיזמורת ה־קאמרית. מכאן הוא יטוס לאמסטרדאם, כדי לנצח באופרה שם. אחרי אמסטרדאם מחכה לו התיזמורת הפילהרמונית של מינכן. אחר־כך התיזמורת הפילהרמונית של רוצ'סטר, והצימוק שבעוגה — ה־תיזמורת הפילהרמונית של טוקיו.

אין נביא בעירו הוא ביטוי החולם

(המשך מעמוד 44)

את דודו שלון — שם ישראלי נוסף ברשימת האמנים הבינלאומיים.

■ ■ ■

● דודו ספר לי, בבקשה, על הרקע שלך, איפה נולדת והיכן התחנכת?

נולדתי בתל־אביב, בסביבת היכל־התרבות. את גן יעקב אני מכיר כמו את בית הורי — כל פינה, כל סלע. כמו כל ילד טוב ניגנתי בפסנתר ושנאתי את זה. רציתי כינור. כינור היה כלי שאהבתי ואף אחד לא הכריח אותי לנגן עליו, ולכן הפכתי כנר. מאז יש לי פק"ל — אני נוסע ממקום למקום עם כינור, שר־ביט ופיה של קרן, לזכר אותן השנים שבהן ניגנתי על קרן, כשהייתי בתיזמורת צה"ל. כשאני מנגן מוסיקה קאמרית עם חברים, אני מנגן גם על ויולה.

אחד המורים האהובים עלי היה נועם שריף. הוא הכניס בי את התאווה למוסיקה. יש לו מן תכונה כזו, שאם אתה

היחסים ביני לבין זובין מהטה קורקטיים. אני לא יודע על מנצחים צעירים אחרים, אבל אתי הוא היה בסדר במאתיים אחוזים

פתוח לקלוט אותה, אתה מקבל ממנו המון. אני זוכר שפעם באתי אליו ואמרתי שאני רוצה ללמוד ניצוח. הוא שאל אותי: „את הכלי שלך אתה כבר מכיר?" שאלתי איזה כלי והוא אמר לי: „את התיזמורת. עד שתתחיל לנצח עליך ללמוד להכיר את הכלים."

בגיל 11 קיבלתי את הפרטיטורה הראשונה שלי. זה היה הקונצרט הראשון לפסנתר של בטהובן. קראתי את הפרטיטורה אך לא ידעתי מה לעשות איתה עד שהמורה שלי לפסנתר מרים בוסקוביץ עשתה שידוך ביני ובין נועם שריף, וכך התחיל, בעצם, הרומן בינינו. נועם שריף הוא אחד משני האנשים שעיצבו את אופיי כאמן. נועם היה עולם שלם לדידי וידיד קרוב.

האדם השני, שהיתה לו השפעה עצומה עלי, היה ליאונרד ברנשטיין, אך עליו אספר לך מאוחר יותר. מה עוד אני יכול לספר לך? למדתי כינור אצל עליזה זינביש ואחר־כך רצל רמי שבלוב. בכל אירופה ובכל אמריקה אין מורה כמו שבלוב. כשלמדתי בווינה העדפתי להשתתף בקורס למוסיקה קאמרית של שבלוב, על־פני קורס לניצוח בזלצבורג.

כשהייתי ילד עבדתי במחלקת המנויים של הפילהרמונית. הייתי מכניס מיכתבים למעטפות ומדביק בולים. בסוף חופשת־קיץ קיבלתי צ'ק על סך 14 לירות, בחתימתו של צבי הפטל.

הייתי אלוף הארץ בהתפלחות להיכל־התרבות. הידע הזה עזר לי אחר־כך,

● מתי ניצחת לראשונה על תיזמורת?

בסוף שנת הלימודים הכינה האקדמיה קונצרט סיום. למטרה זו נשכרה תיזמורת מיקצועית והמישה תלמידי ניצוח ניצחו עליה. זובין מהטה עבר את זה 20 שנה לפניי. אני הייתי ההצלחה של הקונצרט, והתיזמורת שניצחתי עליה הזמינה אותי לעוד ארבעה קונצרטים בפרוביציה. אחר־כך הוזמנתי לקונצרט עם תיזמורת־

מנצח שזון בצעירותו מנגן על כינור
האהבה הראשונה

כשהייתי סטודנט, להתפלח לבית־האופרה של וינה.

בצה"ל ניגנתי בתיזמורת, וכשהשתחררתי, קיבלתי מילגה מקרן שרת ונסעתי ללמוד בווינה אצל האנס סוארובסקי, שהיה המורה של זובין מהטה ושל קלאודיו אבאדו. סוואורובסקי היה אדם נפלא. למדתי אצלו הכל, רק לא ניצוח. כי ניצוח — ועל כך יעיד כל מנצח — לא לומדים. בסוף אותה שנה גמרתי את האקדמיה בשנתיים והרגתי את סוואורובסקי — הוא נפטר.

הרדיו. הקונצרט נחל הצלחה כזו, שהאופרה הווינאית הזמינה אותי לבצע יצירה של מאהלר. אחר־כך הוזמנתי לנצח בבכורה העולמית של המלחין הידוע גוטפריד פון־איינם. זו היתה הבכורה לנישואי ישו — לא פחות ולא יותר. הביאני היה זיאן־קארלו דל־מונאקו, בנו של הטנור הנודע מריו דל־מונאקו. לתדהמתי, הוא סיפר לי שיש לו קרובים ברמת־גן, כי אביו התחתן עם יהודיה.

האופרה הזו לוותה בשערורייה רבתי, כאשר אלפים הפגינו מחוץ לבית־האופרה נגד העלאת היצירה, משום שהתוכן שלה קצת סוטה מהמהדורה הרגילה של הברית החדשה. הכנסייה אירגנה הפגנות והיתה

לנצח על הכנר אייזק שטרן היתה חוויה שקשה לתאר אותה. שיתוף־הפעולה בינינו היה מלא. היה כיף לעבוד איתו

שערורייה עצומה. כאשר הפגינו בירושלים נגד מתיאוס פסיון חשבתי שנגמרה התרבות, והנה, בווינה הגדולה, ערש־התרבות, קורה אותו הדבר, והרבה יותר גרוע — עם פצצות סירחון באולם וביציס על ראשי המבצעים. כל זה כמובן עזר מאוד לפירסום האופרה. בכלל, כל מה שהבימאי דל־מונאקו עושה גורם לשערורייה, ויצירה של פון־איינם זה לא דבר שהולך ברגל.

כשהציע לי פון־איינם לנצח על היצירה היססתי. התמליל נכתב על־ידי רעייתו, לוטה אינגריש, והיה קצת סנסציוני. לא הייתי בטוח שאני רוצה להיות מעורב ביצירה כזאת. פון־איינם נדהם, הוא חשב שאקפוץ מרוב התלהבות. כל אופרה חדשה שלו היא סנסציה מוסיקלית בינלאומית. איש לא הכיר את שמו של האיש שניצח על מות דנטון של פון־איינם בפסטיבל זלצבורג. למחרת הבכורה הכיר כל העולם את פריץ פריצ'יי. ואמנם, מאז שניצחתי על נישואי ישו, לוח הזמנים שלי מלא בצורה כמעט מדאיגה. מתחילת העונה עד לשבוע החולף ניצחתי במשך 11 שבועות על 11 תוכניות שונות, עם עשר תיזמורות שונות.

● ניצחת גם על הכנר המחונן, אייזיק שטרן.

כן. זו היתה חוויה בלתי רגילה לנצח עליו. ניצחתי על התיזמורת הפילהרמונית של סן־פרנסיסקו. הסולן היה שטרן, והביקורות התרכזו ביום־ההולדת של שטרן ובמנצח הצעיר־צ'יק שניצח על התיזמורת.

כשהפריעו בארץ לנגינת „מתיאוס פאסיון", חשבתי שנגמרה התרבות. נדהמתי לגלות את אותה ההתנהגות בווינה, כשניצחתי על „נשואי ישו"

היה כיף לעבוד איתו על הבימה. היה בינינו שיתוף־פעולה שקשה לתאר.

● עם מי עוד היו לך חוויות כאלה?

עם פייר פרונייה. הוא בן־אדם מונומנט. הוא ניגן 50 שנים לפני שנולדתי. העבודה איתו היתה אחד משיאי הקאריירה שלי.

● יש לך קשר עם אמנים ישראלים כמו צוקרמן, בארנבויים או פרלמן?

בעיקר עם פנחס צוקרמן. הוא המנהל המוסיקלי של התיזמורת הקאמרית של סנט־פול.

● שמתי לב שלמרות שהם ישראלים, צוקרמן וברנבויים משוחחים ביניהם באנגלית. גם אתה משוחח עם צוקרמן באנגלית?

כשאנחנו לבד אנחנו מדברים עברית. אני מרגיש אידיוט כשאני צריך לדבר איתו אנגלית. אבל בנוכחות זרים, אנחנו מדברים תמיד אנגלית. תראי, איך אפשר לדרוש מבן־אדם שחי בארצות־הברית, נשוי לאשה לא ישראלית ומדבר כמעט כל הזמן אנגלית, לשוחח בעברית?

לפרלמן יש ארבעה ילדים ואשה לא ישראלית. הוא מדבר עם מישפחתו אנגלית. גם בארנבוים נשוי לאשה לא ישראלית. אני מניח שאילו הייתי חי בארצות־הברית זה היה קורה גם לי. כשאני בא ארצה, אני מרגיש שחסרים לי ביטויי סלנג, אבל אני מרגיש פה הכי בבית. אני אוהב כל אבן, מכיר כל אבן. את הגן הזה, שאנחנו מסתכלים עליו כעת, אני זוכר מילדותי. אני נע ונד בעולם, אבל אני שייך לכאן. איני יודע מה יקרה כאשר אתיישב במקום אחד. יכול להיות שזה יהיה אחרת.

● היית אסיסטנט של ליאונרד ברנשטיין. ספר לי עליך כך.

מסתובבים בעולם ארבעה מיליון איש שיכולים, ואפילו בצדק, להגיד שהיו אסיסטנטים של ברנשטיין. אני יודע לפחות על מיקרה אחד שברנשטיין ירד מהבימה וביקש מאיזה בחור להקשיב לצליל של התיזמורת, שאל אותו שאלה, ואז הבחור הפך אוטומטית לאסיסטנט.

הקשר שלי עם ברנשטיין הוא קצת אחר. הכרתי אותו בארץ, כשהייתי בקורס למוסיקה קאמרית. סחבו אותי לחזרה שלו עם הפילהרמונית, וידידה משותפת — עופרה ביקל, שהיתה אשתו של תיאודור ביקל — הציגה אותי לפניו. הוא שאל לדעתי על החזרה. אמרתי לו את דעתי ודיברנו על כמה טקטים בסימפוניה של בראהמס.

שנה אחר־כך פגשתי אותו בווינה. הוא

מנצח שזון עם נגני התיזמורת־הפילהרמונית של וינה
מוסיקאים הם מעבר ללאומיות ולארץ־מוצא

היה זקוק למישהו שיעמוד לפני הפילהרמונית של וינה וינצח על חזרת פלייבק, כדי שצלמי־הטלוויזיה יוכלו לעבור על הבימה ולעשות קלוז־אפ לנגנים. זוהי עבודה קשה מאוד, וצריך להשיג סינכרוניזציה מושלמת. צריך מישהו עם מספיק חוצפה כדי לעשות לפילהרמונית

אצלנו יש המון קומפלקסים. כשרואים חקלים של צוקרמן ולא כתוב מאחור שהוא ישראלי, נעלבים

הווינאית חזרה במקום המאסטרו, והנה באתי אני, צעירצ'יק בלתי־ידוע — ו־תבינו, כשתיזמורת שומעת את המילה אסיסטנט היא מקבלת פריחה — אבל בתום החזרה התיזמורת מחאה לי כפיים. כמובן שדיברו על זה, והשמועות הגיעו לברנשטיין, והוא שאל אותי אם אני מוכן להיות האסיסטנט שלו. בתחילה בווינה, אחר־כך במינכן. כך התחיל ה־רומן בינינו.

בזכות ברנשטיין התוודעתי אל תיזמורת הרדיו הבווארית, שהמנצח הקבוע שלה הוא רפאל קובליק, וגם הזדמן לי להכיר אותו כשחלה.

רק לאחרונה ממש יצא לי להחליף את ברנשטיין הגדול, וסיפור המעשה הוא כזה: בתחילה נמנע ברנשטיין מלנגן בגרמניה, לבסוף נאות לנצח על ההימנון האולימפי שכתב לכבוד הקונגרס האולימפי, המתקיים אחת לארבע שנים, שהתקיים הפעם בבאדן־באדן. זו היתה אמורה להיות השמעת הבכורה של ההימנון שכתב ברנשטיין, והוא, כאמור, היה צריך לנצח, וכאן קרה, שהפעם, בניגוד לפעמים אחרות, הוא באמת חלה בשפעת ולא יכול היה לנצח, ואני ניצחתי על הבכורה. זה היה טראראם שלם. אחד האורחים בקונצרט היה הנסיך פיליפ, נציג בריטניה הגדולה בקונגרס, וזה כמובן זכה בכיסוי עצום באמצעי־התיקשורת.

● לא נמאס לך להחליף כל הזמן מנצחים חוזים? נכון אמנם, שהם ידועים בארצות־הברית, פסטיבל ווסטר?

פסטיבל ווסטר קיים מזה 130 שנים ו־מתקיים כל שנה. זהו פסטיבל ותיק ומכובד, שעמד השנה על סף ביטול. הכנר אייזק שטרן, שאמור היה להשתתף בפסטיבל, סירב לנגן עם מנצחים שאינם מוכרים לו.

אני שהיתי אוחה שנה בקנדה. כשנודע לשטרן, בדרך מיקרה, שאני בצפון־אמריקה, הוא אמר למארגני־הפסטיבל חדוחלק: אם שלון מנצח אני משתתף!

פסטיבל ווסטר, הקרוי על שם העיר שבה הוא מתקיים במדינת מסצ'וסטס, הוא אולי הפסטיבל היוקרתי ביותר ב־ארצות־הברית. אני מבין שאם הפסטיבל היה מתבטל, זה היה מביך מאוד. אני יכול בהחלט להגיד שהיתה לי יד בהצלת העניין.

● עם איזו תיזמורות ידועות עברת עד עכשיו?

סן־פול, שמנהלה המוסיקלי הוא פנחס צוקרמן. זוהי התזמורת בעלת המוניטין הגדולים ביותר בארצות־הברית. היה לי רומן בכיף עם התיזמורת — ביום ה־קונצרט האחרון קיבלתי קארד־בלאנש לעשות איתם בעתיד מה שארצה. ואמנם, סיכמתי לעונה הבאה שבועיים וחצי עם התיזמורת הקאמרית של סן־פול. אחר־כך ניצחתי על הפילהרמונית של ברלין ועל הפילהרמונית של סן־פרנסיסקו.

● איך צבר מתי־אביב מכתדר עם האיפי האוסטרי הנוקשה, הקר והרשמי?

או הו! זו בעיה. אני לא מסוגל להיות שם יותר מדי. למזלי, אני אמנם צבר וגדלתי כאן, אבל איכשהו אני לא הצבר הכי־טיפוסי והכי־צרחני. אני מסוגל להתאים את עצמי לחברה הווינאית עד לשלב מסויים, ואז אני אומר: מספיק עם ה־דאנקה־שיין ביטה־שיין, צריך ללכת מכאן. נכון, וינה יפהפיה, יש בה המון תרבות, פה, בארץ, הדבר דברים מעצבנים אותי, אבל דברים אחרים גורמים לי אושר. תל־אביב חסרה לי בווינה, וינה חסרה לי בתל־אביב.

● האם באורח־החיים שאתה מנהל, אפשר ליצור חברויות וחתי־קשרויות?

התקשרויות זה יותר מסובך. יש לי המון חברים בכל מקום בעולם. כמעט שאין עיר בעולם שאני מגיע אליה, שאין לי בה אל מי לפנות או להיפגש. אבל לכמה אנשים במיקצוע שלי יש חברויות קרובות? יש חברים כלפי חוץ. האמת היא, שלאמנים הגדולים ביותר אין כמעט חברים קרובים. בצורת־החיים ש־גזרתי על עצמי, בעצם הנדודים שלי, קשה לי ליצור קשרים ולמצוא ידידים אישיים.

● מה יחסיך עם התיזמורת בי־ארץ?

התחלתי כאן בדיוק כמו בחו"ל — באופן מאוד הדרגתי. כשחזרתי מהלימודים בווינה, ניצחתי על תיזמורות חולון ועל תיזמורת רשות־השידור. כשזובין מהטה רצה לשמוע מישהו חדש, הזמינו אותי לניצוח היכרות. אחר־כך הוזמנתי לנצח על הפילהרמונית — זה היה בדצמבר 1978.

אני לא יודע איך הצלחתי, אבל מתוך ארבע יצירות שהכנתי, שלוש היו בכורות ישראליות והתאימו בצורה אידיאלית למוסיקה קלאסית קלה. אלו היו יצירות קשות, והייתי צריך להעמיד אותן על הרגליים בשתי חזרות.

הכנתי את הפתיחה הקובנית של גרשווין, שלא נוגנה מעולם בארץ, באלט של פרטוש וסוויטת הקניון הגדול של גרופה, והקהל היה מבסוט חאלס.

בנובמבר 1979 באה ההזמנה לסידרה נוספת, שגם נחלה הצלחה. ניצחתי על יצירה מודרנית של לטוסלבסקי ועל ה־שביעית של דבוז'אק. במרס של אותה שנה ניצחתי על מישהו הקלפים של סטראווינסקי ועל שתי יצירות קוליות, שכללו שיבעה שירים מוקדמים של אל־בין ברג. התר הארפר, שאני מעריץ אותה, היתה הזמרת.

● אגב התיזמורת הפילהרמונית. אומרים על מנחלה המיספיקלי, זוכן מהמה, שהוא אינו מעניק חזק־זנויות למנצחים צעירים, שהוא חוסם את דרכם של מנצחים מכטיחים. הוא עצמו הכחיש אשמה זו מכל וכל. אתה, כמנצח צעיר שנבחן ע"ידי מהטה ושניתנה לו הזדמנות לנצח על פילהרמונית, מה הם יחסיך עם המאסטרו?

היחסים שלי איתו הם מאוד קורקטיים. אל תשכחי שלי אין תלונות אליו. אחרי הכל, הוא נתן לי הזדמנות לנצח. אני לא יכול לבוא אליו בטענות. איתי הוא היה 200 אחוזים בסדר. אין לי מושג בקשר למנצחים אחרים. אני יודע שאת המצחיק הוא, שאף־פעם לא זכיתי ב־תחרויות, אף־פעם לא הצלחתי להגיע לשלב השני. זה שאני מנצח כעת כל שבוע על תיזמורת אחרת, מהטובות ב־עולם, זה כבר סיפור אחר. הקלטתי עם תיזמורת הרדיו הבווארית, שהיא התיז־מורת השנייה בחשיבותה בגרמניה אחרי הפילהרמונית של ברלין, עבדתי עם תיז־מורת הרדיו הווינאית, שעליה ניצחתי כשסיימתי את האקדמיה — היה כיף לח־זור אליהם כמנצח מצליח. אני מרגיש שאני חייב לתיזמורת הזאת את הצלחתי הגדולה.

ניצחתי על התיזמורת הפילהרמונית של רוצ'סטר, על התיזמורת הקאמרית של

מנצח שיזן (מימין) עם מאסטרו ברנשטיין (באמצע) בחקלטה
„ארבעה מיליון איש היו אסיסטנטים שלו"

מנצח שי שיזן עם שחקני האופרה־הממלכתית של וינה
„תל־אביב חסרה לי"

מהשורה הראשונה, אך האם אינך רוצה לפעמים בתיזמורת קבועה משלך?

בשלב זה אני אוסף לי המון ניסיון בתור מנצח־אורח. היו לי כמה הצעות מכמה תיזמורות מצויינות, אבל אני לא מוכרח בשלב זה להתלבש בכל מחיר על תיזמורת. אני יודע שזה מאוד חשוב, אך אני עדיין מעדיף לנדוד וליצור לעצ־מי שם וקשרים, ולהכיר תיזמורות שו־נות. יבוא יום ואמצא לי לבטח תיזמורת משלי.

● קראתי באחד העיתונים ה־אמריקאיים שלאחרונה הצית את יוקרתו של אחד הפסטיבלים ה־

(המשך בעמוד 78)

מישפט

קרח חם"

איזם בתזונה נגד כך עורכי־הדין שהשתתפו תוכנית „דיסקה" בטלוויזיה מצד לישכת עורכי־הדין

לישכת עורכי־הדין יכולה לש־ל רשיונו של עורך־דין, להש־תו מעבודתו לתקופת זמן קצו־ ולהטיל עליו עונשים נוספים. ן חוששים עורכי־דין עד מאוד פני הלישכה. ביחוד מפני הוועד מחוזי של תל־אביב, הידוע כ־קשה במיוחד.

„איני רוצה ששמי יוודע, הם ולים לגזול ממני את רשיוני ו־ פרנסתי ולהזיק לי מאוד," מר עורך־דין ידוע, שמסר להעו־ הזה מיכתב מלישכת עורכי־דין, שביקש ממנו להסביר מדוע שתתף בתוכנית הטלוויזיה דיל־ה, דבר אשר לדברי המיכתב, הווה עבירה אתית. עורך־הדין ה נפתח עד־כדי־כך, שתלש ב־ ידיו את שמו ומענו מראש מיכתב כדי שלא יזוהה.

על המיכתב חתומים עורכי־דין יונתן זפרן, שהוא מזכיר ועד

יו"ר גולדנברג
מי הרשה?

חוז תל־אביב, ונחמן גולדברג, זכיר־הכבוד של הוועד. מכיוון חלק מעורכי־הדין שהשתתפו ב־וכנית טוענים כי הם קיבלו הי־ר מיושב־ראש לישכת עורכי־דין, אמנון גולדנברג, להופיע תוכנית, ואילו אחרים טוענים ל אבנר מנוסביץ, ראש ועדת־אתיקה של הלישכה, נתן להם שות כזו, פנה העולם הזה למז־יר־הכבוד, גולדברג, כדי לברר מה נאשמים עורכי־הדין אשר היו ורחי התוכנית.

מחמירים ומקילים. „ראש לישכה לא יכול לתת רשות לע־ור עבירה אתית! כל מה שהוא מר לאלה שפנו אליו היה כי הם כולים להופיע בתוכנית, בתנאי שלא יעברו על האתיקה. וזה ב־יוק כמו לתת קרח חם," אמר ולדנברג.

מסתבר מדבריו, כי מפיקת ה־וכנית, שכנראה הוזהרה על כך ודם לכן, פנתה לפני חודשים אחדים ללישכת עורכי־הדין וביק־שה מזפרן שיתיר למשתתפים להופיע בתוכנית. הוא ענה לה כי אינו יכול להתיר לה דבר, אך עורכי־הדין המעוניינים צריכים לפנות אליו אישית, והוא ידון בכל מיקרה לגופו. איש לא פנה לזפרן. עורכי־הדין העדיפו לפנות לראש־הלישכה ולעורך־דין מנוסביץ, הידועים בחביבותם. עורך־הדין זפרן ידוע כמחמיר גדול בענייני אתיקה.

נראה כי לא כל מוסדות הלישכה מאוחדים בדעתם. בעיתון ה־ארץ התפרסם מיכתב מהוועד ה־מרכזי של לישכת עורכי־הדין לוועד מחוז תל־אביב, ובו נאמר כי יתכן שאין מקום להעמיד את המשתתפים לדין, מכיוון שהם סמ־כו על היתרו של יושב־ראש ה־לישכה, וחשבו כי אינם עוברים עבירה אתית כלשהי. הוצעה פש־רה כי לא יעמידו לדין על עצם ההשתתפות בתוכנית, אלא על דברים שנאמרו בה, אם אלה פג־עו באתיקה.

ועד מחוז תל־אביב לא התרצה, והוא שלח מיכתבים המבקשים תגובת כל עורכי־הדין ממחוז תל־אביב שהשתתפו בתוכניות דיל־מה. אפילו עורך־הדין מיבי מוזר, שהשתתף בתוכנית על העיתונות, והוצג כיוצע מישפטי של עיתון, קיבל מיכתב כזה.

היחידים שטרם קיבלו מיכתבים אלה היו עורכי־הדין שלמה תור־סיני־כהן ודן אבי־יצחק, שהם מ־מחוז ירושלים. אך גם לוועד זה נשלחה המלצה להעמידם לדין. נראה כי ידרשו מעורכי־הדין את ליטרת־הבשר כולה. הם יואשמו גם בהשתתפותם בתוכנית וגם על הדברים שהשמיעו בה.

פירסומת אישית. אילו היו עורכי־הדין פונים מראש לוועדת האתיקה לשם קבלת רשות, כנראה שלא היו זוכים בה. אומר גולדנ־ברג: „התוכנית הושיבה את עור־כי־הדין על ספסל הנאשמים, וגר־מה להם להיראות כרודפי־בצע. חלק מהם לא הביא כבוד ללישכת עורכי־הדין," והוסיף: „אבל כמו־בן כי בסופו של עניין, מה שיז־כור הקהל הוא כי עורך־דין מסו־יים השתתף בתוכנית טלוויזיה, ולכן הוא בוודאי עורך־דין טוב".

הלישכה מתנגדת לגישתו הסנ־סציונית של ירון לונדון בתוכנית זו. „אילו רצה לעשות תוכנית רצי־נית, היה צריך לפנות ללישכה, והיא היתה שולחת את נבחריה, שהם מומחים לענייני אתיקה ולא רודפי פירסומת אישית, והיו יוד־עים לתת תשובות חד משמעיות," טען גולדנברג. „אם רצו לעשות זאת בצורה תיאטרלית, היו צרי־כים לערוך מחקר מקיף, ולהש־תמש בשחקנים של ממש, ולא בעורכי־דין — כפי שהדבר נע־שה בסרטים."

כשלושים עורכי־דין עומדים כ־עת לפני איום של תלונות בלישכה ואפשרות של מישפט בבית־הדין המישמעתי. האם יתאחדו עורכי־הדין נגד תקנון האתיקה המיושן של הלישכה, האוסר כל פירסום לעורך־דין, למרות שהדבר רק גורם אפליה בין עורכי־דין בעלי יחסי־ציבור טובים ובין אח־רים? בארצות־הברית ומדינות רבות אחרות בוטלה כבר מזמן הגבלה זו, שמוצאה מימי־הביניים, כאשר מיקצועות מסויימים נחש־בו למעולים ובעלי איכות מיוח־דת, שאין זה נאה לבעליהם לש־דל לקוחות.

האם לא הגיע הזמן שגם ישראל תאמץ לעצמה גישה חדשה זו ה־מתאימה יותר לאורח־החיים של ימינו.

שלומית אמיר (מימין) גנבה את ההצגה בשבוע־האופנה הישראלי שנערך בדרום־אפריקה

אופנה לבורים

זומית אמיר, הדוגמנית הישראלית התמירה, גנבה את ההצגה בשבוע־האופנה הישראלי שהתקיים במלון טאור במרכז יוהנסבורג, שנועד להביא את התוצרת הישראלית לארץ הבורים.

שלומית אמיר־טסייה, הנשואה לצלם־האופנה הצרפתי מישל טסייה, והחיה בפאריס, נשלחה במיוחד על־ידי מעצב־האופנה גידעון אוברזון, כדי להדגים את בגדי הים והחוף שלו.

„היתה לו סיבה טובה לשלוח אותה," אמר שמאי פרוסט, בעל החברה המייצגת את אוברזון ב־דרום־אפריקה. „שלומית היא די־נמית ושובבה. הקניינים לא הפ־סיקו להתפעל ממנה. הם רק ראו את בגדי־הים עליה, וכבר היו הז־מנות."

הטלוויזיה עטה עליה וצילמה אותה מכל הזוויות האפשריות. אך זהו עדיין אפס־קצהו של הצלח־תה, כי שלומית הוזמנה לצילומי־פירסומת עבור חברת־התעופה ה־דרום־אפריקאית, וכתב־העת דר־לינג הזמין אותה לצילומי־שער וצילומי־פנים.

„בפאריס התחרות בין הדוגמ־ניות קשה," מתוודה שלומית, „רובן אמריקאיות גבוהות־קומה, עמלקיות ממש, ולצילומים לוק־חים ילדות צעירות בנות 16—17. אבל אני לא מתלוננת. אני מש־תתפת בכל שבועות־האופנה ה־מתקיימים בפאריס, ובהרבה תצו־גות־קולקציה."

בזמן האחרון מבלה שלומית ימים רבים בגרמניה, לרגל עבו־דתה. „אוהבים שם דוגמניות זרות, ואותי בפרט. לכן אנו מת־עתדים לעבור לגור לתקופת־מה במינכן. מחכה לי שם עבודה רבה, ואני כבר נורא רוצה לדעת גר־מנית," היא מוסיפה בעברית ב־מיבטא צרפתי. אך לפני כן יש להם תוכנית לקפוץ לישראל ול־רהט את דירת־הגג החדשה שרכ־שו בהרצליה, בפריטים יפים ור־בים שרכשו בפאריס.

הרומן של שבוע־האופנה ה־ישראלי בדרום־אפריקה התי־חיל עוד לפני 12 שנה, אך מת תוך זמן קצר בגלל בעיות של מכס גבוה, מיגבלות רשיונות־הייבוא והקשיים שהועלמו. אז ב־

סטייל פלגמאטי דוגמנית דרום אפריקאית נחה מ־עמל השיממון. במיסדרונות וב־חדרי־התצוגה שסידרו היצרנים, שררה רוח של אדישות ושיעמום.

דיוק נפתח השוק האירופי, וכך נזנח השוק הדרום־אפריקאי. השנה ביקשה הנהלת מרכז־האופנה במכון הייצוא לבצוא שווקים חדשים לישראל, לאור קשיי השיווק לשוק האירופאי.

מספרת יעל מטלון, מנהלת אגף מוצרי־הצריכה במכון הייצוא:

„כאשר יצאנו לדרום־אפריקה, ידענו מראש שמיספר הרשתות הגדולות שם מוגבל, והמכירה לבוטיקים. היא בכמויות קטנות, וגם גביית הכספים קשה. לכן חשוב למצוא סוכנים מקומיים, ומטרה זו הולכת ומתממשת. הרבה מן היצרנים הצליחו למצוא להם סוכנים. אירגון שבוע־אופנה כזה הוא אירוע שעולה הרבה כסף. לכן, מטעמים תקציביים, לא באו דוגמניות ישראליות."

הסוכן המאושר

שהוא מייצג עשרים משהו לאשה. בוב התלהב מאוד מהאופנה הישראלית.

בטחון גלן טיפט, אישה בוטח באמצע ארוחת צהריים.

אברהם ברוך, בעל חברת־אופנה ואוסקר עפרוני, מנהל מחלקת הייצוא, התפרשו להם במלון ב־ארבעה חדרים — שני חדרי־שינה ושני חדרי־תצוגה, מרווחים ומהודרים, מעוטרים בווילונות, ספות־קטיפה כהות וקולקציה מרהיבה. „התרשמות הקניינים היתה טובה, ואף קיבלנו כמה הזמנות, אך בהחלט לא בסכומים שאנו רגילים למכור. כללית השבוע היה די חלש," מסכם אברהם ברוך.

לאריה שלום, בעל חברה אחרת היה זמן לכל: גם ליצור קשרים עם הקניינים, גם למצוא סוכנים, וגם לשוחח עם הדוגמניות, שנחו על כוס־קפה מעמל השיממון. „בהחלט יש לנו מה להציע ומה למכור פה. זאת אופנה? הנשים לבושות פה בקרטונים, בסמרטוטים. אנו מביאים להם אופנה,"

ברוך שעשני גבר

אברהם ברוך, בעל שתי חברות־אופנה מצליחות, בחדר התצוגה המהודר. אם לא הזמנות בסכומים שאנו רגילים, לפחות להיות במחיצתן של דוגמניות חביבות. פט ויטנגטון משמאל ואן סטרימלינג מימין, הן דוגמניות מקומיות, מנומסות ועדינות.

יש זמן לכל

לאריה שלום ולמר פינקלשטיין, בעלי חברות סריגים ישראליות. גם ליצור קשרים עם הקניינים, גם למצוא סוכנים ובפרט לשוחח עם הדוגמניות. „הם מתים על הסחורה שלנו פה אנחנו לא," אומר אריה שלום, אשר אינו מתלהב מן הדוגמניות המקומיות.

הוא אומר, כשמנהל מיפעל סריגים מהנהן בראשו, לאות הסכמה. „הם מתים על הסחורה שלנו פה. אנו לא," מוסיף שלום בחיוך דו־משמעי, ובמבט צדדי, כשהוא מסתכל באחת הדוגמניות המקומיות.

הדוגמניות הדרום־אפריקאיות הן מאוד מנומסות, עדינות, שקטות ומטופחות. לא מזעזעות ביופיין, לא גבוהות במיוחד, ולא דקיקות במיוחד. „נישט פיש אונד נישט פלייש," מוסיף אחד היצרנים באידיש. לא דגים ולא בשר. הן מתלבשות באיטיות רבה, בערך רבע שעה לדגם. בדרום־אפריקה האנשים, ובפרט הנשים, סובלים מעודף זמן. שם לא ממהרים. הכל נעשה בניחותא.

יתרון העונות ההפוכות

ב אוויר המיסדרונות והחדרי־התצוגה שוררת רוח האפטיות והפלגמטיות, וגם להן משהו מזה.

פט ויטנגטון, בת ה־25, העוסקת בדוגמנות כחמש שנים, ואן סטרימלינג („יהודית, בעברית," היא לא שוכחת לציין) גם היא בת 25, למדה בבית־ספר יהודי, הפכה מורה לאנגלית, וזנחה את מיקצועה לטובת הדוגמנות, שחקנית טלוויזיה, סרטים ותיאטרון. „דווקא נהנינו מאוד לעבוד עם הישראלים," הן מוסיפות, ומחייכות לכל עבר.

יורם רדושצקי, יו"ר מרכז־האופנה במכון הייצוא, דווקא נשמע די מרוצה. „קיימת התלהבות רבה מצד החנויות הגדולות, לייצרניים הישראליים יש יתרון בשוק זה, מכיוון שהעונות הפוכות. שבישראל חורף, בדרום־אפריקה קיץ, וישראל יכולה תמיד למכור עודפים."

את בוב פילמור החביב, סוכן של חברות ישראליות בדרום־אפריקה אי־אפשר היה להחמיץ. הוא הסתובב במיסדרונות, היה חברותי ושוחח עם כל מי שנקרה בדרכו. הוא דאג לספר שחברה אחת מאוד מצליחה בדרום־אפריקה, ונמצאת בחנויות האכסקלוסיביות ובבוטיקים היוקרתיים. ושלחברה שניה יש בגדי־ים בסגנון מודרני, ושכל אשה מרגישה בהם נוח וטוב, ובכלל שזה בגדים שעושה משהו לאשה.

עושה או לא עושה — תיקוות היצרנים היא שישראל תעשה זאת לדרום־אפריקה בשנה הקרובה, ותצליח לא רק למצוא סוכנים טובים, אלא גם לקבל הזמנות טובות.

סרטים

חינוך לפועלים

סרטו החדש של קן ראסל, מצבים משתנים יהיה בוודאי חומר קשה לעיכול וכל דעה עליו, מן המשבחת ועד המשמיצה ביותר, אפשרית. אולם מבחינה אחת לפחות, יצטרכו כל אלה שיראו אותו להודות כי הסרט מהווה הישג בלתי־רגיל: זוהי חינגה אמיתית למחלקת האפקטים המיוחדים, שהשקיעה כאן עבודה מאומצת ביותר, והיא מצטערת היום בעצם על דבר אחד בלבד — שהתוצאה משכנעת עד כדי כך שאין מבחינים כי מדובר בתעלולי קולנוע ולא במציאות מצולמת.

העלילה, המזכירה לא מעט את דוקטור ג'קיל ומר הייד, מספרת על מדען שמשיג מצב של נסיגה גנטית, שמאפשר לו לשוב אל ראשית מצב הבריאה. לשם כך, הוא נוטל סמים ויוצר סביבו מצב של התבודדות מוחלטת, שכתוצאה ממנה הוא חוזר בשלבי האבולוציה, עד למצב שבו הוא חווה מחדש את יצירת גרעין החיים הראשון.

פעלול מיוחד להשפעת סמים: דמות אשה עירומה על רקע מערבולת
הישג בלתי רגיל

ויליאם הרט בתפקיד פרופ' ג'סופ בתוך מיכל בידוד ב„מצבים משתנים"
עובר אחורנית

בראן פרן, האחראי לאפקטים המיוחדים שנועדו להמחיש על המסך את המסע הזה אחורנית בתוך הזמן, נקט כאן בגישה שונה מן הרגיל. בכל פעם שניתן לעשות זאת, הוא נמנע משימוש במיניאטורות או בדגמים, והעדיף להשתמש באנשים ובחפצים בקנה־המידה הנכון שלהם, ולו רק כדי שהמשתתפים עצמם יחושו באותנטיות של הסצינה. כך למשל בנה חדר שבמרכזו יצר מערבולת אדירה של נוזל לבן וסמיך, והלביש את שחקניו בחליפות מיוחדות, שעליהן הקרין בעזרת שיקופיות את השינויים בצורתם החיצונית. מחשבים עבדו שעות נוספות בהרכבת התמונות יחד, כדי להעלים מתוכן את אותם המרכיבים שעזרו ליצור את האפקטים אבל לא שייכים לסיפור עצמו.

שחקן הרט בחליפה מיוחדת שיצר התפאורן בראן פרן
להמחיש את התמורות בשלבי האבולוציה

ברקים על פניו של הרט
דוקטור ג'קל ומר הייד

המשך הצעקה בפעלול מיוחד שיצר המאפר סמית ב„מצבים משתנים"
כדי להשיג נסיגה גנטית

שחקן הרט צועק
מדען משתמש בסמים —

מלבד פרן צריך להזכיר גם את המאפר דיק סמית, אחד האנשים המנוסים ביותר בהוליווד, ומי שהוסיף בזמנו מאה שנים לגילו של דאסטין הופמן באיש קטן גדול. סמית הכין את החליפות המיוחדות שבהן הולבשו השחקנים ואת העטיפות שנוספו להם על חלקי גופם השונים, על מנת להמחיש את התמורות החלות בהן.

האפקטים מוקדשים בעיקר לדמות אחת, זו של הפרופסור ג'סופ, שאותו מגלם אחד הכוכבים העולים כיום בעיר הסרטים, ויליאם הרט.

אורחים

הדגים באים

סקרנותם של שוחרי הקולנוע בישראל, הידועים כבעלי חוש מיסחרי בריא, שאינו מסתכן אף פעם במשהו שאינו מוכר לו מראש, תעמוד במיבחן חדש, בתחילת ינואר, כאשר הסינמטקים בשלוש הערים הגדולות יציגו מיבחר סרטים חדשים מדנמארק.

מה שידוע בישראל על הקולנוע הדני, מסתכם בדרך כלל, באינפורמציה שאין שם צנזורה ואפשר להראות שם הכל. אבל, וזאת כדאי לומר מייד, שבוע הקולנוע הדני המאורגן בישראל, אינו מתכונן לספק את הסקרנות דווקא בכיוון זה.

כי דנמארק, גם אם נוטים לשכוח זאת, היתה פעם אחת ממעצמות של עולם הקולנוע, עוד מן הימים הטובים של הסרט האילם. ועד עצם היום הזה, הם יכולים

להתגאות לפחות בקולנוען אחד, קארל דרייאר, שמקומו בין ענקי האמנות ה־שביעית בכל הזמנים.

אבל גם בכיוון זה לא עומד השבוע הדני לספק את הסקרנות. סרטיו של דריי־אר נמצאים בידי מפיקים פרטיים, אשר מאז מותו מכלכלים צעדיהם בזהירות, ו־משום שידוע להם כי המוצר שהם מוכ־רים מיועד לקהל מצומצם בלבד, כמו זה של הסינמטקים, הם לא יתנו חינם משהו שאפשר לקבל עבורו כסף.

הכבוד והמיסחר. או מה בכל זאת, יש בשבוע הדני הבא עלינו לטובה? עיק־רו, תמונת מצב של הקולנוע החדש ב־דנמארק, קולנוע שבשנים האחרונות הצ־ליח לחדור לאירועי יוקרה בכל העולם, זכה לא פעם בפרסים ובעיטורי כבוד, אבל לא הגיע אף פעם לישראל, בדרך ההפצה המיסחרית הרגילה, משום שלא התקשט בכוכבים מפורסמים די הצורך או ביחסי־ציבור מפוארים דיים.

מי שמתבונן היום בקולנוע הזה, שבדרך אגב, מסובסד ברובו הגדול (מכון הקולנוע הדני הוא הממון העיקרי של ההפקות) יכול למצוא בו השתקפות של כמה וכמה בעיות המעסיקות את הדנים בכל ימות השנה. לכאורה, אלה סרטים „דניים" מדי, לפסי הניסוחים הקובעים את מידת מיסחר־יותו של סרט מחוץ לגבולות ארצו. אבל אין זה מיקרה. אחד מקווי היסוד של מכון הקולנוע הדני, בבחירת הנושאים שאותם הוא דוחף, היא מידת חשיבותם לגבי ה־קהל המקומי. „אם אנחנו משתמשים ב־כספי ציבור כדי לעודד סרטים," טוענים שם, „אז מן הדין שהסרטים יעניינו את הציבור".

מעמד האשה. ומה מעניין ציבור זה? למשל הבעיות הכרוכות במעמד ה־אשה. אסטריד הנינג־יאנסן, העומדת ל־

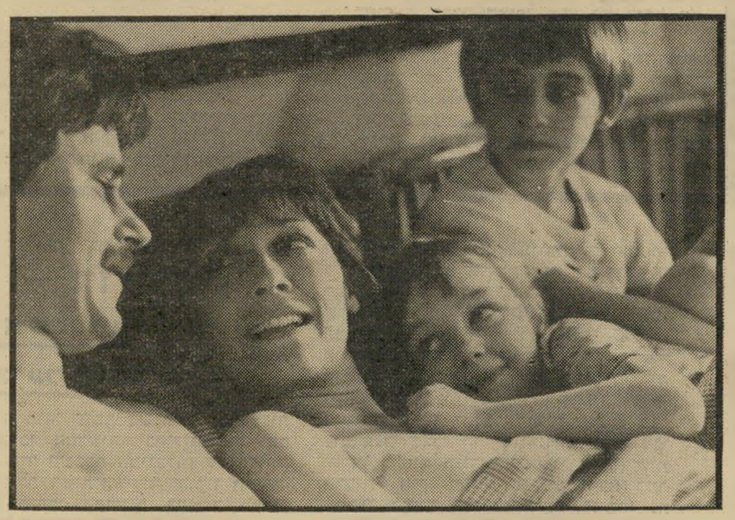

אן מארי מאקס־הנסן (האשה במרכז) בסרט „הרגע" של הנינג־יאנסן
הבימאית הידועה ביותר בדנמארק

הגיע לישראל במיסגרת השבוע הדני, היא אולי הבימאית הידועה ביותר ב־דנמארק, וזכתה בפרסים רבים גם מחוץ לארץ מולדתה. אשת קולנוע בעלת נסיון רחב, עשתה לאחרונה שני סרטים שנדדו מפסטיבל לפסטיבל, ולכל מקום שבו רצו להצביע על ההתייחסות המודרנית לנושא זה — לאו דווקא התייחסות מיליטאנטית אלא אנושית ונבונה — מייד הזמינו אחד מן השניים. בידי החורף (שזכה בפרס בימוי בפסטיבל ברלין) היא מתארת את מצבן של כמה יולדות ונשים בהריון, ב־בית־חולים ליולדות, ובהרגע היא עוקבת אחרי קורותיה של מישפחה ממוצעת, ש־נדמה היה כאילו הכל מתנהל בה על מי מנוחות, עד אשר מסתבר כי האשה לקתה במחלת הסרטן, ובכך מתהפך כל סולם הערכים שבתוך התא המישפחתי. מי ש־קושר סרטים על מצב האשה עם הטפות צורמניות ורמות, ימצא כאן גישה שונה לגמרי — שקולה, כואבת, גישה של מי שמדבר תוך הכרת המצב מבפנים, ולא כתיצאה מהתבוננות מן החוץ.

בעיית הנוער. לא פחות מוטרדים הדנים מבעיות הנוער. הבימאי השני ש־עומד להגיע לביקור בארץ, מורטן ארנ־פרד, צמח בלהקות־קצב לפני שהגיע ל־מעמד של בימאי, תחילה בטלוויזיה ואחר כך בקולנוע. שני סרטיו הראשונים (ש־שניהם יוצגו כאן), אני וצ'ארלי זיגוני לארסן, עוסקים שניהם בנערים בגיל ה־התבגרות, אם כי הרקע שונה בכל אחד מהם. הראשון עוסק בנערים בני תקופת־נו, ומציג בצורה שאולי לא תינעם לכל מטיפי המוסר את מערכת היחסים בין בן למישפחה טובה, ובן גילו שברה ממוסד לנערים בעייתיים, ועל הרפתקות השניים הגונבים אופנוע ויוצאים לנדוד בשבילי דנמארק.

הסרט השני, ג'וני לארסן, לדעת רבים אחד הסרטים הטובים ביותר של סקאנדי־נאביה בשנים האחרונות, מתאר את התי־בגרותו של נער על רקע ההתפתחות ה־כלכלית והפוליטית של דנמארק בתחילת שנות החמישים.

עולם הפופ סיפק לדנמארק כמה מבימ־איה הצעירים. כך למשל אריק קלאוזן, שהקליט תקליטים והשתתף בתיאטראות רחוב במשך שנים, וסירטו קירקס קאוא־בלנקה אינו אלא סיכום חוויותיו בשנים אלה. או סורן קארג יעקבסן, מלחין ו־תמלילן שלמד גם קולנוע, ועקבות מלמדיו הצ'כיים ניכרים בסיפור האהבה התמים בין נער ונערה, המשתתפים בטיול בית סיפרים בשוודיה, בסרט בשם התרצה לראות את טבורי היפה.

יוצא־דופן לבסוף, סרט מאוד יוצא־דופן, הפקה דנית, שהזר היחידי בה הוא ה־בימאי־תסריטאי. פיטר ואטקינס הבריטי, ידוע כיוצר פרובלמאטי ומרגיז, משום שיש לו דעות קבועות על מה שהוא רוצה לעשות, ודעות אלה עיצבנו את מפיקיו, הן מבחינה אמנותית והן מבחינה פולי־טית. משום כך נאלץ לעזוב את מולדתו כבר לפני כמה שנים, והוא עובד בארצות סקאנדינאביה השונות. לאחרונה הציג מוסיאון תל־אביב את סרטו המרשים על הצייר אדוארד מינש, שהופק בנורווגיה, והשבוע הדני מציע את ארץ השקיעה — מותחן פוליטי שבו משתמש הבימאי, כ־דרכו, אך ורק בשחקנים בלתי מוכרים, ויוצא מנקודת מצב קיימת, כדי לבדוק ל־איזה כיוון יכול המצב הפוליטי־חברתי ל־התפתח.

מישטר יציב. בארץ השקיעה מדובר בפועלי מספנה דניים המסרבים לבנות ספינות גרעיניות לצרפתים ובשביתה ש־פורצת שם. עד מהרה מפתח ואטקינס לפני המצלמה סידרה של מצבים שבהם אין שום מנוס מפני מישטר חירום צבאי, עד כדי כך שאפילו חלק מן האזרחים ה־מהוגנים סבור כי זה הפיתרון היחיד, למ־רות כל הדיכוי והזוועה שבפיתרון כזה. עצם העובדה שדנמארק הסכימה לעשות סרט כזה, מוכיחה שהמישטר בה יציב די הצורך כדי לא לחשוש מפני רמזים. אולם למראה הסרט, עשויות להתעורר כל מיני שאלות מטרידות המוצאות השלכתן לא רק בפולין של היום, או בספרד של אתמול, אלא גם במדינת ישראל המשלה את עצמה עדיין כי הדמוקראטיה שלה תשרור לעולמי עד, יהיה מה שיהיה. ראייה נוספת לכך שסרט דני טוב אינו מעניין דנים בלבד.

המהפכה והאהבה

דוקטור ז'יוואגו (לימור, תל־אביב, ארצות־הברית) — התנאי הראשון והחשוב ביותר כדי ליה־נות מסרט זה, הוא לזכור שדייוויד לין, הבימאי, התכוון בראש ובראשונה להעלות על הבד סיפור אהבה. כל היתר אינו אלא רקע לסיפור זה, שהוא גדול ועצום בהרבה מן־החיים. בכך כוחו, וגם חולשתו של הסרט.

כוחו, משום שלהבדיל מרוב סרטי הראווה האחרים, שבהם מגמדות התיפאורות את האנשים, והנופים בולעים את הדמויות, כאן מצליח לין, בכישרון בלתי רגיל, לסחוף את הקהל בעוצמה החזותית של תמונותיו, ולהעניק הרגשת הוד והדר עצובה, אבל עם זאת, הוא אינו פוגע כהוא זה ומישקלם של יורי ז'יוואגו, אהובתו לארה, האופורטוניסט קומארובסקי, המהפכן סטרדלניקוב וכל האחרים. אוסף הדמויות המטלטלות אנה ואנה בזעזועים של מהפכת אוק־טובר, גורלות הנפגשים ונפרדים בעלים ניצפים ברוח בתוך סערת ההתהוות של המישטר הסובייטי — כל אלה אינם יכולים להותיר את הקהל אדיש. ואכן יעילותם הוכחה כבר פעמים רבות בעבר, בכל פעם שחזר הסרט אל בדי הקולנוע מאז הצגת הבכורה שלו, ב־1965.

אולם כל מי שירצה למצוא בסרט הזה את ההשתקפות המלאה לרומן שזיכה את יוצרו בפרס נובל, ובו־בזמן למצוא תמונה נאמנה ואותנטית של התמוטטות הצאריזם ברוסיה, בוודאי לא יבוא על סיפוקו. נכון שהתפאורה עוצרת נשימה, אבל נראית כמו תפאורה ולא כמו מוסקווה. נכון שעומר שריף אינו נראה ומתנהג כרוסי לכל דבר, ונכון שהרקע הפוליטי נבלע מאחורי סיפור האהבה, והרי אין מה

שריף וצ'פלין: עוצמת הרגשות

להשוות, אובייקטיבית, בחשיבות היחסית של שני מרכיבים אלה. מכל השחקנים, היחידים שמצליחים להתקרב לרוח הצפויה של הדברים, הם אלק גינס (כאחיו החורג של ז'יוואגו) וטום קורטיני (סטרדלניקוב) וגם זאת, בעיקר, בזכות הווירטואוזיות האישית שלהם.

אבל, בסופו של דבר, הכוכבים האמיתיים של הסרט הם הצלם פרדי יאנג, המוסיקאי מוריס ז'אר, העיניים המאוהבות של עומר שריף, אשתו ג'רלדין צ'פלין ואהובתו ג'ולי קריסטי, ועל הכל, התנופה שמכניס דייוויד לין בסיפור האהבה הסוער כשהמהפכה אינה, כביכול, אלא השתקפות סימבולית לעוצמת הרגשות.

חדריך

חובה לראות:

תל־אביב — מפיסטו, איש השיש, מונטנגרו, פאדרה פאדרונה, בחור טוב, אהובת הקציו הצרפתי, סרט מתוק, מישפטו של סגן מוראנט, הספינה מלאה.

ירושלים — אהובת הקציו הצרפתי, שודדי התיבה האבודה, זוהר בדשא, אנשים פשוטים.

חיפה — מונטנגרו, הכפיל, שחק אותה סם, מישפטו של סגן מוראנט.

תל־אביב

מפיסטו (פאר, הונגריה) — ★★★★ עלייתו לצמרת של שחקן בגרמניה הנאצית, המשלם עבור הצלחתו בכל הקרוב לו — מישפחה, חברים, מצפון וכבוד עצמי. סרט מרתק על הקשר הבלתי־ינותק בין אמנות ופוליטיקה. מישחק מרהיב.

פאדרה פאדרונה (גורדון, איטליה) — ★★★★ סיפורו של בן כפר מסארדיניה, שמצליח אומנם להתרומם מעל לחברה הפרימיטיבית שבה גדל, אבל מתקשה למצוא מקומו בחברה המודר־נית. דמיון פיוטי עשיר ודראמה אישית חזקה.

ירושלים

אשת הקציו הצרפתי (מי־צ'ל, אנגליה) — ★★★ עיבוד אינטליגנטי ביו־תר לרומן של ג'ון פאולס, המגיש סיפור אהבה ויקטוריאני עם הקבלה מודרנית להדגשת הפרספקטיבה של ימינו. מריל סטריפ מבריקה בתפקיד הראשי.

זוהר בדשא (רון, ארצות־הברית) — ★★★ איליה קאזאן ביים את נאטאלי וד ווארן בייטי בסיפור אהבה טראגי, העולה על שירטון בשל הבדלי המעמדות והשאיפות של שתי מישפחותיהם של ה־אוהבים.

„התרצה לראות את טבורי היפה"
בעיות של גיל ההתבגרות

חיפה

הכפיל (גל־אור, ארצות־הברית) — ★★★★ צעיר הנרדף על־ידי המישט־רה מוצא מיקלט ביחידת־הסרטה, המכי־נה סרט על מילחמת העולם הראשונה. מישחק תעתועים מתמיד בין מציאות ו־דמיון, בין אמנו תוחיים, המלמד הרבה על עצם המהות של הקולנוע.

שידור

צל"ש

מרד מתועד

ליהודה ("ג'אד") **נאמן**, בימאי חסרט יה, ברעכען, שהצליח לתעד את הקרב האחרון של דור תש"ח, ותיאר תוך שימוש מחושב בראיונות, קטעי־עיתונים וסרטי־

בימאי נאמן
שימוש מחושב

רקע את השביתה שנודעה בכינוי "מרד הימאים".

מאחרי הקלעים

ארידור נגד שפיגלמן:

ניצחון בקרב

התחייבות אגודת־העיתונאים בירושלים לפני בית־המישפט העליון ולפני היועץ ה־ מישפטי לממשלה, **יצחק זמיר**, לבטל את חרם הכתבים הכלכליים על סיקור פעולותיו של שר־האוצר, **יורם ארידור**, היא כניעה שהפתיעה את רוב עובדי מחל־ קת־החדשות של הטלוויזיה ועיתונאים רבים מחוץ לרשות־השידור.

קדמה לכניעה התכתבות עניפה בין יו"ר אגודת העיתונאים בירושלים, **אלי ניסן**, ובין היועץ המישפטי.

סידרה של תנאים, שאותם הציגה אגו־ דת־העיתונאים במהלך התכתבות זו, נעל־ מה בפרק האחרון שלה, במיכתב שאותו שיגר ניסן לזמיר ב־21 בדצמבר השנה. האיזכור היחיד במיכתב זה של סיכסוך שפיגלמן־ארידור מצוי בסעיף השלישי של המיכתב, שם נאמר: "כן רשמנו לפנינו את נכונותך לפעול כדי להביא לפיתרון את שאלת ההתראיינות האישית של שר־ האוצר על־ידי הכתב הכלכלי של הטלוויי זיה, ואנו מקווים שגם שאלה זאת תיפתר בהקדם ברוח טובה ובהבנה הדדית..."

לדעת רוב כתבי הטלוויזיה, התקפלו נציגי אגודת־העיתונאים בשל לחצים ש־ הופעלו עליהם על־ידי מערכות העיתונים, תוך התעלמות מן ההיבט העקרוני של השאלה.

משלושה יוצא אחד

מצב אבסורדי עשוי להיווצר במיכרז הפנימי־חיצוני למישרת מנהל מחלקת־ התוכניות של הטלוויזיה. למיכרז הפנימי, שבו לא ניבחר איש לתפקיד, התייצבו שלושה מועמדים. כעת ישנה אפשרות ש־ למיכרז הפנימי־חיצוני יתייצבו שניים מבין שלושת המועמדים שכבר התייצבו, ואחד מהם יזכה במיכרז.

במיכרז הפנימי לא זכה בתפקיד איש, משום שוועדת־המיכרזים רצתה לפתוח את המיכרז ולעודד את מפקד גלי צה"ל, **צבי** ("צביקה") **שפירא** להציג את מועמדותו, בהבטחה כי הוא יהיה המועמד העדיף.

אלא ששפירא עשוי לסרב להצעה זו, בעיקר אחרי שלמד על הקשיים הרבים הכרוכים במילוי מישרת זו (בעיקר חוסר־ היכולת לתפקד בגלל המיכשולים של ה־ דרגים הניהוליים־אדמיניסטרטיביים בטלוויי זיה וברשות־השידור).

אם שפירא לא יציג את מועמדותו, יוותרו המועמדים מהסיבוב הקודם. אלא שבינתיים מתברר כי מנהל מחלקת סרטי־ התעודה, **יאיר אלוני**, החליט שלא ל־ גשת שנית למיכרז, בטענה שאם הוא לא התאים בסיבוב הראשון, הרי שאין לו מה לעשות בשני.

כך, כמו במישחק הילדים הנודע "מ־ שלושה יוצא אחד," נותרים שני המועמדים

כתב שפיגלמן
התקפלות

האחרונים: הבימאי **יוסי צמח** ומנהל מחלקת־התרבות **אביטל מוסינזון**. סביר להניח שוועדת־המיכרזים תצטרך להכריע בין שני מועמדים אלה, למורת־רוחם של כמה מחבריה.

פורום אל־שאווה

סדר־היום של פורום־החדשות של ה־ שבוע האחרון היה שוב על טהרת הנושא הפלסטיני, למעט דיון קצר בנושא טלוויי זית־כבלים.

מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, יצא בישיבה בהתקפה חזיתית נגד אנשי ה־ רדיו, בגלל ראיון ששודר בשבת הקודמת במיסגרת יומן השבוע עם ראש עיריית עזה, ראשד א־שוואה. לפיד שב וחזר על טענתו העקרונית, שכלי התיקשורת ה־ ממלכתיים לא נועדו לשמש כמכשיר ל־ הבעת דיעותיהם של מנהיגים מהשטחים.

רדיו

כתבים ומחברים

ספרים על השטחים

תהליך מוזר עובר בשנתיים האחרונות על עורכי החדשות בקול־ישראל. עם הכבדת היד והגברת המיגבלות על הדיווח מצד הנהלת רשות־השידור והוועד המנהל, התחילו עורכי החדשות בחיבור ספרים בעניינים הנוגעים בשטחים הכבושים.

הנחשון שבין העורכים היה **משה נגבי**, שבימים אלה ראה אור ספרו על השטחים והבג"צים (ראה עמוד 23). אליו הצטרף באחרונה אחד מרכזי־החדשות ב־ רדיו, **פינחס עינברי**, שחיבר ספר על המתרחש בגדה המערבית.

ספרו של עינברי, שהוא פרובלמטי למדי, עבר את עיונו של מנכ"ל הרשות, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, שאישר עקרונית את פירסומו.

פסקול

מירוץ הלפיד

עורך מבט, **מיכה לימור**, יצא לשבו־ עיים חופשה ואת מקומו ממלא רכז מחלקת החדשות, **יאיר שטרן**. את חופשתו מבלה לימור בצביעת ביתו ●● הקלטת תוכנית הבידור אני וסימון ומואיז הקטן של **יוסי בנאי** נמנעה, בשל בעיות מימון של הנגנים המלווים את התוכנית. רשות־השידור סירבה להקציב לתשלום סכום שיספיק למימון התיזמורת הגדולה המלווה את בנאי בהופעותיו ●● עוגמת־ נפש ותקציב לצוות התוכנית שמונה וחצי (כתב, צלם, מקליט ותאורן) שיצא לקאהיר ביחד עם שחקני תיאטרון חיפה, לסיקור מיפגשם עם שחקני תיאטרון מצריים ו־ הסופר **נגיב מחפוז**, לקראת העלאת מחזהו פטפוטים על הנילוס, בחודש הבא בתיאטרון חיפה. הסיבה לעוגמת־הנפש: חרם שאותו הטיל איגוד השחקנים המצ־ ריים על חבריו, שאסר עליהם להיפגש עם השחקנים הישראליים בתגובה על חוק ה־ גולן ●● השמועה המהלכת במיסדרונות רשות־השידור בדבר האפשרות להחלפתו של המנכ"ל, **יוסף לפיד**, ביועץ ראש־ הממשלה לענייני תיקשורת, **אורי פורת**, הולידה בדיחה חדשה, בסמיכות לחג ה־ חנוכה: את תהליך החלפת המנכ"ל יהיה ניתן לכנות בכותרת "מירוץ הלפיד" ●● בישיבת הוועד־המנהל העלו טענות כב־ דות נגד שדרי הרדיו והטלוויזיה, ששבו וקראו ל"חוק הגולן" במהדורות החדשות הרבות "חוק סיפוח הגולן". לדעת כמה מחברי הוועד המנהל, היתה בניסוח זה חריגה מצורך הדיווח, תוך הבעת דיעות אישיות. הרחיקה לכת חברת הוועד המנהל מטעם הליכוד, **אהובה מרון**, שטענה: "אם הממשלה היתה רוצה לקרוא לחוק "חוק סיפוח הגולן", היא היתה קוראת לו חוק סיפוח הגולן..." ●● המיליארדר **שאול אייזנברג** ועושי דברו בישראל, מילכדו את הנהלת רשות־השידור. פנייה מוקדמת מצידו של אייזנברג בדבר נכו־ נות לרכוש את הסידרה עמוד האש ב־ סכום של 700 אלף דולר הביאה לפירסום מיכרז למטרה זו. המיכרז אשר פורסם ב־ ארץ ובחוץ־לארץ לא הביא הצעות שענו לציפיות. אז פורסם מיכרז חוזר, שהתנאי היחיד שבו היה, להיענות להצעה שתגיע למחיר מינימום של 700 אלף דולר. גם אז לא נענה איש להצעה. מישהו סידר כאן את רשות־השידור ●● **חנן עזרן**, כתב הטלוויזיה לענייני הסתדרות ועבודה הכין כתבה על ההסתדרות, ששיקפה מציאות לפיה עובדים אינם מקבלים הגנה מספקת מההסתדרות. ראשי ההסתדרות, **ישראל קיסר** ו**גדעון בן־ישראל**, סירבו ל־ התראיין לכתבה. עזרן נאלץ להביא ב־ כתבתו ראיונות קודמים עם מזכ"ל ה־ הסתדרות, **יוחנן משך**. דברים אלה הכהיר מנכ"ל הרשות לחבר הוועד המנהל, **דניאל כהן**, בתשובה לשאילתה, שבה התלונן בלוך על חוסר איזון בכתבותיו של עזרן על ההסתדרות. במחלקת־החדשות של הטלוויזיה אומרים בהקשר זה, ש־ הבעייה היא מעט אחרת. מזכ"ל ההסתד־ רות אהב להיות מרואיין בידי הכתב הקו־ דם לנושא זה, **חיים פלטנר**, המעדיף כיום לסקר את מצב הבורסה.

פורת במקום לפיד?

מנכ"ל אפשרי פורת
"למלא את תפקידו"

מנכ"ל לפיד
"לאחר התייעצות"

שמועה עקשנית, הזוכה בסיוע מכמה מקורות, טוענת שהליכוד החליט לקצר את תקופת כהונתו של **יוסף לפיד** כ־ מנכ"ל רשות־השידור. שניים ממקורות ה־ שמועה: לישכתו של שר־האוצר, **יורם אריזור**, והחדרים ששוכנים ליד מישרדו של ראש־הממשלה בירושלים.

הליכוד מחפש שליטה בכלי־תיקשורת שונים. מכאן נודעת היזומה לפרסם שבו־ עון בשם יומן השבוע ומכאן גם הנסיון לקצר את תקופת כהונתו של לפיד ב־ רשות־השידור. דעתם של כמה משרי־ הליכוד על תפקידם של טלוויזיה ורדיו ממלכתיים, דומה להשקפה, שרווחה ב־ מפא"י בשנות ה־50, כאשר הנהלת הרדיו היתה תת־מחלקה במישרד ראש־הממשלה.

חוק רשות השידור, אשר נחקק ב־1965, הותיר פתח צר לאפשרות של קיצור תקו־ פת כהונתו של מנכ"ל הרשות. סעיף 23 א' (א) אומר:

"מינויו של המנהל הכללי יהיה לחמש שנים, אך מישרתו תתפנה לפני כן אם אירע אחד מאלה:

(1) המנהל הכללי התפטר;

(2) נבצר ממנו דרך קבע, לדעת ה־ ממשלה לאחר התייעצות עם הוועד ה־ מנהל, למלא תפקידו;

(3) הממשלה החליטה להעבירו מתפ־ קידו, לפי הצעת השר לאחר שהתייעץ עם המליאה, או לפי הצעת המליאה ש־ נתמכה לפחות על־ידי עשרים ואחד חברי המליאה."

סעיף קטן (ב') מוסיף:

"על התפטרות המנהל הכללי יחולו הור־ אות סעיף 16 (ב')".

בסעיף 23 ב' מתואר מצב של ניהול רשות־השידור כאשר אין מנכ"ל:

"נתפנתה מישרתו של המנהל הכללי, או שנעדר באופן זמני, או שנבצר ממנו באופן זמני, לדעת השר לאחר שהתייעץ עם יושב ראש הרשות, למלא את תפקי־ דו, ימנה השר, בהתייעצות עם יושב־ראש הרשות, ממלא מקום למנהל הכללי לתקו־ פה של שלושה חודשים, ורשאי השר ל־ אחר התייעצות כאמור להאריך את ה־ מינוי לשלושה חודשים נוספים..."

בהרכב הנוכחי של הנהלת רשות־השי־ דור, ספק אם ניתן יהיה להדיח את ה־ מנכ"ל "לאחר התייעצות עם הוועד ה־ מנהל..." סביר שהאמצעי שינקט יהיה על בסיס המישפט האומר: "או שנבצר ממנו באופן זמני, לדעת השר לאחר שהתייעץ עם יושב ראש הרשות, למלא את תפ־ קידו..."

השר המוסקד על רשות־השידור הוא שר החינוך והתרבות, **זבולון המר**. יש המעריכים שהוא ייכנע ללחצים בכיוון זה.

אם תתממש הכוונה לקצר את תקופת כהונתו של לפיד, אין ספק ש"ממלא ה־ מקום הזמני" יעשה ברשות־השידור את כל הטיהורים, שהיה מי שציפה מלפיד לעשותם.

לדעת אותם החוגים, המועמד הטיבעי של הליכוד לרשת את לפיד הוא יועץ ראש־הממשלה לענייני־תיקשורת, **אורי פורת**, שהוא חבר במליאת רשות־השידור, בעל נסיון עיתונאי עשיר, ובעל דיעות נחרצות בדבר האופן שבו יש לנהל את רשות־השידור ואת הטלוויזיה בעיקר.

אלא שנסיון הדחה שקוף של לפיד עשוי לקומם לא רק את חברי מליאת רשות־ השידור, אלא אף לפוצץ את סיר־הלחץ, שבו נתונים עובדי־הרשות מזה שלוש שנים, ולהביא לעימות קיצוני וחסר־תקדים בין העיתונות בארץ ובין הממשלה.

יום רביעי

30. 12

● **מרץ בידיוני: חיזוי־החלל (6.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** תותחי ההגנה של כוכב־השביט אינם מסוגלים לפעול בקור השורר בטבעות של כוכב־הלכת שבתאי. הארגו נפגעת מדליקה שפורצת בה, והצוות נוטש את הספיון.

● **סידרה: מי היא מי (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** דיק הצעיר מנסה לשכנע את אביו שלא ישלח אותו בחזרה לפנימיה. האב, פיל, מסביר לו שהחיים בילדות הם היפים ביותר, ותוך כדי אמירה זו לובש האב את דמותו של הבן, בעזרת אבן־הקסמים שהוא מחזיק בידו. דיק הצעיר מנצל את המצב ומבקש להפוך מבוגר בעזרת האבן. האב, בדמות ילד, נשלח תוך כדי התנגדות אל פנימיית הבן והבן המרוצה נשאר בבית.

● **סידרה: רודה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה קומית למישפחה.

● **תיעוד: המעגל הפנימי (8.30 — שחור־לבן).** סרט ראשון בסידרה בת ארבעה פרקים, העוסקת בנושאים הקשורים באדם: גופו, נפשו וגורלו ביקום. הפרק הראשון מספר על כוחם של צמחים מרפאים והשפעתם על בריאותו ורוחו של האדם.

● **סרט־קונצרט: איש הערבה (10.05 — שחור־לבן, מדבר אנגלית).** מערבון שהפיק וביים סטיל בי דה מיל בשנת 1936. כוכבי הסרט הם גרי קופר, ג'יימס אליסון וג'ין ארתור. העלילה מתרחשת בתום מילחמת־האזרחים בארצות־הברית, והיא מספרת על שלושה היוצאים ללוות רכבת־נשק, אחד מהם נתפס בידי האינדיאנים, השני מאוהב ונערתו מסבכת את כל העניין שלא במתכוון.

● **דת: פסוקו־שלי־יום (11.55 — שחור־לבן, באויר ובקריאה).** מדור יומי, המעורר את המעיין בו למחשבה, שמסורת עם ישראל נעצרה אי־שם לפני 1500 שנה.

יום חמישי

31. 12

● **סרטים מצויירים: מיקי דונאלד (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרטים מצויירים עם הדמויות המוכרות של וולט דיסני.

● **בידור: חגיגת לחי־טי 1981 (9.30 — שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית).** בתוכנית מיטב להיטי השנה החולפת. בין המשתתפים: קים קארנס, להקת פולים, סטיבי וונדר, פיל קולינס, ג'ורג' האריסון, אלטון ג'ון, הקווין והחתולים העזובים. התוכנית כוללת גם את השיר אשה, שאותו הקליט ג'ון לנון שעה קלה בטרם נרצח.

● **תעודה: אמונה ורוח באסיה (10.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** דייוויד אטנבורו (חיים עלי אדמות) מגיש סידרה חדשה, בת שמונה פרקים, המספרת על תרבויות ואמונות קדומות שמוצאן בדרום־מיזרח אסיה. בפרק הראשון מספר אטנבורו על פינות נידחות באינדונסיה, ועל אנשים המאמינים כי מוצאם מהרוחות.

● **משק: מהון לחון (11.20 — שחור־לבן).** מגזין שבועי בענייני כלכלה, אליו העביר המנחה יצחק טישלר את הפיל הלבן והעייף שלו מכזבוסק.

● **חדשות: כמעט חצות (11.50 — שחור־לבן).** מהדורת חדשות שבה מככב חיים פלטנר בדיווחיו על הבורסה.

יום שישי

1. 1

● **סידרה לילדים: היידי בת ההרים (3.00 — שידור בצבע, דיבוב עברי).** היידי מספרת לפטר את חוויותיה בעיר הגדולה, ומקריאה מסיפורי התנ"ך לסבתו של פטר.

● **סרט ערבי: הרדי־פה אחר העושר (5.32 — שידור בצבע, מדבר ערבית).** אמאני דורשת מבעלה כסף, כדי שחייהם יהיו קלים יותר וכדי שיוכלו לגור בדירה מרווחת יותר. בעלה מסרב לעבוד עם המהנדס סלמאן עבד אלבארי, והמהנדס נוקט בכל האמצעים כדי להכשיל את אחמד חמדי. הרדיפה אחרי העושר של אמאני ותאוות הנקם של המהנדס הורסים את חייו של אחמד.

● **סרט קונצרט: בהלה בצוק השחור (10.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** אחד מסרטי הוליווד המעולים של שנות ה־50', שניסה להמחיש לאמריקאים את הסכנות הטמונות בפאשיזם, בנטילת החוק לידיו של המון פרוע ובשילטון הטירור. עלילתו מספרת על אדם המגיע לעיירה מבודדת בלב המידבר ברכבת האכספרס, העוצרת אך ורק למענו. הוא מתחקה אחרי עיקבותיו של אחד התושבים, אדם ממוצא יפאני, ונתקל בקשר־שתיקה מוזר ואלים של בני־המקום.

בסרט, שהוא תגובה של תעשיית־הקולנוע האמריקאית למקארתיזם, מתייצב אדם בודד המתמודד לא רק בנבלים המוצהרים, אלא גם באלה העומדים מן הצד ואינם נוקפים אצבע. בימאי הסרט הוא ג'ון סטורג'ס, וכוכב הסרט הוא השחקן המעולה והוותיק ספנסר טרייסי, הזר המגיע לעיירה, כאשר מולו מתייצבים רוברט ראיאן וארנסט בורגנין (מארטי) ואחרים.

שבת

2. 1

● **סידרה: ידיד לעת צרה (6.02 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הכלב גיבור הסידרה הוא עד אילם לתאונת פגע־וברח. הנהג הפוגע מנסה להרעילו, אך לבסוף מביא הכלב לידי הסגרתו.

● **בידור: דיאנה רוס (7.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** תוכנית מאולפני סי־בי־אס, שבה הזמרת הנודעה דיאנה רוס. בין המשתתפים בתוכנית לארי האגמן (ג'י אר).

● **סידרה: המזון של פולטי (8.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בידור בריטי מעולה. אין טוב ממנו לסיים את השבת.

יורק: עולמו של אורסון וולס
מוצאי־שבת, שעה 11.20

● **סידרה: ספינת האהבה (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** רב־החובל סטובינג, הכלכל הראשי והברמן אייזיק עם שניים־שלושה סיפורי אהבה.

● **מותחן: עולם הימיסתורין של אורסון וולס (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סודה של האחוזה, על־פי סיפורו של הסופר אונורה דה־בלזק, בכיכובה של השחקנית סוזנה יורק.

יום ראשון

3. 1

● **מוזיקה: ארץ אהבתי (8.03 — שחור־לבן, מדבר עברית).** תוכניתה של עוגניה שימחוני בהנחייתו של מאיר שליו.

● **תעמולה: די (8.55 — שחור־לבן, מדבר אנגלית).** תוכנית חינוכית למניעת תאונות־דרכים, שבה ניתן לראות לפעמים אביזרי בטיחות תנועתיים של ארצות־הברית, שמישרד־התחבורה אינו דואג להצבתם והתקנתם בארץ.

● **דראמה: חוכמה וחשבון (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** דראמה בריטית, המביאה את סיפורו המשעשע של גבר בגיל העמידה השב לעיר־החוף, שאליה פונה לפני 35 שנה, בעת הפצצת לונדון על־ידי הנאצים. העיר מלאה זיכרונות מעברו הרחוק, זיכרונות שצירם הוא חברתו לכיתה רוזי ומורתם, מיס בול. אלק מק'קוון, מרגרט טיזאק.

● **מישדר אוכף: דיבור** בלשובב את עיני האלים מציג קלארק עוד אחת מהרפתקותיו.

● **תרבותון: שמונה וחצי (8.30 — שידור בצבע, מדבר עברית).** שוב פעם יסייע העיתונאי משה דור לעיתונאית טל נחיב, ויציג ספרים של ידידיו.

● **סידרה: דאלאס (10.10 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** קליף באסנס מכריז שהוא פורש מהמירוץ לקונגרס. אביו, דיגר חוזר לשתות ובשיכרונו מספר לעיתונאי שקליף הוא בעצם אבי בנה של סו־אלן. ג'וק עומד על כך שהמישפחה תתבע את קליף לדין, וזה משיב בתביעה משלו, שתועגק לו חזקה על בנו. הדבר מאלץ את סו־אלן, את ג'יי אר ואת קליף לעבור בדיקות־דם, כדי להוכיח אחת ולתמיד מי הוא אביו של הילד.

יום שני

4. 1

● **מדע בידיוני: חזיצי החלל (6.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** צי האוייב שוב מתקרב למקום הריכוז של כוחות צבא החלל של כדור־הארץ. מתחולל קרב.

● **תיעוד: עולם המיסתורין של ארתור קלארק (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** למה (10.25 — שחור־לבן). מנחה: ירון לונדון.

● **סידרה: בנסון (11.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** קייטי מתאמנת לקראת הופעתה בנגינה בצ'לו והמושל מתעתד להיות נוכח ברסיטל. מיכתב שמגיע מגרמניה, מחברתה של קראוס, יוצר תיסבוכת קומית מטורפת, שבמהלכה מתחזה קראוס לרעיית המושל גטלינג.

יום שלישי

5. 1

● **תרבות: מגזין לאמנות (7.00 — שחור־לבן, מדבר ערבית, עם תרגום עברי).** תוכנית התרבות של הטלוויזיה הערבית, היכולה לשמש לאחותה העברית דוגמה כיצד יש להגיש תוכנית תרבות על רמה גבוהה. בתוכנית: להקת בז'אר, על התיכנון החדש של שער־שכם, ציור, קולנוע ומיבזק ידיעות.

● **לימוד: סלם ותעלם**

טיזאק ומק'קון: חוכמה וחשבון
יום ראשון, שעה 9.30

● **סידרה: שחור־לבן (8.03 — שחור־לבן, מדבר ערבית).** שייקה אור־פיר מגיש את הפרק ה־11, העוסק בסודות המיטבח הערבי.

● **צרכנות: בוקבוטק (9.30 — שחור־לבן).**

● **דרמה: לכול ימי חייה (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** מחזה מאת פיי וולדן על טרגדיה של נערה מתבגרת. בתפקידים הראשיים: אמנדה יורק וניקולאס בול.

שינויים בשידורי הטלוויזיה

בשל לחצה של התאחדות בעלי בתי־הקולנוע על הטלוויזיה להציג סדרות מצליחות בימי בילוי חל־שים, החליטה הנהלת הטלוויזיה לערוך כמה שינויים.

יום ראשון
9.30 — דאלאס.
11.10 — עולמו של אורסון וולס.

יום שני
10.10 — „חמדת ימים". סידרה חדשה, בת 12 פרקים, המבוססת על סיפורו של הסופר הבריטי הנודע אוולין וו. מכוכבים: ג'ון גילגוד, ג'רמי איירונס („אהובת הקצין הצרפתי"), לורנס אוליביה, קלייר בלום ואנטוני אנדרוז.

יום שלישי
10.00 — מישדרים מיוחדים.

יום רביעי
8.03 — „ספינת האהבה".

יום חמישי
אין שינוי.

יום שישי
אין שינוי.

מוצאי־שבת
8.30 — „בנסון".
10.30 — „נרו וולף".

אווין וו: חמדת ימים
סידרה בת 12 פרקים

11.20 — „האצילות מחייבת" — קומדיה.

זמנים חדשים, זמירות חדשות

מעון ישראלי, אריק לביא, יוסי בנאי, יהורם גאון, יגאל בשן, אילן ואילנית, חווה אלברשטיין, ריבקה זוהר, אריק איינשטיין, מירי אלוני, הדודאים, צמד דרום, צמד רעים — אלה הם רק מעט מן השמות שהומינו עיבודים של אלכס וייס. לא היתה תוכנית רדיו, טלוויזיה או פסטיבל זמר, שבה לא היו המנחים מכריזים: „מחיאות הכפיים למעבד ה־מוסיקאי אלכס וייס!" והקהל היה פורץ בתשואות רמות.

אלכס וייס, אחד המעבדים המוסיקאליים הראשונים בארץ ומן הטובים שבהם, עובד היום כמוכר־יועץ בחנות לכלי נגינה ב־רחוב דיזנגוף.

איש נמוך קומה, ממושקף ועדין הלי־כות, הגיע אלינו מאיטליה בשנת 1951, כאקורדיוניסט־בסיסט ומעבד מוסיקאלי. את דרכו התחיל כנגן ראשי בתזמורת ריקודים במועדון פינגווין בנהריה.

באמצע שנות ה־50' כבר עיבד שירים לכוכבי התקופה: ישראל יצחקי, יפה ירקוני, שמשון בר־נוי, פרדי דורה וצדוק סביר, ואף עבד כמוסיקאי ומעבד בחברת התקליטים הד ארצי, שרק החלה אז ל־פעול.

הוא גם הלחין כמה שירים לאריק לביא ושושיק שני, אך מצא בעיבוד מוסיקאלי אתגר ועניין רב יותר. „עיבוד מוסיקאלי זה לקחת חומר גלם וללוש אותו," מסביר אלכס בביישנות־מה, כשהוא עומד מאחרי הדלפק ומדי פעם נפנה אל לקוח שנכנס לחנות. „המעבד קובע — איזה כלי נגינה יהיו בשיר, ומתי כל כלי מתפקד, ואת האופי של השיר. עיבוד טוב חייב לתמוך בשיר, כי אם העיבוד משתלט על השיר, המנגינה הולכת לאיבוד. זה דורש טעם וידע מקצועי רב."

מאז אמצע שנות ה־50 ועד אמצע שנות ה־70 לא מצא עצמו אלכס מחוסר עבודה אפילו יום אחד. להיפך, הוא נאלץ לדחות הצעות. לומרים היתה זו יוקרה, לומר שאלכס וייס הוא המעבד של שירים.

אלכס היה גם המעבד של הפקות מוסי־קאליות מצליחות כמו הטוב הרע והנערה, סתם יום של חול, שעות נוספות, וכן אולפן עגול והיום השישי בטלוויזיה. שי־רים רבים שאותם עיבד, זכו בפרסים ראשונים בפסטיבלי־זמר.

להיות יותר עם המישפחה

לפני כחמש שנים הרגיש שהוא מותש. מה גם שהתקופה השתנתה, ועימה גם סיגנון המוסיקה. תם עידן העיבודים הרכים והרומנטיים. את מקומם תפס צליל תוקפני וקשה. אלכס מצא שהמוסיקה ה־חדשה מדברת אליו פחות.

„עשרים שנה עבדתי כמו חמור. בלילות הייתי בנסיעות, ובבקרים בהקלטות. נמאס לי מהחלטורות ומהנסיעות האלה בדרכים. מהרדיפה אחרי כסף, ומאמרגנים. בחורף," הוא נזכר, „לא היה טקסי אחד שלא היה מרופט ושלא נשבה בו רוח פרצים. פע־מים רבות יצאנו להופעה ב־3 אחר־הצה־ריים וחזרנו ב־3 לפנות־בוקר, וכל זה להופעה של כ־90 דקות. אחר־כך עוד הייתי צריך לבוא אל האמרגן ולבקש ממנו כסף שמגיע לך, כאילו אתה מבקש נד־בה.

„יותר ויותר גם מצאתי," הוא מוסיף, „שסיגנון השירים פחות מדבר אלי, ולי חשוב מאוד גם ליהנות מהעבודה. וכשזה הפך רק לצורך בפרנסה, נמאס לי."

„אני באופיי לא איש בוהמי, ורציתי להיות יותר עם המישפחה. יש לי היום חיים יותר מאורגנים, יותר סולידיים, ואני ואשתי נהנים מכך מאוד."

אלכס גם מודע לעובדה שלכל תקופה ישנם הכוכבים שלה, ושהוא את שלו כבר עשה. הוא שלם עם המצב ואין בו תחו־שות מרירות או תיסכול. „הגלגל צריך להסתובב," הוא מסביר, „לא רק הוויתי־קים צריכים לעבוד. יש היום כוחות צעי־רים מצויינים, שעושים עבודות טובות. כעת זה הזמן שלהם.

„אני נהנה כעת מן השקט ומכך שאני נותן ייעוץ מיקצועי מהימן. אני עדיין עובד לפעמים, אך רק עם מנגינות שנר־אות לי. איני מוכן יותר להתפשר. וגם אין לי יותר הדחף לרצות להוכיח את עצמי."

לא כל־כך יוצא מהכלל

אי פשר לומר עד טובה פירון שהיא זכורה כזמרת של שיר אחד. ואפשר גם לומר עליה שהיא זמרת של תקופה שחלפה.

טובה מזוהה עם השיר תכול המישפחת, שיר געגועים רומנטי שאת מילותיו כתב אברהם שלונסקי למנגינה רוסית. השיר מספר על פגישה ופרידה, וכששרה אותו טובה במילחמת העצמאות במישלטים, מחו הלוחמים דימעה.

שלא כמו שושנה דמארי ויפה ירקוני, שהצליחו להישרד מאותה תקופה, זהר כוכבה של טובה במשך תקופה קצרה בלבד.

לילדת־הפלא, שהיתה הכוכב של הקום־קום בשנות ה־30', היה קשה להשתרד בעולם האורות שתבע ממנה, מלבד כיש־רון, גם שימוש בצפורניים ומרפקים.

בת 17 מצאה עצמה הילדה הנמוכה והשמנמונת במעמד של זמרת בערצת. הישוב שהיה אז קטן, אהב וטיפח את אמניו המועטים. „ההצלחה היתה כל כך פתאומית. בן לילה," מספרת טובה פירון, „הרגשתי יוצא מן הכלל. אחבו אותי נורא. ברחוב הייתי שם־דבר. כל שיר היה כמו חגיגה. על הקירות התנוססו מוד־עות גדולות, ותורים ארוכים השתרעו לפני הקופה."

היום טובה היא אישה קשישה הגרה בדירה בת שני חדרים ברחוב קטן במרכז תל־אביב. נמוכת קומה, מטופחת, מלאת חיים ותוססת. בדירתה החמימה והמרוהטת בפשטות, מכוסים הקירות בתעודות תודה שונות ותצלומים דהויים: טובה בקומקום, בהמטאטא, בלי־לה־לו. בסלון האפלולי יושבת טובה פירון בכורסה כבדה, ודולה קטעי זיכרונות מעברה, השזור בתולדות המדינה. חתולה משוטטת בחדר, וקוטעת לפעמים את חוט המחשבה.

„זה היה יותר מדי בשבילי. המעמסה והאחריות היו גדולים. זה כל־כך הפחיד אותי שלא יכולתי לשאת זאת. קודם זה קרה לגמרי ספונטאני. אבל אחר־כך הייתי צריכה להוכיח את עצמי."

אז היתה טובה, עוד לפני השלאגרים הגדולים שלה, כוכבת של להקה, בעצם בסיגנון הלהקות הצבאיות. משיצאה ל־„חיים האזרחיים", לעולם שבו היתה צרי־כה להילחם מחדש על מקומה בצמרת, היא הובסה כבר בסיבוב הראשון. „זה שרף אותי. בבת־אחת אתה יוצא מן הכלל. ופתאום זה לא כל־כך יוצא מן הכלל, ולא כל־כך קל."

פחד, שיתוק ובהלה תקפו אותה והיא נמלטה ללונדון. הסיבה הרשמית — ללמוד ולהתפתח בבית־ספר מיקצועי למישחק. שם, במקום שבו היתה אנונימית, קל היה לה יותר להסתפק בתפקידים קטנים ולהת־חיל מבראשית.

אולם גם באנגליה התרחשו הדברים ב־מהירות, והאנגלים כינו אותה: „שרה בר־נארד מפלשתינה". היא ניישאה לסופר אנג־לי והשתקעה בלונדון. מילחמת העולם ה־שנייה תפסה אותה שם.

ב־1946 היא הצליחה לחזור לארץ, אלמ־נת בת 28 ואם לילד.

טובה, שכל השנים חששה מן המיפגש עם הארץ, נדהמה לגלות שעדיין זוכרים לה את חסד נעוריה, והישוב קלט אותה ככוכב שחזר.

אולם השנים בלונדון עשו את שלהן, והנערה הישראלית חזרה כגברת עם נימו־סים ומיבטא אנגלי. היא נתקלה בקשיי קליטה והרגישה לכודה בין שני עולמות. מצד אחד הקשר והאהבה לארץ, ומאידך הגעגועים לכרך הגדול, לתיאטרון ולתר־בות הבריטית.

תכול המישפחת, יצאנו אט, ושקישה נוגה החזירו אותה בבת אחת לצמרת, ובמשך שלוש שנים היא נהנתה מחדש ממעמד של כוכב. ובמילחמת העצמאות שוטטה במישלטים כשהיא שרה לפני ח־חיילים בליווי אקורדיוניסט גם את הצ׳יז־באט, הפינג׳אן, והן אפשר — שירים ש־חפר ווילנסקי כתבו במיוחד עבורה.

המורה לאנגלית

עם תום הקריבות שוב מצאה עצמה טובה ניצבת לפני אותה בעיה. „חיכיתי שההצעות יזרמו," היא אומרת, „לא הייתי רגילה לשמוע לא, לא, לא, ולא ידעתי איך למכור את עצמי. במובן ריגשי נתקעתי בסטאטוס של ילדה מצליחה עם חלום של הצלחה. הכל בא לי יותר מדי בקלות. ועם כל הביטחון שיש לי על הבימה, הרי שמאחרי הקלעים הייתי אשה מפוחדת וחסרת ביטחון."

אלכס וויס עם ציפורה אנוך (1959)
תם עידן העיבודים הרכים והרומנטיים —

אלכס וויס כמוכר בחנות לכלי־נגינה (1981)
— ואת מקומם תפס טון תוקפני וקשה

טובה פירון (1947)
„זה היה הרבה מדי, מהר מדי"

טובה פירון (1981)
„היום הגעתי לנמל־מיבטחים"

כמו רבקה רז, ישראל גוריון, מוטי פליישר, יעקב בודו ואחרים, סבלה גם טובה מקללת ההצלחה. „זה היה הרבה מדי, מהר מדי. אדם צריך לדעת שעליו להתחיל מקטנות. לעבוד, להתפתח, להת־מיד ולגדול. זה רדף אותי כל חיי," היא נאנחת, „וזה היה אסוני. כי אם זה היה קורה לי בהדרגה, אז היה לי בסיס נפשי חזק יותר וגם יכולת להתמודד."

הפחד מפני ההצלחה, וחוסר היכולת ל־היאבק, שוב הבריחו אותה מן הארץ. טובה מתרצת זאת בגעגועים לאנגליה, אר־לם במחשבה שנייה היא מודה שבעצם הייתי חוזרת הביתה עם כאב לב ועצבים מהתלמידים. וחשבתי: אלוהים, מה אני עושה?"

טובה חשבה לסיים את שארית חייה שהיא תיאלץ להמשיך ולהיות כמורה ל־אנגלית. אולם ב־1974 פנה אליה דן אל־מגור, והציע לה להופיע בתכניתו שרתי לך ארצי. אחרי שרתי לך ארצי באו גלי־צה"ל, ואחרי־כך באו גם האחרים.

לפתע היתה הזמרת הקשישה, המסרבת לגלות את גילה, מבוקשת שוב. מאז אף כתבה ספר אוטוביוגראפי, וכן השתתפה בסרטו של אברהם הפנר, פרשת וינשל, באחד התפקידים המרכזיים — זמרת מזדקנת. בסרט התגלתה כשחקנית־אופי משובחת.

כיום מופיעה טובה במועדונים קטנים של ההסתדרות, ובמועדוני קשישים. שרה להם משירי הארץ, שירים ביידיש, רוסית וצרפתית, וגם מלמדת אותם אנגלית. „רשום דבר כבר לא קשה לי," היא מצטחקת, „רשום דבר הוא לא קטן מדי. אני יכולה להופיע לפני אדם אחד או שניים ואתן להם את כל מה שיש בי. ההצלחה שהיתה לי אז היתה מבריקה אך ריקנית, והיה לה ברק מתכתי. זה כמו מטיאור בוער שכבה. היום יש לי סיפוק מעשיית טוב לאנשים."

למי שנראה שזהו אפילוג עצוב לכוכבת של שנות ה־40', צריך לשמוע את טובה. עיניה זורחות והיא מתמוגגת „אין בי מרירות. רק חבל לי על עצמי שככה זה יצא. אומנם ביזבזתי עשרים שנה, אבל העדנה שבאה לי בשנים האחרונות היא נהדרת. הפריחה המאוחרת הזאת עו־רה לי להוכיח לעצמי שלמרות השנים, הכישרון קיים וסופו שהוא פורץ החוצה.

„היום," היא מוסיפה כשהחתולה מטפ־סת ומתרפקת על ברכיה, „אני נהנית

זמרת מילחמת־העצמאות שרה לקשישים, מלך העיבודים המוסיקליים מוכר כלי־נגינה, וכוכב הכדורסל משרת ככקצין בצבא־הקבע

היה זה אקט של בריחה מפני עימות עם עצמה.

כשחזרה לארץ ב־1956, כבר השתנתה המציאות לבלי הכר. טובה הפכה לעוד יותר אנגליה בגינוניה, והחיים בארץ נכנסו למסלול נורמלי.

לרגע ניסתה לשנות לכיוון של תיאט־רון, אבל אותו פחד מוכר של „אולי יגידו לא ואולי זה יהיה כישלון," עצר בעדה. „חשבתי, מה כבר יתנו לי? תפקיד של משרתת? לא יכולתי להתפשר."

למשך תקופת־מה היא חזרה לחלטורות, אך הרגישה שאינה יכולה לעמוד בכך מבחינה נפשית. „נמאס לי מהנסיעות האלה בחורף ב־2 בלילה." לאט־לאט פחתו ה־הופעות והיא נשכחה.

יום אחד, כשהציעו לה לנצל את שליט־תה בשפה האנגלית וללמד אנגלית ב־סמינר הקיבוצים, היא נענתה ברצון. וכך, יותר מ־10 שנים, היתה טובה מורה לאנג־לית. היא השלימה עם העובדה שפרק הזימרה בחייה הסתיים.

„הייתי גמורה. כוכב שעבר זמנו," היא מתוודה, „או חשבתי שאלמד שקספיר וזה יהיה נהדר. אבל מה שעשיתי היה לשמור שיהיה שקט בכיתה. הרגשתי מתוסכלת מדיי־רתי הקטנה. אני רגועה. אני חופשית. כן לשיר, לא לשיר. אני נהנית ללמד את מי שרוצה באמת ללמוד. הולכת לים, נהנית מטיול בשמש, ומישיבה במרפסת בשעת אחר־צהריים, מוקפת בצמחייה. אני שומעת מוסיקה, קוראת. שותה כוס קפה כשמתחשק לי. אחרי כל הסערות ונפתולי החיים, „טוב לי בתוך השקט הזה, כאילו הגעתי לנמל מיבטחים."

טובה פירון בביתה

אני אנטי־כוכב

ב גלל התחרות העזה הקיימת בענף הספורט, מעטים בו המנצחים. אותם בודדים נערצים ואהובים בעיקר על־ידי אלה שלא עלה בידם לעשות זאת. ב־ספורט, השאיפה לנצח איה מטרה מוצה־רת, וקהל המעריצים אינו סובלני כלל כלפי כישלונות. אתה חזק, אתה מוכשר, אתה זריז ואתה מנצח — אתה גיבור. קהל מעריצים שואג סביבך, נושא אותך על כפיים ואוהב אותך עד מחנק.

ותוחלת החיים של ספורטאי היא קצרה

(המשך מעמוד 53)

תה מבוססת על הופעה חיצונית, יכולה להסוות קימטוטים שהופיעו, ולמשוך את הזמן עוד ועוד. שחקן תיאטרון או מוסיקאי יכול להישרד ולהמשיך תקופה ארוכה, פעמים רבות עד זיקנה. אך הספורט רוצה אותם צעירים, חסונים, בריאים וחזקים. עם הופעת הסימנים הראשונים של ליאות באיברים נפלט הספורטאי מן הענף.

חודורוב, שייע גלזר, כהן־מינץ, הם רק מעט מן השמות שעיטרו את מגרשי המישחקים. שוערי כדורגל, מבקיעי שערים וקולעי סלים הפכו כוכבים נערצים, כשכניסו אותו למתח רב. „מה שהיה חשוב זה לנצח. כשהיה ניצחון נשאו אותנו על כפיים, וכשהיה כישלון היו צועקים אלי ברחוב: מה עשיתם לנו? איכזבתם אותנו! אי־אפשר היה להעז לצאת החוצה.

„בכלל", מגחך תנחום כשהוא נזכר, „אפשר היה לראות במישחקים אנשים מיושבים, מנהלי־בנקים ומנהלי־חברות, כשהם קופצים, מנופפים באגרופיהם וצועקים בוז או עלא־כיפאק."

עד גיל 31 היה תנחום מהנדס בשעות היום, ושחקן כדורסל בשעות הערב. אך כשהתחילו לייבא, בתחילת שנות ה־70, שחקנים מארצות־הברית, והדרישות המיקצועיות גדלו, הוא החליט להסיק את המסקנות.

„זה דרש ממני להשקיע הרבה יותר זמן. ועם הגיל זה תבע גם יותר מאמץ. התחלתי להרגיש שאני מתחיל לרדת באופן יחסי, ונותן פחות ממה שציפיתי מעצמי."

כשהבין כהן־מינץ שכבר אינו באותו כושר פיסי ונפשי, המסוגל לשאת את המתח ואת הציפיות ממנו, הוא הודיע על פרישה. כל הבקשות שימשיך לשחק לשחקן הבולט של הקבוצה. גם כשהתגייס לצבא והיה קצין־מהנדס בחיל־חימוש, איפשרו לו לצאת לאימונים בערבים ולהשתתף בתחרויות בארץ ובחו"ל.

העובדה שכל הזמן עסק בשני עיסוקים שונים, הגנה עליו מפני משבר משהגיע גיל הפרישה. הוא פרש בכבוד כשהוא עדיין בצמרת, אהוב ונערץ. כל אותה עת היה תנחום מודע לעובדה שהעיסוק בספורט הוא זמני, ושלא יוכל להתמיד בו שנים רבות. לכן התרכז מבעוד מועד בנושא המעניין ומרתק אותו לא פחות — פיתוח ומחקר הנדסי.

היום הוא בתחילת שנות הארבעים שלו, קצין בצה"ל בדרגת אלוף־משנה, ועוסק במיקצועו כמהנדס. בדירתו בנאות־אפקה מכסים גביעי הניצחון והפרסים שזכה בהם מדף שלם. מן הספורט הוא פרש לחלוטין, והיום הוא מסור לעבודתו ולמישפחתו. אשתו מנגנת על ויולה, בתו הבכירה על פסנתר, ואילו הבן הקטן ממשיך כנראה בדרכי אביו ומשחק כדורסל — בינתיים רק בשכונה.

את תקופת הכדורסל בחייו רואה כהן־מינץ כפרק שנחתם. דבר שהיה טוב ונעים ונכון בזמנו, אך „לכל גיל יש הצרכים שלו, כשמסביבם מתפתחת תעשיה שלמה.

תנחום כהן־מינץ היה כוכב שנות ה־60' של קבוצת הכדורסל מכבי תל־אביב. במשך יותר מ־10 שנים היה הכדורסלן הנאה וגבה־הקומה אלילם של כל חובבי הספורט. המעריצים הרימו אותו על הכתפיים, והריעו לו משהוביל את הקבוצה מניצחון לניצחון.

תנחום הממושקף נמנה עם החמישיה הפותחת של מכבי תל־אביב, ואף זכה להימנות בנבחרת אירופה בכדורסל, דבר שהיווה אז הישג אישי ולאומי.

אולם גם פני הספורט בארץ היו אז שונים. היום ספורטאי הוא מיקצוען. הוא מתאמן לפחות פעמיים ביום, מדי יום ב־יומו, מה שלא מותיר בידו כמעט פנאי לעיסוקים אחרים. ולכן זוכה שחקן, שחפצים ביקרו, במשכורות גבוהות מאוד ובהטבות אחרות, כמו שילובו בעסקים מכניסים, על־מנת להחזיקו בקבוצה.

בשנות ה־60' היה תנחום סטודנט־עתודאי שלמד הנדסה בטכניון, ובד בבד גם התאמן ושיחק בקבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב. עוד כהשהיה נער הוא התבלט בקבוצת הנוער, ומשהתבגר נשלף משם ל־צורך לקבוצה הבוגרת.

נתוניו הגופניים — גובה 2 מטרים ו־4 סנטימטרים, זריזותו וגמישותו, הפכו אותו שלו," הוא מצטחק בביישנות. גם כשהיה כוכב לא הבין את המהומה סביבו. כבר אז היה נחבא אל הכלים, והשתדל לא להתרגש מן העיתונאים, מהערצת הקהל, ומן החתיכות שגדשו את מיגרשי המישחקים.

„אפשר לומר שמבחינה זאת אני אנטי־כוכב. לא הייתי שייך לאנשים היפים, ולא נכחתי באירועים נוצצים. כמובן שנהניתי מן הסוכריות שהעיסוק הזה הציע, כמו הרבה נסיעות לחו"ל, כותרות בעיתונים והערצה."

התגובות הקיצוניות של המעריצים, שנעו מהערצה בלתי ראציונאלית, ועד לתגובות כמעט אלימות במיקרה של תבוסה, נעמה לו לפעמים, אך גם החניקו אותו לא הועילו. „עשיתי את זה בהכרה, כי ספורט תחרותי כזה דורש ממך השקעת זמן, מאמץ, והתמסרות. מה גם שרציתי להתמסר יותר למישפחה, לאשה ולילדים, וגם בצבא הדרישות הלכו וגדלו."

שלא כמו ספורטאים רבים בדימוס, שהמשיכו אחרי פרישתם כמאמנים או עסקני־ספורט, ניתק עצמו תנחום לגמרי מעולם הספורט, והוא שלם עם החלטתו. „היום הספורט כבר אינו חלק מחיי. כל הטראראם לא חסר לי, ואני לא מתגעגע. אף אחד לא זרק אותי, ולא אמר לי ללכת הביתה. קיבלתי מהספורט הרבה דברים טובים, וגם נתתי מה שיכולתי."

שוש מיימון

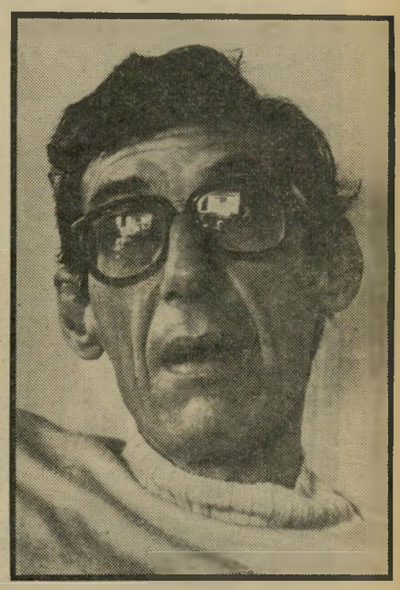

כהן־מינץ כיום
לכל גיל הצרכים שלו

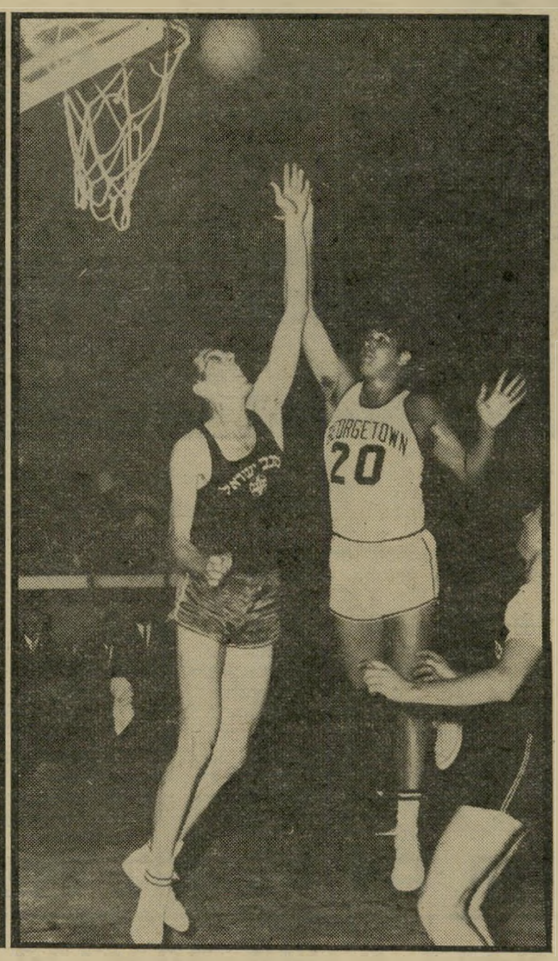

כהן־מינץ במישחק (1965)
מה שחשוב היה לנצח

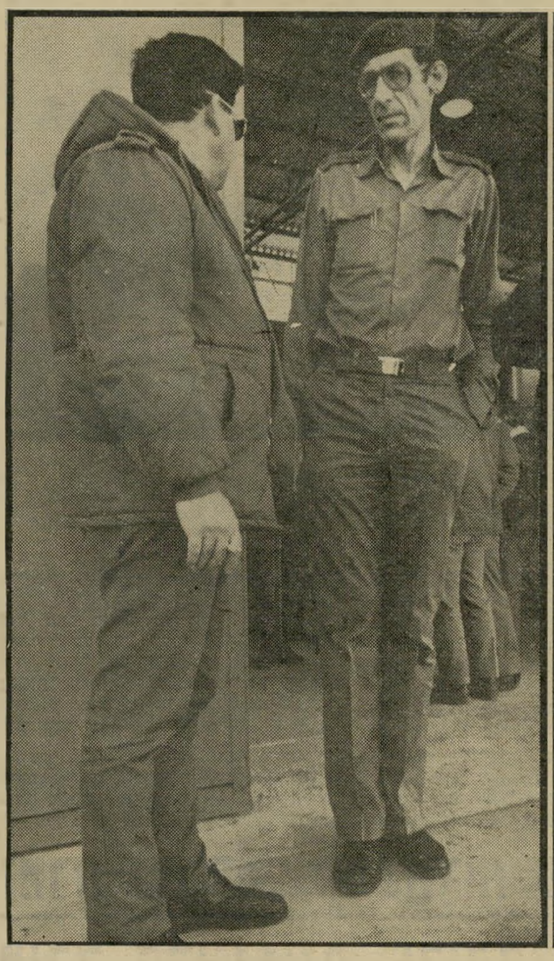

כהן־מינץ בצבא (1981)
„אף אחד לא זרק אותי ולא אמר לך הביתה"

הבן אורי, דפנה, תנחום והכנות מיכך וקרן כהן־מינץ בביתם

„אנשים מיושבים קפצו, נופפו באגרופיהם וצעקו בוז או - עלא־כיפאק!"

„פרשתי מחוך הכרה כי רציתי להתמסר לבית"

לבני הכותנה המעולים

סרינאים

לא הגדולים ביותר–אבל הטובים ביותר

מטבח לפסח

4 תשלומים שווים

14% הנחה למזומן

הספקה חודש אחד מגמר המדידה בבית הלקוח

תוך 30 יום יהיה מורכב בביתך המטבח המעולה של

קבוץ מפלסים

בדגמים: גלבוע, גלבוע מיוחד, כרמל, כרמל דקורל, דרור ושרון

לדוגמא: דגם גלבוע, בצבעים: אורן, אגוז, אלון, קרם ועוד-כולל:

1. **מגירה** – דגם 40 עם חלוקה לסכום (ללא תשלום נוסף).
2. **יחידת כיור** – דגם 70 עם מיכל אשפה (ללא תשלום נוסף).
3. **יחידת מתקן יבוש כלים קבוע** – דגם 70 (ללא תשלום נוסף).
4. **מסד — עץ אורן מאסיבי** מצופה פורמייקה שחורה (ללא תשלום נוסף).
5. **מדפים** – בכל יחידה פרט ליחידת הכיור – מדף אחד.

משטח עליון – לפי דרישת הלקוח **מחיר בנפרד.**

ידיות – עץ עגול או מתכת סטנדרטי בארונות תחתונים בלבד.

צפוי פנים – מלמין לבן.

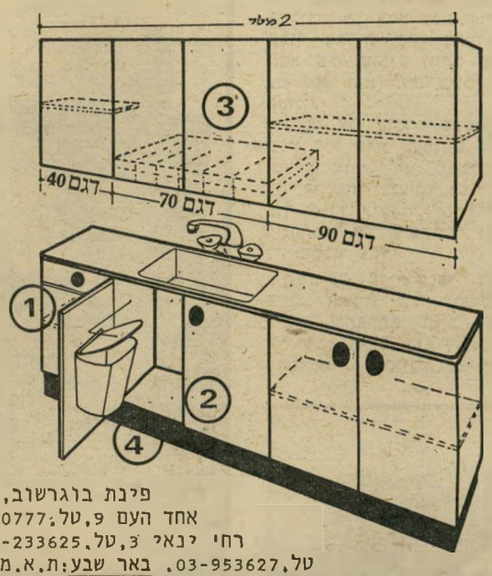

מחיר המטבח כולל הובלה, הרכבה ומע"מ 12%. לפי הדוגמא:

הנחה 2% עם הבאת מודעה זו	8,363 ש'
מחיר ב־4 תשלומים שווים של	167 ש'
הנחה 14% עבור תשלום במזומן	2,049 ש'
סה"כ מחיר מבצע	1,147 ש'
	7,049 ש'

ומטבח האיכות של גלקס בחודש, חודש לפני החג בביתך.

כל המביא מודעה זו יזכה בהנחה של 2%.

גלקס קבוץ מפלסים מייצרת מטבחים בכל גודל בהתאם להזמנת הלקוח.

תל אביב סוכנות ראשית: רחי פינסקר 42, פינת בוגרשוב, טל. 03-290777. סניף פזגז-מגדל שלום, אחד העם 9, טל. 03-290777; ירושלים: בן סירא 3, טל. 02-242945. רחי ינאי 3, טל. 02-233625. ראשון לציון: רחי זיבוטינסקי 65, טל. 03-953627. באר שבע: ת.א.מ, רחי רמביים 1, טל. 057-31358.

גלקס - קבוץ מפלסים טל. 051-97253 · ד.נ. חוף אשקלון

טל. 777075 ; 03-746480

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל-אביב
טל' 297263

יום שלישי 5.1.82
מסמך אישי
גסאן עבאס
(„סורגים")
בתוכניתו
ל א נ ע י ם
ליווי מוסיקלי:
ז'אן פייר קרבון

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

לוחות פלסטיים

שוטף, מהמלאי, גליונות, פיל־מים במידות עוביים, צבעים ודוגמאות שונות, קשיחים או רכים (כולל כסף וזהב) עם או בלי דבק. וגם תחליף לזכוכית וכן פלטות רובקס.

רבי טרידינג,
טל: 827315, 822926.

תן טרמפ לחייל

כתב־עת ישראלי כינה את הדוגמנית הגימנזיסטית בת הארבע־עשרה (מימין למעלה) כוכבת פורנו. היא עומדת לתבוע אותו לדין

„אני לא כזאת!"

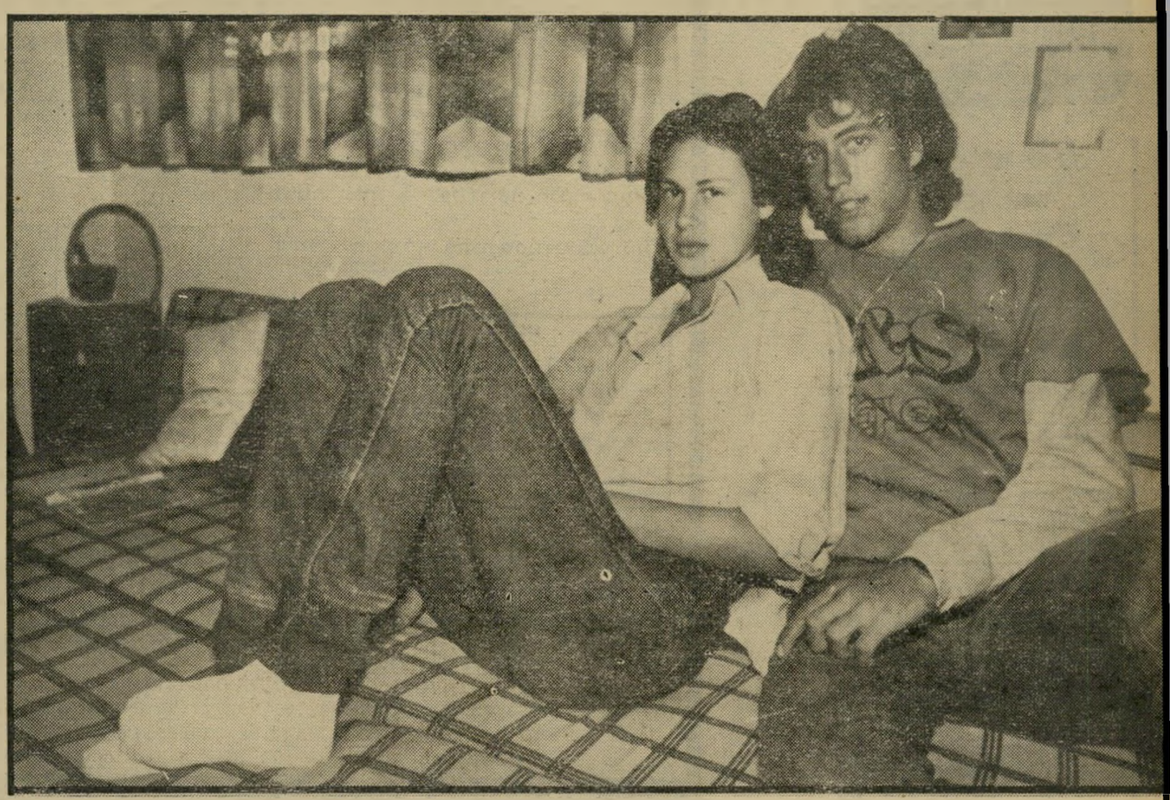

יפרה זילברמן ישבה שיבעה בבית הוריה שבנווה שרת. אביה האהוב נפטר באורח פתאומי בגיל 49. עופרה, ילדה יפהפיה בת 14 וחצי, תלמידת הכיתה החמישית בבית־הספר התיכון עירוני י"ד שבשיכון דן, עדיין לא התגברה על ההלם שתקף אותה עם מותו של האב, שהיה דמות דומיננטית וקרובה לה במיוחד.

לפתע צילצל הטלפון. עופרה הרימה את השפופרת. היתה זו חברתה, ויקי. עופרה סברה שכמו רבים מחבריה, מטל־פנת גם ויקי כדי לנחם אותה באבלה. אך לוויקי היו בשורות אחרות לבשר לה: „יש לי משהו לא כל־כך טוב לספר לך."

אמרה ויקי, ועופרה חשבה בליבה: מה כבר יכול להיות לא טוב אחרי מותו של אבי?

היא ציפתה לכל דבר, רק לא לחדשות שסיפרה לה ויקי. אחרי ששמעה את דבריה של ויקי היא נשארה עומדת ליד מכשיר הטלפון כהלומת רעם. ויקי סיפרה לה כי כתב־עת ישראלי הישווה אותה לכוכבת־ברוק שילדס, וכינה אותה „כוכבת פורנו", כשהוא מצרף לכתבה את תמונתה, בגודל של חצי עמוד, כשהיא לבושה בבגד־ים.

לא היתה זו הפעם הראשונה שתמונתה של עופרה זילברמן הגימנזיסטית הופיעה בעיתון. מזה חצי שנה עופרה היא הדוגמנית הלוהטת ביותר בישראל. היא הצטלמה כבר בפירסומות לביגדי־ים, ביגדי־עור, סנדלים ומה לא. האיש שגילה אותה הוא צלם האופנה רב־המוניטין יקי הלפרין, המרבה להשתמש בה בצילומי האופנה שהוא מצלם.

הקאריירה המטיאורית של עופרה התחי־לה כמעט במיקרה. מספר יקי הלפרין: „חיפשתי דוגמנית חדשה לביגדי־ים. רציתי משהו רענן, חדש, לא דוגמנית שהצטלמה כבר עשרות פעמים. מכרה שלי סיפרה לי על ילדה יפהפיה המסתובבת בבריכה של צהלה ומפגינה גוף חטוב להפליא. ביקשתי ממנה שתקשר אותי עם הילדה. ברגע שעופרה עברה את דלת המישרד הבנתי שזהו־זה, גיליתי דוגמנית חדשה."

עופרה לא מיהרה לקבל את ההצעה של המכרה המשותפת לה ולהלפרין: „הופנו אלי עשרות הצעות בעבר, אבל אני הרי־גשתי שאני צעירה מדי, שזה לא מושך אותי. הפעם השתכנעתי, כי היה מדובר ביקי הלפרין, שהוא צלם רציני. חשבתי שזה יכול להיות נחמד להצטלם בעיתון, וכשהסתבר לי שאני יכול להרוויח מזה כסף, אז על אחת כמה וכמה.

„אמא שלי לא ששה לעניין. אבא שלי, שהיה אדם מאוד פתוח, לפחות הקשיב לי. הוא הלך איתי לפגישה אצל יקי והתרשם מרצינותו של יקי. הוא הבין שלא מדובר כאן באיזה עסק זול ולא רציני, אלא בעבודה עם אחד מבכירי הצלמים בארץ, עבור חברות שהן מהמדרגה הראשונה. אבא שלי שוכנע וחתם על חוזה בלעדי עם יקי. הוא חתם בשמי כי אני עדיין קטינה.

„מאז אני עובדת עם יקי. אני סומכת עליו בכל מאת האחוזים. הוא מכוון אותי ומלמד אותי. אני מצטלמת רק בשביל בתי־חרושת ידועים, כמו ריקמה, בגד־עור וסנדלי נימרוד. לכן הייתי ממש בהלם כשהחברה שלי סיפרה לי שבעיתון קוראים לי כוכבת פורנו."

השמועה בבית־הספר עשתה לה כני־פיים. חבריה של עופרה התרגלו ל־עובדה שחברתם, חניכת תנועת הצופים של שבט צהלה, היא דוגמנית שתמונותיה מתפרסמות בעיתונים לצידן של דוגמניות

עופרה בצילום של צלם האופנה יקי הלפרין, שגילה אותה בבריכת השחייה בצהלה. יקי החתים את עופרה לחוזה בלעדי בן שנתיים.

להכאיב לאמא שלי, שהיא חברתי הטובה ביותר, ולכן לא סיפרתי לה. לעומת זאת סיפרתי לאחי הגדול, וביחד החלטנו לספר לה. אמא לא הגיבה. אני חושבת שהיא הדין אמנון זיכרוני, כדי להתחיל בהליכים להגשת התביעה. אומרים לי שזה יקח שנים. אומרים לי שזה לא שווה את הכאמץ. אבל אני לא מוכנה לוותר.

אני לא לוקחת ברצינות. אני עושה את זה מפני שזה כיף ושזה מכניס לי כסף מהצד.

„הצטלמתי יומיים במידבר לבגד־עור.

ידועות. הם סיפרו האחד לשני על הכתבה שהכתירה את עופרה ככוכבת פורנו. ידידה זיגי זלמן, תלמיד שמינית יפהפה ובנו של קבלן ידוע, רתח מזעם. הוא ממילא התנגד שהחברה שלו תהיה דוגמנית.

סיפרה עופרה: „הכרתי את זיגי לפני שמונה חודשים, ומאז אנחנו יוצאים קבוע. הוא בא על האופנוע שלו כל יום מחולון לקחת אותי מבית־הספר. אנחנו מתראים כל יום. בהתחלה הוא לא התלהב מהרעיון שאהיה דוגמנית. אחר־כך זה התחיל לו, שהתמונות שלי בעיתונים. כעת הוא בעצמו רוצה להיות דוגמן.

„החבר׳ה שלי לא עשו עניין מזה שאני

חבר החבר הקבוע של עופרה הוא זיגי זלמן, שמיניסט מחולון, בתמונה מימין. למעלה עופרה זילברמן עם הדוגמן ניר בן־יהושוע בצילום פירסומת.

דוגמנית. הם גם לא עשו עניין מהכתבה בעיתון. הם מכירים אותי טוב מאוד. הם יודעים שאני ילדה טובה בדיוק כמו כל הילדות האחרות, אבל גם הם וגם החבר שלי וגם אני יודעים שאסור לעבור על כתבה כזאת בשתיקה. איזו זכות יש לאיזה עיתון לכתוב עלי שאני כוכבת פורנו? בחיים שלי לא הופעתי בעירום, ואין סיכוי שאופיע בעירום. מה פתאום להשוות אותי עם ברוק שילדס? אני סתם ילדה ישראלית רגילה, תלמידה די בסדר, הולכת לצופים והולכת עם החבר׳ה שלי לבלות בפלינצ׳י שברחוב ירמיהו.

בדמיון ובחיים

עופרה זילברמן (שוכבת) בפיר־סומת לביגדי־ים ולמטה בחדר כיתתה בבית־ספר תיכון עירוני י״ד בשיכון דן. בצילומם נראית עופרה כאשה צעירה ומושכת. בחיים היא תלמידת גימנסיה רגילה, לבושה בג׳ינס ובחולצת בית־ספר, פניה נקיות מאיפור, והיא מרבה לבלות בשבט צופי צהלה. עופרה נחשבת בין חבריה כמלכת הכיתה וכ„חתיכה לא נורמלית". בין הדוגמניות לא יודעים עדיין איך לאכול את הדוגמנית הילדה שהצטרפה אל שורותיהן.

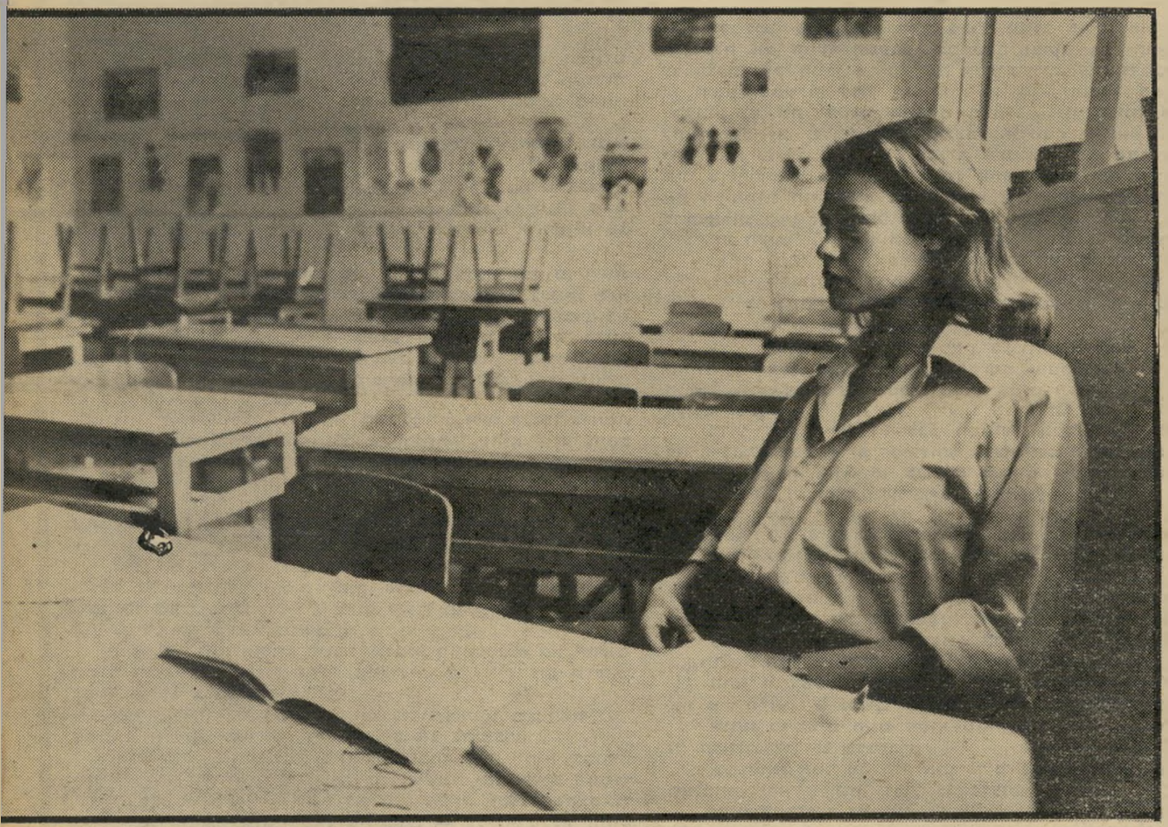

תביעה על הוצאת דיבה

„החלטתי ביחד עם החבר שלי לא לעבור על העניין בשתיקה. המישפחה שלי עדיין כואבת את מותו של אבי. בימים הראשונים לא רציתי עדיין לא קולטת את מה שקרה. היא אומנם אשה חזקה מאוד, אבל הכאב על מותו של אבא כל־כך חזק, שכל כאב אחר מתגמד לעומתו.

„החלטתי להגיש תביעה על הוצאת דיבה נגד אותו כתב־עת וכבר נפגשתי עם עורך־

„לאף־אחד אין זכות להעליל עלי עלילות, רק מפני שנוסף להיותי תלמידת תיכון אני גם דוגמנית. כל מי שמכיר אותי יודע שאני ילדה טובה. אין לי שאיפות גדולות בחיים. אני רוצה להיות אשת יחסי־ציבור. את מיקצוע הדוגמנות

זה היה די קשה, אבל ביומיים הרווחתי עשרים וחמש אלף לירות. מכיוון שאני קטינה לא מורידים לי מיסים, וזהו סכום לא מבוטל. אני אצטלם כל זמן שזה ימצא־חן בעיני. בעתיד הרחוק אני מתכננת לעצמי עתיד יותר רציני."

יעקב שרת / איש ממאדים
מכל מלמדי השכלתי

(משוט בכוסת וב־4 יומונים – ב־5 ימי הסיפוח הראשונים)

מעל דוכן הכנסת בירושלים נורתה השבוע היריה הראשונה במילחמה הבאה. (א' הבר, ידיעות אחרונות 18 בדצמבר).

כאן המילחמה הבאה. הושט ידך וגע בה. (א' אברמוביץ', 18 בדצמבר).

הסכנה של מילחמה גברה, מפני שהמוטיבציה של סוריה להילחם התחזקה, ומפני שההתנגדות בברית־המועצות, שהתחילה בנוסח „מיזכר ההבנה" מצאה את המשכה. („דבר היום", דבר, 15 בדצמבר).

את מימדי הטרגדיה שבסיפוח הגולן נדע רק בעוד זמן רב, כפי שידענו במאוחר מה היתה התבונה בבניית ימית, ובמה שמכונה „מיסמך גלילי". (נ' ברנע, דבר, 16 בדצמבר).

אם ביום מן הימים יתברר, שהסיפוח הניע מחדש את גלגל המילחמה במיזרח התיכון, האם אפשר יהיה לבוא בתביעה לחיילי צה"ל להשליך נפשם מנגד בגללו? (ע' בנזימן, הארץ, 16 בדצמבר).

החוק הזה אינו מונע בעדנו בכל שעה ובכל יום שסוריה תרצה בכך, לדבר איתה על שלום. (מ' בגין, הכנסת, 14 בדצמבר).

ישראל מוכנה לנהל משא־ומתן לשלום עם סוריה בכל עת וללא תנאים מוקדמים. (השר י' שמיר, מעריב, 16 בדצמבר).

המילחמה הבאה עם סוריה לא תהיה תולדה של מחדל אלא של מעשה. אופיו המתגרה של מעשה זה ברור כל־כך, עד שאין להאשים את ממשלת בגין בעיוורון לתוצאותיו. להיפך. בדיוק לתוצאות אלה מייחלת הממשלה. (א' אורן, דבר — 15 בדצמבר).

אריק שרון רוצה להילחם בסוריה בכל מחיר. אנחנו נותנים לגיטימיות לטירוף שלו. יתכן שמאחרי ההצעה הזאת של החוק יש כוונה להביא להתלקחות בצפון בגלל לבנון וסיני. (ח"כ מ' גור, הכנסת, 14 בדצמבר).

בגין התייחס גם לנושאים ביטחוניים מסויימים, שאף הם היוו חלק ממערכת השיקולים שהביאה לקבלת ההחלטה על העיתוי. (ש' נקדימון, ידיעות אחרונות, 18 בדצמבר).

מנחם בגין ואריאל שרון מעוניינים במילחמה עם סוריה. (א' אורן, דבר, 15 בדצמבר).

אין לנו כל מגמה לפתוח במילחמה בצפון. ברצוננו להרתיע מפני פתיחה באש... ישראל לא תחזור למילחמת התשה כפי שהתנהלה בצפון ביולי השנה (השר א' שרון, הארץ, 18 בדצמבר).

בינינו ובין ישראל מונחת החרב. (גנרל מ' טלאס, ידיעות אחרונות, 16 בדצמבר).

מי יודע מתי והיכן יפול הפגז הראשון, רחשו השולחנות (במיזנון הכנסת). הוא, בגין, הולך למילחמה, זה ברור. אסד לא יוכל לשתוק. (א' דנקנר, הארץ, 18 בדצמבר).

אם יתפתה אסד להגיב בפעולה צבאית — כי אז בראשונה בתולדותינו יהיו לוחמים שישאלו בלחישה או בקול רם את השאלה הנוראה: על מה אנחנו נהרגים? (ע' עוז, דבר, 15 בדצמבר).

יתכן שיש כאן שיקול נוסף, והוא להביא את הסורים לתגובה — דבר שימוטט את ההסכם עם מצריים, ואם המצרים ישנו את עמדתם הדבר עלול להסתיים בעצירת הנסיגה מסיני. (פרופ' ש' פרידלנדר, דבר, 15 בדצמבר).

משמעות המהלך הישראלי היא פתיחה במילחמה וביטול הסכם הפסקת האש. (גנרל מ' טלאס, מעריב, 15 בדצמבר).

גם אם יחליט אסד שלא להגיב בשלב זה בצעדים צבאיים ישירים או עקיפים (דרך לבנון) אין פירוש הדבר כי יימנע מהם בשלב מאוחר יותר. (פרופ' א' רבינוביץ', ידיעות אחרונות, 18 בדצמבר).

הנסיון מעיד כי מנהיגי ערב נוצרים בלבותיהם מרירויות עד שהן מיתרגמות לבסוף לשפה של החלטות מבצעיות, כמו למשל ב־6 באוקטובר 1973. (ע' בנזימן, הארץ, 16 בדצמבר).

הסיכיון קיים, בכל זאת, משום שהסורים עלולים להגיב במהלכים צבאיים החל מביטול הסכמי ההפרדה, ריכוזי כוחות, מתן היתר למחבלים לפעול, ואף מילחמת התשה כזאת או אחרת. (ז' שיף, הארץ, 17 בדצמבר).

כדאי לתת אשראי קצת יותר גדול לאוייב ולמי שעומד בראשו. הוא יכול, למשל לפתוח במילחמת התשה. ...והוא יודע היטב היכן ממוקמות נקודות הישוב ברמת הגולן ומחנות הצבא. (א' הבר, ידיעות אחרונות, 18 בדצמבר).

העולם כולו, ובעיקר ארצות־הברית וישראל, יהיה מופתע מאוד מן הדרך שבה תגיב סוריה על המהלך הישראלי. (מקור סורי בכיר, מעריב, 15 בדצמבר).

את רוב סיני הפקרנו לשווא. נשאיר לפחות לפליטה את החלק שנותר בידינו. ...אם יהיה כדבר הזה בממשלתנו, נוכל לומר כי בחוק הגולן תשמ"ב נפתח עיעדן חדש בתולדות ישראל. (מ' שמיר, מעריב, 15 בדצמבר).

ההחלטה היא הוכחה נוספת לכוונות ההתפשטות של ישראל. השלב הבא יהיה סיפוח הגדה המערבית. (ב' א־שקעה, ידיעות־אחרונות, 15 בדצמבר).

כפי שנהגנו לגבי רמת־הגולן יש לנהוג בעיתוי הנכון גם לגבי שטחים אחרים. (השר י' שמיר, מעריב, 16 בדצמבר).

אני יכול לשוות לנגד עיני התפתחות שבה יהיה בסוריה מישטר אחר, אשר יחליט להציב בצורה שונה את שאלת ההסדר עם ישראל. מציאות זו תוכל ליצור מצב מדיני, אשר יקשה מאוד על ישראל להוסיף ולהחזיק ברמת־הגולן — על־אף קבלת החוק (פרופ' א' רבינוביץ', ידיעות־אחרונות, 18 בדצמבר).

האם יחלוף זמן רב עד שיקום שליט בדמשק אשר — כמו סאדאת ב־1977 — יביע נכונות להתפייס עם ישראל? מה יהיה מעמדה של רמת־הגולן במיקרה כזה? מה תהיה משמעותה המעשית של החלטת הסיפוח: היהיה כדאי להחמיץ שלום עם סוריה רק בגלל החוק שקיבלה שלשום הכנסת? ואם יהיה חבל להחטיא סיכויי שלום עם סוריה, מה איפוא מישקלה הממשי של ההחלטה להחיל על רמת־הגולן את החוק הישראלי? (ע' בנזימן, הארץ, 16 בדצמבר).

*

מבית לווינשטיין יצא אישור להצביע בעד החלטה שנולדה בהדסה. (א' בכר, ידיעות־אחרונות, 18 בדצמבר).

שני אנשים חולים ניוותו את העניין. בגין בחוץ מעל כיסא הגלגלים שלו, ישראל גלילי בפנים, ממיטוג חולין בבית לווינשטיין ברעננה. (א' דנקנר, הארץ, 18 בדצמבר).

היונקרים של אחדות העבודה היו זקוקים גם לבירכתו של ישראל גלילי מבית לווינשטיין. כל מנהיג ובית־החולים שלו. (ס' קשת, ידיעות אחרונות, 18 בדצמבר).

יותר משיש כאן „תביך מצדה" יש כאן „תסמונת הדסה". (א' אורן, דבר, 15 בדצמבר).

אנו דנים היום לא רק בהיבט היסטורי, לא רק בהיבט ביטחוני, אלא גם בהיבט מדיני־מוסרי. (מ' בגין, הכנסת, 14 בדצמבר).

זהו סיפוח. אנחנו קשורים באמנות בינלאומיות האוסרות סיפוח. (ח"כ ש' אלוני, הכנסת, 14 בדצמבר).

אין בחוק הזה משום סיפוח רמת הגולן. (ח"כ ד' רוזוליו, הכנסת, 14 בדצמבר).

זה סיפוח קלאסי. (ח"כ א' אבן, הכנסת, 14 בדצמבר).

יש חשש ממשי, כי בהחלטה לספח את רמת הגולן איבדה ישראל לדעת במו ידיה את תוקפם של הסכמי קמפ־דייוויד. (ע' בנזימן, הארץ, 16 בדצמבר).

קשה להיזכר בתקדים בשנים האחרונות לסיפוחו הרשמי והמוצהר של שטח המוכר על־ידי עמי העולם כתחום הריבונות של מדינה אחרת. (ח"כ א' אבן, מעריב, 18 בדצמבר).

חוק הגולן אינו עומד בסתירה להסכמי קמפ־דייוויד ואינו מונע משא־ומתן אפשרי לשלום עם סוריה. (ח"כ י' צור, 18 בדצמבר).

בהסכמי קמפ־דייוויד כלול סעיף, המדבר על החלת העקרונות שנקבעו בסיני גם על גזרות אחרות. אני מניח כי הסורים שמו לב לסעיף זה. (פרופ' א' רבינוביץ', ידיעות אחרונות, 18 בדצמבר).

אני חושש פן יירשם הלילה הזה בדברי הימים כלילה שבו איבדנו את הגולן כולו. (ע' עוז, דבר, 15 בדצמבר).

כמה נלחמתי בקמפ־דייוויד, שייאמר כי המיסגרת של הסכם השלום עם מצריים תשמש בסיס לשלום, אך „לפי המתאים". כך נאמר ברישא של הפיסקה בהסכם. באנגלית „אפרופריט". איזור איזור והתנאים המתאימים לו. (מ' בגין, מעריב, 18 בדצמבר).

*

עוד לפני שבוע, עוד לפני שפרץ משבר פולין, פנה ראש־הממשלה אל היועץ המשפטי לממשלה וביקש את חוות־דעתו על הצעת חוק הגולן שחיבר. (מ' ז"ק, מעריב, 15 בדצמבר).

ראש־הממשלה סבר, כי היה זה מן התבונה הפוליטית להפתיע גם את ידידינו הטובים ביותר. ...אין מדינה שחפצה להיות מופתעת, ולכן מדינה הנאלצת להודות כי אומנם הופתעה רואה את עצמה קורבן של הטעיה ורמיה. ...ומה שאף מדינאי אינו מוכן לסבול הוא שהצד שכנגד מתפאר בעורמתו. מי שסוקר את העיתונות הישראלית בימים אלה יגלה יותר מהוכחה אחת להתפארות כעין זו. (פולס, הארץ, 18 בדצמבר).

„זה העיתוי הטוב ביותר." (מ' בגין, מעריב, 15 בדצמבר).

באחד מימי הקיץ, כשישב בגין במיזנון הכנסת, והשיחה אי־שהוא התגלגלה לרמת הגולן, העיר בלי־משים כי הזמן הטוב ביותר להחיל את החוק הישראלי על הגולן יהיה בדצמבר. (י' חריף, מעריב, 18 בדצמבר).

אצל בגין נתגבשה הכרה, שאין לעבור עוד לסדר היום על האיומים והמעשים הסוריים המחציפים, המכוונים ישירות נגד ישראל — כאשר ארצות־הברית חסרת־אונים ונשיא סוריה מחתל בעולם ומלואו. (ש' נקדימון, ידיעות אחרונות, 18 בדצמבר).

מדוע דווקא עכשיו? ככל המשוער הסביר בגין לשרים: פולין כובלת את ברית־המועצות, ארצות־הברית מטופלת בלובּ, אירופה שקועה אף היא בפולין, מצריים מייחלת לקבל את שאריות סיני. (י' חריף, מעריב, 18 בדצמבר).

מה חשבנו, שיחכו לנו עד סוף הימים? אנחנו בורחים מהכרעה. (ח"כ ש' ארבלי־אלמוזלינו, הכנסת, 14 בדצמבר).

לאיזה נס ולאיזה משיח היה עלינו לחכות עוד? (ה' רוזנבלום, ידיעות אחרונות, 15 בדצמבר).

האם חובתנו לחכות בלי סוף? האם אין חובתנו להוציא מסקנות מסירובה של סוריה? (י' בדר, מעריב, 16 בדצמבר).

על מה המשך ההתלבטויות? הנחכה עד שהאוייבים יהיו מאוחדים? (ד"ר י' אלדד, הארץ, 17 בדצמבר).

תהא זו רשעות להאשים את ראש הממשלה בכוונה לנצל את טרדות ארה"ב במשבר הפולני (מ' ז"ק, מעריב, 15 בדצמבר). אנחנו מרגישים היום משהו מההרגשה של 15 במאי 1948. (י' הראל, דבר, 15 בדצמבר).

אל תשאל אותי מה היה אחר־כך כי פשוט התחלתי להשתולל משימחה. (דודו, יונתן, דבר, 15 בדצמבר).

סתם להתגרות באומות העולם. (הרב שך, ידיעות אחרונות, 18 בדצמבר).

ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו ליום הזה. (ח"כ ח' דרוקמן, הכנסת, 14 בדצמבר).

*

ישראל אולי זכתה במילמות שהביאו לה שטחים, אולם השבוע, ככל הנראה, היא איבדה את נישמתה. (ריצ'רד כהן, וושינגטון פוסט, 18 בדצמבר).

הורוסקופ

(המשך מעמוד 20)

שאפשר תשובות שמביאות לכעס, רוגז וריב.

במישור הכספי כדאי להיות זהירים במיוחד בחודש ינואר, שאז ונוס שליטת הכספים — תהיה בנסיגה, ועלולה לגרום להפתעות בלתי נעימות בתחום זה.

כדאי להוסיף ששליט הבית השני (אוראנוס) נכנס לבית ה־12. בתקופה זו יש להזהר מאנשים המסוגלים לרקום תוכניות מסוכנות שעלולות לגרום להפסדים. לכן רצוי לדחות צעדים חשובים בשטח כספי לקיץ.

בענייני בריאות, הנזק העיקרי עלול להיות בגלל מתח נפשי, עבודה מוגזמת וויתור על מנוחה. השנה יש להזהר מלהעמיס יותר מדי התחייבויות שגורמות לטישטוש ולחוסר זהירות. גם הנהיגה בכבישים דורשת תשומת־לב מיוחדת, בגלל נטיה יותר חזקה מתמיד לשברים בגפיים.

בשותפויות ונישואין עדיין לא יהיה קל. רצוי לוותר לבני־הזוג ולהמתין לתקופה נוחה יותר. מבחינה חברתית המצב יהיה טוב מהרגיל. ידידויות חדשות עשויות להתפתח, והכרויות מסוג שונה שירחיבו את האופקים, ו־יגרמו לפתיחות רבה יותר. ידידים יבואו ויעזרו בכל הקשיים שבהם עלולים להתקל השנה, ו־למעשה יפתרו את הבעיות. גם יחסים רומנטיים עשויים להתפתח מקשרים שהתחלתם ידידות והמשכם אהבה.

החזית לבני גדי: בעיות כספיות, טיולים קצרים, ומעבד לדירה חדשה

גם נסיעות לחוץ־לארץ תבוצענה בעזרת ידידים, שכן בני המזל לא יחושו די העזה לבצע שינויים גדולים בחייהם, ודווקא ידידיהם יחפו אותם ויביאו אותם לנסיעות מקדמות ורצויות מאוד.

להלן תחזית לבני מזל גדי לחצי השנה הבאה:

ינואר — הגדיים ירגישו אופטימיות ובוחות מחודשים לקראת השנה החדשה, למרות בעיות בכל זאת מרוצים ומלאי תוכניות לעתיד.

פברואר — יהיה קשה מבחינה כספית, תרגישו לחוצים ולא תדעו מאין להשיג מקורות מימון לכיסוי חובותיכם.

מרץ — צפויים טיולים קצרים שיפיגו את המתח שבו תהיו שרויים. צפויים מפגשים עם קרובי משפחה. יתכן תחום לימודים חדש.

אפריל — יהיה מוקדש לבית, שיפוצים, סיוד או מעבר לדירה חדשה, אירוח של ידידים וקרובי משפחה.

מאי — אהבות חדשות, רומנים מסעירים, העולם שוב יחייך אליכם, פעילות ספורטיבית והצלחות צנועות בחימורים.

יוני — יוקדש לעבודה. עול חדש יוטל עליכם והאחריות תכביד, אולי עד כדי הרגשה של חולשה גופנית.

מוקד

מתאים לי...
BROADWAY 80
תמיד חשבתי
שיש רק סיגריה אחת-
עד שגיליתי את BROADWAY 80
BROADWAY
80
AMERICAN BLEND
20 FILTER CIGARETTES
BROADWAY 80
תערובת אמריקאית 80 מ"מ

אשראי הנוסע לחו"ל

חינם – ביטוח תאונות אישיות בחו"ל עד $30,000
למחזיקי יורוקרד בלבד.

דרכון יש?
יורוקרד/מסטרקרד – יש?
אתה כמעט ומוכן לצאת לחו"ל!
בשהייתך בחו"ל תוכל לשלם ביורוקרד/מסטרקרד שלך
בבתי מלון, בחברות להשכרת רכב, בחנויות ובתי כל בו,
בחברות תעופה, במרכזי בידור ועוד ועוד.
3 מיליון בתי עסק מכבדים את היורוקרד/מסטרקרד שלך
שירותים מיוחדים למחזיקי יורוקרד/מסטרקרד:
- אפשרות לקבלת יורוקרד/מסטרקרד לתקופה בת 4 חודשים, ב־10$ בלבד, במקום ל־12 חודש.
- חינם – ביטוח תאונות אישיות בחו"ל עד 30,000$.

יורוקרד.

אשראי וטוב לי בארץ ובעולם

באמצעות סניפי: • בנק הפועלים בע"מ • בנק המזרחי המאוחד בע"מ • הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ • בנק קונטיננטל לישראל בע"מ • בנק מסד בע"מ • בנק הבניה לישראל בע"מ • בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ • בנק אמריקאי ישראלי בע"מ • בנק אוצר החייל בע"מ • בנק למלאכה בע"מ • בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ • בנק צפון אמריקה בע"מ • בנק למימון ולסחר בע"מ • בנק עין חי בע"מ

כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פיינרו

דובי בא הביתה!

רואים את התכשיט שבתמונה? זהו דובי. רועה גרמני בן תשעה חודשים. לפני שלושה שבועות נעלם מביתו שבצפון תל־אביב. מרגע שנעלם לא ידע בעליו, בחור בשם ברוך בראון, את נפשו מצער.

באחד־צהריים אחד נטל אותו אבא־בראון לטיול קצר בחצר הבית לשיחרור עודפי המים. טיולון שיגרתי שכזה, חשב אבא, לא מצריך רצועה. הרי דובי כבר רגיל לירידותיו היומיות ואין היום שונה מאתמול. ובכל זאת, אותו יום לא היה דומה ליום האתמול — דובי הלך אל בין השיחים, הרים רגל ונעלם.

פנו לכלבוטק, הכינו תמונה, פירסמו בכל העיתונים, והתחננו: לא חשוב כמה יקרה מוצא הכלב — מוכנים לשלם. ואומנם, אחרי כעשרה ימים, הגיע טלפון מוזר ממושב עולש, שליד נתניה. הכלב שם. מישהו מצאו בתל־אביב, משוטט אנה ואנה בככר אתרים, ולא ידע לאן להחזירו.

כשהתברר לברוך שתיאור הכלב שנימצא הולם את דובי, דהר לעולש וליד אחד הבתים, ממלונה, בקעה נביחה שאי־אפשר היה לטעות בה. דובי, שהיה קשור בשרשרת ברזל עבה הכיר את המכונית, ובמשיכה אחת קרע את השרשרת וטס כחץ מקשת אל בעליו.

לסיפור הזה יש גם לקח חשוב: גם אם אתם חושבים שאין כמותכם ואין ככלבכם, אל תניחו לו ללכת בלי רצועה ולו גם לחמש דקות של פיפי. העונה היא עונת הכלבות המיוחמות, וכל כלב בריא ירוץ אחרי כלבה מיוחמת, ואחרי הבילוי יתכן שלא יידע לחזור. כלבים רבים, בעיקר צעירים, אינם מסוגלים לחזור הביתה ממרחק גדול, והסוף עלול להיות עצוב, גם לכם וגם לכלבכם. אז אנא, עם רצועה, תמיד!

פאנדורה מלכת־היופי של חתולי ברוקלין

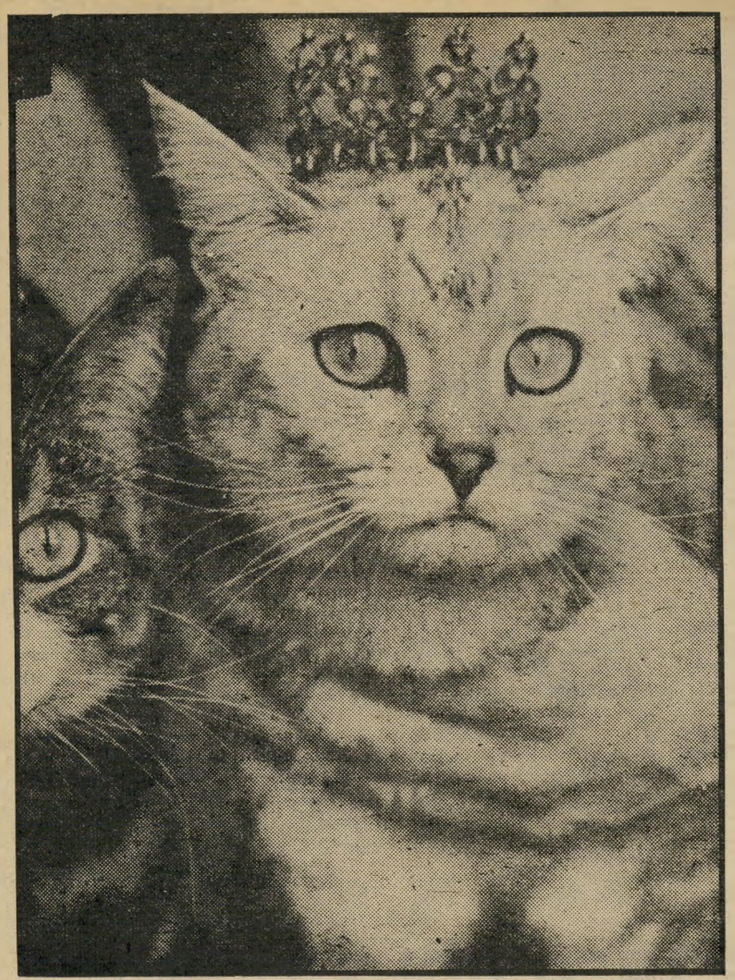

מי שהצילה את כבודה של פאנדורה, שהפכה במרוצת השנים לשם נרדף לתיבה של שרצים וצרות, היא חתולה. החתולה פאנדורה, הנראית בתמונה. חתולה זו, שאינה אלא החתולה האמריקאית הטיפוסית, בגיזעה ובציבעי החום־לבן, הוכתרה כמלכת היופי על־ידי אגודת חובבי החתולים של ברוקלין.

פאנדורה זכתה בתואר הנכסף בטקס הכתרה מהודר, שנערך לפני שבוע בכנסיית בנסונהרסט שברובע ברוקלין בניו־יורק. מאה ושמונים חתולי־בית מכל הצבעים והגזעים והייחוסים התחרו על התואר. אך פאנדורה, לא פרסית, לא סיאמית ואף לא אנגורה או קשמיר, בקיצור, חתולה פרולטארית בלי ייחוס, לבד מן הכתר שעל ראשה — היא היא המלכה.

„איני מאמינה, אני כחולמת," צהלה גבירתה של פאנדורה, לורן מיניש, שעשתה את כל הדרך ממסצ'וסטס לניו־יורק, כשהמלכה העתידה בסלה. „איזו מתנת־דרך נהדרת, ואיזו כניסה מלכותית תהיה ל־פאנדורה, המעתיקה את מקום מגוריה לסאן־פרנציסקו, הידד, קליפורניה, הנה באה המלכה!" יללה הגברת מיניש בגאווה.

פאנדורה לא נשאה נאום הכתרה. היא ליקקה את שפתיה בנחת ולא התרגשה כלל מן הכתר המשובץ ביהלומים סינתטיים (כנראה מחנות „סאקס השדרה־החמישית" המפוארת). הזכייה כבר הפכה לעניין של שיגרה אצל פאנדורה בת השנתיים וחצי. גם בתחרות היופי של השנה שעברה זכתה במקום ראשון.

ובכלל, מי בעצם משווין בכתר, החתולה או הגברת?

כשקר בחוץ

החורף הישראלי, בסך־הכל, אינו נורא כל־כך: אומנם הישראלי המצוי אינו יכול לעבור אותו בלי שפעת אחת מכובדת, והילד הישראלי המצוי מושך באפו בדרך קבע. האם היהודיה סוגרת את כל החלונות, באוטובוס ובבית, וכאשר רואים את הכלב רועד, בטוחים שהוא רועד מקור.

ובכן, ראשית דבר, החורף הישראלי דווקא נוח מאוד לכלבים, אלא אם כן הם חולים — ואז יש לקחתם לרופא. אם קורה והכלב מסתתר מתחת לשמיכה או נצמד למכנסי אדוניו בשעת הסערה, אין זה בדרך־כלל מחמת הקור כי אם מחמת הרעש. ידוע כבר כי כלבים מגיבים בחוזקה רבה לרעמים ולברקים, ומייד עם שוך הסערה הם חוזרים להתנהגותם הרגילה.

לעומת זאת קיימות תופעות חורפיות אחרות, שלא שמים־לב אליהן בדרך־כלל, ומאשימים בהן את הכלבים במקום לתלות את האשם בבני־אדם: בחורף נמצא הכלב שעות רבות יותר בבית. כשהבית סגור בדרך־כלל. ברור מאליו שהריחות הנודפים ממנו בגלל חוסר היגיינה מתאימה יבלטו הרבה יותר, ולא מדובר כאן בריחות הניגרמים ממחלות: הביטו באוזניים של הכלב שלכם, בעיקר אם זהו קוקר־ספאניאל או אפגאני ארוך־שיער, כמו זה שבתמונה. הכלבים שאוזניהם נפולות סובלים מחוסר איוורור.

איך תיגאל אותם מסבל ואותך מריח רע? פשוט: קח מקלון לח, מאותם המיועדים לטיפול בתינוקות, או קיסם עם צמר־גפן מלופף, ונגב בעדינות. לא שמן פרפין ולא שמן אחר — יש כבר מספיק דונג באוזניו של הכלב והוספת שמן רק תרבה את השומן. הברשה וסירוק בכל יום — חובה גם בחורף.

אחת לשלושה שבועות רצוי לנקות את השקים האנאליים — שהם השקים הנמצאים משני צדי פי־הטבעת, ועיקר תפקידם להפריש ריח למשיכת כלבים מהמין השני. הכלב מפריש ריח כשהוא מתאמץ או מתרגש בזמן יציאות. כשישנה במקום דלקת או סתימה, הריח אינו נעים.

כיצד מנקים את השקים? פשוט ביותר: מרימים את הזנב ביד שמאל ועם נייר טואלט בין האצבע לאחצים בעדינות משני צדי פי הטבעת. וברוך שפטרנו מריחו הלא נעים של חומר טבעי זה.

מה פירוש האנשה?

מישהו מידידי כלבוטק, חבר מועדון־הבוקסר בישראל, מצא לנכון לשלוח אלינו מאמר מרתק שכותרתו „האנשה" — (אנתרופומורפיזם), מאת פגי פרודן ש־תורגם ועובד על־ידי אילן ספיר ונתן דוור. במאמר זה מצאנו דברים מאלפים שחלק מהם אנו מביאים בזה:

הגרועות שבשגיאותינו מתרחשות כשאנו טועים בקריאת פעולותיו ותגובותיו של כלבנו. אחד הפירושים המוטעים השכיחים מתייחס להתקשרות הכלב לבעליו. „כלבי כה קשור אלי עד שאינו מניח לי לחמוק ממבטו." זה נישמע כמסירות של ממש, לא כן? בעל הכלב מרוצה אומנם ממחשבה זו אך בד־בבד הוא מוטרד למדי ונבוך מאוד מתוצאות היותו של הכלב כל־כך קשור: „הוא ממאן לאכול בהעדרנו." „הוא קרע לגזרים את חפצי ביתה של הדודה כשהשארנו אותו שם." הם משפטים ידועים.

האגו שלנו מבכר להאמין כי אנו בעלי־כלב טובים ואוהבים. אך האם הכלב הזה אכן מסור, או שמא הוא תלוי בנו? כלב שפיתח תלות־יתר בבעליו אינו מאושר. מה קורה אז לתדמיתנו כבעל־כלב טוב ואוהב? אין זה נאה והגון לשעבד את רגשותיו של כלב.

התופעה תלוייה במידה רבה במצבנו הריגשי. קורה לעתים קרובות שאנשים בוחרים בכלב על־פי תכונות אנושיות מסויימות שהבעלים רוצים שכלבם יישקף. „גדול" מסמל כוח, שרירי — הגנה. לא חשוב להם שהדירה קטנה מדי או שהאשה כועסת ומתמרמרת על כך. „אקזוטי" מסמל עושר וסטטוס חברתי. ולמי זה חשוב שאין מי שיטאטא את השיער הארוך? „קטן" מרמז על חוסר אונים וצורך בהגנה, ומה זה חשוב שהכלב ייאלץ להתנוון ולהישאר מבחינה רגשית „כלבלבון" לשארית חייו, ולקבל יחס כזה מבעליו אף־על־פי שהקטן הזה הוא תוקפן אמיץ ובעל כושר כשל „הגדול"?

היא בת 28 וחולת־סרטן. הוא בן 63 וחולה־לב.

אהבתם של השניים מתנהלת בין בתי־החולים

אהבה בצל הסרטן

„מה שה שלי, אל תעזוב אותי, תבטיח לי שגם אם אהיה מכוערת ויגשרו לי כל השערות לא תעזוב אותי. אין לי איש מלבדך בעולם!"

זעקות קורעות־לב אלה יצאו מפיה של אשה צעירה, בת 28, וכוונו אל גבר ממושקף, נמוך־קומה וחבוש מגבעת, בן 63, בבית־החולים הדסה בתל־אביב. האיש הקשיש ניגש אל מיטתה של הצעירה, ליטף את שיערה בעדינות, מחה דימעה מעיניו ואמר: „אל תדאגי קטנה שלי, אני לא אעזוב אותך לעולם, רק המוות יפריד בינינו."

הסצינה התרחשה במחלקה האונקולוגית, שם מאושפזת כוכבית אטוואל הצעירה, חולת סרטן, לידה ניצב משה ברדשטיין, הסועד אותה יומם ולילה.

סיפור היכרותם ואהבתם יוצאת־הדופן של השניים כאילו נלקח מעולם הסרטים. משה ברדשטיין, יליד פולין התפרנס מכירת שלגונים. הוא נשוי בפעם השנייה, וגם נישואיו אלה לא עלו יפה. אשתו והוא מנהלים מאבקים ממושכים בבתי־משפט.

על היכרותו עם כוכבית, לפני שבעה חודשים, מספר משה: „יום אחד עמדתי ברחוב ומכרתי ארטיקים כדרכי. לפתע ניגשה אלי בחורה צעירה. לבושה היה מרושל וכל מראיה היה מוזנח. היא שאלה אותי אם אני יכול לתת לה ארטיק והיא תשלם לי למחרת. ראיתי שאין לה כסף ונתתי לה ארטיק במתנה. בינתיים התפתחה בינינו שיחה, שבה סיפרה לי על בדידותה הרבה.

„למחרת באה עוד פעם לאכול ארטיק והזמינה אותי לבקר בביתה. באותו יום רבתי עם אשתי והיא זרקה אותי מהבית ואמרה לי שלא אעז לחזור. לא היה לי לאן ללכת. סיפרתי את סיפור נישואי האומללים לכוכבית והיא הציעה לי שאם אין לי לאן ללכת אעבור לגור אצלה.

„לא היתה לי ברירה והסכמתי. כסף לא היה לי, כי עורך־הדין של אשתי הטיל עיקול על הפנסיה שלי. לעבוד כמעט איני יכול כי אני חולה־לב ויש לי 100 אחוז נכות. פה ושם אני מוכר ארטיקים וחי איכשהו.

„לפני חמישה חודשים קיבלתי התקפת־לב ואושפזתי בבית־החולים. כוכבית אטוואל ישבה ליד מיטתי יומם וליקיבוץ. גם את הדירה ברמת־גן סידרו לי שיהיה לי היכן לגור, וגם את בית־החולים. משלמים לי 2000 שקלים בחודש ומהם אני ומשה חיים היום."

נשיקה אחרונה

לפני כחודש קיבלה כוכבית התקפת כאבים נוספת ומאז היא מאושפזת בבית־החולים. היא מקבלת טיפול כימותראפי שיגרום לנשירת שיערותיה.

סיפר משה: „ראיתי שכוכבית במצב קשה מאוד. הטיפולים מדכדכים אותה. היא כל הזמן בוכה ואומרת שעוד מעט תהיה קרחת ומכוערת ואני אעזוב אותה. גייסתי כסף מהלוואות, רציתי, קניתי לה פיאה נוכרית כדי שתרגיש טוב יותר."

בעוד הוא מדבר, הרגישה לפתע כוכבית ברע. משה מיהר להביא קערה וכוכבית הקיאה. „היא לא אוכלת כלום, אין לה כבר מה להקיא. את המזון היחידי היא מקבלת דרך צינור המחובר לווריד שבידה," הסביר משה.

אחרי שהוקל לה מעט, המשיכה כוכבית. „אין לי מישפחה, אין לי כלום. הורי נפטרו. הייתי נשואה פעם לבחור צעיר, אבל הנישואין לא עלו יפה והתגרשנו. נישאתי בגיל צעיר מדי. הייתי רק בת 17 ובגיל 24 התגרשתי. חיפשתי מישהו שיבין אותי ומצאתי את משה.

„לא איכפת לי שהוא מבוגר ממני ויכול להיות אבי. תמיד שואלים אותי אם לפני זמן־מה רצו השניים לחתום על גאווה שהוא החבר שלי. לנעורים ויופי אין כל משמעות בעיני, העיקר שיש למשה לב טוב והוא מבין אותי ומטפל בי. אם יעזוב אותי אתאבד. אני כל־כך רוצה להתחתן איתו אחרי שיתגרש מאשתו!

„עברנו תקופה קשה מאוד ביחד. היו שבועות שרעבנו ללחם, לא היה במה לקנות. הכסף של העזרה הסוציאלית לא מספיק. שנינו לא מסוגלים לעבוד. כל הזמן אנחנו מסתובבים בבתי־חולים ומטפלים האחד בשני. זה מה שמחזיק אותנו."

לפני זמן־מה רצו השניים לחתום על הסכם שיהיה תחליף לנישואין, שאותם אין הם יכולים לממש כרגע. „לא היה לה וטיפלה בי. היא הנפש היחידה בעולם שיש לי. אשתי באה אף היא לבית־החולים, ראתה את כוכבית לידי וצעקה לעברה קריאות גנאי. יום אחד ממש היכתה אותה בגבה. כוכבית לא הגיבה, כל מה שעניין אותה זה לטפל בי.

כמו סיפור איוב

„הסוד בבית־החולים לא הבין את היחסים בינינו. אשתי חשבה שכוכבית היא אחות בבית־החולים, ושהתאהבתי בה במשך שהותי שם. את הסיפור האמיתי היא אינה מכירה כלל."

כעבור שלושה שבועות יצא משה ברדשטיין מבית־החולים ישר אל ביתה של כוכבית. מאז נראו חייהם כסיפור איוב.

על מיטתה שבבית־החולים תיארה כוכבית את המשך התלאות. „לפני כשנה היו לי דימומים חזקים. הלכתי לרופא פרטי שקבע שהדימומים הם תוצאה של הפלה שעברתי, ונתן לי כדורים לכיווץ הרחם. למרות הטיפול, הדימומים המשיכו. פניתי לבית־החולים הקריה, ושם עשו לי בדיקה מיוחדת בצוואר הרחם. כעבור עשרה ימים הודיעו לי הרופאים שמצאו אצלי גידול ברחם ויש צורך בניתוח מיידי להוצאת הגידול.

„לאחר הניתוח הרגשתי השתפרה ו־חשבתי שהבראתי כליל. שלושה חודשים הרגשתי מצויין עד שלפתע יום אחד חשתי בכאבים חזקים. פניתי לבית־החולים הדסה ואז התחיל הטיפול בהקרנות. הרופא הסביר לי שהגידול התפשט ויש צורך להוציא את הרחם מייד. ביקשתי מהרופא שיאמר לי את האמת, ואז גילה לי שיש לי סרטן מתפשט אל עבר שלפוחית השתן והכליות. תגובתי היתה קשה מאוד.

„מובן שלא יכולתי לעבוד יותר. בקיץ עוד הייתי מוכרת סברס, עכשיו אני לא מסוגלת לעשות כלום. יש לי ילדה בת שש שהעזרה הסוציאלית סידרה אותה ב־

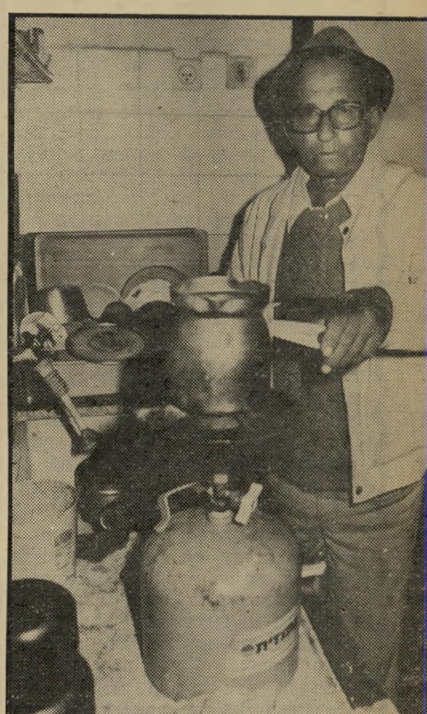

בבית משה ברדשטיין מרתיח מים על מיכל גז ישן שקיבל מהשכנים. לקניית כיריים אין כסף.

במחלקה שבה נמצא משה יום־יום ובדירתה (בתמונה משמאל) המיותמת של כוכבית.

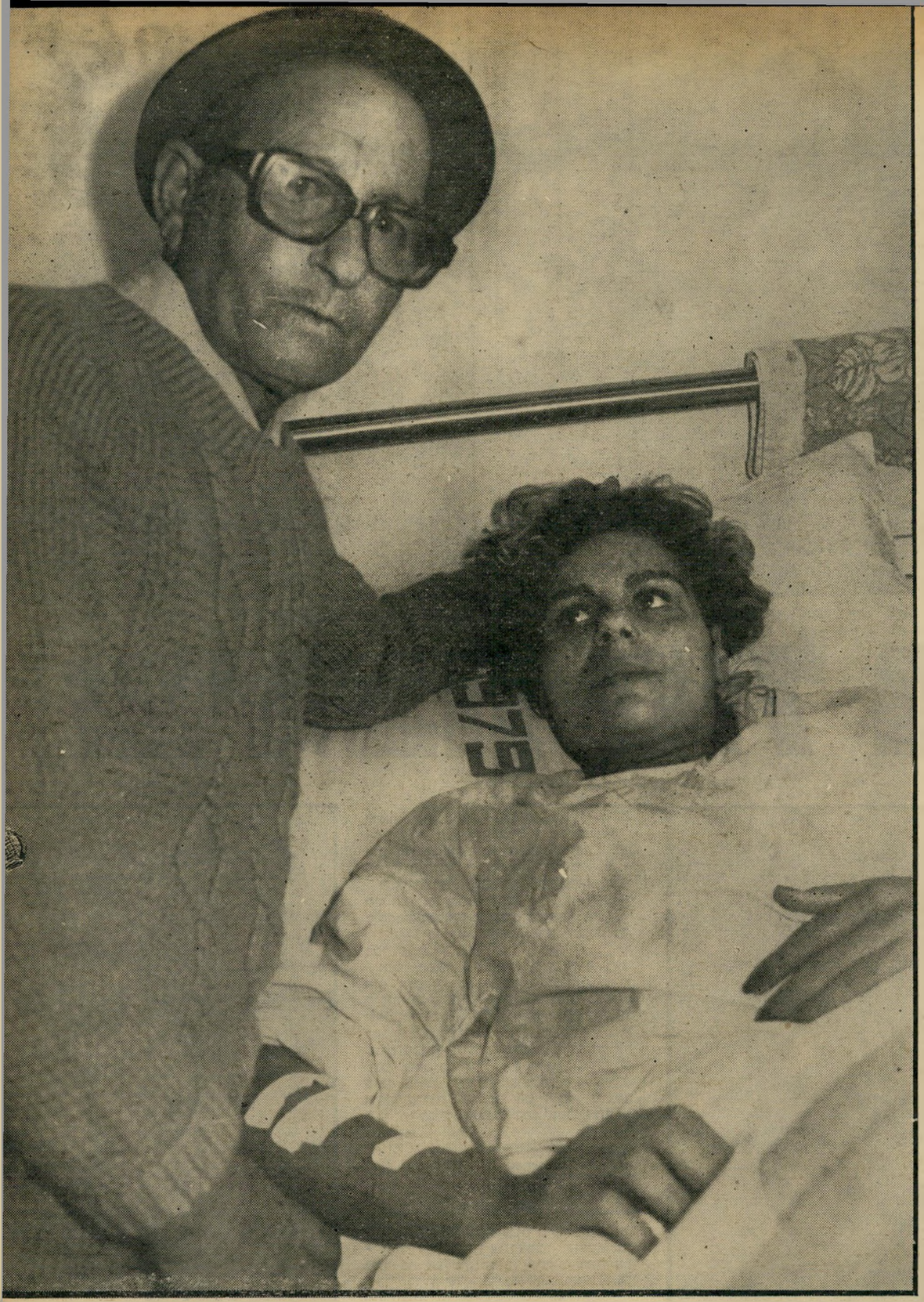

לגו הכסף הדרוש לשלם לעורך־דין לכן ויתרנו," הסביר משה.

„כוכבית היא כמו הילדה שלי. לפני כשבוע היא שמה את ראשה על כתפי וביקשה שאתן לה נשיקה אחרונה, כי היא מרגישה שהיא הולכת למות. נתתי לה נשיקה, קראתי לרופא שנתן לה זריקת הרגעה. כוכבית יודעת היטב את מצבה הקשה, אבל חיה עם תיקווה גדולה להבריא.

„יחסי־מין אסורים על שנינו בגלל מחלותינו. אבל אנחנו אוהבים גם ללא מין. כשקיבלתי התקפת־לב אמרה לי, שאין לה כל רצון לחיות בלעדיי. שאם אמות תמות גם היא."

„שום דבר מלבד אהבה"

ב ימים מתרוצץ משה בין בית־החולים לבתי־המשפט. על שולחנה של עורכת־הדין אלינור דורון מונח תיק עב־כרס המראה על הסחבת הנוראה בתיק הגירושין של משה ברדשטיין ואשתו.

בכתב־התביעה שהגישה אשתו של משה לבית־הדין הרבני נאמר: „בעת מחלתו הכיר המשיב, כנראה בבית־החולים, בחורה צעירה אשר מנסה לנצל את גילו המגבוה ומחלתו, לסבבו בכחש ובמירמה, לפתותו להעביר לה את הרכוש אשר צבר יחד עם המבקשת."

לדבריו של משה, לא נותר לו מאומה. לפני נישואיו היתה לו דירה בלוד. הוא טוען, שאשתו סירבה לגור בלוד,

הוא נותר ללא קורת־גג לראשו, לאחר שאשתו וילדיה גרשוהו מן הבית. היא מאושפזת בבית־החולים בגלל מחלת הסרטן

והשניים התגוררו יחד עם ששת ילדיה של אשתו מנישואיה הקודמים בדירתה. לפני כשנה ביקשה אשתו שימכור את ביתו כדי לקנות מונית לבנה. משה מכר את ביתו, אך אשתו וילדיה גירשוהו מן הבית, וכך נותר ללא קורת־גג לראשו. „מה אני יכול להעביר לכוכבית מבחינת רכושי? הרי נותרתי עם כותונת לעורי. להיפך, כוכבית היא זו אשר תומכת בי, בידיעה ברורה שאף־פעם לא אוכל לתת לה שום דבר מלבד אהבה."

אשתו של משה, רבקה ברדשטיין, הגישה תביעה לפסק־דין הצהרתי בבית־משפט השלום, ובו היא תובעת שותפות על כספיו של משה. השבוע פסק השופט חיים אילת, שמשה ורבקה ברדשטיין הם

מדור הסרטן

כוכבית שוכבת במחלקה האונקולוגית בבית־החולים **הדסה**, כשלידה ניצב יומם ולילה משה ומטפל בה. כוכבית אינה יכולה להכניס מזון לפיה והיא תלויה בהזנה תוך־ורידית. „אני לא רוצה למות," אומרת כוכבית, שעוברת כעת טיפול כימי בבית־החולים **הדסה**. „אני חיה בתיקווה שאבריא ואוכל להתחתן עם משה שלי."

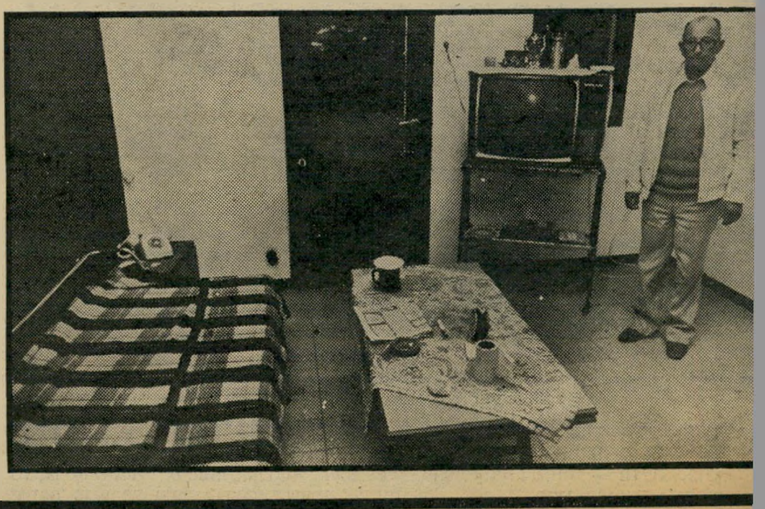

אנשים קשישים הנשואים זו לזה, אולם דומה שהשלום אינו שורר בין כתלי ביתם. במהלך החקירה התברר, כי הצדק והאמת אינם בדיוק נר לרגלה של רבקה. „חשוב לציין," אמר השופט בפסיקתו, „כי היא עשתה עלי רושם בלתי־מהימן לחלוטין. התברר כי אם היה שיתוף נכסים בין בני־הזוג הוא היה לחלוטין חד־סיטרי, דהיינו משה שיתף את רבקה ברכושו, ואילו רבקה לא שיתפה אותו ברכושה שלה."

עוד הוסיף השופט: „חשבונות הבנקים שאותם מנסה רבקה להעביר אליה, הם שארית הפליטה שהציל משה מצפורני אשתו רבקה."

„אנחנו צריכים רק בריאות"

משה מתמודד יום ביומו עם השכנים המציקים, האומרים שהצעירה הורלכת איתו רק למען כספו, ושתיקח ממנו את כל רכושו. „הביטו עלי," הוא פורש את זרועותיו, „אני זקן, נמוך ולא נראה בדיוק כמו אפולו. אז אנשים לא מבינים מה כוכבית מצאה בי. הם חושבים שזה בטח מפני שאני מאוד עשיר ומחביא הרבה כסף."

הרופאים רוצים לשלוח את כוכבית הביתה. משה מודאג: „הבית ריק, אין לנו תנור להתחמם, אין לנו גאז במה לבשל, הדירה מלאה רטיבות. יהיה קשה לכוכבית במצבה. בינתיים אני מוכר בשכונה גרעינים ושקיות שתיה כדי שיהיה לנו מה לאכול.

„לפני כמה ימים נכנסה שכנה לבית ו־ראתה שאין לי שמיכה. רצתה לתת לי שמיכה שלה, אבל התביישתי לקחת. לבסוף לוויתי ממנה קצת כסף וקניתי שמיכה קלה כדי שיהיה לי במה לכסות את כוכבית כשתחזור הביתה. איך נחיה? אני לא יודע. אני רק מבקש שכוכבית תבריא. יותר מבריאות אנחנו לא צריכים כלום. יש לנו האחד את השני." **נירה גל**

בת־שבע ליבני, אשת היהלומן, ויו"ר הכנסת הם רק שניים מבין העשרות המתרחצים כל החורף בבריכת־השחייה

שיגעון של חורף

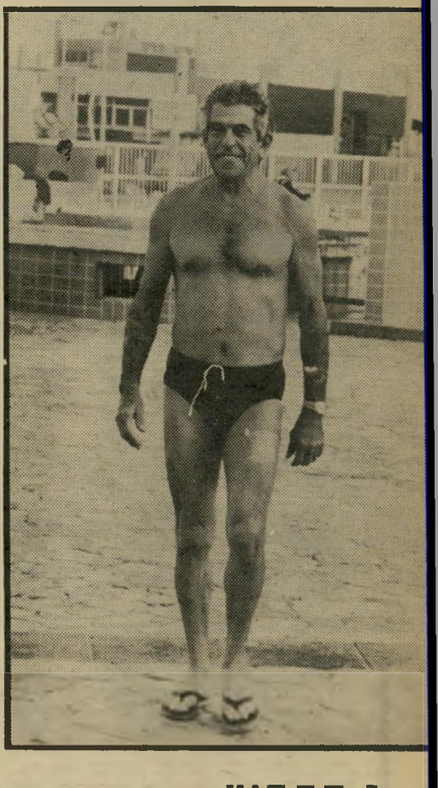

קרביץ הוא ישראל אורן האחלט, מנכ"ל ובעל רשת מכשירי־כתיבה וציוד משרדי. אורן, המכונה „היוגיסט", מקדיש שעה ארוכה מדי בוקר לתרגילי היוגה.

א יקי מנחם בגין היה בא אליהם הוא לא היה נופל ושובר את ירכו," אמרו השבוע, ברצינות גמורה, חברי־המועדון על־שם לקרדה של הבריכה התל־אביבית המפורסמת, בריכת גורדון.

אורי יפה, קברניט אל־על, **הביא לחברי** המועדון לקרדה (דג מעושן) מאמשטרדם. ח"כ מנחם סבידור קיבל מהם פטיש לשימוש דו־תכליתי, עם התמנותו כיושב־ראש הכנסת. רחמים קונפורט, מפקד מישטרת מחוז ירושלים מבקרם מדי שבת. אלוף אברהם („אברשה") טמיר בא לשתות איתם קפה.

לאלוף (מיל') מרדכי („מוקה") לימון, אין כנראה סבלנות אליהם, בעיניהם הוא „קצת סנוב". אבל זה לא מדאיג אותם, את חברי המועדון בעל השם המשונה: „יש לנו מספיק חברים מפורסמים, טובים ויפים גם בלעדיו."

לבאי־המועדון, דמויות מפורסמות בצמרת המדינה, הרגל קבוע של שחייה־בוקר מוקדמת במימיה הצוננים־מלוחים של בריכת גורדון. הם שוחים מדי יום כמעט, בכל עונות השנה.

אנשי תעשייה ועסקים, עורכי־דין ורופאים, אנשי־בורסה, שופטים, בנקאים, אנשי ביטוח ומישטרה — כל הקצפת הפעילה של המדינה — קמים מוקדם בבוקר כדי לטבול במי הבריכה. כולם משתייכים מזה שנים רבות למועדון, המתעקש לכנות את עצמו בשם ההיתולי: „המועדון האכסקלוסיבי ע"ש לקרדה מעושנת ז"ל בע"מ, שליד בריכת גורדון." הם אימצו לעצמם שם זה בגלל אהבתם המשותפת לדג המעושן.

להט מדעי

ה שעה ארבע לפנות־בוקר, אשמורת אחרונה. בחודש דצמבר שולטת בשעה כזו העלטה. הסדרן יוסק'ה פותח את שער־הברזל של הבריכה לפני ראשוני המתרחצים.

עורך־דין יוסף ויינשטין בן ה־50 הוא בין משכימי־קום בשעה זו. כבר 20 שנה הוא מגיע מדי בוקר לשחייה השיגרתית שלו. לדבריו, „הפעולה טיבעית כמו רחיצת־שיניים כל בוקר."

שום כפור או סערת־גשמים לא ייבטלו את תוכניתו. בגשם השוטף הוא אומנם נזקק למיטריה, אבל זו רק כדי לא להרטיב את חלוק הרחצה, שבו ישתמש אחרי צאתו מהמים הקפואים.

„כשאני מגיע, רפאל קלצ'קין כבר גומר ויוצא. בבוקר יש מעט אנשים והסכנה להתנגשות במים דבכבישים קטנה. אז אני גם בטוח שהמים נקיים ושאף אחד לא הספיק ללכלך אותם.

„כל יום אפשר למצוא סיבה כדי לא ללכת לבריכה. יום אחד יש לי מישפט חשוב, ביום שני יש גשם וכפור וביום שלישי הלכתי לישון מאוחר ואין לזה סוף. החלטתי שאין ויתורים בפרינציפ.

„אשתי לפעמים מתעוררת ומבקשת: אולי היום תוותר? לדעתי כל אחד זקוק להתייחדות עם עצמו. כל היום אני טרוד עם אנשים בעבודה, או בבית עם המשפחה. מ־4.00 עד 8.00 בבוקר, אלה השעות היחידות שאני רק עם עצמי. זה אחר־כך משתקף בכל דבר שאני עושה במשך היום — ביחס ללקוח, הסבלנות לאשה,

מינהלן „איכילוב" שייקה ארמוני מתקבל בחיבוק חם על־ידי חברו־לבריכה, ניקי. שייקה ממוצע הקומה מכונה „שייקה הגדול". סיסמתו הקבועה: „העם צמא — העם רוצה לשתות" — וודקה, כמובן. שייקה מגיע כל בוקר לבריכה לשחייה היומית שלו, כמו כל חברי המועדון האחרים.

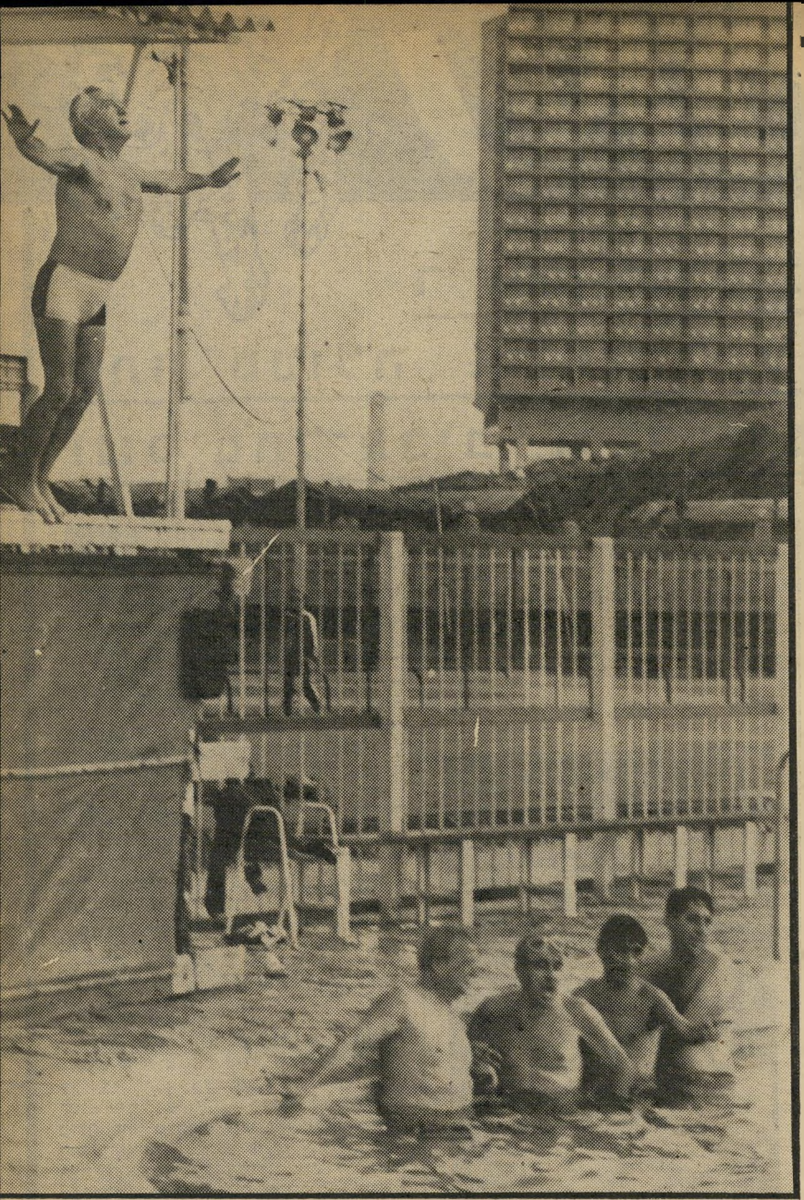

חגיגת הקידוש

הנערכת מדי יום שישי אחרי הטבילה הקרה. חברי המועדון על־שם לקרדה מתבוננים בשולחן הכיבוד, עמוס בדג לקרדה מעושן, האהוב כל־כך עליהם.

לילדים ולנכדים."

לא כל המתרחצים בשעות אלה הם ב־הכרח תל־אביביים. יש כאלה המגיעים מ־פרבריה המרוחקים של העיר — מרמת־החייל, משיכון־דן, מבת־ים, מחולון ומהרצ־ליה. למה לא יקלו על עצמם וייגשו ל־בריכה הסמוכה למקום מגוריהם? לכולם תשובה חד־משמעית: הסגולות המיוחדות של מי בריכת־גורדון.

אחד המתרחצים סיפר בלהט מדעי ב־שיבחי הבריכה: „תל־אביב יושבת על סלע ומתחתיו יש מי תהום, אשר נשאבים מדי יום לבריכה. המים אמנם מלוחים, אך גם עשירים בברום ויוד — שני יסודות המשפיעים על מערכת העצבים. זה גורם לאנשים, המגיעים לבריכה, להיות עירניים ופעילים במשך כל היום כולו."

„לולא איכות־המים, אף אחד לא היה מגיע לכאן," טען אברהם זמירי, איש־ביטוח הנראה צעיר מ־50 שנותיו.

למתרחצי בריכת־גורדון, כך מסתבר, יש הרבה טענות ומענות על השירותים במקום. „אין שום פרופורציה בין רמת־השירותים ובין הסכומים שאנו משלמים. בכל בריכה אחרת המחיר נמוך עשרת מונים."

זמירי וחבריו לא התעצלו ובדקו את העניין בעיריה: „גילינו שיש לבעלי־הבריכה, הנמצאים בחו"ל, תוכנית להקים על שטח־הבריכה בית־מלון. הם לא קיבלו היתר מהעיריה והחליטו להשפיע בדרך אחרת — העלו את מחיר הכניסה פי עשר ויותר, כדי להבריח קהל.

„הרבה אנשים שנהגו לבוא הנה נשרו במשך השנים, בעיקר השכירים, שלא עמדו במחיר הגבוה שנדרש לשלם. ה־בעלים רצו להוכיח לעיריה שהשטח הענק הזה של הבריכה לא מנוצל, ריק ממבקרים ולא שווה לבזבז על בריכה שאין בה מתרחצים. אלא שהעיריה הקפיאה את תוכניתם."

לבנות עולם

„אם יום אחד אני לא בא, יש לי כאב ראש כל היום." הכריז ה־פנסיונר משה ויינשטיין, אשר מזה 17 שנה בא ברגל (!) משיכון־דן אל חוף ה־מרינה של תל־אביב, שלידו נמצאת הברי־

(המשך בעמוד 78)

זינוק על הראשים

מבצע מעל המקפצה, ניקי אהרונוב, המכונה „האפיפיור", בפי חברי מועדון הקרדה. טקס כניסת חברין, „חבורת הכרישים" בסערת למים, מבריחה את המתרחצים בבהלה.

רגל למצח

מצליח להביא בקלות משה ויינשטיין, המכונה „הפנסיונר ההולך ברגל". ויינשטיין גומע מרחק של שבעה קי־לומטרים מדי בוקר, מביתו אשר בשיכון דן, עד לבריכה.

מלכת היופי

וחבירת הבריכה היא ציפורה טהו־רי. ציפי מנצלת בהנאה את קרני־השמש החמימות של דצמבר. ציפי באה אומנם כל בוקר בלוויית בעלה, אבל מספיקה להעניק תשומת־לב לכל הבאים לבריכה.

אבא של אורי

הוא אשר זוהר, אשר מגיע ל־בריכה חבוש בכובע־מים ובמישקפי־צלילה. אביו של אורי זוהר חושף גוף שאין מה להתבייש בו.

ר' נחמן מברסלב בעריכת פינחס שדה ✶ סופר מתח מעולה ✶ גדוד עיוורי השפה העברית ✶ ווס מתל־אביב ✶ קריקטורות כביקורת הפוליטיקה

ביקור

תיקון הלב

ר' נחמן (בן שמחה) מברסלב (1772—1811) זכה בשנה האחרונה לנחת חלקית בתרבות הישראלית. את ראשית הנחת הביא המשורר **ישראל הר**, שפיר־סם את סיפורי המעשיות שלו, בלא פר־שנות, כיצירה ספרותית העומדת בפני עצמה *. במקביל ראה־אור ספר מדעי־למחצה ומסורבל מאת **אברהם יצחק גרין**, תחת הכותרת בעל היסורים **. ספק מונוגרפיה, ספק שיר־הלל, שמחברו היה נטול אמצעים רוחניים להתמודד עם גדו־לתו ויפעתו של ר' נחמן מברסלב.

את תרומתו של ישראל הר ואת מח־דלו של אברהם יצחק גרין, השלים הסר־פר המעולה **פינחס שדה** בספר תיקון הלב ***, שבו ליקט סיפורים חלומות שי־חות ואחרית־דבר.

תיקון הלב הוא מיקבץ מונומנטאלי, מעוצב להפליא, ובו קיבץ שדה כל סיפוריו של ר' נחמן מברסלב, את חלומותיו המופלאים ושיחותיו. תקצר היריעה ב־מדור זה, מלספר בשיבחי עבודת הלי־קוט והאיסוף שעשה פינחס שדה. תיקון הלב הוא בבחינת המיצוי של ר' נחמן מברסלב כלקסיקון של התרבות היהודית המיזרח אירופית, מיצוי אשר רק סופר בעל איכויות כשדה, יכול היה להביא בנקיון ספרותי ולא מדעי.

פינחס שדה, אשר ניפה את לשונו של

* ישראל הר — **רבי נחמן מברסלב, סיפורי מעשיות**; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 240 עמ' (כריכה רכה).

** אברהם יצחק גרין — **בעל היסורים**; הוצאת עם עובד; 445 עמ' (כריכה רכה).

*** **רבי נחמן מברסלב, תיקון הלב** — סיפורים חלומות שיחות בעריכת פינחס שדה; הוצאת שוקן; 239 עמ' (כריכה קשה).

ר' נחמן מברסלב, ולשון תלמידו ורושם הרשומו מפיו, **ר' נתן שטרנהרץ (לב כוכב)**, פותח את הקובץ במובאה מר' נחמן מברסלב, המנסחת את מניעיו של שדה בעבודתו זו: **„הלוא אני דומה כמי שהולך יומם ולילה במדבר וחזתר ומבקש בכל עת לעשות איזה תיקון ומקום בלבבכם."**

אין, כאמור, טעם לשוב ולדבר בשיב־

סופר שדה
כמי שהולך יומם ולילה במידבר

חי סיפוריו, חלומותיו ושיחותיו של ר' נחמן מברסלב. יחד עם זאת דומה שאת־רית הדבר שאותה מביא שדה, בכוחה להציג את האש והיקוד של ר' נחמן, כפי שזו עוברת במצרף של שדה — סופר שלעיתים נדמה, כי הוא האחד והיחידי בספרותנו העכשווית, הנושא את אש היצירה ויקוד החוויה. שדה מעמיד את ר' נחמן במישבצת מכובדת בתרבות, שאו־תה הוא מגדיר: **„וכמו אצל כל הוגה וחזוזה־חזיונות עצמיי, ויהי שמו מפקל או הלדרלין, ניטשה או שבתי צבי, ירמיהו או אפילו ישו, ניכרת אף אצלו אותה תמונה נפשית של הילופים בין מצבי הארה, התעלות וביטחון, לבין מצבים של הסתר־פנים, מצוקה ואפילו, ברגעים מסויי־מים יאוש..."**

את ההשלכה מר' נחמן לימינו, עושה פינחס שדה באופן הישיר ביותר, כאשר הוא כותב: **„אתמול, בשעת אחר־צהריים מאוחרת, ירדתי לשוק שכונת־התיקווה, הסמוך לביתי, כדי לקנות קצת ירקות ופי־רות.**

„בשהותי בסימטה צרה, בה נמכרים מיני בשר ועופות וגם זיתים, החל הגשם, שעד אז היה קלוש ודק, ניתך בחוזקה וכשצף. מצאתי לי מחסה כלשהו בצל סככה, ליד דוכן של זיתים, ועמדתי. הגשם ניתך, פלגי מים זרמו במורד הסימטה, מעורבים ברפש הנוצות תרנגולות. כך עמדתי, והרגעים חלפו. מסביב שרר עג־מומיות, אפרוריות, אף כיעור. לאט לאט, בתוך המונוטוניות של הגשם, כמו הלכה ופגה בתוכי תחושת המקום, אולי אף הזמן. לרגע דימיתי לעמוד, כפי שעמדתי לא־פעם, באיזו קרן־רחוב בלונדון, בעולם היפה ההוא, הרחוק, החלומי, האהוב עלי. ואולם מיד חזרתי להכרתי, וידעתי היכן אני עומד. היתה עצבות..."

שדה ממשיך ומעביר את ההווה לעולם האידאי שלו, עולם שבו מומחשת החיו־ניות של ר' נחמן מברסלב: **„ואז עלה ברעתי, פתאום, שהלוא אפשר שהאדם, לאחר מותו, נמשך לשוב אל המקומות אשר בהם היה בחייו. ואמנם אין כבר ביכולתו לשוב ולחיות בהם, הוא אפילו אינו יכול להיראות בהם, אך מתוך אותו עולם התוהו בו הוא שרוי הוא נמשך להתרפק, באפס תקווה, על החיים אשר חי, ויהיו אשר יהיו, על אותו משך־זמן של חיים שהועניק לו פעם, על כל אבן ועץ וחדר ופינת־רחוב אשר חיין, מי יודע אם במקרה או לאו, היו קשורים בהם, או אך נגעו בם נגיעה כלשהי..."**

פרט נוסף מראיית האינסופיות של המוות כהמשך החיים, כפי שעולה מתוך דברי ר' נחמן, מצטרף לדברים שאותם מוסיף שדה: **„האדם הוא לבדו. ובאשר הוא מביט מכאן, מתוך הוויית העולם הזה, על הים האינסופי של המוות המש־תרע לפניו, הוא מביט אבל אינו רואה מאומה, כי מכאן אי אפשר לראות מאו־מה. ולא יעזרהו בזה לא בני־ביתו, לא רכושו, לא ספריו ובוודאי לא כמות האנ־שים השותפים עימו לדעה או מתגודדים סביבו. האדם הוא לבדו, כפי שמצא עצ־מו שכתבי צבי לכפוף, בארמון חשולמן, האיימת המוות.**

„רבי נחמן מברסלב היה, לאמיתו של דבר, אדם אלמוני ובודד. הוא הוכר בחייו רק על־ידי קומץ חסידיו, וגם בתוכם לא חש שהוא מבין ממש. באחד מן הרגעים העצובים שלו אמר: „אתם אנשים קטנים במעלה מאוד, ואין לי עם מי לדבר/..." בדידות שאותה מייצג כיום בספרות ה־עברית פינחס שדה, ועוד קומץ של סופ־רים בודדים, המשועבדים לאמת של ה־ספרות.

את שיש לו לומר על בדידותו של ר' נחמן מברסלב מסיים שדה במעט בי־קורת ותוכחה: **„לעיתים קם והתרחק מאנשיו — לא רק בנפשיעתו לארץ־ישׂ־ראל, אשר רק שומים מתארים אותה כאיזה מיבצע ציוני, אלא גם בנפיעות קצרות, בהן היה נעלם ללילה או שניים כלי שידע איש להיכן נסע ומה עשה..."**

שדה מציג את פתיחותו של ר' נחמן מברסלב, לעומת הסגירות של נושאי דיג־לו בהווה הזה: **„לעתים, ביחוד בפוף ימיו, התרועע עם אפיקורסים, מהם ידו־עים לשימצה בקרב שלומי־אמוני־יש־ראל, דבר שהמית עליו קיטרתים וצרות, והיה יושב בחברתם, משוחח ומשחק שח־מט, ואחד מהם (כך מספר מקור מפויים) אף קרא באזניו מיצירות שילר..."**

תיקון הלב הוא ספר החייב להימצא ב־מדף ספרי־האיכות של כל בית, כחומר מעורר נפש, כבסיס המעניק לחיים מש־מעויות מתוך האות הכתובה, ויעיד על כך הקסע על מצוקת העולם־הזה, אשר מופיע בתיקון הלב (ראה: ציטוטון).

תרגום

הקללה והנץ

שני ספרים שראו־אור באחרונה מאת מחבר המותחנים האמריקאי **דשיאל האמט** בתרגום לעברית, מהווים מייצג לסיגנונו המיוחד. הספרים הם קללת בני דאין * והנץ ממאלטה **.

סמואל דשיאל האמט נולד במדינת מרי־לנד ב־1894. בגיל 21 הוא התחיל לעבוד בסוכנות הבילוש הלאומית של פינקרטון, תחילה בעיר הולדתו ואחר־כך בסן־פרנסיס־קו. מחלת השחפת שבה לקה לא איפ־

סופר האמט
קורבן ציד המכשפות

שרה לו להמשיך בעבודתו כבלש לאורך ימים, והוא התחיל מפרסם סיפורים בלשיים. סיפוריו של האמט ממוקמים בין האל־גנטיות של **ארתור קונן־דויל** ובין ה־אלימות הגסה של העיתונות הזולה. ספריו זכו בהצלחה עצומה. הוא התקבל על־ידי הביקורת כסופר שווה־ערך ל**ארנסט המינגוויי**, אך עד מהרה איבד את ה־דחף לכתוב.

אחת הסיבות לכך היתה העובדה ש־

* דשיאל האמט — **קללת בני דאין**; עברית: סוניה פלץ; 172 עמודים; הוצאת כתר (כריכה רכה).

** דשיאל האמט — **הנץ ממאלטה**; עברית: ב. דחל; הוצאת כתר; 166 עמו־דים (כריכה רכה).

ציטוטון

על מצוקת העולם־הזה

אחד מהקטעים המאפיינים את ראיית העולם של ר' נחמן מברסלב, בקובץ תיקון הלב (ראה: מקור) **שראה אור בעריכת פינחס שדה, הוא הקטע** על מצוקת העולם־הזה.

אמר:

אפילו חכמי המחקרים של אומות־העולם מודים שהעולם־הזה מלא יסורים תמיד, כמבואר בספריהם הרבה מזה. ואמרו שאין טוב בעולם־הזה כי אם הסבל, דהיינו שצריכים בעולם־הזה לקבל על עצמו לסבול כל מה שיעבור עליו וכו'.

אבל כל דבריהם אינם מועילים לעולם בלא התורה הקדושה שזכינו לה אנחנו, בני ישראל. כי אין אדם זוכה לזה שיקבל על עצמו הסבל בעולם־הזה, ושלא יפחי־דו־חו צרות העולם־הזה, כי אם על־ידי התורה הקדושה. כי כשמתיישב אדם בדעתו היטב, האמת לאמיתה היא שהעולם־הזה אין בו שום תכלית כלל. כי אפילו אם היה העולם־הזה מלא נדיבות ועשירות בלי שום יסורים וצער ודאגות כלל, אף־על־פי־כן הוא הבל וריק, כי הזמן חולף ועובר כהרף־עין, וימינו כצל עובר ולא כצלו של דקל וכו'. וכמו שנאמר: 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה וכו' ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעופה' (תהלים צ' י').

מכל שכן שגם כל העולם־הזה מלא צער ויגונות ויסורים ודאגות וטרדות בלי שיעור. מגדול ועד קטן, מן גדולי העשירים המופלגים עד תכלית עני שבעניים, כולם מלאים דאגות וטרדות, הוצאות פרנסתם ושאר יסורים מיסורים שונים, וצרות והרפתקאות, כדוע לכל. ואפילו קיסרים ומלכים ושרים גדולים מלאים דאגות ויסו־רים ופחדים רבים בלי שיעור, כידוע למי שבקיא בהם ובדרכהם. וכל זה ידוע ומבואר אפילו לחכמי אומות העולם.

ואף־על־פי־כן אין מי שיברח מזה כי אם כשבוחר חלקו בתורה ובמצוות הקדו־שות, ומרוצה להסתפק בתכלית המיעוט מזה העולם כדי לעסוק בתורה ולבלות ימיו על התורה ועל העבודה. אז דווקא יכול לברוח מן עמל העולם־הזה, לפטור מעליו עמל ויגיעות וטרדות ומרירות־נפש של דאגות העולם־הזה, ולחיות חיים אמיתיים בתורה ועבודת ה', אשר הם עיקר החיים האמיתיים בעולם־הזה ובעולם־הבא.

גילה כי ניתן להתקיים רק מהתמלוגים על ספריו שראו־אור.

בימי „צייד המכשפות" של הסנטור **מקארתי**, נעצר האמט בשל דיעותיו הסמאלניות וחברותו במיפלגה הקומוניסטית. הוא היה טיפוס של זאב בודד, למרות שבמשך למעלה משלושים שנה חי עם ידידתו ובת־זוגו־ויתר, המחזאית והסופרת **ליליאן הלמן**. הוא מת ב־1961 שקוע בחובות ובחוסר־כל. ספריו הידועים יותר הם: הנץ ממלטה, מפתח הזכוכית, האיש הרזה וקללת בני דאין (שגיר־סתו הטלוויזיונית הוקרנה לפני כשנה ב־טלוויזיה הישראלית בכיכובו של **ג'יימס קוברון**).

קללת בני דאין מייצג את הקשיחות הציונית האופיינית לגיבוריו של האמט, קשיחות שמתחתה מסתתר לו אידיאליזם רומנטי. הבלש־הסופר מספר כיצד הוטל עליו להציל נערה מרדיפת קללה מיסתורית. הנערה, **גבריאלה לאנ'ט** מוליכה את הבלש של האמט דרך מבוכי העיר והחברה האמריקאית, דרך מדורי ההזייה ושכונות העושר, עד להצתה מאותה קללה.

השני בספרי האמט, הנץ ממלטה, מביא את סיפורו של פיסלון עשוי זהב טהור ומשובץ אבנים יקרות, מתנתם של אבירי מיסדר סט. ג'והן (בואלטה, בירת מאלטה) למלך ספרד במאה ה־16. הפסלון, אשר מתגלגל במשך שנים מיד ליד, מביא למות שותפו של הבלש, **סמואל ספייד**, השוקע בחקירת התעלומה של הפיסלון, שגם אליה גוררת אותו נערה צעירה.

סיגנונו של האמט כמעט תסריטי: „לפתו של סמואל ספייד היתה ארוכה וגרמית, וסנטרו הזדקר מתחת לפי האגמיש יותר, דמוי האות וי. נחירי אפו התעקלו לאחור בדמות וי קטן יותר, ועיניו בגון צהוב־אפור היו גזורות בקו אלכסוני..." כאשר הוא פוגש את אשת שותפו המת, היא מטיחה בו: „אתה שרוּת את בעלי, סם. היה טוב אלי..." תוך שהיא מנסה להכניסו למיטתה. סם ציניקן, נגרר יותר ויותר לסיפור הפיסון, כאשר הוא ספק רודף וספק נרדף. הוא מעמת ומפריד בין אלה החשודים בעיניו וסופר הרוגים כפי שספר אותם קללת בני דאין.

שני ספריו של האמט, שראו־אור באחונה, מתורגמים מעט בקרירות, ומאבדים את קצב הלשון והעגה האמריקאים, שהפכו את האמט לאחד מחשובי הסופרים האמריקאים, מה עוד, שהספרים עמוסים בשגיאות דפוס (דבר רווח לאחרונה בספרי הוצאת כתר, אשר חדלה להקפיד). קללת בני דאין והנץ ממלטה הם בבחירת מסע מרתק בתוך תופת החיים האבודדיים האמריקאים, מסע שבו הציניות היושר נאבקים זה בזה, עד לסוף הטוב, שבו פודה הבלש הטוב את מי שהוא חייב לפדות.

חלום בלהות רטוב

החוויה הישראלית

לא פלא הוא שימנן קיצוני כמו המתרגם **אהרון אמיר**, ביחד עם הפיזמונאית הלאומנית **נעמי שמר**, ועוד חצי תריסר פרחי־בלשנים החיים בשוליים הימניים של התרבות, חברו יחדיו כדי להציל את השפה העברית, והקימו גוף עילג ומגוחך הנושא את השם קרן הלשון העברית, כמו לא נוסדה האקדמיה ללשון העברית מעולם.

אנשי קל"ע — קרן הלשון העברית, אשר רובם אחוזים בבולמוס של פירסומת עצמית על חשבון מצבה של הלשון העברית, הצליחו להכניס יראה גדולה אצל מנהלי קול ישראל, וליטול חלק בייזום יום שידורי העברית בקול ישראל. הם גם שילחו ביריוני־לשון, בנוסח גדוד מגיני השפה העברית של שנות ה־20 וה־30, לתקוף חנויות ועסקים בעלי שמות לועזיים, ואף פגעו בעסקים בחסות המיקרופונים של קול ישראל והטלוויזיה הישראלית (אלה הם אותם האנשים המאשימים את ערבי השטחים הכבושים בכך שהם מדליקים צמיגים — רק כאשר הם מבחינים במצלמות הטלוויזיה).

אלא שנושאי דגל הלאומנות הקיצונית ונס הלשון העברית הסהורה סובלים, כנראה, ממנק מוחלט מן הרחוב. הם אינם מבינים כי בצד „**ויזנגוף סנטר**" קיים „**המשביר לצרכן**", וחנויות עם שמות עבריים נהדרים כמו: „**חוט השני**", „**בית הכבד**" ועוד אלפי שמות.

נציגי הבלשנות הלאומית אינם מודעים לעובדה, כי בימים אלה הולך ונוצר בארץ מצב, אשר ניתן לכנותו כחלום הבלהות הרטוב של אליעזר בן־יהודה. חלום זה, מקורו בתהליך שירושה המהיר של השפה העברית, שפה אשר עברה את שלבי היצירה מחדש שלה, והפכה לשפה המהווה עבור מאות אלפי תושבים במדינה שפת חיים אחת, שבה נולדים ומתים. שפה שאליה מתרגמים ספרי־מיקצוע מכל הלשונות, שיש בכוחה להגביר את הפרובינציאליות, שהסלאנג שלה השריש (הודות לתרומתה ולמאבקיה של **נתיבה בן־יהודה**).

פרט אשר נעלם מעיניהם של אבירי השפה העברית הוא זה של יצירת גיטו לשוני לשפה העברית. וכוונתי לניסיונות הניתוק ממערכות מילים בינלאומיות („**מירקע**" במקום „**טלוויזיה**" ו„**שחרחוק**" במקום „**טלפון**"), ניתוק היכול לשמש זיבול מעולה לקרקע הלאומנות.

דוגמה חיובית ומדהימה של תהליך השרשת העברית, הוא התהליך של התקבלות ספרות המדע־בידיוני בתרגום לעברית, שהפך סיגנון ספרות זה לפופולארי ביותר בארץ בשנים האחרונות. אם היו אבירי הלשון העברית מטריחים עצמם להציץ בספרים אלה, היו יכולים לגלות בהם את עברית־המחר, את כל המילים החדשות של שפה, שלא האקדמיה ללשון העברית, ולא אנשי קל"ע, היו מסוגלים ליצור בחייהם, מתוך מאגר רובדי העבר של הלשון העברית.

האטימות למתרחש ברחוב, בצד ניסיון של כפייה תרבותית, הינו חסר משמעות לחלוטין. אם אבירי הלשון העברית היו מטריחים עצמם לצאת לרחוב, ושומעים את העברית השגורה בפי הם של ילדי גני־הילדים והכיתות הנמוכות של בתי־הספר בישראל של סוף 1981, היו מגלים את הפלא של התחייה המלאה והאמיתית של הלשון העברית, את התגשמות אותו חלום בלהות רטוב של אליעזר בן־יהודה.

הדבר האחד והיחידי אשר מוטב להם, לאבירי הלשון העברית והלאומנות הישראלית לעשות, הוא להניח זרי פרחים על קיברו של מחייה השפה העברית, אליעזר בן־יהודה, ולחוש בגימודם לידו. העברית של היום היתה מעלה אנחה אצל אליעזר בן־יהודה, שהיה בבחינת יוצר, ליד העקרות היבשה ונטולת החושים ספרי־מיקצוע של הלשונות, שיש בכוחה להגביר את

כתבי עת

עת־מול

זו השנה השביעית רואה־אור עיתון רתק לתולדות ארץ־ישראל ועם־ישראל, ערכת הספר **שלמה שבא**, תחת הכותרת עת־מול. עיתון מעולה זה מייסודם ל אוניברסיטת תל־אביב ומישרד־החינוך־והתרבות, חושף לפני תלמידי בתי־ספר ואוהבי ארץ־ישראל המבוגרים יותר, לשון פופולארית, מאמרים ורשימות הווים ריישום ענייני ומרתק של תולדות ארץ והעם.

שתי החוברות האחרונות של עת־מול — 3 ו־40 • ממשיכות במסורת שהתוותה משך שש שנות קיומו הראשונות של תב־עת זה. חוברת 39 מוקדשת למאה נות ציונות, והיא נפתחת בצילומה של אוניה טעוּנה, שהביאה בשנת תרמ"ב (188) 228 עולים אשר יישבו את זיכרון־יעקוב.

מאמר רב־עניין הוא מאמרה של **אפרת רדקין** על תחומי ארץ־ישראל, אשר בהיר כי „**תנאים כלכליים גרמו לשי-**

• עת־מול, עיתון לתולדות ארץ־ישראל ם ישראל — עורך שלמה שבא; המו"ל: צאת הספרים של אוניברסיטת תל־אביב 2 עמודים בכל חוברת + ציורים ורי־ומים מרהיבים).

ונוס מתל־אביב
צלמית שנמצאה באיזור הירקון

לו, נקבעו בראש ובראשונה מכוח סמכות דתית..." ניסוח זה עשוי לשפר את תדמיתה של ,הסמכות הדתית' בעבר הרחוק, על־פני סמכותה בהווה.

יצחק הנרסמן ברשימתו נושאי נשק לוחמים בדו־קרב ומגינים על עצמם, מביא סיפורים על יהודי ימי־הביניים שהשתתפו בקרבות והצטיינו, על יהודי שהציל את חיי **קארל הגדול**, ועוד על לוחמים יהודיים.

אריה יינדאום, ברשימתו הפוסטה' של המושבות, מביא את סיפור הבלים וחותמות־הדואר של מושבות הברון.

מאמר גנוז של **אליהו אילת**, מי שהיה שגריר ישראל בבריטניה (1950—1959), מביא את פרשת קונדור מצייר את ארץ־ישראל, על אוסף של מיכתבים וציורים שהוא העביר מלונדון אל בית־הספרים הלאומי בירושלים. הציורים מתארים את הארץ בשנים 1872—1875.

דב זוין מביא סיפור לא ידוע על מושבה של דייגים יהודים ליד הקוטב הצפוני, ו**משה גיל** מביא את סיפורו של חלום שהציל את רמלה בשנת 1030. **אברהם כ. ריבלין** מתאר את סיפורו של מייסד פתח־תיקווה, **הרב אריה פרומקין**, ובת ראשון־לציון, **גרשה הורביץ (בן־זאב)**, מספרת על חמשת הילדים

נוי גבולות הארץ על־ידי ההנהגה בתקופת המשנה." בהקשר העכשווי (בעיקר על רקע חוק סיפוח הגולן) מגלה המאמר כי „הגבולות הארעיים' אשר שונו מדי פעם על־פי הצרכים המעשיים של כל דור ועל־פי הנסיבות והצרכים המיוחדים של ג'מאל פחה, סיפור של מיפגש עם המושל התורכי האכזר של הארץ בסוף שילטון התורכים, המתרכך למראה ילדים יהודים.

חוברת מס' 40 של עת־מול מביאה בשער את רישומו של **נחום גוטמן** לי"ח ברנר. העיתונאי **אהוד בן־עזר** מספר תחת הכותרת היכן הם בני המדבר? גירסות שונות של הסיפור אודות יהודי חייבר, החל בעבר הרחוק, וגמור במסעותיו של **יחקאל חנקין** לערב. **יצחק קלימי** בוחן את דמותו של **ברוך בן־נריה**, סופרו של **ירמיהו** הנביא, על־סמך חותם שלו שנמצא.

שלמה סימונסון מספר על מצבות בתוך הים, שהוא סיפור חיי קהילת סיראקוסה באי סיציליה. **שמואל אביצור**, מתאר תחת הכותרת ואלה מסעי, עגלת התימרד', את סיפור תולדות הדיליז'נס בארץ במשך חמישים שנה, עד לניצחון המכונית. **עקיבא צימרמן** מביא את סיפור ליצני העיר ברוד, תחת הכותרת הזמרים העלידים מברוד, שהוא סיפורם של שחקנים וכלזמרים יהודיים במיזרח אירופה.

שרה כ"ץ עורכת שיחזור דרכו לארץ־ישראל של **יהודה הלוי**, תחת הכותרת יהודה הלוי מפליג באוניית הסולטן, **בעוד שלום גינת** מספר איך הערים ישראל שוחט על רעייתו מנית.

אילנה מוזז מספרת על צלמית שנמצאה באיזור הירקון, והמכונה ונוס מתל־אביב, ו**עריה לוי** מתאר רופאים יהודים בחצר השאה הפרסי.

גליונות עת־מול הינם בבחינת חוויה מרתקת לא רק לתלמידים, שלמענם רוקח אה־אור כתב־עת זה, אלא לבני כל הגילים. זהו כתב־עת בעל חיות ורב־גוניות, אשר מוציא את המעיין בו מתוך הפסימיזם היומיומי, ומעניק לו מכשיר לראיית ההווה הישראלי מתוך הפרספקטיבה ההיסטורית הרחבה יותר. קשה לראות את עת־מול רואה־אור בלא הידענות המופלגת של עורכו, **שלמה שבא**, ואהבתו את הארץ ותרבותה.

סאטירה

מושיק

דור דור והסאטיריקנים שלו. בעבר הרחוק היו אלה **אביגדור המאירי** וחבריו. בדור קרוב יותר היה זה **עמוס קינן**, בסוף שנות ה־60 ובראשית ה־70. היו אלה אנשי זן־ארץ וניקוי ראש. הסאטירה היחידה הקיימת בישראל של סוף שנות ה־70, וראשית ה־80, הן הקריקטורות של **מושיק לין**, יליד 1950, שהקריקטורות שלו מתפרסמות דרך קבע בדבר. באחרונה ראה־אור אלבומו הראשון של מושיק, צוייר ביום חול*. בין הקריקטורות ניתן למצוא את גלריית הגיבורים שאיכלסה את החיים, הצחוק והדמע בישראל בשנים האחרונות, החל מ**יגאל ידין** עם תלבושת ומיקטרת של פופאי, **אדאלה, בגין, פרס, אריך** וכל השאר. הפרק הראשון מוקדש לאוטונומיה, שמושיק הופכה לחוכא ואטלולה.

נבצר מכוחן של מילים לתאר את הקריקטורות של מושיק. כל שנותר לומר, הוא, שאלבום זה כמו מנציח את שנות חיינו המכוערות ביותר, ובמקביל לאלבומי ניצחון וניתן לכנותו כאלבום הכישלון.

חסרונו של צוייר ביום חול הוא בדברי ההקדמה של הד"ר לתיקשורת **יצחק רוּ-**

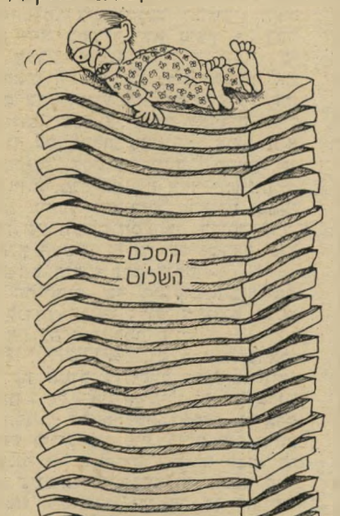

אוטונומיה נוסח בגין (+ מושיק)
שנות חיינו המכוערות ביותר

עה, המנסה להגדיר את הקריקטורות של מושיק בתיאוריות תיקשורתיות, ומאבד תוך כדי כך את כוח הסאטירה שבהן, וחבל.

* מושיק לוי — צוייר ביום חול; דברי הקדמה: יצחק רונה; הוצאת זמורה, ביתן, מודן (כריכה רכה — מחכונת אלבומית).

מאת דן תומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבת־שער שעסקה בהגעת משחתת חיל־הים „מיזנק" למרצי ים־סוף, לאחר שחקיפה את כף התיקווה הטובה.

תחת הכותרת „בדלתיים סגורות", הובאה כתבה על הסיוע לנהל את משפטם של רוצחי כפר־קאסם בדלתיים סגורות. סיפרי המשוטט של השבועון, עמוס קינן, הביא במיסגרת מיוחד תחת הכותרת „הפותח שערי צדק", על הד"ר זולד, מייסדו של בית־החולים הירושלמי „שערי צדק".

תחת הכותרת „פרשת עמוס", המשיך השבועון לדווח על מישפטו של סגן־המפקח הכללי של משטרת ישראל, עמוס בן־גוריון.

השבועון המשיך בסידרה על ה„נופלים ההלכים ראשונה", שכה דיווח על הנופלים במיבצע־קדש, והפעם עולה מרכבת־הקסמים מתימן, כלייזמר מהעייירה בפולין, צבר שגדל בתל־אביב ונער מגדות החידקל.

במיסגרת כתבות־התחקיר הכלכליות דיווח „העולם הזה", תחת הכותרת „פרי הביאושים של מטעי האומה", על יוסף אלנחם, שעלה כתבה המערכת: „הודות לקשיריו הגיע רחוק מאוד, עד כי נראה שניטשטשו התחומים בין כיסו־הוא ובין קופת האומה..."

מדור האמנות סיקר את תערוכתו של הצייר התל־אביבי משה ברנשטיין, והביא דיווח מאת כוכב וכתב הכתרגל יהשוע („שייע") גלזר, על מישחק כדורגל שנערך בלתדון.

בשער הגליון: מלח של חיל־הים על סיפון „מיזנק" מול חופי האי טיראן.

„העולם הזה" 1003
תאריך: 2.1.1957

משבר האנרגיה הראשון ✶ מפא"י וועד עובדי הדואר

✶ „חרות" והפועלים ✶ ד"ר בורג מטיף לנסיגה

העם

לוע מול לוע

שני לועים סימלו השבוע את מילחמת הקיום במרחב: לוע התותח ולוע צינור־הנפט. מיום ליום נסתבר יותר כי עוצמת כוחו ואורך הטווח של הצינור גדולים עד אין שיעור מאלה של קנה־התותח.

ברגע הראשון אחרי מיבצע־סיני היה נדמה לרבים כי האחדות הערבית נמוגה כסיוט, וכי כוחם של המצרים חוסל בשדה־הקרב. טענה זו חזרה בנאומי אישים חשובים בארץ. רק עתה, כעבור חודשיים, ברור עד כמה היתה זאת אשלייה ילדותית. האחדות הערבית והכוח הערבי, שלא ניכרו בשדה־הקרב, מנצחים כיום בשדה הנפט.

שני צינורות. מדינות־ערב לא יצאו להילחם לטובת מצריים. אפילו סוריה לא שלחה אף חייל אחד. אך הערבים הפעילו מכשיר הרבה יותר חשוב: את לבנת־החבלה. צינור־הנפט הסעודי, העובר גם הוא בסוריה, לא פוצץ — דבר שעזר לעבד אל־נאצר עוד יותר. כי האמריקאים היו מוכנים כמעט למכור את נישמתם כדי למנוע את פיצוץ צינור זה, השייך להם. עבד אל־נאצר לא היה מסוגל להגן על תעלת סואץ — אולם הוא היה מסוגל לסתום אותה. סתימה זו חשובה יותר מכל המיגים והאיליושינים — כי היא גרמה לעצירות מכאיבה במעי הכלכלה של העולם המערבי. בחוסר ברירה, נאלץ המערב ללחוץ על ישראל, כדי לאפשר את תידוש זרם הנפט.

לוע התותחים של הטנקים הביא את צה"ל לגדות הסואץ. לוע צינורות הנפט מגרש את צה"ל מאדמת סיני.

הצינור השלישי. גם בצד הישראלי נועד לקח חשוב לדור־קרב הלועים. לועי התותחים של אונייית־מילחמה ישראלית קטנה הפגינו את החלטת ישראל להיאבק על חופש השיט בים־סוף. אולם זאת היתה רק הפגנה — שאחריה צריכים לבוא המעשים שיוכיחו כי חופש זה אומנם חיוני למשק הישראלי, וכי על כן לא תיכנע ישראל בחזית זו.

מעשים אלה יכולים ללבוש צורות רבות. החשובה ביותר היתה צורה של צינור־נפט מאילת לחיפה — לא הצינור הקטן, המשמש בעיקר להפגנה, אלא הצינור הגדול, שיישנה את מפת הנפט העולמית. כאשר יונח צינור זה — בהסכמת אר־צות־הברית — יהיה זה ניצחון מכריע של ישראל בקרב על החופש במיצר טיראן.

מגנון

מ׳כתב באחריות

הפטריוטיזם הוא המיקלט האחרון של הנכר.

הסופר הבריטי סמיואל ג׳ונסון, שאמר זאת לפני 200 שנה, לא התכוון להעליב את הפטריוטים. הוא ביקש להזהיר מפני אנשים הסבורים כי פטריוטיזם הוא מסווה נוח לקנוניות פרטיות. דוגמה נאה לכך ניתנה, בשבוע שעבר, על־ידי גאון אל־מוני שחיבר כרוז לעובדי הדואר.

בדואר שולט שר דתי. אולם בין עובדי הדואר שלטת מפא"י. שילטונה כה מוחלט עד שכל שאר המיפלגות — מחרות והצ"כ ועד למק"י ולדתיים — החליטו להתאחד בסיעה אחת, לקראת הבחירות לוועד העובדים. אך גם במאוחד, היה כוחם זעיר.

סוכן נאצר. מפא"י התייחסה לאיום המיפלגות המאוחדות ברצינות. מאחר ש־כמה ממוסדות מגנגון־החושך, כולל שרות ההאזנה הבלתי־חוקית לטלפונים, מסונפים בחשאי לדואר, היה זה מאבק חשוב בעיניה. היא גייסה את מיטב הכישרונות, ביניהם היה גם הכישרון שניסח מיכתב ל„חברים יקרים", שפתח במישפטים הבאים:

„זה כמה חודשים שהנכם נמצאים תחת טרור ואיום של חבורת אנשים אשר מינו את עצמם ל„מוכתרים" והתאגדו עם הקומוניסטים — הבוגדים השפלים ביותר הנמצאים בתוכנו, אשר מוכנים למכור את היקר לנו לשטן. אף בימים האחרונים, שסכנת השמדה איימה על ישראל במולדתו, העיזה קבוצת בוגדים זו... להזדהות עם נאצר המצרי נגד העם העברי הירשב בציון..."

אחרי שנקבע הקשר האלחוטי הישיר בין עבד אל־נאצר ובין העסקנים הדתיים והציונים הכללים בוועד עובדי הדואר, נמצא המכנה המשותף לאופוזיציה: „חברים גם מחרות, אשר תיקוותם לשבור את ההסתדרות ולהרוס את ציבור הפועלים המאורגן, קשרו קשר עם באי־כוחם של סוכני מדינה זרה למיניהם..."

עמידה אמיצה זו להגנת המולדת, במאבק על קולות הדוורים והשליחים, גשאה פרי: מבין 25 חברי ועד־העובדים החדש, 24 הם אנשי מפא"י. אחרי שהתפנו מעבודתם המייגעת, חייכו נציגי מפא"י והתנצלו על הכרתו.

עיתונות

כוחרת בלילה

כאשר הופיע, ביום השישי האחרון, היתמון חרות עם כותרת ראשית בעמוד ד': „עליית השכר פירושה אסון למשק ולפרעלים", היה ברור כי זאת דעתו של העיתון ושל החוגים שאותם הוא מייצג. העובדה שאת המישפט אמר לא איש תנועת חרות, אלא אריה שנקר, באסיפה הכללית של התאחדות בעלי התעשייה, לא שינתה דבר. הבלטת חפיסקה מנאומו כמוה היתה כהזדהות עימו.

הכותרת הראשית עוררה זעם רב. קודם־כל חרדו ראשי הסתדרות־העובדים־הלאומית, התומכים ללא סייג בדרישת תוספת השליש לשכר היסוד לפועלים. „כיצד יתכן שחרות, שכל קולותיהם כימעט באו מפועלים, תאמר שעליית־השכר היא אסון לפועלים?" שאלו הם. הם חששו שהכותרת האנטי־פועלית תזיק להם בציבור הפועלים.

גם תזונה. איש כבר לא טרח לבדוק מה קרה, בעצם. הסתדרות־העובדים־הלאומית, שקפצה על הכותרת כעל סוס חדש ומהיר, הרימה קול צעקה גדולה והודיעה לעיתונאים כי תתבע את הנהלת העיתון חרות לדין בהנהלת התנועה.

רק אז החל עורך חרות, יוסף ויניצקי בעל השפמפם הקטן, לחקור כיצד, בעצם, הופיעה הכותרת המכשילה במקום כה נכבד בעיתון. התברר כי ביום החמישי בלילה, שימש עורך־לילה שמואל מור*, עיתונאי צעיר, הידוע כבעל נטיות שמאליות תיאורטיות ושאינו חבר תנועת החרות. מטעמי זהירות מונה קומיסר פרליטי מטעם תנועת החרות, כדי לפקח על מעשיו של מור. אולם באותו יום לא הקפיד הקומיסר לבדוק מה שנכתב.

הכתב הכלכלי של חרות, צבי קסלר**, מסר לעורך־הלילה כתבה על נאומו של שנקר, וביקש ממנו להבליט את הקטע שבו הזהיר שנקר מפני סכנת האינפלציה הכרוכה בתשלום תוספת שליש השכר.

עורך־הלילה נטל את הפסוק המרעיש ביותר בכתבה, ועשה ממנו כותרת. הוא סתן אחר־כך בשעת הבירור: „מאין לי לדעת שתנועת החרות היא בעד תוספת שכר?"

סוף הסיפור היה משעשע יותר מהתחלתו. לאחר שהעניין בורר והוסדר, טילפן אריה שנקר למערכת חרות, כשבפיו תלונה: „בכלל לא אמרתי את המישפט שהופיע בכותרת הראשית. אמרתי כי השכר יביא לאינפלציה והיא תתנקם בפועלים. כתבכם לא הבין אותי."

אנשים

● שר־הדואר, ד"ר **יוסף בורג**, אמר השבוע: „עלינו אומנם לסגת ממידבר־סיני — אך לעומת זאת אנו יכולים להתזיק במידבר־סיני!"

● בהסתייגו באופן קיצוני ממעשה־הזוועה בכפר־קאסם, סיפר השבוע מנהיג חרות, **מנחם בגין**, מידת הקפדנות שנהגה מחתרת האצ"ל לשמירה על חיי שבויים ולא־לוחמים: בימי הקרב על יפו, נלקחו כעשרים לוחמים ערביים בשבי, ליד מיסגד חסן־בק. אחד השבויים שהרים, תחילה את ידו, שלף לפתע אקדח והרג את אחד הקצינים של האצ"ל. חברי ההרוג רצו לקטול את כל שאר השבויים, אולם כשהודיעו על כך לבגין, נתן פקודה מפורשת, שלא יגעו לרעה בשום שבוי, והטיל על המפקד המקומי את האחריות האישית לביצוע פקודה זו. אף שבוי אחד לא נפגע.

● חבר־הכנסת מטעם חרות, **שמשון יוניצ'מן**, על התביעה לנהל את מישפטם של נאשמי כפר־קאסם בפומבי: „ההבדל בין אשה למדינה הוא, שלמען שמה הטוב של אשה יש לפעמים לנהל מישפט בדלתיים סגורות. לשמה הטוב של המדינה יש תמיד לנהל את המישפט בדלתיים פתוחות."

---

* מאוחר יותר, אחד מעורכי השבועון בול.

** כיום כתב כלכלי בכיר בידיעות אחרונות וראש מערכת ירושלים של הצהרון.

הורג והרוג מכפר־קאסם

אחד מ־11 נאשמי הטבח בכפר־קאסם, גבריאל דהאן, בן 26, שעלה תשע שנים קודם לכן ממרוקו. השאלה העומדת להתברר במישפטו ובמישפט 10 חבריו היא: באיזו מידה מילאו דהאן וחבריו פקודות כפי שנמסרו להם, ובאיזו מידה פעלו ביוזמה אישית? בתמונה לידו, אחד מחלקי הטבח בכפר־קאסם. צחוק הגורל הוא, שלאחר ריצוי עונש בעוון הטבח, הפך דהאן ליועץ לענייני ערבים של עיריית רמלה.

קמיל בְּלוּ עושה לך
כל מה שהטבע עושה לתינוקך.

קמיל בלו אל סבון בתחליב מן הטבע – מכיל אזולן שמקורו בפרחי הקמומילה הידועים מזה שנים רבות בתכונותיהם המועילות לעור.
אל סבון **קמיל בלו** – מותאם במיוחד לחומציותו הטבעית של העור, הוא אינו מסיים פעילותו בגמר הרחצה ושומר על העור בפני יובש וגירויים, יוצר שכבה מגינה על העור ומקנה לו רכות ורעננות.
קמיל בלו – הינו ממשפחת מוצרי הקמיל אשר פותחו ויוצרו במעבדות דר' פישר המתמחות במיוחד בייצור תכשירים קוסמטיים טבעיים בידע רפואי.
קמיל בלו טבעי...כל מה שעורך מבקש.

אל סבון בתחליב – יש לו טבע לפנק.

Kamil blue

פרסום מלניק/בן לם/דיגי־לוין

נעלי ניתוד. בוא למדוד.

Target Adv.

ספורט

כדורסל

לגייר את ארל

ביום הראשון השבוע, ערב הדלקת הנר השמיני של הנוכה, אירע לשחקן שחום־העור, ארל ויליאמס, מעשה־ניסים: ברגע האחרון ממש הוא נצל ממזימת גיור. הכל כבר היה מוכן — הרב רב־המעללים של מיגדל־העמק, דויד גרוסמן, היה מצוייד בכל הנימוקים הדרושים לשכנע את ארל, בכל תשמישי־הקדושה ובכלי־המילה הדרושים למלאכת־קודש זו.

המושבה הצפונית מיגדל־העמק רגשה. צעירים וזקנים, נשים וילדים לבשו את מיטב מחלצותיהם ויחיכו לבואם של כוכבי הכדורסל המפורסמים. ארל, מיקי, אולסי ומוטי, הרביעייה המובילה של מכבי תל־אביב, עמדו לבקר במתנ"ס העיירה.

כדיוק כמו אולסי. הרביעייה המ־עורבת (שחור, לבן, שחור, לבן) נוהגת לבקר בכל שבוע בעיירת־פיתוח אחרת, במיסגרת מיבצע פירסומי של בנק מיסחרי (מיפעלות של בנק־דיסקונט) וחברת ממ־תקים (עלית). תמורת התמיכה של שתי החברות באגודת־מכבי, נודדים הכדורסלנים

מועמד־לגיור ארל
מעשה שמיים

על פני הארץ, מלמדים בני־נוער במועדוני־ספורט מקומיים את רזי מישחק־הכדורסל, מציגים לפניהם מישחק לדוגמה, לוחצים את ידי מנהל סניף־הבנק המקומי ומצטל־מים בחולצות הנושאות את שם חברת השוקולד.

פרנסי העיירה — ראש המועצה, חברי־ועובדיה — שמחו שיוכלו לשהות במחי־צתם של האלופים המפורסמים, שאותם הם רגילים לראות רק בטלוויזיה. אך הרב גרוסמן לא הסתפק בכך. הוא מצא שהביקור זימן לו הזדמנות פז לבצע עוד אחת מהמיצוות המפורסמות שלו.

„לא יתכן," פסק הרב, „שארל לא יוכל לשחק בנבחרת ישראל, רק משום שאינו יהודי. עליו להפוך אחד הגרים הגרים בתוכנו — בדיוק כמו אולסי פרי."

אך, מעשה־שמיים — לרב הנמרץ נכונה אכזבה מרה. בטרם הספיק לפגוש פנים־אל־פנים את השחקן שחום־העור, הובל הגר־המיועד לתחנת מגן־דויד־אדום.

אחד הנערים שהוזמנו לאימון עם הכו־כבים, התייחס לקרב ברצינות כה גדולה, עד כי תוך כדי המישחק זינק כלפי מעלה, פגע במיצחו של ארל גבה־הקומה וגרם לו לחבלה מעל הגבה השמאלית. ארל, שנזקק לטיפול רפואי דחוף, נלקח מהמקום על־ידי אחד ממנהלי הקבוצה, שמואל („שמלוק") מחובסקי. הוא חזר לתל־אביב כשארבעה תפרים מעטרים את מיצחו. לרב גרוסמן לא נותר אלא לחכות להזדמנות אחרת לבצע את זממו.

הפציעה של ארל — גם זה מעשה־שמיים — אינה חמורה. למרות שהיא פגעה, אולי, במצב־רוחו, לא היה בה כדי למנוע את יציאתו ביחד עם קבוצתו ל־לונדון.

אילו פגע הנער בעינו של השחקן — הוא החטיא אותה רק כחוט השערה — היתה התוצאה חמורה הרבה יותר.

הוא שנאמר: שומר פתאים השם.

כדורגל

לתפוס שמש בישראל

מייד בתחילת המישחק פסק השופט בעיטת־קרן לטובת ישראל. הכדור הגיע לרגליו של החלוץ איתן שלום ו...שער! כמה דקות אחר־כך קיבל הקשר, מוטי איווניר, את הכדור. בבעיטה מדוייקת ורבת־עוצמה הצליח גם הוא להבקיע את השער השווד'.

עד תום המחצית הראשונה נרשמו לזכות נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל ארבעה שערים — שני שערים מרגליו של כל אחד מהכוכבים הצעירים. התוצאה — 4:0 — לא השתנתה עד סוף המישחק.

ההפתעה היתה שלמה. איש לא ציפה להצלחה כה גדולה של נבחרת ישראל בטורניר הנוער הבינלאומי לכדורגל.

לפני המישחק סיפר המאמן, משה מאירי, שהשחקנים הצעירים נרגשים ביותר. זוהי להם ההתמודדות הראשונה עם נבחרת אירופית, מלבד השוער, בוני גינזבורג, ש־שיחק כבר בארגנטינה.

יותר מכולם היה נרגש מוטי איווניר, בן ה־17, שמאז גיל 10 נוהגים הוריו לשלוח אותו בכל חופשת־קיץ למחנה־אימונים באירופה. לפני כמה חודשים הוא נופה מהנבחרת על־ידי מאמנה הקודם, ג'ק מנסל. הוא השתוקק להוכיח שהחלטתו של המאמן החדש לצרפו למישחק היתה נכונה.

בוני גינזבורג, השוער, ומוטי איווניר, הקשר, הם תלמידים בכיתה אחת — הכיתה השביעית בבית־הספר התיכון העירוני י"א בתל־אביב. איש מהם לא יכול היה להר־שות לעצמו שהישגיו במיגרש יפלו מאלה של חברו.

„איזה מאמן מצויין!" היציע ב־איצטדיון של הפועל פתח־תיקווה היה מלא בבני־נוער וביל'דים. המבוגרים היחידים שבאו לצפות במישחק הבינלאומי היו הורי השחקנים, נציגי ההתאחדות לכדורגל וקומץ מכובדי עיריית פתח־תיקווה. אין פלא איפוא, שכשכבש החלוץ את השער הראשון במישחק, פצח קהל־הזאטוטים בשיר: „איתן שלום, איתן שלום — אין כמוך בעולם / איתן שלום, איתן שלום — אוהבים אותך כולם!" על־פי מנגינת שיר־הילדים ברבאבא.

משה מאירי, מאמן הנבחרת, שהתחיל את הקאריירה שלו כמאמן ילדים ונוער של קבוצות הפועל ומכבי בפתח־תיקווה, רווה נחת. רוב הצופים במישחק הם תושבי עירו, שזקפו את ההצלחה לזכותו. „איזה מאמן מצויין! הוא השליט בקבוצה מיש־מעת כזו, שהבחורים עושים בדיוק את מה שלמדו באימונים!" קרא בהתפעלות מנהל אגודת מכבי בעיר, מנחם מגדל, שישב על הדשא מאחרי השער הישראלי.

במיסגרת חטורניר הגיעו לישראל ארבע נבחרות נוער לאומיות: רומניה, פורטוגל, שוודיה ושוויץ. בעת המישחק ישראל—שוודיה, ניצלו האירופים האחרים, שבאו מארצות מושלגות, את הזמן כדי „לתפוס קצת שמש", כדיבריהם, והשתרעו פרקדן על הדשא.

הרעב לשמש של השחקנים האירופים היה חזק יותר מהסקרנות לראות את המישחק על המיגרש. אם כוחו של רעב זה ימשיך להיות חזק מאתגר הניצחון, צפויות לניבחרת הנוער של ישראל הצ־לחות מרשימות נוספות.

תיקשורת

להרוויח מהעסק

לא רק במיגרשי־הכדורגל סובלים אנשי מבט־ספורט מגילויי־אלימות.

הצופים הנוהגים לחזות בתוכניות ספורט בטלוויזיה רואים את מישחקיה של מכבי תל־אביב מתחילתם ועד סופם. הדבר מעורר את קינאתם של אוהדי קבוצות אחרות ושחקניהן, כמו הפועל תל־אביב והפועל רמת־גן. כשבאים, סוף־סוף, אנשי הטלוויזיה לצלם את מישחקיהן של שתי הקבוצות, הצועדות מייד אחרי מכבי תל־אביב בטבלת־הליגה, הם נתקלים בגילויי אלימות מילולית — קללות, עלבונות ו־אגרופים קפוצים המונפים אל־על. לא רחוק היום, כך הם חוששים, שבו גם יספגו מכות.

אנדי ווקר, הכוכב שחום־העור של ה־פועל תל־אביב, טוען שהוא שחקן אנונימי רק באשמת הטלוויזיה. „אם היו מראים אותי קצת יותר במבט־ספורט, אנשים היו עוצרים אותי ברחוב כמו שהם עוצרים את ארל. אני לא מצליח למצות את מלוא היכולת שלי בלי קהל אוהדים מדרבן."

בשיחה עם העולם הזה דחה העורך הראשי של מבט־ספורט, יואש אלרואי, טענות אלה בתוקף.

אמר יואש אלרואי:

איש לא יכתיב לנו את שיקולי־העריכה. השיקולים שלנו הם אובייקטיביים ונקיים ממשוא־פנים. המישחקים של הפועל תל־אביב במיסגרת גביע־קוראץ' נערכו, אומנם, מול קבוצות אירופיות, אבל הם היו מ־דרגה גימל.

את מכבי תל־אביב אנחנו בנינו, והיום הם בונים אותנו. התחלנו להקדיש דקות־שידור רבות למכבי תל־אביב כשזו היתה עדיין אלמונית, אך בעלת פוטנציאל. היום, אחרי שהפכה פעמיים אלופת אירופה, כל שידור שלנו זוכה להד בכל רחבי־העולם.

הטלוויזיה השוודית נהגה לצלם את מרבית מישחקיו של הטניסאי הבלתי־ידוע ביורן בורג, שהפך מאוחר יותר אלוף. ניצחונותיו זיכו את הטלוויזיה השוודית ביוקרה רבה, יוקרה שנופלת בחלקו של כל מגלה כישרונות מצליח.

גם אנחנו מקדישים שעות־שידור רבות לספורט הטניס על חשבון ענפי־ספורט אחרים. אנו מחכים ששלמה גליקשטיין יעשה לנו את מה שבורג עשה לטלוויזיה השוודית.

בשידורי הטניס עשינו נפשות רבות

כדורסלן ווקר
לא רוצה להיות אלמוני

לספורט הלבן. אם מיקי ברקוביץ הילד היה צופה בשידורים שלנו היום, אולי היה הופך טניסאי מצטיין, ולא כדורסלן.

השיקולים שלנו מוכתבים כנכונים אם בודקים את הסטטיסטיקה של הרגלי־הצפיה שעורכת הטלוויזיה. מסתבר שיותר משני מיליון אנשים חוזים בישראל במישחקי מכבי תל־אביב, חלקם הגדול צופים שאינם אוהדי־ספורט טיבעיים.

מה שמדריך אותנו הוא חשבון של רווח והפסד. גודלו של קהל־הצופים לא רק מחמיא לנו אלא גם מעשיר את המחלקה בתקציבים ובשעות־שידור, ובוודאי תורם גם לאינטרס הכללי של הספורט.

„אני העכבר ששאג!"

מצהירה הסוהרת שפוטרה, הטוענת כי הסיבה לפיטוריה היה סירובה לקיים יחסי־מין עם קצין בכיר בשרות בתי־הסוהר. פרקליט המדינה בודק תלונה זו

שרות בתי־הסוהר לא התאושש עדיין מהמכה שניחתה עליו עם רצח מנהל בית־המעצר ברמלה, רוני ניצן — וכבר מאיימת שערוריה חדשה לזעזע את אמות הסיפין שלו.

סוהרת לשעבר בבית־הסוהר בעזה, תושבת אשקלון, טוענת שפוטרה מעבודתה בגלל סירובה לקיים יחסים מיניים עם קצין בכיר בשרות בתי־הסוהר. עקב תלונה זו הוקמה ועדת־חקירה פנימית בשרות, בפיקודו של נציב־קבילות־השוטרים־והסוהרים, זאב מרגלית, שהורה לחקור את המתלוננת בגלאי־שקר. בבדיקה הוברר שהסוהרת אכן דוברת אמת. תיק החקירה הועבר לנציב שרות בתי־הסוהר, והלה הורה להעבירו לפרקליט־המדינה, גבריאל בך.

> עברתי גיהינום. ברגעים מסוימים אני חשבתי אפילו להתאבד

הסוהרת מעזה היא, בת 38, גרושה ואם לילדים.

השבוע סיפרה ל„העולם הזה":

הפרשה התחילה לפני שנה. באותה תקופה עבדתי כסוהרת בבית־הסוהר בעזה. בתפקיד היכרתי את הקצין הבכיר בשרות בתי־הסוהר *, אשר הבטיח לי העלאה בדרגה.

תחילה היו ההטרדות הטלפוניות. הקצין היה מטלפן אלי בשעות הלילה המאוחרות, כשבפיו שאלות חדות כגון: „את ישנה עכשיו? האם את ישנה עם בגדים או בלי? הורידי את בגדיך מעליך, לטפי את שדיך, תאוננני!" — ועוד מישפטים מיניים כאלה.

על דבריו השבתי: „תפסיק לדבר אלי בצורה חולנית — מדברייך משתמע שאתה סוטה־מין! תעזוב אותי במנוחה!" ואז היה מבטיח לי דאגה אישית לקידומי בתפקיד.

„אני בחורה הגונה"

יום אחד, באחת משיחות־טלפון, אמרתי לו: „תדע לך שאת כל השיחה הקלטתי על קסטה, והיא תשמש נגדך כשאעשה לך צרות!" אז לפתע הפך הקצין חביב מאוד, וביקש ממני לתת לו את הקסטה המוקלטת. „הרי הייתי אליך כל־כך טוב," אמר לי.

יום אחד הופיע הקצין הבכיר בביתי וביקש ממני ללבוש את מדי שירות בית־הסוהר. אחרי שנעניתי לרצונו, וברגע שראה אותי במדים, דחף אותי לפתע לעבר חדר־השינה, הפיל אותי על המיטה והתחיל לנשק אותי.

דחפתי אותו מעלי ואמרתי לו: „הבטחת הבטחות ובאת מהר מאוד לגבות את המחיר!" דרשתי ממנו שיעזוב מיד את דירתי.

יש לי את המשרת במישטרה, בדרגת פקד. הוא בא אלי במיקרה וראה את הקצין הבכיר יורד מדירתי. על־כך גם העיד בחקירה המישטרתית.

כל הבחורות בשרות בתי־הסוהר מכירות את אופיו של האדם הזה. אני לא הראשונה שנאלצה לעבור את הסיוט הזה. הקצין ידוע ומוכר לעשרות בחורות כרודף־שמלות, הידוע לנצל את מעמדו לסיפוק תאוותיו.

אחרי שסירבתי להיענות לתביעותיו המיניות, קרא לי יום אחד הקצין לחדרו ודרש ממני שאפטר מרצוני מעבודתי כסוהרת בשרות בתי־הסוהר. סירבתי, כמובן, להצעתו, ויצאתי מחדרו בטריקת־דלת. כעבור שבועיים פיטר אותי הקצין מתפקידי.

בעיקבות הפיטורין באתי למישרדו והקמתי שערוריה. את הסיפור סיפרתי במלואו לאחי, הפקד, אשר יעץ לי לפנות במיכתב־תלונה חריף לנציב שרות בתי־הסוהר.

יתכן מאוד שאילו הייתי נענית להצעותיו המגונות של הקצין הבכיר, הייתי היום בדרגה גבוהה מאוד בשרות בתי־הסוהר. אבל אני בחורה הגונה. אילו הייתי נענית, היה הדבר רודף אותי עד סוף ימי.

אני בחורה ישרה והגונה, הרוצה לבנות את חיי מחדש. יש לי חבר, הרוצה להקים איתי מישפחה. לפני זמן קצר גיליתי לו

> כל הבחורות בשרות מכירות את אופיו של הקצין

את הפרשה, והוא עודד אותי ללכת עם העניין הזה עד הסוף.

הפרשה הזאת נמשכת כבר כשנה.

אחרי שפוטרתי, התקשיתי למצוא עבודה, וחייתי בעוני רב. לפני כשלושה חודשים התחלתי לעבוד כספרית במספרה במלון. לאט־לאט אני משקמת את עצמי.

עברתי גיהינום, וברגעים מסוימים חשבתי אפילו להתאבד.

חקרו אותי במישטרה, ומכונת־האמת הוכיחה פעמיים שאני דוברת אמת. ידוע לי שאותו קצין סירב להיבדק במכונת־האמת.

אני מוכנה ללכת עם העניין הזה עד הסוף, ולא אשקוט עד שיבוא הקצין הבכיר על עונשו. הוא יכול להגיד עלי מה שהוא רוצה, אלה שמכירים אותי ומכירים גם אותו יידעו למי בדיוק להאמין.

אני יודעת שהימים אני נפלתי קורבן, מחר זו תהיה בחורה אחרת. חברותי הודו לפני שגם הן התבקשו לספק את יצריו המיניים של אותו קצין, תמורת קידום בתפקיד כביכול, אולם אף אחת מהן לא העזה להתלונן.

אני העכבר ששאג. אני מקווה

> היום אני נפלתי קורבן. מחר תהיה זאת אחרת

שבעיקבות תלונתי לא תפחדנה בחורות אחרות להתלונן, כאשר תעמודנה במצבי."

עד כאן סיפורה של הסוהרת.

הקצין, שבו מדובר, הוא אחד הקצינים בעלי התפקידים הבכירים ביותר בשירות בתי־הסוהר. החקירה בפרשה זו נמשכת זה קרוב לשנה, ויש להניח שהמישטרה התחשבה במצבו הבריאותי המיוחד של אותו קצין, שחלה במחלת ממארת.

פרקליט־המדינה, גבריאל בך, שעיין בחומר־החקירה, החליט כי יש להעמיק את החקירה ולגבות עדויות מאנשים שהופיעו בחקירה הפנימית כעדים בפרשה.

דובר שירות בתי־הסוהר: „התיק נמצא בבדיקה!" **נירה גל**

במדינה

חיי אדם

מכה עדיפה על כסף

הגברתן רצה לנקום ומצא עצמו במעצר.

„בית־הדין של חבורת הרוסים בפתח־תיקווה גזר עליך עונש מיתה, על שתקפת את יעקב סטרולסקי, ורק כופר של מאתיים אלף שקל יכול להצילך," אמרו שני הגברתנים לבוריס גרשונוביץ.

הדברים נשמעו מוזרים מאוד לתעשיין מראשון־לציון. הוא כמעט שכח כבר את המיקרה שעליו דיברו השניים. הם הזכירו לו כי מדובר בעניין שקרה לפני כשנתיים, כאשר הוא וסטרולסקי נפגשו בחתנת דלק בבת־ים, שתו לשכרה, התיידדו, הסתכסכו ופתחו במהלומות. ולמרות שסטרולסקי ידוע כגברתן, הוא ספג מכות חזקות מידיו של גרשונוביץ, שגם הוא אינו קוטל קנים כאשר מדובר במכות. מאז נפגרו דרכיהם והם לא נפגשו יותר.

אך זכרון של המכות שספג סטרולסקי לא נשכח מחבורת ידיו והם קינטרוהו בכל עת. לאחרונה גם הסיתוהו ואמרו לו כי לא יתכן שהוא יוותר על כבודו ולא ישיב למכה כגמולו. יוסף פנחסוב, גם הוא עולה חדש מרוסיה ששמע על קלונו של חברו, הציע לו כי במקום להכות את גרשונוביץ, כדאי לו לגאול את כבודו בכסף. היה זה ביום השישי בשבוע, בני החבורה, יוצאי רוסיה, שתו לרווייה, וכטוב ליבם בוודקה החליטו סטרולסקי ופנחסוב לנסוע לראשון־לציון ולגמור את החשבון עם גרשונוביץ.

הטיפה המרה. כאשר הגיעו השניים למיפעל הבשר בראשון־לציון, השייך לגרשונוביץ, היו כבר שתויים כהלכה, ולא ידעו בדיוק מה רצונם מגרשונוביץ. בעוד שסטרולסקי התעקש להכות, עמד פנחסוב על דעתו כי יש להמיר את הכבוד בכסף, ודרש מגרשונוביץ שני מיליון לירות כפיצוי.

השיחה התארכה ואז הזמין גרשונוביץ את שני אורחיו לבוא לביתו כדי לסיים את הוויכוח שם. השלושה שוב שתו וודקה ואכלו מעדנים, ואז הפך הוויכוח לתיגרה. סטרולסקי תקף את יריבו באגרופים, וגם פנחסוב התנפל עליו מאחור. גרשונוביץ השיב להם במכות, אך הם גברו עליו והפילוהו ארצה. אז הופיע במקום קרוב־מישפחה שתפס את התוקפים והזמין מישטרה.

מאז אוגוסט ישבו שני התוקפים במעצר. הפרקליטות האשימה אותם בתקיפה ובסחיטה בכוח ואיומים — עבירות חמורות שעונשן כבד. השניים הודו באשמה, אך סניגורו של סטרולסקי, עורך־הדין דרור מקרין, טען ששולחו הוא אדם חיובי בעל אופי טוב, שרק הטיפה המרה הביאה אותו להסתבכות חד פעמית ומקרית זו. עדים סיפרו לשופט חיים שטיינברג כי סטרולסקי, שעלה לישראל לפני שמונה שנים, התאקלם יפה בארץ, עובד במיפעל ליציקת מתכת במסירות ובחריצות, מנהל חיי־מישפחה למופת, ובתו משרתת בצה"ל.

„חולשתו היחידה של הנאשם היא להיטותו אחרי הטיפה המרה, והיא שהביאה אותו לכאן," קבע השופט, והחליט להקל בעונשו של סטרולסקי. הוא הטיל עליו עונש מאסר בפועל של חודשיים, שחפף את הזמן שבו ישב במעצר. יתרת העונש, 22 חודשי מאסר, יהיו על תנאי, קבע השופט. הוא הטיל על הגברתן גם קנס כספי.

אבל פנחסוב, היידיד המסית, הוא שקיבל את העונש החמור. בבית־המישפט התגלה כי לפנחסוב יש עבר פלילי עשיר. התביעה ביקשה מהשופט לצרף למיקרה הנוכחי עוד ארבעה תיקים אחרים שהיו פתוחים נגדו. פנחסוב נדון לשלוש וחצי שנות מאסר בפועל, ועוד שנתיים מאסר על תנאי.

מישפט

מלון לכל אחד

מלון המשכיר חדרים לאורחים וגם לעומסי אינו הופך לבית־

מלון גלים ברחוב [illegible] פעם מלון־יוקרה. [illegible] קטנה ניהלו אותו הורים בלה וולפוביץ־ון [illegible] בעושר. אולם השנים [illegible] רחוב אלנבי ולמלון גל[illegible]

הסביבה, שהיתה פעם מקלחתיירים עשירים, ומקור גא[illegible] עיר העברית הראשונה, הפכה

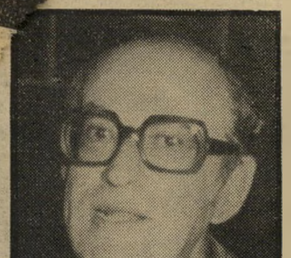

שופט וזך
לא רק זונות

האורות האדומים של תל־אביב. גם המלון הידרדר עם הסביבה.

המישטרה חשדה כי הוא הפך מלון המשמש את זונות הרחוב לעבודתן.

פקד שלום אפל, ראש מיחלקת המוסר, הציב תצפית על המלון. בחודש יוני 1977 פרצו אנשיו למלון, בדקו את ספרי־האורחים וחקרו כמה אנשים ששהו במלון. שניים מהם העידו כי שהו במלון בחברת פרוצה בשם עליזה.

בעיקבות עדויות אלה, ועדותה של פרוצה נוספת בשם פניה אלקובי, הוגש כתב־אישום נגד בעלת־המלון, הגברת ורבה, ונגד פקיד־הקבלה, שהיה גם מנהל־המלון, אברהם אגבי. אגבי לא ניהל מישפט ארוך. הוא הודה באשמה וקיבל את עונשו. אך הגברת ורבה נחרדה. שמה הטוב ושם המלון שירשה מהוריה היו בסכנה. לכן היא סירבה להודות באשמה וביקשה מעורך־הדין עזריאל בכר להגן עליה.

רק מדי פעם. עורך־הדין עזריאל בכר העלה לפני השופט, דוד ולך, שתי טענות. בראשונה הדגיש כי הגברת לא נמצאה במלון בעת פריצת השוטרים ותחימתה לא היתה בספרי־האורחים, כמקבלת קהל. היא כלל לא עבדה במלון, אלא השכירה אותו לאגבי, בתנאי שינהל אותו כדת וכדין. ואם נעשו במלון דברים ללא ידיעתה וללא הסכמתה, אין היא אחראית להם. הטענה השניה היתה טענה מישפטית. הסניגור אמר לשופט כי מכיוון שהוכח שהמלון שימש בעיקר תיירים ואורחים, שבאו להתגורר בו, ורק מידי פעם בפעם הושכרו חדרים לזונות של רגע, הרי שאין הוכחה כי המלון הוחזק ונוהל לצורך עיסוק בזנות.

השופט התרשם משני הטיעונים וקיבל את שניהם והגברת ורבה זוכתה מכל אשמה.

[illegible]וגרומצ'יק בקמפוס

[illegible]זה התחיל בסיכסוך [illegible]ב, היה ברור לכולם ש[illegible] תיגרה. אך איש לא תיאר לעצמו שוויכוח אלים בין שני סטודנטים, באחד מבנייני המעונות בקמפוס הירושלמי, יגרור אחריו דו־קרב בכלי־נשק קרים, עם פצועים, עצורים ונזקים כבדים ל־רכוש.

הסיבוב האחרון בדו־קרב, שבין מתגורר בבניין. אילן המאירי יצא מחדרה של חברתו, הגרה באותו הבניין. המוסיקה המיזרחית לא נעמה לאוזניו.

על מה שהתרחש במיטבחון חלוקות־הדיעות. אילן המאירי טוען שהוא ביקש בנימוס להנמיך את קול המוסיקה, אך זריק ושני חבריו, שהצטרפו אליו סירבו ואף התגרו בו בטענה שהוא אינו גר באותו הבניין. אז ניגש המאירי וסגר את הרשמקול. מייד אחר־כך ניחתה עליו מכה, שני בקבוקים נשברו על ראשו. הוא נדחף לפינה ולא הצליח להימלט, משום שתוקפיו נעלו את הדלת. בדיוק ברגע ש־הערבים נטלו לידם סכין נפתחה הדלת על־ידי סטודנט יהודי אחר, והמאירי הצליח לברוח החוצה.

מנהיג כ"ץ (משמאל) בהפגנה
„היה צריך לעצור אותם במעצרי־מנע!"

שירי חנוכה

חדר לחדר של זריק, עלי בשיר, אישר שהתנהל ויכוח בין המאירי וחברו לחדר, אך דחה מכל וכל את הטענה ששלושה סטודנטים ערבים ניסו לרצוח את הסטודנטים מהימין, שבראשם עמדו יושב־ראש אגודת הסטודנטים הארצית צחי הנגבי, ובין סטודנטים ערביים ויהודים חברי קמפוס, התחיל בערב־שבת לפני שבועיים. סטודנט יהודי נכנס לחדר שבו גרים סטודנטים ערביים וכיבה ב־הפגנתיות את האור. הדבר התרחש במעונות אידלסון, ולא גרם להתלקחות מיידית. אך זה היה סימן לבאות.

התקרית הבאה אירעה במוצאי־שבת בצהריים, בבניין מס' 16 ב־מעונות רוזניק. סטודנט ערבי בשם סמיר זריק, המתגורר באותו ה־בניין, ישב במיטבחון הדירה, אכל והאזין למוסיקה ערבית שבקשה מ־רשמקול שהיה ברשותו. לפתע זינק מחדר סמוך סטודנט יהודי שאינו

סטודנטית רוזנפלד מצביעה על מקום הקרב
„הם נראו מאוד אלימים!"

ביום הראשון בערב בכוח מוגבר. אחרי האירועים טען כ"ץ, שאחד הסטודנטים שאיימו על בנימין היה חמיז דאוד, זה שדקר באותו לי־לה, ליל היום הראשון, סטודנט יהודי אחר.

לגופם קמינר מקמפוס יש דיעה אחרת על העניין: „מטרת כ"ץ ו־חבריו היא להתגרות בסטודנט ה־ערבי הבודד ולהוציא מכליו. כש־הוא מתפרץ הוא מוצג כתוקף ו־היהודי מוצג כנתקף. אחרי זה תמיד אפשר לפעול נגד התוקף." לא ברור אם אכן איימו חמישה סטודנטים ערביים על בנימין, מה גם שביום הראשון בבוקר לא היה לאיש מהם עניין להסתבך עם ה־ימין, הידוע ביכולתו להתארגן ב־מהירות.

„הפשיזם לא יעבור!"

כ"ץ הופיע בערב עם חבריו במועדון, כדי לשיר שירי־חנוכה, והכל חשו שמשהו עומד להתרחש.

קרוב לשעה תשע בערב יצא הסטודנט ראובן שימעוני ממועדון 11 והתחיל לצעוד לעבר מועדון 15, שאותו הוא מפעיל. מבחוץ נשמעו צעקות. כשיצאו הסטודנטים היהודיים ההוצה, הם ראו את שימ־עוני שותת־דם ואלמונים בורחים מהמקום.

סיפר כ"ץ: „מייד התפתח מיר־דף. הם ניסו לחמוק ורצו לחדרים. אנו באנו, נקשנו על הדלת, והם קפצו דרך החלון, החוצה. התפתח מירדף חדש. הם שלפו סכינים ו־שרשרות.

„לבסוף נתפס הדוקר. שמו חמיז דאוד. הוא לא סטודנט. הוא ישן כנראה אצל אחיו, והוא מהכפר דבורייה. היה עליו מידע בביטחון, ולמרות זאת הוא לא נעצר ב־מעצר־מנע, שיכול היה למנוע את שליפות־הסכין."

אחד הסטודנטים הערביים רץ לעבר האולם שבו התכנסו חברי קמפוס, שישיבותיהם נערכות מדי יום ראשון בערב. הוא סיפר להם שברחבה שליד הסופרמרקט רוד־פים כ"ץ וחבריו אחרי ערבים.

חברת קמפוס מאיה רוזנפלד היתה מאוד נרגשת כשסיפרה על שהתרחש אחר־כך: „זה שבא ל־הודיע היה מאוד מפוחד. לא היתה לנו שהות להבין מה קרה. יצאנו לכיוון המעונות ומולנו עמדו כ־150 איש, חלקם בוודאי לא סטו־דנטים. פרצופים אלימים המוכרים מקסטל. כולם נראו מאוד־מאוד אלימים ומפחידים. עמדנו בשורה וצעקנו: „הפשיזם לא יעבור!" בינתיים הגיעו מוניות ומהן ירדו אנשים וצעקו: „אש"ף הביתה!" הם זרקו בקבוקים ואנו הגנו בגו־פינו על הסטודנטים הערביים."

אחד מאנשי־השמאל רץ לטלפן למישטרה, ואחר־כך באו גם ה־עיתונאים. השוטרים הפרידו בין המתנות, הקיפו את הערבים והגנו עליהם עד שהם התפזרו.

לפני שהמישטרה ואנשי מישמר־הגבול הפרידו בין ה־ניצים, דמה המקום לשדה־קרב. סטודנטית אחת נפצעה בעינה מ־שבר־בקבוק ונלקחה לטיפול, וסטו־דנטים ערבים ניסו לברוח מאימת אנשי קסטל. סיפר עלי בשיר: „ישבתי בחדר ושמעתי רעש ב־חוץ. יצאתי החוצה, לא כיביתי את האור בחדר, אך נעלתי אותו. כשירדתי למטה ראיתי אנשים רצים אחרי סטודנטים ערבים. את

סטודנט בשיר מצביע על מכשיר־הטלוויזיה השבור בחדרו
„הם הרסו לי את כל החדר!"

מי שתפסו הם היכו בכוח ורדפו אחרי כל האחרים. מאוחר יותר, כשחזרתי לחדר ראיתי שהדלת פתוחה. היא לא נפרצה, אלא נפת־חה במפתח.

„הם הרסו לי את כל החדר. שברו את החלון, ודרכו זרקו בגד־דים החוצה. חתכו את צמיגי ה־אופנים שלי, קרעו ספרים, את הטלוויזיה זרקו לריצפה. שברו לי כלי־רחצה. גנבו טייפ חדש ומצל־מה. 32 אלף לירות שהיו במגירה נעלמו. אנשי־הביטחון באו באיחור, אחרי שאלה שעשו את זה כבר היו בחוץ. החבר שלי לחדר ברח. הוא נסע הביתה מרוב פחד."

קציר־הקרבות היה רציני: ארב־עה ערבים אושפזו בבית־חולים, ארבעה סטודנטים נוספים נעצרו לחקירה וסטודנטית אחת, עולה מצרפת, נפצעה בעינה.

המוזר הוא שהעצורים היו ער־בים ואנשי קמפוס — אף לא אחד מהימין.

(המשך בעמוד 76)

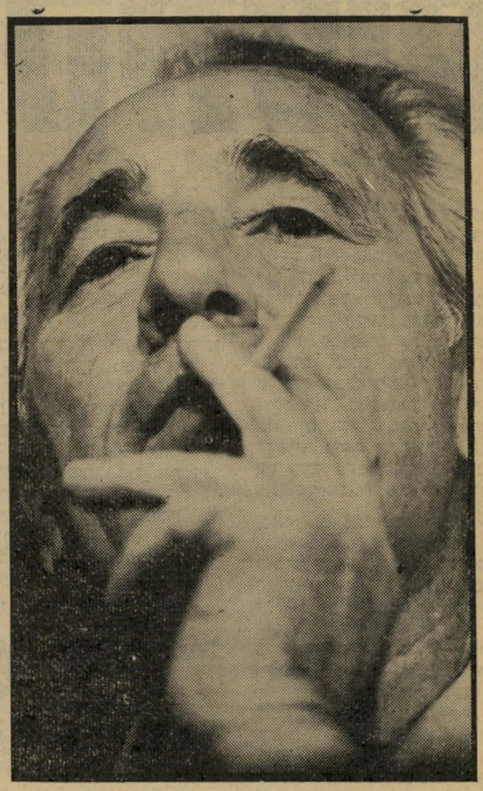

שימעון פרס:

הברירה הטבעית זו התרבות האמיתית שלנו!"

פגשתי את מנהיג מיפלגת העבודה, שימעון פרס, בהצגת הבכורה של להקת „הברירה הטבעית", שהת־קיימה ב„בית־לסין". פרס, שהגיע למקום עם אשתו סוניה, שאינה מרבה להופיע בציבור, לא רק שנשאר עד סוף המופע ומחא כפיים בהתלהבות, הוא גם נשאר לקוקטייל שאחרי ההופעה. שאלתי אותו:

● **מר פרס, אינך מרבה לבקר במופעים של כידור ותיאטרון. מדוע באת דווקא לזו־פעה של „הברירה הטבעית"?**

שמעתי את להקה כמה פעמים ברדיו. אני מאוד נמשך לסיגנון שלה, לסוג הזה של מוסיקה. הזמינו אותי להופעה, יצא לי ערב חופשי — אז באתי.

● **נהנית?**

מאוד. אני חושב שזוהי התרבות האמיתית שלנו. אני חושב שאין בארץ או בעולם סיגנון כזה של מוסיקה כמו שמבצע שלמה בר. זוהי המוסיקה המדברת אלי.

● **אחד השירים מדבר על תקופת הסלק־ציה, כשניפו את החולים ואת מרובי הילדים מבין העולים ממרוקו.**

לא היתה תקופה כזאת שנקראת תקופת סלקציה. אין זה נכון. היתה תקופה קצרצרה ביותר והיא בהחלט לא נמשכה על־פני שנים. בן־גוריון התנגד לסלקציה בכל תוקף.

● **הדברים מבוססים על שיר של אלתרמן, שפורסם ב„טור השביעי" ונכתב בתגובה ל־מאמר של שבתאי טבת.**

אמרתי לך, היתה תקופה קצרצרה ולא משמעותית. לא צריך להפוך את זה לעניין לאומי.

גאולה כהן:

„אני התנשקתי עם בגין? הוא נישק אותי!"

איך השמאל רקד עם הימין בחתונה של יועץ שר־התיקשורת, יונתן שם־אור, ואיך הימין התחבק עם השמאל — ממש תענוג. מיכאל קליינר עם עמוס קינן, יוסף מונדי עם מיכה רייסר, יענק'לה אגמון עם אורה שם־אור וכן — גם גאולה כהן היתה שם ופרצה במחול שייק סוער. חילצתי אותה משיחה אינטימית שניהלה עם עמוס קינן ושאלתי אותה:

● **גאולה, את מבינה?**

לא מספיק האנרגיה שאני מוציאה בכנסת? גם כאן מוציאים ממני אנרגיה בריקודים!

● **אני מבינה שהשלמת עם ראש־הממשלה?**

מה רוצים ממני? אחרי שהצביעו על חוק הגולן באתי אליו לברכו. הוא ישב על כסא־גלגלים ומשך אותי אליו. אני התנשקתי עם בגין? הוא נישק אותי!

שושנה ארבלי־אלמוזלינו:

„לא הייתי יכולה להסתכל לישובי הגולן בעיניים!"

חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, נתן אלמוז־לינו, אמר לי: „אם לפחות היו מרחיקים את שושנה לחודש מהכנסת, לפחות הייתי נחנה. אבל ככה, מה יוצא לי מהעונש?"

שאלתי את אשתו, ח"כ שושנה ארבלי אלמוזלינו:

● **כיצד את מתייחסת אל העונש שהטילה עלייך סיעתך בכנסת:**

זה עונש זה? אם רוצים להעניש מישהו, צריכים לקחת ממנו דבר טוב, סוכריה. צריך למנוע ממנו נסיעה לחוץ־לארץ, צריך למנוע ממנו לייצג את המיפלגה באיזה אירוע. אבל למנוע ממנו לעבוד? בתור עונש זה מגוחך!

● **אחרי שהצבעת בעד חוק הגולן, בניגוד לדעת מיפלגתך, האם בשלב הבא תעברי לליכוד?**

איזה ליכוד! מה פיתאום ליכוד? זה כתוב במצע שלנו, שהגולן הוא חלק בלתי נפרד ממדינת־ישראל. אני לוחמת על זה כל הזמן. אני בקשר עם יישובי הגולן. אילולא הצבעתי בעד החוק, לא הייתי יכולה להביט לחברים שלי מיישובי הגולן בעיניים.

● **מדוע, אם־כך, לא הצטרפת בזמנו ליוזמה של גאולה כהן?**

נו טוב, את זה לא יכולתי לעשות. עד כדי כך לא יכולתי להרחיק לכת.

ה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אום

אייבי נתן:

„אני מוריש הכל למדינה, לא למישפחה!"

יום השישי אחרי הצהריים. ב„כסית" מלא עד אפס מקום. אייבי נתן יושב בחוץ, על המידרכה, מוקף עדת מעריצים כמו כוכב רוקנרו'ל לפחות. כולם טופחים לו על השכם, מתעניינים בגורל ספינת השלום.

אני מעניקה לו נשיקה עבור שני ימים משגעים שביליתי בשבוע שעבר עם תחנת הרדיו שלו, ששידרה ללא הפסק תקליטים של החיפושיות. מישהו מבקש ממנו שוקולד. אייבי מרגיש כמו מלך.

● **אייבי, מה קורה עם השוקולד? האם הוא הגיע כבר לידי פולין?**

אל תשאלי איך הסתבכתי! היה יותר פשוט לקנות את השוקולד בגרמניה ולשלוח אותו משם. כעת מסתבר לי שהמישלוח לבד יעלה לי מאות אלפי דולרים.

● **האם היתה היענות בציבור? באמת הביאו חפיסות שוקולד לידי פולין?**

היתה היענות לא מיי־יודע־מה, אבל היתה. בעיקר היו מקרב עולים חדשים או יוצאי פולין. להם באמת איכפת.

● **אתה מתכוון ברצינות לסגור את תחנת הרדיו ולמכור את ספינת השלום?**

מה את חושבת, שאני עושה צחוק? אני בן־אדם רציני. אני משדר עד ה־1 בינואר ואחר־כך אני נוסע לחוץ־לארץ.

● **כלומר, אתה עוזב את הארץ?**

אני לא אומר שאני עוזב, אבל אני מוכרח להמשיך את הפעילות שלי מאיושהו מקום.

● **אם יאשרו לך לשדר מהחוף, יצטרכו לאשר גם לאחרים.**

אני משדר מהתוך ממילא, והם יודעים את זה.

● **אתה משדר מת"־אביב? לא מהספינה?**

אני משדר הרבה מאוד מהסטודיו שלי בתל־אביב.

● **אז למה אתה עושה עניין? למה שלא תמשיך כך גם הלאה?**

מכיוון שאני רוצה לשדר באופן חוקי. אם יש חוק מיוחד לאייזנברג, למה שלא יהיה חוק מיוחד לאייבי?

● **למה שלא יהיה חוק שווה לכולם?**

בבקשה, שיהיה. מי עוד יסכים לתת תנאים כמו שאני הצעתי לממשלה? אני מוכן להתחלק ברווחים חציי־חצי עם הממשלה. אני מוריש את הספינה ואת הרדיו ואת כל מה שיש לי למדינה.

● **ומה עם המישפחה שלך — בתך שרונה ונכדיך?**

למה מגיע להם יותר רק בגלל שהיא הבת שלי והם הנכדים שלי? למישפחה שלי אין פריבילגיות. הנכדים שלי והילדה שלך זה היינו־הך בשבילי. אני הסבא של כל הילדים בעולם, ואני האבא של כולם. למישפחה שלי לא מגיע יותר מאשר לאף אחד אחר. אני מוריש את רכושי למדינה.

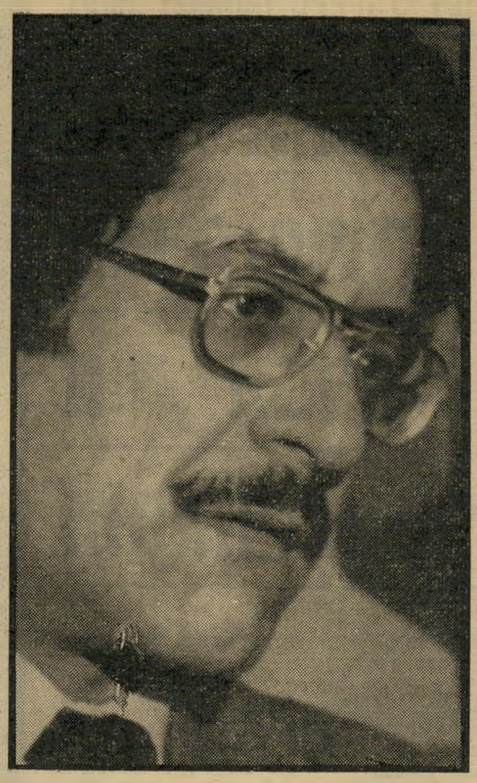

אמיל נח'לה:

„חושבי השטחים לא ישלימו עם הכיבוש!"

באוניברסיטת בן־גוריון התקיים בשבוע שעבר סימפוזיון בינלאומי שנושאו שנות השמונים. השאלה המרכזית של הסימפוזיון היתה האם שנות השמונים מהוות מקור לדאגה או לאופטימיות.

אחד המשתתפים בסימפוזיון היה אמיל נח'לה, פרופסור למדעי החברה מאוניברסיטת סנט־מרי במרילנד, ארצות־הברית. פרופסור נח'לה הוא ערבי ישראלי, שהיגר לארצות־הברית לפני 21 שנים.

● **פרופסור נח'לה, האם זהו ביקורך הראשון בישראל אחרי שהיגרת מכאן?**

לא, הייתי כאן בעבר. עשיתי מחקר על הגדה המערבית ועזה.

● **איזה סוג של מחקר?**

זה היה מחקר־שדה על התפתחות החברה הערבית בשטחים הכבושים מאז 1967, שנת הכיבוש.

● **מהן המסקנות שהגעת אליהן במחקרך?**

ערביי השטחים רוצים שתינתן להם זכות להגדרה עצמית. לדעתי, הם לעולם לא יסכימו ולעולם לא יקחו חלק בהסדר אחר, לא אוטונומיה ולא מדינה פלשתינית ברשות ירדן. הם דורשים להכיר בזכותם כעם בן־חורין, שמגיעה לו מולדת משלו. הם רואים עצמם כמוחזקים על־ידי שילטון זר, ולעולם לא יסכימו לכך. לדעתי חלה כעת התעוררות בשטחים הכבושים, ועד שלא יימצא פיתרון שהם רוצים בו, הם לא ישקטו על השמרים. בטוח שהם לא יסכימו לכיבוש לעולם.

● **את זה אתה אומר לי כערבי או כפרופסור למדעי החברה?**

אמרתי לך, עשיתי מחקר לצורך עבודה ולצורך כתיבת ספר. הפכתי מומחה בנושא ערביי השטחים הכבושים. אני אומר לך את תוצאות מחקרי המדעי.

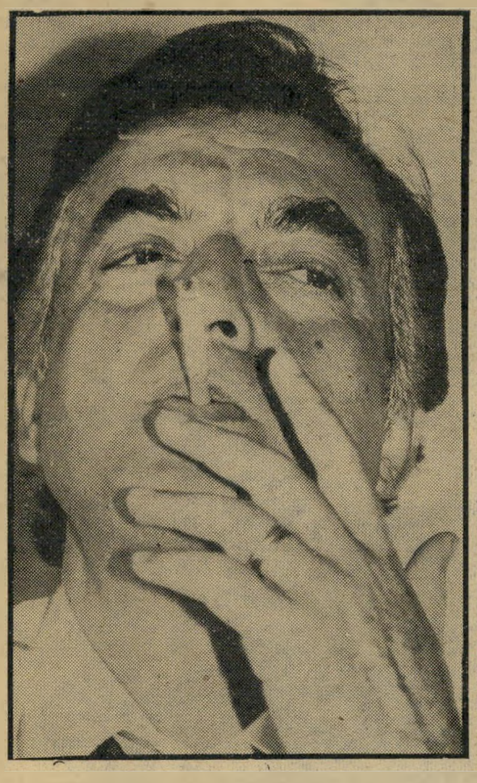

שמואל פלאטו־שרון:

„אני יותר מקסים מג'יי־אר ואינג!"

לא צריך לדאוג לחבר־הכנסת לשעבר שמואל פלאטו שרון. הוא מרגיש טוב, תודה. בשבת האחרונה חגג עשר שנות נישואין עם אנט היפה. בבית המפואר שבסביון היו אורחים רבים, כמעט כולם אנונימיים. כל חברי־הכנסת והשרים שהוזמנו לא באו. שאלתי את פלאטו:

● **איך קרה שאין במקום אפילו חבר־כנסת אחד?**

ככה זה. כשאתה למעלה, כולם רוצים ביקרך. כשאתה למטה, כולם מתעלמים ממך. את חושבת שזאת התנהגות חברית? בסך־הכל תמיד הצבעתי עם הליכוד.

● **יש הדואגים לך. מה אתה עושה עכשיו?**

לא צריך לדאוג לי. אני עושה עסקים. יש לי 36 באראת נפט בטכסס, ואני מתחיל לקדוח אותן.

● **אתה משחק אותה בסיגנון ג'יי אר יר־אינג מדאלאס?**

את לא חושבת שאני יותר מקסים מג'יי אר?

● **אם כך, אתה מרוצה. אתה לא חוזר לפוליטיקה?**

אני לא יכול שלא לחזור לפוליטיקה.

● **מדוע?**

מכיוון שאני אוהב את התרבות היהודית!

● **והיא מתגלמת במיטבה בכנסת?**

לא, לא הבנת אותי. אני לא מדבר על הכנסת, אני מדבר על זה שאני מוכרח להוסיף משהו, לתרום משהו לתרבות. זה בדמי. אני לא יכול לחיות בלי זה.

● **כלומר, אתה מתכוון לחזור לפוליטיקה.**

כן, בעוד ארבע שנים אני אחזור כמו פצצה.

● **ומה תעשה עד אז?**

מה זאת אומרת מה אעשה? אני אעשה עסקים. בשביל פוליטיקה צריך הרבה כסף!

הבוהמה, העולם התחתון ועולם העסקים

געשו. השמועה סיפרה כי נערת הזוהר,

ברכה שורץ, נרצחה. השבוע הסתבר

כי הייתה זו שמועת־שווא:

ברכה שורץ

חיה, מבלה

ומתגוררת בניו־יורק

ברכה שורץ בתקופת הזוהר
השדיים הכי יפות בארץ

ה שמועה עשתה לה כנפיים מעל מידרכות רחוב דיזנגוף. ביום השישי אחרי הצהריים סיפרו על כך יושבי קפה דיצה וקפה כסית. במועדון של רפי שאולי גדהמו ובמיסעדות מגנדה בכרם־התימנים רגשו: ברכה שורץ, נערת־זוהר ידועה ודוגמנית לעת־מצוא, בת־טיפוחם של אנשי חברת־הכרם, נרצחה בביתו של איש־עסקים אנגלי.

מותה־כביכול של ברכה, שרכשה לה ידידים בכל שכבות־הציבור, עורר גל־שמועות עצום, שהזכיר את האבל שאחז בציבור המעריצים בעיקבות מותו־כביכול של פול מקרתני, איש להקת הביטלס לפני עשר שנים.

ולברכה, כידוע, יש ידידים רבים בישראל. ידידיה אנשי־הבוהמה — אמנים, זמרים ושחקנים; ידידיה אנשי־העסקים — בנקאים, יהלומנים ובעלי חברות; וידידיה מהעולם התחתון — לוויתני־פשע גדולים וסוחרי־סמים קטנים — כולם כאחד עסקו בשבועיים האחרונים בנושא אחד בלבד: חייה ומותה של הדוגמנית היפהפייה.

הגדיל לעשות אחד העיתונים, שפירסם ידיעה כאילו גופתה חטובה של שוורץ נמצאה מוטלת בדירתו של איש־עסקים אנגלי עשיר.

צילצולים טלפוניים

ה עובדה כי בפעם האחרונה שבה עזבה ברכה את הארץ היא נסעה לארצות־הברית, לא עוררה ספקות בלב איש. „הבחורה הזאת היא כמו כספית — יום אחד היא פה יום אחד היא שם. אף־פעם אי־אפשר לדעת היכן היא נמצאת," אמר אחד ממכריה הרבים.

בית אמה של ברכה, בשדרות בן־ציון בתל־אביב, הוצף בצלצולי־טלפון של מכרים מודאגים. האם, למזלה, שהתה באותה השעה באירופה.

אילנה, אחותה הצעירה של ברכה, ענתה על הטלפונים. היא היתה המומה מכדי לענות על השאלות שהוטחו, כדרכם של הישראלים, בצורה ישירה וללא צינוני־התחשבות: האם נכונה השמועה כי ברכה נרצחה? האם היא דיברה עם ברכה לאחרונה? אילנה לא ידעה את נפשה מרוב בהלה. היא לא קיבלה מברכה סימן־חיים זמן רב, והדבר הדאיג אותה מאוד.

מתה מדאגה

ה „עולם הזה" פנה לאילנה שוורץ ושוחח עימה בשיאם של ימי־הבלהות.

סיפרה אילנה:

אני לא יודעת מה לעשות, אני מתה מדאגה. כל הזמן מטלפנים לכאן אנשים ושואלים על ברכה.

אני לא מאמינה שקרה לה משהו. היא תמיד ידעה לשמור על עצמה טוב־טוב ולצאת מכל הסכנות ומכל המצבים. אמא שלי בכלל לא יודעת משום דבר, היא נמצאת באירופה ויש לנו עוד אחות, בייה, בנהריה. אבל לבייה אין כל קשר איתה.

מישהו סיפר לי שקרא בעיתון שהבחורה שנרצחה היא מנהריה — יכול להיות שיש בזה משהו שקשור לאחותי שגרה שם.

לא שמעתי מבייה כבר ארבעה חודשים. בפעם האחרונה היא התגוררה אצל מישהו בשם אבי זינגר בניו־יורק. היא טילפנה בערב ראש־השנה וסיפרה שהיא מבלה ונהנית מכל רגע, אבל מאז לא שמענו ממנה כלום. אני לא יודעת מה לעשות.

חבר סיפר לי שקרא בעיתון שהיא נרצחה. אני מאמינה שאם היה קורה לה משהו, אז מישרד־החוץ, המישטרה או האינטרפול, מישהו כבר היה מודיע לנו.

עד כאן, אילנה שוורץ.

מבלה בניו־יורק

ז ה היה בשבוע שעבר. אילנה המודאגת נשמעה אובדת־עצות. ידידיה של ברכה גם הם היו אובדי־עצות. במיסעדת מגנדה ידעו לספר שברכה נמצאת בניו־יורק חיה על חשבון איזה גבר עשיר שפגשה.

במועדון של רפי שאולי סיפרו שהיא כדרכה מסתדרת לא רע ולא צריך לדאוג לה. מישהו ידע לספר כי ראה אותה מבלה במועדות בן־ציון בתל־אביב, הוצף בצלצולי־טלפון של מכרים מודאגים. האם, למזלה, שהתה באותה השעה באירופה.

אילנה, אחותה הצעירה של ברכה, ענתה על הטלפונים. היא היתה המומה מכדי לענות על השאלות שהוטחו, כדרכם של הישראלים, בצורה ישירה וללא צינוני־התחשבות: האם נכונה השמועה כי ברכה נרצחה? האם היא דיברה עם ברכה לאחרונה? אילנה לא ידעה את נפשה מרוב בהלה. היא לא קיבלה מברכה סימן־חיים זמן רב, והדבר הדאיג אותה מאוד.

מתה מדאגה

ה „עולם הזה" פנה לאילנה שוורץ ושוחח עימה בשיאם של ימי־הבלהות.

סיפרה אילנה:

אני לא יודעת מה לעשות, אני מתה מדאגה. כל הזמן מטלפנים לכאן אנשים ושואלים על ברכה.

אני לא מאמינה שקרה לה משהו. היא תמיד ידעה לשמור על עצמה טוב־טוב ולצאת מכל הסכנות ומכל המצבים. אמא שלי בכלל לא יודעת משום דבר, היא נמצאת באירופה ויש לנו עוד אחות, בייה, בנהריה. אבל לבייה אין כל קשר איתה.

מישהו סיפר לי שקרא בעיתון שהבחורה שנרצחה היא מנהריה — יכול להיות שיש בזה משהו שקשור לאחותי שגרה שם.

לא שמעתי מבייה כבר ארבעה חודשים. בפעם האחרונה היא התגוררה אצל מישהו בשם אבי זינגר בניו־יורק. היא טילפנה בערב ראש־השנה וסיפרה שהיא מבלה ונהנית מכל רגע, אבל מאז לא

לפרוט. הכל היו כל־כך עסוקים בעצמם עד כי לא שמו לב כלל לכך שהשמועה פשטה כתוצאה מאי־הבנה. ידיעה, שפורסמה בעיתון, סיפרה על צעירה ישראלית שנמצאה מתה כתוצאה מנטילת מגה מופרזת של סמים בביתו של איש־עסקים בריטי עשיר בלונדון.

ימים אחדים אחרי הופעת הידיעה פורסמה ידיעה נוספת, ובה נאמר שהידיעה על הרצח הועברה לבני־משפחת הצעירה בנהריה. לא היה כל קשר בין אותה הצעירה ובין ברכה שוורץ.

בריאה ושלמה

אך את השמועות לא ניתן היה לעצור. השמועות הגיעו ככל הנראה גם עד מעבר לאוקיינוס האטלנטי, עד למנהטן הרחוקה, שם

ברכה שוורץ באולם־המעצרים
קשרים בחבורת־הכרם

דון פלייטוס ריטריט, אחר סיפר כי ראה אותה במנהטן, הדיסקוטק האופנתי, יפה וזוהרת כתמיד.

מתגוררת בווילג'

ב „כסית" סיפרו שמצבה קשה — היא מתגוררת באיסט וילג', בביתו של עבריין ישראלי לשעבר ושהיא מכורה לסמים.

חרושת השמועות המשיכה

נמצאת גיבורת הפרשה עצמה, ברכה שוורץ.

זו מיהרה לטלפן לבית אמה בישראל, ודיברה עם אחותה אילנה, שסיפרה השבוע להעולם הזה: „ברכה בריאה ושלמה, חיה מבלה ומתגוררת בניו־יורק. דיברתי איתה השבוע. כל השמועה על הרצח שלה, כביכול, רק הציקה אותה. היא מבלה ועושה חיים. הכל אצלה כרגיל — אין שום חדש. היא יודעת להסתדר טוב מאוד בחיים. לא צריך לדאוג לה."

פוגרומצ"ק בקמפוס

(המשך מעמוד 73)

ביום השני בבוקר מינה נשיא האוניברסיטה העברית, אברהם הרמן, ועדת־חקירה מיוחדת שחבריה היו הפרופסורים רפאל פאלק ו־גבריאלה שלוו, וראש לישכת־הנשיא, יעקב בכר. הם גבו עדויות עד יום השישי האחרון ונראה שנדהמו מהאירגון המתוכנן של אנשי־הימין.

אנשי קמפוס ריכזו עדויות־בכתב של אנשיהם, על מה שהתרחש ביום הראשון בלילה. הסטודנטים הערביים הדגישו את העובדה המוזרה, שבליל המכות לא נפרצו חדרים אלא נפתחו במפתחות. על־פי טענתם, היו בידי הסטודנטים מהימין רשימת חדרים מעודכנת וצרור־מפתחות של החדרים שבהם התגוררו ערבים. רק כך יכלו אנשי קסטל להיכנס לחדרים ולהכות את יושביהם ההמומים.

לסלק מרצים

אנשי „קסטל" לא שתקו. הם פנו לח"כים מהליכוד כדי שיעוררו את העניין בכנסת, ועמדו על כך שיאופשר לאנשי־הביטחון לערוך בדיקות בחדרים, לדאוג לכך שהמישטרה תוכל לבצע מעצרים, אם יידרש, בקרב ערבים הלומדים באוניברסיטה. גורמים שונים באוניברסיטה דאגו לרמוז לחברי הוועדה, דרך העתונות, שהם מחכים למסקנות שיאפשרו להם להרחיק מלימודים את המתפרעים. כוונתם היתה לסטודנטים הערביים שבעצרו.

לפי כל הסימנים, אחרי רגיעה של שבועות אחדים, שוב תימצא עילה, ושוב יתלקחו המהומות.

סטודנט קמינר
„הם מגרים!"

רוב האדיש באוניברסיטה, שאינו ער למצב העדין, תומך בליבו באנשי הימין. הוא אוטם את אוזניו לתיאורים מקפיאי־הדם של אנשי השמאל והסטודנטים הערביים על מעללי אנשי קסטל. האלימות מחד והאדישות מאידך עלולה לגרום בקרוב מאוד קרבות־דמים, שיעלו בחייי־הסטודנטים.

כעת דורשים אנשי קסטל, שסטודנטים ערביים „תומכי אש"ף" יסולקו מהאוניברסיטה. הם מתכוננים לרובם של 700 הערבים הגרים במעונות. אנשי קמפוס טוענים, שלא יתכן שהנגבי וכ"ץ יכתיבו לשילטונות האוניברסיטה מי ילמד במקום. דרישה כזו, הם אומרים, היא למעשה הצעד הראשון לסילוק כל הסטודנטים שדעתם אינה כדעת הימין: בתחילה יסולקו סטודנטים ערביים, אחר־כך יהודים ואחר־כך אפילו מרצים. לדברי אנשי קמפוס, המאבק אינו על זכות תומכי־אש"ף ללמוד, אלא על עיקרון החופש האקדמי.

כן־ציון ציטרין

רחל מרחלת על כל העולם

חנוכה בעזרת השם

אומנם לפי דת משה וישראל רצוי להתחתן רק פעם אחת בחיים, אבל מה שקורה לאורנה בן־אברהם מוכיח שגם הדת היא לפעמים ליברלית.

בגילגול הקודם שלה קראו לה אורנה בנאי, והיא היתה אשתו הראשונה של גברי מהגשש, ומעמודי־התווך של הבוהמה התל־אביבית.

אורנה בן־אברהם
חתן כשר למהדרין

גל החזרה בתשובה שפקד את החבר'ה לא פסח גם עליה, ואורנה היתה אחת הסנונויות הראשונות שהלכה עם זה עד הסוף, והחליטה שלהסתופף בחיק הדת זה יותר טוב ויותר מתאים לה.

אחרי שהתגרשה מגברי בנאי היא ניהלה רומן עם בימאי־הסרטים יקי יושע, ונסעה עימו למושב בארותיים בנגב. הנסיעה הזו חרצה את גורלה.

שם היא הכירה חוזר בתשובה אמריקאי בשם אברהם בן־אברהם, ואחרי חודשיים של היכרות היא גם חזרה בתשובה וגם נישאה לו. כתוצאה מכך גם חל שינוי רב בהופעתה החיצונית. היא התחילה ללבוש בצניעות, ללכת בכיסוי ראש ולשמור על החוקים והמצוות. לחבריותיה היא גם סיפרה שסוף־סוף מצאה גאולה לנישמתה, ואת מקומה בעולמו של הקדוש־ברוך־הוא.

מי שנדמה היה לו שזהו עוד ג'וק חולף שאחז בה הוסתע לגלות עד כמה דבקה אורנה בדרך חייה החדשה.

אורנה בנאי הפכה לאורנה בן־אברהם, ולה ולבעלה נולדו שתי בנות. אולם גם מנישואין אלה היא לא רוותה נחת ושוב התגרשה.

היא הסבירה זאת בראיון, שבו אמרה שמאוד קשה לה להינשא. כי היא מרגישה דתית מבטן ולידה ולכן מה שהיא מחפשת זה דתי אותנטי, ולא חוזר בתשובה שחלק מחייו עבר בעולם החילוני.

שמועות עקשניות טוענות שהיום היא מצאה את שחיפשה נפשה, ושהיא עומדת להינשא בשבוע הקרוב. מספרים שהגבעל המיועד הוא אברך צעיר, דתי במאת האחוזים ותתן כשר למהדרין — הוא בנו של הרב זוהר מישיבת בני־יעקב, המשתייכת לאגודת־ישראל.

יש לי הרגשה שסוף־סוף מצאה אורנה מרגוע.

כשאת אומרת לא, למה את מתכוונת?

סיגל שפירא ומעריץ
בעסקי הגסטרונומיה והבארים

זה שבתל־אביב יש הרבה חתיכות זאת עובדה. צריך רק לפקוח עיניים ולגלות אותן, זה הכל.

אחת מהבולטות בנוף לאחרונה היא סיגל שפירא, שמלבד העובדה שהיא סטודנטית לגרפיקה, היא גם יפה וצעירה. נתוני פתיחה לא רעים בשביל התחלה בעיר. אך סיגל מוכיחה לכולנו שיופייה לא סיחרר אותה.

פרנץ מיירהולד, שהוא צלם גרמני ידוע בארצו, הגיע אלינו לביקור פרטי אצל בנו, הנמצא בקיבוץ. באותה הזדמנות הוא גם חיפש מועמדת מתאימה לסידרת צילומים מרהיבה באיים הכנריים. כל הדוגמניות שאני ואתם מכירים נלחמו כדי לזכות בסוכריה הזאת, אבל פרנץ פגש את סיגל, התלהב, והציע לה להצטרף אליו לאיים הקסומים.

סיגל פקחה זוג עיניים תמימות וענתה למיירהולד הגדול, שההצעה שלו היא חלום של כל בחורה, שהיא מצטערת, אבל כעת היא עסוקה. היא לומדת גרפיקה והיא רוצה לסיים את לימודיה. אולי מאוחר יותר, אם הוא יהיה עוד מעוניין.

בינתיים, עד כמה שאני מבינה, היא מבלה לגמרי לא רע בארצנו הקטנה. אחרי שהיתה חברה של שוקי ויים, בעל קפה דיזנגוף בתל־אביב, שהוא גם נשוי, היא כנראה אוהבת אחד חידושים בעסקי הגסטרונומיה והבארים. ובשעות הפנאי שלה אפשר לפגוש אותה בבאר שלו, מאחרי הדלפק, עוזרת שם בהגשה.

הכל צפוי והרשות נתונה

זה שהסנדלר הולך יחף, זו אימרה ידועה. מסתבר שהיא נכונה גם במיקרה של האסטרולוגית הצעירה טלילה פטן.

טלילה, שהיא בתה של אביבה פטן, שהפכה זה מכבר למוסד בנוף האסטרולוגיה בארץ, מוכיחה שהתפוח לא נפל רחוק מהעץ.

לפני שנה היא פירסמה ספר אסטרולוגיה כימעט מהדהד, שנתקף כמו לחמניות טריות. מאז הוא יצא כבר בשש מהדורות ונמכר ב־20,000 עותקים — הצלחה מסחררת בארץ, שבה 3000 עותקים נחשבים למכירה טובה.

הספר הזה הביא לה לא רק הצלחה כספית ויוקרה, אלא גם שינה את חייה הפרטיים. כמו שנאמר, כשהולך אז הכל הולך. כי דרכו ובגללו היא הכירה את הגבר של חייה רוני שלום, שהוא היום החבר הצמוד מאוד שלה.

רוני, שהוא קצין בצבא הקבע, רצה להכיר מקרוב את מחברת הספר. לשם כך הוא אפילו נרשם לקורס לאסטרולוגיה שאמא־אביבה מנהלת. השניים נפגשו והם כבר שנה וחצי ביחד, כשלפחות דבר אחד משותף להם: שניהם בשמיים. רוני בחיל־האוויר וטלילה עם הכוכבים. חוץ מזה, כמו שטלילה מנסחת זאת: „הוא מתעניין בי ובכל מה שאני מתעניינת."

כששאלתי אותה אם היא חוזה בכוכבים את הפגישה שלה עם רוני, היא ענתה שהיתה עסוקה מדי בענייני דפוס ובהוצאת המהדורה השישית של הספר, מכדי להתפנות להביט בהם. ובאותה הזדמנות היא גם הוסיפה שהיום היא שוקדת על המהדורה השביעית, המורחבת של הספר, ולפיו יוכל כל אחד לדעת את עתידו עד שנת 1984. למה רק עד אז? בגלל הנבואה המשוטטת בקרבנו, שאחרי זה כבר לא יהיה צריך לדעת את העתיד...

כששאלתי אותה אם היא קוראת בכוכבים בימים על נישואין קרובים עם רוני, ענתה שאינה רוצה לצפות בהם, כדי לברר מה הדבר שצופן העתיד עבורה. כי, לדבריה, מלבד העובדה שהכל צפוי והרשות נתונה, אז הסנדלר הולך יחף.

טליה פטן ורוני שלום
בחסדי הכוכבים

ביקור החסידה

חנוכה הוא לא רק חג האורים, אלא גם חג ההורים.

שני זוגות מקסימים הפכו השבוע הורים, — אחד מהם חובק בן והשני בת.

● מי שצופה בתוכנית הטלוויזיה זהו זה, בוודאי מכיר ואוהב אותו, את מרני מושינוב, מן הצמד המקסים מוני ומרני אבא. ומי שלא מכיר אותו משם, פגש בוודאי בהפקות תיאטרון אחרות.

השבוע אני שמחה לבשר לכם שמוני ואשתו סנדרה שדה הפכו הורים לבת.

סנדרה היפה, שגם היא שחקנית, היתה נשואה בעבר לפירסומאי. השניים נפגשו על הבימה בתיאטרון חיפה, כשמוני היה שחקן צעיר ומתחיל ונמנה עם קבוצת הפרוייקט של נולה צ'לטון. אם זה בגללו או לא, אני לא יודעת, אבל עובדה ש־סנדרה התגרשה. אחר־כך היא ומוני נישאו השבוע נולדה להם כאמור בת קטנה וחמודה. מוני בוודאי יתן לה הופעות פרטיות מול העריסה.

● הסיפור הבא שיוכיח לנו שלעולם לא מאוחר ושצריך רק אמונה, הוא הסיפור של נילי שטיינהויז המקסימה. נילי היתה מזכירתו הנאמנה והיעילה של האמרגן פשנל הגדול. במשך 14 שנים היא ניהלה את משרדו בתנופה ובמרץ בלתי נדלים. „נילי של פשה" היתה מוסד, והיא גידלה רבים משחקני הצמרת שלנו.

על נילי המתולתלת והממושקפת, שניהלה רומנים רבים אך לא נישאה מעולם, כבר סתמו רבים את הגולל, אך נילי התעקשה, האמינה באהבה, חיכתה לה, ולא ויתרה. עד שפגשה את מנחם הורוביץ היפה, שהיה מנהל הפקה וניהל את אחת ההפקות המשותפות של פשה האמרגן שמואל צמח.

מהרגע שהשניים נפגשו הם לא נפרדו, ולאחר חודשים ספורים נישאו. הם פתחו משרד משלהם, כשנילי התוססת מנהלת את העסק ונראית נינוחה, קורנת ומאוהבת עד הגג.

השבוע נתבשרתי שנולד לה בן והיות שהאירוע קרה בחנוכה, נקרא שמו בישראל יאיר.

"אינני נביא בעירי!"

(המשך מעמוד 45)

ההזדמנות שלי עם הפילהרמונית הוא נתן לי.

● מה דעתך על הסערה שפרצה בארץ בעקבות ביצוע יצירה של ואגנר עליידי מהטה?

נעזוב את זה.

● מדוע?

מה שקרה פה עם ואגנר מזכיר מאוד הטלת צנזורה, וזה מפחיד. הייתי באירופה כשקראתי באחד העיתונים שאיזה חברכנסת, אני חושב שזה היה רוני מילוא, הציע לחוקק חוק נגד השמעת ואגנר. ממש נחרדתי. אחר־כך, בארץ, הוסבר לי שזה לא היה רציני. אבל העיתונים באירופה — נדמה לי שקראתי את זה בהראלד טריבון — ניפחו את העסק. אם אתה אוסר דבר קטן, ביצוע יצירה הכי־פחות חשובה, אתה גומר עם חופש האמנות. טיפ־טיפה צנזורה וזה הסוף.

אני לא מתעלם מהמיטען הריגשי שיש לאנשים בארץ נגד ואגנר. אני מכבד אותו. לכן לדעתי, צריך לשים את ואגנר בסוף התוכנית, שאם יש קהל שאינו מעוניין לשמוע אותו תהיה לו האפשרות לעזוב. אבל לא להשמיע את ואגנר בכלל? בהחלט לא!

● מה דעתך על החרמת ריכארד שטראוס בארץ?

ריכארד שטראוס מוחרם מפני שהיה חבר במיפלגה הנאצית. רק שוכחים שהוא עזר ליהודים לברוח, ויכול היה לעשות זאת משום שהיה חבר המיפלגה. על זה לא מדברים, מתעלמים מזה. שטראוס חסר לי מאוד ברפרטואר. לדעתי, מבחינה טכנית־תיזמורתית, הרבה יותר חמור שלא מגנגנים את שטראוס. כל התיזמורות בעולם התגברו על בעיות טכניות בעזרת נגינת

בארץ מחרימים את שטראוס כי היה חבר במיפלגה הנאצית, אבל שוכחים שבגלל עובדה זו הוא הצליח להציל הרבה יהודים

שטראוס. רק בפילהרמונית שלנו יש בעיות טכניות, שהיו נמנעות אילו ניגנו את שטראוס.

● האם ניצחת על ואגנר?

לא. אך בשנה הבאה אנצח על יצירה של ואגנר.

● איך הגיב עולם המוסיקה הכי־קלאסי על פרשת ואגנר בישראל?

אם זה לא היה בעמוד הראשון של כל עיתון, זה היה בעמוד השני. כשמדברים עם ישראלי מפחדים להגיד משהו שיפגע. אבל אנשים רבים התפלאו מאוד שהיחס הוא עדכדי־כך קיצוני, ביחוד לאור העובדה שכולם מודעים לכך שיש קישרי מיסחר ודיפלומטיה עם גרמניה, שנוסעים בפולקסוואגן ורק כשמדובר במוסיקה נעשים פאנאטים.

אני באופן חדמשמעי בעד השמעת ואגנר ותומך בצעד של זובין מהטה. חבל רק שנדפק לו הטיימינג בגלל רצח סאדאת. בסופו של דבר, אלה שמתנגדים לוואגנר ממילא לא באים לקונצרט, לכן קל להם להתנגד. להם אין מה להפסיד. אני לא מכיר את חברהכנסת שילנסקי, אבל מעניין אותי לדעת כמה פעמים ביקר באולם הקונצרטים.

● האם אפשר להזכיר אותך בי־נשימה אחת עם בארנבויים, צוקרמן ופרלמן?

עוד לא. אני לא נורא רחוק. אבל עדיין רחוק. יש לי את הכישרונות שלי, וההצלחה תלוייה במיליוני דברים. עשיתי במשך הקאריירה שלי הרבה דברים — רובם הצלחות. אבל ברוךהשם, היו גם כמה כשלונות.

● ברוךהשם?

כן. זה דרוש לאיזון. אם יש אדם שכל מה שהוא עושה זה פאנטסטי, אז צריך לחשוב. אני לא חושב שבארנבוים אי־פעם שמע אותי מנצח. אבל אני יודע שהוא שמע עלי ומכיר את עבודתי.

● יהיה מעניין אם שלושת הישראלים הגדולים יתכנסו לקונצרט ואתה תנצח עליהם.

אם שלושתם יתכנסו לקונצרט יש להניח שזובין ינצח. הם כמעט גדלו ביחד עם זובין. אל תשכחי, שמרגע מסויים זובין התחיל להתפתח כמו ישראלי.

■ ■ ■

● האם יש אנטישמיות בעולם המוסיקה הקלאסית?

לא מאמין. אני מתייצב לפני תיזמורת, ואם אני יודע את העניין שלי, אם אני בטוח ומשכנע ועושה דברים בצורה מרוסיקלית, מעריכים את עבודתי, לא את מוצאי. לא יתייחסו אלי כמו אל ישראלי או אל יהודי, אלא כמו מוסיקאי. זוהי ההתייחסות בעולם גם אל בארנבוים, פרלמן וצוקרמן. אם אני אצליח בצורה בלתי־רגילה, לא יגידו "הישראלי הזה הוא סנסציה," אלא "שלון הוא סנסציה." כמו שאף אחד לא קורא למהטה "המנצח ההודי הנודע" אלא המנצח הנודע.

אבל אצלנו בארץ יש המון קומפלקסים. כשרואים תקליט של צוקרמן ולא כתוב מאחור שהוא ישראלי, ממש נעלבים. כשרואים מודעה על קונצרט של בארנבוים ולא כתוב בסוגריים שהוא ישראלי, זה ממש פוגע בציפור־הנפש. המוסיקאים הם מעבר ללאומיות וארץ המוצא. המוסיקה מאחדת אותם.

● אתה אזרחהעולם, מחזיק דירה בווינה ולא בתלאביב. האם אתה יורד?

אני ישראלי עם דרכון ישראלי, וגם עם דירה בארץ. אני לא נמצא פה בגלל העבודה. אני ממש מאושר כשפעם בשנתיים יש לי הזדמנות לנצח שבועיים על הפילהרמונית — זה המכסימום שהם נותנים למנצחים ישראלים. נגיד שהתיזמורת הקאמרית תיתן לי שבוע, תיזמורת רשות־השידור עוד שבוע, חיפה שבוע ובארשבע שבוע — סכמי את הכל והנה הגענו לחודשיים בשנה. ומה אעשה ביתר עשרת החודשים? אם הייתי מבלה אותם פה היו שואלים: מה קרה לקאריירה של שלון?

יש לי דירה בווינה משום שזה הכי־נוח — כשאני קופץ ממינכן לפאריס, מרומא למילאנו, מאירופה לניויורק או לסן־פרנסיסקו, זה מצחיק שאחזור כל פעם לתלאביב כדי להתליף בגדים.

● כרשותך, נעבור לעניין שהוא לא כל־כך מוסיקאלי. אני מבינה שמנצחים מרוויחים הון־עתק?

זה משתנה. כשהתחלתי, הרווחתי מ־300 עד 400 דולר בערב. דברים כאלה עולים באופן הדרגתי — השמות הגדולים מרוויחים בערך 25 אלף דולר לערב. מנצחים המכבדים את עצמם לא ירוויחו פחות ממשת אלפים דולר לערב.

לעומת זאת, יש מיקרים חריגים. אם יש מקום שאני רוצה להופיע בו, והמחיר המוצע לי הוא פחות ממה שאני מקבל בדרךכלל, אני לא אגיד לא. יש דברים שהם מעל לכסף.

● מדוע אין נשים מנצחות?

זה קשור כמובן במיילשוביניזם המפורסם של עולם־המוסיקה. יש עדיין תיזמורות שלא מקבלות נשים לשורותיהן — אז את רוצה שיקבלו מנצחות. זוהי כמובן שטות מהדרגה ראשונה. בפילהרמונית של וינה וברלין אין עד היום נשים. נדמה לי שזה המצב גם בסימפונית של לונדון ובסימפונית הווינאית. התירוצים הם שוניים ביותר. אבל בסךהכל, כל תירוץ יותר שטותי מקודמו. הרבה פעמים הפסידו תיזמורות כוחות עבודה מעולים רק בגלל השטות הזאת.

■ ■ ■

● ספר לי על יחסיך עם רפאל קובליק.

הוא אחד הענקים של המוסיקה. היו לנו כמה פגישות, והיה פשוט כיף לדבר איתו. הוא המנצח הראשי של התיזמורת הבוואריות ושמע על עבודתי מדיווחי הנגנים. הוא ביקש לפגוש אותי לעשר דקות. נשארתי שעתיים ופיטפטנו על אלוהים־יודעמה. מבחינה מוסיקאלית מצאתי שאני נורא קרוב אליו.

הוא ענק, הוא נתן להישגיו המוסיקליים עשות את יחסי־הציבור שלו. ולכן לא קנה לעצמו שם פופולרי, ויותר אנשים יודעים על זובין מהטה מאשר עליו. אבל אני אוהב את הסיגנון שלו, אני מעדיף כמוהו שאת יחסי־הציבור שלי יעשו הישגי המוסיקליים ולא כתבות בעתונים או צילומים באירועים חברתיים.

שיגעון של חזרה

(המשך ממעוד 65)

כה. מדי יום הוא גומע שיבעה קילומטרים בדרכו אל הבריכה מחוללת־הנפלאות. דרכו אורכת כשעה ורבע.

אביו של אורי זוהר, גם הוא כבר אינו צעיר, בא לבוש בבגדים ומישקפי־צלילה על פניו: למה אני פה? זה לא הזיק לי עד עכשיו. איך אפשר בכלל בלי זה?"

למושיקו ברזילי, מנהל בכיר בבנק ידוע יש הסבר מה מביא את מתרחצי הבוקר למקום: "יש להם חרדה. אנשים רוצים לחיות אך הם מרגישים שהם מתנוונים, שהרי רובם יושבים במישרד כל היום.

"שהפסקתי לבוא כי הייתי לחוץ בעבודה, התנפחו לי הרגליים ותפסתי איזו מחלת־פרקים. חזרתי לכאן ומאז הכל נעלם כמו לא היה."

הבלטה הקבועה

"קבוצת העיראקים" מוכרת לכל באי־הבריכה. זוהי קבוצת אנשי־עסקים, הלבושים בקפידה והסגורים בחליפות ובעניבות. ביניהם אפשר לראות סוחרים, רופא נוירולוג ורופא אורתופד. "אין פה עניין של עדות, או משהו כזה." מסביר יעקל'ה דיאמנט, יושב־ראש המועדון על־שם לקרדה. "אך הם אוהבים לי התקבץ כקבוצה אחרי הרחצה ובשעה שהם שותים את קפה־הבוקר שלהם."

ליצחק שכטר, גם הוא מנהל בכיר בבנק, יש דיעה נחרצת על כל התופעה: "לדעתי, כולם פה לא נורמליים. לדוגמה: יום אחד היינו בכל הבריכה כארבעה אנשים בסךהכל. עמדתי באיזו פינה. לפתע צץ איזה בן־אדם וביקש: תזוז, על הבלטה הזו אני מתעמל!' אז ידעתי שיש פה רק משוגעים, ושאני כנראה שייך אליהם."

לא רק חיים טובים עושים חסידי הבריכה, אלא גם מעשים טובים. באחרונה הם החליטו לסייע למישפחת שבת, הורי ה־

אוניקובסקי

סגן ראש עיריית תלאביב, עסוק בחלוקתחצה ומחייך, פוסע פרץ אוניקובסקי לכיוון הבריכה המלאה במים קרים.

חמישייה שנולדה בפתחתיקווה. 128 חברי המועדון תרמו 140 אלף לירות, ובשקס חגיגי העניקו להורי החמישייה את השיק.

גם ליושבראש הכנסת, מנחם סבידור, הוענקו תשורות אחרי בחירתו למישרה הרמה. הוא קיבל חברותכבוד לכל החיים במועדון המהולל, והוענק לו פטיש מיוחד, המתאים גם להשלטת הסדר בכנסת וגם לשיטוח שניצלים במיטבח. דינה ונון ■

כבלי־צדק

(המשך מעמוד 25)

הדין אמנון זכרוני בעניין העיר מתתיהו. העותרים הגו את הרעיון שאפשר להתמודד בתצהירים הביטחוניים, עליידי הבאת תצהירים נגדיים של אלופי (מיל'). בסוגריים אני חייב להעיר כי עד מילחמת 1973 לא היה מתקבל על הדעת שאלוף (מיל') יתן תצהיר לטובת ערבים בשטחים הכבושים, במהלך מישפט נגד המדינה, כי זה היה מתפרש כבגידה. הנחשון היה אלוף (מיל') מתי פלד, אבל הוא

שר־ישעבר וייצמן
הרמטכ"ל סתר את עצמו

היה חשוד מראש כבעל־דיעות, למרות שבתצהיר שלו בעניין מתתיהו הוא הופיע כאיש־מיקצוע. מתי פלד העניק במעשה הזה לגיטימציה לבאים אחריו.

"בתצהירים של המימשל־הצבאי בעניין אילון־מורה התרחשה מפולת של תדמית הצבא בעיני בית־המישפט־העליון. באילון־מורה חברו יחד כמה גורמים. ביניהם: עמדת מישרד־הביטחון ושר־הביטחון, עזר וייצמן, עמדת הרמטכ"ל רב־אלוף רפאל איתן — מבחינה פורמלית הבג"ץ הוגש נגד מישרד־הביטחון. הרמטכ"ל נתן לשר־הביטחון תצהיר שנגד את עמדת שר־הביטחון. זה היה מצב אבסורדי, שהרי בממשלה הצביעו וייצמן, משה דיין וייגאל ידין נגד הקמת אילון־מורה. בטענה שהישוב אינו נחוץ מבחינה ביטחונית.

"כאן היתה לבית־המישפט בעייה. השופטים הבינו כי אם בא רמטכ"ל ואומר, יש צורך ביטחוני', ושר־הביטחון חושב אחרת, ובהמשך הרמטכ"ל משנה את גירסתו (אני לא רוצה לומר שתפסו אותו בשקר, אבל בית־המישפט קבע בהחלטה שהרמטכ"ל נתן שני תצהירים שמשתמעת מהם משמעות סותרת זו לזו) הרי שיש לבחון בזהירות את הנושא.

"בעקבות דרישתו של עורךהדין אמנון זיכרוני לחקירה נגדית, אישר בית־המישפט את החקירה הנגדית. לדעתי, עצם האישור לחקירה הנגדית לרמטכ"ל מייצג את השחיקה של צה"ל בעיני השופטים, לעומת העבר. העמדת רב־אלוף פעיל בחזקת נחקר, משמע שאין סומכים על תצהירו. ואכן, בעיקבות החקירה־הנגדית של זיכרוני יצאה גירסה הפוכה לגמרי, וכנראה, זה מה שהכריע את הכף.

"מול כל זה עמד תצהיר של רב־אלוף (מיל') חיים בר־לב. פה נשבר משהו בסיסי בבית־המישפט בעניין תצהירי־הגנרלים, בכל נושא השטחים הכבושים. כאן חל שבר רציני. התוצאה: כיום, מתייחס בית־המישפט העליון בחשדנות לי־הגשת תצהיר על־ידי קצין בכיר, והגשת התצהיר היא רק ראשית הדרך המיש־פטית."

לסיכום: סיפרו של משה נגבי עשוי לעורר סערה ציבורית, דווקא בשל הבחינה של בית־המישפט העליון בנושא אחד, הנושא השנוי ביותר במחלוקת בחברה הישראלית. הספר, המתאר את תהליך גיבוש הבחינה המישפטית של בית־המישפט העליון, מבשר את ההתנגשויות הצפויות בעתיד בבית־מישפט זה.

הדמות העוברת לאורך כל עמודי הספר היא דמותו של השופט מאיר שמגר, החל מתפקידו כפרקליט צבאי ראשי, דרך מישרת היועץ־המישפטי לממשלה, וכלה בתפקידו כשופט־עליון. אין ספק, שבמהלך השנים הרבות הצפויות לו במישרת נשיא בית־המישפט העליון עשוי השופט שמגר לתרום תרומה רבה לביצור מעמדו של בית־המישפט העליון, אי־תלותו בלחצים פוליטיים, ועמידתו בבג"ץ, כמגינם של החלשים. דן עומר ■

איך הולך? הולך "דפנה".

הרגליים השמחות של "דפנה"—זה מה שהולך...
בחנויות המובחרות בכל הארץ. תשלובת מפעלי "דפנה": והקיבוצים דפנה וחולתא. מרכז השיווק לסיטונאים רחוב פרי מגדים 5 תל—אביב, טלפון 268081.

דפנה

עיצוב A.C.T. העיצוב

איך הולך?
הולך יופי.
הולך חם. הולך חזק.
הולך "דפנה".

החורף הזה הולך "דפנה": באמריקה ובאנגליה, בסקנדינביה ובאוסטריה, בדרום אפריקה ובצרפת.
... הולך חם המראה השמח של נעלי הבית הפופולריות ביותר בישראל. "דפנה".
... הולך יופי הקו החדש והחם של מגפי "דאלאס". (המגף שתמיד נשאר חם ויבש...)
... והולך חזק ה"סקאוט" הקל. נעלי טייסים בחצי משקל ועם רוכסן צבאי בצד.
החורף הזה, בכל העולם "דפנה" זה תוצרת חוץ, וכאן, זה משלנו, "כחול—לבן", בכל צבע, וגם במחיר! "דפנה".

יצואן הנעליים מס' 1 בישראל!

המחיר: 18 שקלים (כולל מ.ע.מ)
46 שנה
מיספר 2313
ד' טבת תשמ"כ, 30.12.1981

השבוע

עופרה זילברמן

היא ג'מנזיסטית בת 14

הטלילו עליה שהיא כוכבת פורנו

היא יוצאת להגן על שמה

„אני ילדה טובה!"